

Kestävän tulevaisuusratkaisun löytäminen palvelumuotoilun keinoin: Case Träskändan kartano

Terhi Mäkinen

2021 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

**Kestävän tulevaisuusratkaisun löytäminen
palvelumuotoilun keinoin:
Case Träskändan kartano**

Terhi Mäkinen
Palvelumuotoilu
Opinnäytetyö
Elokuu, 2021

Terhi Mäkinen

Kestävän tulevaisuusratkaisun löytäminen palvelumuotoilun keinoin:

Case Träskändan kartano

Vuosi

2021

Sivumäärä

76

Träskändan kartano on noin 32 hehtaarin kokoinen virkistysalue Espoossa, jossa on useita tyhjillään olevia vanhoja rakennuksia. Vuonna 2023 kaupungin omistuksessa 100 vuotta ollut alue halutaan nostaa kestävästi uuteen kukoistukseen seuraavalle vuosisadalle lisäämään kaupungin elinvoimaa ja hyvinvointia. Kehittämistyön keskeinen motiivi oli tukea pysyvän käyttötarkoituksen löytymistä, jotta tilojen kunnostus olisi perusteltua toteuttaa ja kartanopuiston uinuva potentiaali saataisiin arvoiseensa käyttöön.

Tavoitteena oli löytää ja luoda Kaupunki palveluna-mallin (City as a Service) mukainen, kestävä ja toiminnallinen ratkaisu Träskändan kartanomiljööseen. Viitekehyksenä ratkaisua ohjasi Espoo-tarina, kestävä tulevaisuuden tavoitteet ja Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotus POKE 2050. Ratkaisun tuli kunnioittaa historiaa ja kartanon tunnetuimman omistajan Aurora Karamzinin perintöä.

Kehittämistyö noudatti muotoiluajattelun keskeisiä periaatteita, ihmiskeskeisyyttä ja yhteiskehittämistä sekä designprosessia. Prosessi toi kehittämiseen iteratiivisuutta, innovatiivisuutta ja luovuutta sekä avoimuutta oikean ongelman ratkaisemisessa. Kestävän ja toiminnallisen tulevaisuuden ratkaisun pohjana toimi ratkaisun raamit - houkuttelevuus, toteutettavuus ja elinkelpoisuus. Kehittämisprosessissa ja osana ratkaisua huomioitiin muutoksen johtamisen teoria.

Palvelumuotoilija toimi sisällön ja prosessin neutraalina fasilitoijana suunnitellen tavoitteisiin tähtäävien toimenpiteiden kokonaisuuden. Prosessi mukaili British Design Council:n tuplatimantti-mallia. Ymmärrysvaiheessa kerättiin ensin tietoa havainnoimalla, luotaimilla, asiantuntijahaastatteluilta ja benchmarkkaamalla. Kehittämisvaiheessa toteutettiin nopea kokeilu, sisäinen työpaja ja avoin keskustelutilaisuus.

Opinnäytetyön tuloksena syntyi tulevaisuuden tahtotila, toimintamallin perusta sekä visio ja askeleet siitä, kuinka paikan kehittämisessä tulee edetä. Opinnäytetyö ja prosessi onnistuivat kokoamaan useita tahoja yhteiskehittämisen äärelle, synnyttäen keskustelua, yhteistä näkemystä ja ymmärrystä nykytilasta sekä suunnasta tulevaan. Työ toimi väliaikaisena koordinoivana palasena, joka kytki toimijat yhteisen asian äärelle Träskändan uuden kukoistuksen edistämiseksi.

Iteratiivinen designprosessi mahdollisti kehittämistehtävän päivittämisen prosessin aikana. Lopullinen muoto syntyi ohjaavalla ydintiimillä, ihmisiä kuuntelemalla, yhteiskehittämällä, näkemyksellisyydellä sekä sitoutumisella ja tekemällä sydämellä. Onnistuneen toteutuksen kulmakiviä olivat ihmiset ja ajoitus.

Asiasanat: Kaupunki palveluna, muotoiluajattelu, muutoksen johtaminen, palvelumuotoilu, Träskändan kartano

Terhi Mäkinen

Finding Sustainable Future Solution Through Service Design: Case Träskända Manor

Year	2021	Pages	76
------	------	-------	----

Träskända Manor is an around 32-hectare recreational area in the city of Espoo with several old buildings that are unoccupied. The city wants to sustainably raise the area, which it has owned for almost a century, to new heights and bring it to the next century in order to boost the city's vitality and well-being. A key motive for this thesis was to support finding permanent use for the manor, so that the renovation of the premises would be justified and the dormant potential of the Träskända park could be fully tapped into.

The aim of this thesis was to find and create a model according to City as a Service, which would be a sustainable and functional solution for Träskända's manor milieu. As a framework, the solution was guided by the Espoo story, the goals for sustainable future and the master plan for the northern and central areas of Espoo. The solution was supposed to honor the history and the legacy of Aurora Karamzin, the most famous owner of the manor.

The Thesis followed the core principles of design thinking, human-centeredness, co-creation, and the design process. The process brought an iterative approach, innovativeness and creativity to the development, and transparency on solving the authentic problem. Desirability, feasibility and viability were the basis for the framework of the sustainable and forward-looking solution. The theory of leading change was taken into account in the development process and as a part of the solution.

The service designer was a neutral facilitator of the content and the process, designing the whole set of measures aiming for achieving objectives. The process adapted the British Design Council's Double Diamond model. In the discovery stage, information was first collected through observations, probes, expert interviews, and benchmarking. A rapid trial, an internal workshop and an open discussion event were implemented during the development phase.

The result of the thesis consisted of future goals, basis of the operations model and vision and steps how to proceed on developing the place. The thesis and the process succeeded in gathering several people with different angles on co-creation, generating discussion, common vision and understanding of the present state and direction to the future. The thesis operated as a temporary coordinative piece, that connected the actors for a common cause in order to further the new bloom of Träskända manor.

The iterative design process enabled updating the development task during the process. The final form took its shape by guiding coalition, listening to people, co-creation, insight, commitment and doing with passion. The cornerstones of the successful implementation were people and timing.

Keywords: City as a Service, design thinking, leading change, service design, Träskända manor

Sisällys

1	Johdanto	7
2	Tietoperusta.....	8
2.1	Muotoiluajattelu	8
2.1.1	Muotoiluajattelun keskeiset periaatteet	9
2.1.2	Ratkaisun raamit: Houkutteleva - toteutettava - elinkelpoinen	10
2.1.3	Designprosessi.....	11
2.1.4	Muotoilija sillanrakentajana.....	13
2.2	Muutoksen johtaminen	14
2.3	Kaupunki palveluna -malli	16
2.3.1	Sovellusesimerkinä Ison Omenan palvelutori	16
2.3.2	Kyvykkyydet ja niiden elinkaari.....	18
3	Kehittämisasetelma	20
3.1	Opinnäytetyön tausta, tarkoitus ja tavoite	20
3.2	Träskändan kartanoalueen esittely ja historia	21
3.3	Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotus (POKE 2050)	28
3.4	Espoo-tarina ja kestävä tulevaisuus.....	31
3.5	Viitekehys kestäväälle ja toiminnalliselle ratkaisulle	33
4	Toteutus palvelumuotoilun prosessia ja menetelmiä hyödyntäen.....	34
4.1	Ymmärrysvaihe	36
4.1.1	Asiantuntijahaastattelut näkökulmien aarreaittana.....	36
4.1.2	Havainnointia toiminnasta puistossa	38
4.1.3	Luotaimilla käyttäjän saappaisiin.....	38
4.1.4	Benchmarkingilla katse pois omasta navasta	39
4.2	Kehittämismalli	39
4.2.1	Kesän nopea kokeilu, joka ei toteutunut.....	40
4.2.2	Nopeita prototyyppisiä virtuaalisissa työpajassa	41
4.2.3	Osallistamista avoimessa keskustelutilaisuudessa	43
4.3	Kehittyvä iteratiivinen prosessi.....	45
5	Kestävä ja toiminnallinen ratkaisu	48
5.1	Muutoksen väistämättömyys	48
5.2	Ratkaisun raamit: elinkelpoisuus, houkuttelevuus ja toteutettavuus	50
5.3	Visio, tavoitteet ja toimintamalli	52
5.4	Kestävän kehityksen osa-alueiden huomioiminen.....	54
5.5	Ideoita ja ajatuksia toiminnasta.....	57
5.6	Askeleet vuoteen 2030	59
5.7	Rahoitusmahdollisuuksia	60

5.8	Sovellettavia oppeja.....	62
6	Johtopäätökset ja pohdinta	69
6.1	Tulosten, tietoperustan ja kehittämisasetelman arviointi	69
6.2	Jatkokehittämisaiheet	75
	Lähteet	77
	Kuviot.....	87
	Taulukot.....	87
	Liitteet	89

1 Johdanto

Maailmanlaajuisessa kuvassa pienet paikalliset teot voivat sysätä liikkeelle suuren systeemisen muutoksen. Näin ajattelee elämäkeskeisen muotoilun (designing for all life) puolestapuhuja John Thackara viitaten Nobel-palkitun kompleksisuuden isän Ilya Prigoginen kuuluisaan sitaattiin. Pienet teot eivät ole vähemmän tärkeitä, kuin isot, vaan ne voivat olla hyvinkin merkityksellisiä. Paikalliset projektit voivat toteuttaa yhteistä globaalia muutosta tai olla suunnan näyttäjiä - jostainhan kaikki alkaa. (This is hcd, 2018.)

Espoon on huomattu onnistuvan parhaiten niissä asioissa, joihin espoolaiset saadaan mukaan. Kaupunki on olemassa asiakkaitaan varten - asukkaita, yrityksiä ja yhteisöjä. Kaupunki palveluna-malli (City as a Service) auttaa vastaamaan monimuotoistuviin palvelutarpeisiin kestävästi sekä lisäämään elinvoimaa ja hyvinvointia. Espoo on Euroopan kestävin kaupunki ja halua olla vastuullinen edelläkävijä jatkossakin. Toimintaperiaatteisiin kuuluu ennakkoluulottomuus, rohkeus, luovuus, avoimuus sekä oikeudenmukaisuus ja inhimillisyys. (Espoon kaupunki 2017.)

Miltä näyttää Uusimaa vuonna 2050? Tänä päivänä maailman vauraimpiin hyvinvointivaltioihin kuuluvassa Suomessa omistamisella ei ole enää samanlaista merkitystä kuin sodan jälkeen. Professori Arto O. Salonen kirjoittaa post-teollisessa yhteiskunnassa tärkeämpää olevan käyttöoikeus ja saatavuus. Kun kulutuskeskeisyys menettää merkitystään, tulee tilalle asiat, jotka tarjoavat sisältöä elämään. Tällaisia hyvinvointikokemuksia ovat Salosen mukaan elämänilo, esteettisyyden kokemukset, kuulumisen tuntu, ymmärretyksi tuleminen sekä oman luovuuden ja aikaansaamisen esillä pitäminen elämässä. Salonen näkee toimivan yhteiskunnan, kaupungin ja alueen toimivuuden perustuvan vakaudelle, joka puolestaan perustuu ihmisten väliseen luottamukseen. Kun on luottamusta, ajatellaan muista lähtökohtaisesti hyvää. Jonka myötä yleensä toimitaan luottamuksen arvoisesti. (Salonen 2020.)

Kun kaupunki luo puitteet kohtaamisille, muodostuu yhteisöllisyyttä ja hyvinvointikokemuksia. Salonen (2020) mukaan helposti saavutettavat kulttuurihistorialliset paikat vähentävät irrallisuuden kokemuksia ja asukkaat kiinnittyvät omaan alueeseensa entistä vastuullisemmin, sillä he tietävät, mihin sukupolvien ketjuun heidän oma elämänsä liittyy. Hyvinvoiva ja myönteisesti ajatteleva ihminen, joka luottaa muihin, pystyy kantamaan itsensä ja haluaa antaa takaisin myös yhteisölle. Kaupungin ja yksilöiden välillä syntyy hyvyyden kierre, jonka myötä yhteisöstä muodostuu vahva ja resilientti kestäen tulevaisuuden haasteet.

Opinnäytetyön tarkoitus on tukea tyhjillään olevan, kulttuurihistoriallisesti merkittävän arvo keskittymän, Träskändan kartanon, aktivoimista seuraavalle vuosisadalle. Tavoitteena on löytää kestävä ja toiminnallinen ratkaisu, jolla paikka saataisiin uuteen kukoistukseen. Toimeksiantajana on Espoon kaupunki ja työtä ohjaa Espoo-tarinan arvot ja toimintaperiaatteet,

kestävä tulevaisuus, Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotus POKE 2050 sekä historia ja Aurora Karamzinin perintö.

Träskändan aktivoiminen on maailman mittakaavassa hyvin pieni asia, mutta mahdollisesti merkittävä paikallisesti ja kansallisestikin. Meret syntyvät pienistä puroista, ja ajallisen jatkumon virtaan liittyy väistämättä myös tämä työ. Tämä pieni teko voisi olla sysäys jollekin suuremmalle - se jää nähtäväksi.

2 Tietoperusta

Opinnäytetyön tietoperusta luo teoreettisen pohjan kehittämistyölle. Tietoperusta muodostuu muotoiluajattelusta, muutoksen johtamisesta ja Kaupunki palveluna-mallista. Lähestymis- ja ajattelutapana hyödynnetään muotoiluajattelua (design thinking), joka tuo kehittämistyöhön keskeisiä periaatteita, hyväksyttävän ratkaisun raamit sekä designprosessin. Prosessin etenemisessä sekä ratkaisussa itsessään ammennetaan muutoksen johtamisen teoriassa tutuiksi tulleistä etenemisen ohjenuorista. Kaupunki palveluna -malli toimii puolestaan pohjana tulevalle ratkaisumallille.

2.1 Muotoiluajattelu

Ruokalistan suunnittelu, syntymäpäiväjuhlat, lukujärjestys tai lomamatka. Kaikkiin näihin vaaditaan suunnittelu- eli muotoiluajattelua. Hienosta termistä huolimatta kyse on siis hyvin arkisesta asiasta. Moni asia vaatii suunnittelua eli muotoilua, ja kuten Cross (2011, 3) sanoo, suunnittelu on ihmiselle hyvin luontaista - se on keskeistä siinä, mikä tekee meistä ihmisiä.

Muotoiluajattelu on ajattelu- ja lähestymistapa sekä systeeminen ja tietoinen tapa ratkaista ongelmia. Lähestymistapa, jonka ajatellaan johtavan muutokseen, kehitykseen ja uudistumiseen. Mikä sitten tekee muotoiluajattelusta muotoiluajattelua, on poikkitieteellisyys ja suunnittelulle määritellyt periaatteet ja lähestymistavat. Se tuo suunnitteluun rakennetta ja kokonaisvaltaisuutta. (Tschimmel 2012, 1.)

Muotoiluajattelun juuret tulevat teollisen ja tuotemuotoilun maailmasta, mutta tänä päivänä lähestymistapaa hyödynnetään universaalisti eri suunnittelun ja muotoilun tasoilla alalla kuin alalla. Sitä voidaan hyödyntää perinteisen teollisen muotoilun lisäksi esimerkiksi palvelun, prosessin, strategian, organisaatiokulttuurin tai kompleksisempien systeemi- ja yhteiskunnallisen tason ilkeisiin ongelmiin (wicked problems) kuten syrjäytymiseen tai ilmastonmuutokseen.

Lähestymistapa mahdollistaa ennalta arvaamattomien innovatiivisten ratkaisujen syntymisen muotoiluprosessin (design process) aikana (Brown 2009, 7). Keskeinen ero perinteisen suunnitteluprosessin ja muotoiluprosessin välillä on se, kuinka ratkaistava ongelma määritellään ja rajataan. Perinteisessä mallissa kehitettävä kohde määritellään hyvinkin tarkasti ennen

prosessin aloitusta ja askeleet sen saavuttamiseksi, jonka jälkeen prosessi toteutetaan. Muotoiluprosessissa ratkaistava ongelma löytyy prosessin aikana. Mahdollisimman hyvän lopputuloksen kannalta on olennaista, että ollaan ratkaisemassa oikeaa ongelmaa, ei oletettua ongelmaa.

Muotoiluprosessia vetää muotoilija. Historian saatossa muotoilijasta, estetiikan luojasta ja ulkokuoren kuorruttajasta, on evaluoitunut ongelmanratkaisija ja tulevaisuuden innovoija. Muotoilija tarkastelee muotoilua kriittisenä prosessina järkevöittääkseen kompleksisuutta. Muotoilijan työtä ei ole enää pelkkä tuotteiden tekeminen hyvännäköiseksi. (Kolko 2014, 16.)

2.1.1 Muotoiluajattelun keskeiset periaatteet

Ihmiskeskeisyys (human-centric) on muotoiluajattelun kulmakivi. Ratkaistavan ongelman keskiössä on tuottaa ratkaisu ihmisille, synnyttäen se ihmisten avulla ja käyttäen kehittämisessä käyttäjälähtöisiä menetelmiä. Näkemys on, että ratkaistavan ongelman päivittäin kohtaavat ihmiset ovat myös niitä, joilla on avaimet ongelman ratkaisemiseksi. Käyttäjien lisäksi ihmisillä tarkoitetaan myös muita ratkaisun kannalta keskeisiä tahoja kuten henkilöstöä. (Tschimmel 2012, 4.)

Muotoiluajattelu on ihmislähtöistä, ei markkina- tai teknologialähtöistä. Tämä tarkoittaa sitä, että päätökset tehdään ensisijaisesti auttaakseen ihmisiä saavuttamaan heidän tavoitteensa. Olennaista ei ole kehittää esimerkiksi digitaalisuutta itseisarvona, vaan ratkaista vaikkapa ihmisten välinen yhteydenpito eri mantereiden välillä. Digitaalisuus on siis vain väline todellisen ratkaisun saavuttamiseksi. (Kolko 2014, 16-17.)

Toinen kulmakivi on yhteiskehittäminen (co-creation) käyttäjien kanssa, yli organisaation sijojen, tasojen, yksiköiden ja eri ammattialojen. Siiloissa tekeminen kaventaa näkymää kokonaisuudelta, jonka vuoksi yhteiskehittämisen tärkeä rooli on auttaa yhteisen kielen muodostumista ja keskenään tutuksi tulemistä. Yhteiskehittämisen hyötyjä on monia. Se tuo näkyväksi useita eri näkökulmia ja lähestymistapoja hahmottaen tekemistä oman tekemisen ympärillä. (Lockwood 2017, 104-107; Tschimmel 2012, 4.)

Yhteiskehittäminen rikastuttaa prosessia sekä sisällöllisesti että dialogisesti - mahdollisuudet laajenevat heterogeenisyyden ja laaja-alaisuuden myötä. Yhteiskehittäminen ja osallistaminen ovat muutoksen kannalta tärkeimpiä huomioitavia seikkoja. Kun asioita tehdään aidosti ihmisten kanssa yhteiskehittäen ja läpinäkyvästi, syntyy kokemus kuulluksi tulemisesta ja mahdollisuudesta vaikuttaa ja sitä kautta syntyy luottamus ja sitoutuminen. Ratkaisut pystytään perustelemaan paremmin ja ne myös hyväksytään ja ymmärretään paremmin. Näin muutosten läpivieminen on paljon helpompaa. Suurin muutos perinteiseen kehittämiseen on, että suunnittelu tehdään ihmisten kanssa, sen sijaan, että heille suunniteltaisiin heitä osallistamatta. (Lockwood 2017, 104-107; Tschimmel 2012, 4.)

Muotoiluajattelun periaatteiksi voidaan lukea myös kehittämisessä hyödynnettävät käyttäjä-lähtöiset elementit: empatia (empathy), havainnointi (observation) ja syväluotaus (insight). Nämä elementit auttavat käyttäjälähtöisen asetelman luomisessa, mahdollistaen toisiaan täydentävästi astumaan käyttäjän saappaisiin ja näkemään sanojen taakse todelliseen toimintaan. Näkemään, mitä ihmiset eivät tee, ja kuulemaan, mitä he eivät sano. (Brown 2009, 39-49.)

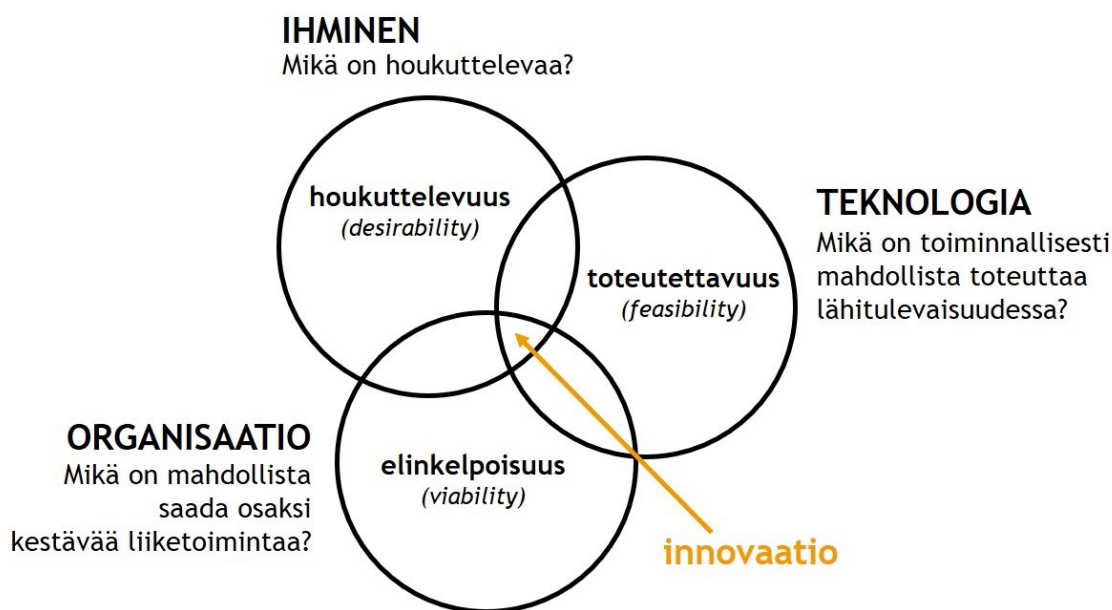
Empatia on kyky, joka auttaa astumaan toisen ihmisen asemaan ja ymmärtämään toista. Sen avulla pystytään tunnistamaan toisten ihmisten ajatuksia, tunteita, heidän motivaatioitaan, emotionaalisia ja mentaalisia malleja, arvoja, prioriteetteja, mieltymyksiä ja sisäisiä ristiriitoja. Empatia toimii siltojenrakentajana, joka muodostuu toiminnallisesta, tiedollisesta ja tunneperäisestä kerroksesta. Kaikki kerätty tieto jää vain hyödyntämättömäksi materiaaliksi, mikäli emme pysty ymmärtämään ihmisiä perustasolla ja tuntemaan myötätuntoa. (Brown 2009, 49-54; Kouprie, M. & Sleeswijk Visser, F. 2009, 439.)

Syväluotaava laadullinen tutkimus määrällisen tutkimuksen sijaan on muotoiluajattelulle ja ihmislähtöisyydelle ominainen elementti. Lähestymistavassa pyritään saavuttamaan innovatiivisia ratkaisuja, mullistavia oivalluksia ja läpimurtoja. Silloin olennaista on ymmärtää ihmisten todellista käyttäytymistä. Se, mitä ihmiset sanovat ja tekevät tai eivät sano, eivätkö tee, eivät aina vastaa todellista käyttäytymistä ja tekoja. Ihminen mukautuu tietämättäänkin toimimaan toisin kuin ajattelee. Kuuluisa lausahdus nopeammista hevosista Henry Fordin kysymykseen, mitä he haluaisivat, auttaa ymmärtämään suorien kysymysten tuoman skaalan kaapeuden. Syväluotaava ymmärrys ihmisten todellisesta käyttäytymisestä antaa sen sijaan viitteitä heidän latenteista eli tyydyttämättömistä tarpeistaan. (Brown 2009, 40-41.)

Havainnointi on ainoa keino oppia tuntemaan ihmistä. Se on ymmärryksen luomisen kannalta miltei aina välttämätöntä. Laadullisen tutkimuksen luonteen mukaisesti on erittäin tarkasti mietittävä, ketä havainnoida, mitä menetelmiä käyttää ja koska aloittaa yhteenveto kohti ratkaisua. Helposti kohteeksi valikoituu olemassa oleva keskivertoasiakas, joka on jo kohde-ryhmää ja vahvistaa idean toimivan. Jotta päästäisiin lähemmäksi mullistavia läpimurtoja ja opittaisiin jotain uutta ja yllättävää, tulisi havainnoida ääripään edustajia, jotka elävät, ajattelevat ja kuluttavat eri tavalla kuin keskiverto. (Brown 2009, 43-44.)

2.1.2 Ratkaisun raamit: Houkutteleva - toteutettava - elinkelpoinen

IDEOn mallin (kuva 1.) mukaan innovatiivinen ratkaisu syntyy keskipisteessä, jossa organisaatio, teknologia ja ihminen kohtaavat. Toimivan ja hyväksyttävän ratkaisun tulee täyttää kolme kriteeriä: elinkelpoisuus (viability), toteutettavuus (feasibility) ja houkuttelevuus (desirability). Innovatiivisessa ratkaisussa elementit ovat harmonisessa tasapainossa keskenään.

Kuva 1: IDEO:n ratkaisun raamit toimivat kestävän tulevaisuuden ratkaisun pohjana: houkuttelevuus - toteutettavuus - elinkelpoisuus (mukaillen Brown 2009, 18.)

Muotoilijan tehtävä on designprosessin aikana löytää ja muodostaa tasapaino valitsemalla sopivat menetelmät ja osallistaa mukaan oikeat ihmiset. (Brown 2009, 18.)

Elinkelpoinen ratkaisu organisaation näkökulmasta on sellainen, joka on mahdollista saada osaksi kestävää liiketoimintaa. Opinnäytetyössä organisaatio on Espoon kaupunki ja kestävä liiketoiminta pitää sisällään taloudellisen, ekologisen, kulttuurisen ja sosiaalisen kestävyden.

Toteutettava ratkaisu on mahdollista toteuttaa lähitulevaisuudessa toimintojen ja teknologian näkökulmasta. Eli ratkaisu on toteuttamisen kannalta realistinen eikä utopistinen tulevaisuuskuva. Opinnäytetyön näkökulmasta toteutettavuuteen liittyy esimerkiksi potentiaalisten ja kiinnostuneiden toimijoiden löytyminen - pelkät ideat toiminnasta eivät riitä. Myös rakennusten kunto ja niiden mahdollistamat toiminnot remonttien jälkeen määrittelevät toteutettavuutta.

Houkutteleva ratkaisu on ihmisistä kiinnostava ja houkuttelee puoleensa. Opinnäytetyön näkökulmasta houkuttelevuuteen vaikuttavat sekä potentiaalisten käyttäjien, että kaupungin asiantuntijoiden ja luottamushenkilöiden näkemykset. Houkutteleva ratkaisu on sellainen, joka vastaa suoraan ratkaistavaan ongelmaan ja tavoiteltuihin tuloksiin, motivoi ihmisiä toimimaan.

2.1.3 Designprosessi

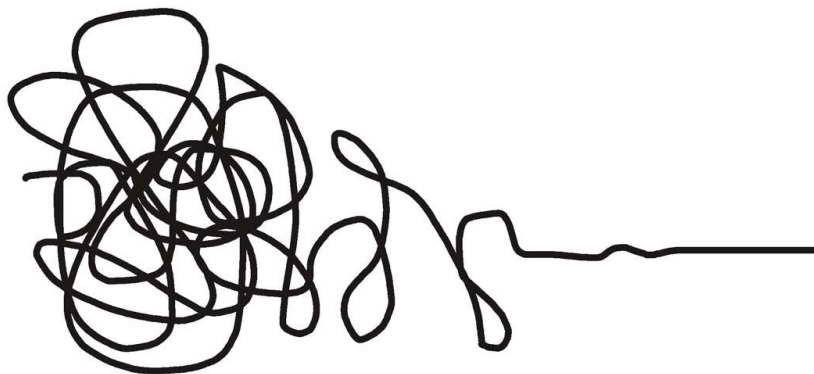
Perinteisessä kehittämisprosessissa (esim. PMBOK eli ns. vesiputousmalli) määritellään kehitettävä kohde tarkasti ennen prosessin aloitusta ja prosessin aikana sitten määritelty kohde toteutetaan. Designprosessi toimii toisin. Siinä etsitään ensin oikea ongelma, joka tulee

ratkaista. Prosessilla pyritään löytämään innovatiivinen, tulevaisuuden ratkaisu. Sellainen näyttää teorian mukaan syntyvän, kun muotoilijan asettamat korkean tason tavoitteet ja asiakkaan asettamat hyväksyttävän ratkaisun kriteerit kohtaavat. (Cross 2011, 73-74, 77.)

Ongelman uudelleenmäärittelyn jälkeen lähdetään ratkaisua etsimään iteratiivisin syklein. Ensin kerätään tietoa, laajennetaan ymmärrystä (convergent) ja luodaan vaihtoehtoja, jonka jälkeen vaihtoehtoja lähdetään kehittämään eteenpäin kokoamalla (divergent) niitä ja tekemällä valintoja. Prosessi jatkuu iteratiivisesti eteenpäin, luoden ja välillä purkaen nahkaansa, kunnes lopullinen ratkaisu valmistuu. Laajentava ajattelu tukee ideointia ja kokoava ajattelu puolestaan päätösten ja yhteenvetojen tekemistä ja rajaamista. Iteraatiot vahvistavat ideoita prosessin aikana ja vievät lähemmäs toimivaa ratkaisua. (IDEO 2015, 25; Kaner 2014, 6.)

Designprosessi tuo kehittämiselle rakenteen, jossa on selkeät vaiheet. Tästä huolimatta prosessin vahvuudet, luovuus, innovatiivisuus ja iteratiivisuus voivat tehdä prosessista sekavan ja kaoottisen tuntuisen erityisesti perinteiseen tapaan tottuneille. (Brown 2009, 39-54; Brown 2008, 88.)

Elizabeth B.-N. Sanders ja Pieter Jan Stappers (2008, 6-7) ovatkin kuvanneet prosessia sotkuisena vyyhtinä (fuzzy front-end) (kuva 2.), joka loppua kohden selkenee ja prosessin vaiheet käyvät järkiinsä. Sotkuisen tunteen tekee alun ähkymäinen tila, jossa vasta tutustutaan aiheeseen ja lähdetään perkaamaan valtavaa informaation määrää eri näkökulmat huomioiden. Kaoottisuuden ja sekavuuden tunne helpottaa, kun kehittämisessä päästään eteenpäin.

Kuva 2: Designprosessi voi tuntua sotkuiselta vyyhdiltä, joka loppua kohden selkenee (mukailen Sanders & Stappers 2008, 6.)

Designprosessista on useita variaatioita, joissa kaikissa on samat peruselementit. Prosessi alkaa briiffillä siitä, mistä on kyse ja mitä ongelmaa lähdetään ratkomaan tai mitä lopputulemaa kohti astelemaan. Seuraavaksi kerätään ymmärrystä ihmisistä, kontekstista ja kokonaiskuvasta. Ne toimivat seuraavassa vaiheessa aineksina kehittämiselle - ideoidaan ja kehitetään ratkaisuehdotuksia. Ratkaisuehdotukset konkretisoidaan prototyypeiksi, joita testataan.

Testaamalla päästään näkemään ratkaisun toimivuutta ja päivittämään ratkaisua, kunnes se on valmis.

Prosessissa hyödynnetään visualisointia, joka tuo abstraktin prosessin näkyväksi. Visuaalisuus auttaa muodostamaan yhteistä kieltä ja ymmärrystä siitä, mistä puhutaan. Jos esimerkiksi pyytäisi ihmisiä piirtämään koiran, olisivat ne erinäköisiä ja rotuisia. Luonnostelu, piirroket ja prototyypit tuovat näkyväksi aineettomia asioita. Visuaalisuus on samalla osa ratkaisua, sillä se yhteensovittaa näkemyksiä ja helpottaa hahmottamista. Prototyypeillä pystytään visuaalisesti testaamaan uusia ratkaisuja nopeasti, helposti ja edullisesti. (Tschimmel 2012, 3-4.)

2.1.4 Muotoilija sillanrakentajana

Kertoessa, mistä muotoilussa on kyse, soveltuu esimerkiksi sillan rakentaminen. Perinteisesti todetaan, että nyt tarvitaan silta, kun itseasiassa pitäisi miettiä tarvetta, mitä sillalla pyritään ratkaisemaan. Vaikkapa sitä, että ihmiset pääsevät saareen. Ja miksi heidän sinne pitää päästä, voi olla virkistäytyminen ja hyvinvoinnin tukeminen. Jolloin ratkaisu ei välttämättä olekaan silta, vaan monipuolisempi kokonaisuus, jossa saareen pääsemiseksi silta voikin olla tunneli, lautta tai vaikkapa liitovarjo. Siihen, mikä ratkaisu saareen pääsemiseksi valitaan, vaikuttaa se, että ratkaisun pitää olla mahdollista toteuttaa, käyttäjälle houkutteleva ja organisaation näkökulmasta kestävä osa liiketoimintaa. Tässä kaikessa auttaa muotoilija, joka muuntaa teorian toiminnaksi.

Se, mikä tekee muotoilijasta muotoilijan, on systemaattisuus, päämäärätietoisuus ja muotoilun lähtökohtien sisäistäminen. Muotoilijalla on ymmärrys, kuinka designprosessi toteutetaan ja kyvyt ja keinot päästä tavoitteeseen. Muotoilija ei ole ratkaistavan ongelman tai asian omistaja, eikä konsultti, vaan neutraali henkilö, joka omistaa muotoiluprosessin. Muotoilijan rooli on toimia neutraalina fasilitoijana, joka orkestroi ja yhteensovittaa kehittämisprosessin vaiheineen ja menetelmineen kuunnellen laajasti eri näkökulmia ongelman ratkaisemiseksi. Häneltä vaaditaan myös näkemyksellisyyttä prosessin valintojen tekemisessä, synteisien muodostamisessa ja toimintatavoissa.

Menestyneillä muotoilijoilla on huomattu olevan avoin lähestyminen kaikkeen ympäröivään. Heidän tietoisuutensa on korkealla tasolla ja he ovat herkkiä aistimaan pieniä nyansseja. Epävarmuuden sietäminen on myös ehdottomasti yksi kyky, johon auttaa pakottautuminen järjestykseen. Varmuus otaksua ja tutkia, rakentava vuorovaikutus luonnosten ja mallien kanssa ja luottamus intuitioon ovat osa muotoilun luonnetta. (Cross 2011, 13, 26, 73.)

Muotoilija määrittelee ja rajaa systeeminäkökulmasta ratkaistavan ongelman yhdessä asian omistajan kanssa, vetää prosessin ja laatii konseptin ongelman ratkaisemiseksi. Konsepti ei vain synny, vaan on yhteiskehittämisen pohjalta luotu muotoilijan avustuksella. Työ on luova prosessi, joka perustuu intensiivisten ja rennompien reflektoiden jaksojen vaihteluihin.

Onnistumisen kannalta on oleellista, että ympärillä on motivoitunut porukka, joka on sitoutunut ja omistautunut asian edistämiseksi. (Cross 2011,73-74.)

2.2 Muutoksen johtaminen

Vain muutos on pysyvää. Kreikkalaisen filosofi Herakleitoksen ajatus 500 vuotta ennen ajanlaskun alkua on omiaan tänäkin päivänä. Muutosten tahti kiihtyy kiihtymistään, ja perässä on haastava pysyä. (Mikkola 2016.)

Tutkimuksellisessa kehittämistyössä yhtenä punaisena lankana on muutoksen johtaminen. Taulukossa 1. on koottuna kolme ohjenuoraa sille, kuinka muutosta tulisi johtaa. John P. Kotter edustaa muutosjohtamista, Melanie Franklin ketterää muutoshallintaa ja Oliver Gassmann, Michaela Csik ja Karolin Frankenberger liiketoimintamallien kehittämistä.

Kotter: Muutoksen johtamisen 8-vaiheinen malli (Kotter 2012, 23)	Franklin: Muutoksen johtamisen periaatteet (Franklin 2014, 11)	Gassmann ym.: Liiketoimintamallien kehittämisen 10 suositusta (Gassmann ym. 2014, 341-343.)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tähdennä muutoksen kiireellisyyttä ja väistämättömyyttä 2. Perusta ohjaava ydintiimi 3. Laadi visio 4. Viesti muutosvisiosta jatkuvasti 5. Valtuuta henkilöstö vision mukaiseen toimintaan 6. Varmista lyhyen aikavälin onnistumiset 7. Vakiinnuta onnistumiset ja toteuta lisää muutoksia 8. Juurruta uudet toimintatavat yrityskulttuuriin 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Huomaa, että muutoksen tekemiselle on deadline ja kunnioita sitä 2. Salli muutoksen yksityiskohtien kehittyä 3. Varmista, että muutos kohtaa liiketoiminnan tarpeet 4. Työskentele yhteistyössä laajan kirjjon kanssa kiinnostuneita osapuolia 5. Tasapainota aika ja resurssit kaikkien vaiheiden läpi 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Hanki ylimmän johdon tuki 2. Aseta monipuolinen tiimi - ei kehitetä siloissa 3. Valmistaudu muutokseen ja ole avoin oppimaan muilta 4. Haasta vallitseva yrityksen ja toimialan logiikka 55 liiketoimintalogiikkamallin avulla 5. Kehitä avoimuuden kulttuuri 6. Käytä iteratiivista lähestymistapaa useine kierroksineen ja varmista oletukset 7. Älä ylilaskelmoi liiketoimintatapa - tyypillisesti ne ovat täysin väärässä alkuvaiheissa 8. Rajaa riskejä prototypoimalla: kuva on 1000 sanaa, prototyyppi 1000 kuvaa 9. Anna uudelle liiketoimintamallille tarvittava konteksti kasvaakseen menestyksekkäästi 10. Johda aktiivisesti muutosprosessia

Taulukko 1: Kotterin, Franklinin ja Gassmannin ym. ohjeet muutoksen johtamiselle.

Tunnetuin muutoksen johtamisen pioneeri John P. Kotter on laatinut kahdeksanvaiheisen muutosprosessin, kuinka muutos onnistuu: Tähdennä muutoksen kiireellisyyttä ja väistämättömyyttä, perusta ohjaava ydintiimi, laadi visio, viesti muutosvisiosta jatkuvasti, valtuuta henkilöstö vision mukaiseen toimintaan, varmista lyhyen aikavälin onnistumiset, vakiinnuta onnistumiset ja toteuta lisää muutoksia ja juurruta uudet toimintatavat yrityskulttuuriin. (Kotter 2012, 23.)

Ketterien menetelmien (agile) Franklinin (2014, 11) muutoksen johtamisen periaatteet tukevat Kotterin mallia: Huomaa, että muutoksen tekemiselle on deadline ja kunnioita sitä, salli muutoksen yksityiskohtien kehittyä, varmista, että muutos kohtaa liiketoiminnan tarpeet, työskentele yhteistyössä laajan kirjon kanssa kiinnostuneita osapuolia ja tasapainota aika ja resurssit kaikkien vaiheiden läpi.

Gassmann ym. (2014, 341-343) ovat laatineet kymmenen suositusta liiketoimintamallien kehittämiseksi, jotka tukevat myös samaa ajatusta Kotterin ja Franklinin mallien kanssa: ylimmän johdon tuki, monipuolinen tiimi, valmistaudu muutokseen, haasta nykyistä logiikkaa, kehitä avoimuuden kulttuuri, käytä iteratiivista lähestymistapaa, älä ylilaskelmoi, rajaa riskejä prototyyppimalla, anna liiketoiminnalle tarvittava konteksti ja johda aktiivisesti muutosproses- sia.

Kotterin mallin ensimmäinen kohta on muutoksen kiireellisyyden ja väistämättömyyden tähdentäminen. Jotta muutos saadaan liikkeelle, tarvitaan siihen tarpeeksi voimaa. Jos ei ole tarvetta tai tarpeeksi vahvaa tunnetta siitä, ei synny liikehdintää. Ei ole myöskään tarpeeksi vahvoja perusteita vakuuttaa muutoksen tarpeellisuutta. Ohjaavan ydintiimin perustaminen tulee toisena. Yksilö ei ikinä pystyisi yksin viemään muutosta läpi, kehittämään oikeaa visiota, viestiä siitä laajalti, eliminoida kaikkia haasteita, tuottaa lyhyen tähtäimen voittoja. Vahvan tiimin rakentaminen heti aluksi on välttämätöntä - ydintiimi, jolla on oikea kokoonpano, luottamus ja jaettu tavoite. (Kotter 2012, 37-38, 46, 53-54.)

Kolmantena, muutosta tulisi johtaa visiolla. Hyvä visio palvelee kolmea tärkeää tarkoitusta: selventää yleistä suuntaa, motivoi ihmisiä toimimaan oikeaan suuntaan ja auttaa koordinoimaan eri ihmisten toimintaa. Visio on ainoa potentiaalinen tapa johtaa ja murtaa nykytilanne, suhteessa autoritaariseen johtamiseen ja mikromanageeraukseen. Neljäntenä visiota tulee viestiä ymmärrettävästi toistaen ja monilla eri foorumeilla ja valtuuttaa henkilöstö vision mukaiseen toimintaan. Jaettu ymmärrys tulevaisuudesta auttaa motivoimaan ja koordinoimaan toimintaa, joka johtaa muutokseen. Viestintä tekee vision näkyväksi ja jaetuksi. (Kotter 2012, 70-71, 87, 95.)

Viidentenä muutos tarvitsee ihmisten apua tapahtuakseen. Henkilöstö tulee valtuuttaa vision mukaiseen toimintaan. Rakenteiden, osaamisen, systeemien ja työnjohtajien tulee tukea valtuuttamista, eikä olla esteinä. Mikäli ihmiset näkevät muutoksen hyvänä tai hyödyttävänä

heitä, on muutosvistarintakin olemattomampi. Kuudentena lyhyen aikavälin onnistumisilla varmistuu välietappien saavuttaminen matkalla kohti suurempaa tavoitetta. Mikäli valmisteluaan suoraan kohti suurta tavoitetta, voi matkalla sinne kaikki romahtaa ja kaikki satsaukset mennä hukkaan. Hyviä lyhyen aikavälin onnistumiset ovat näkyviä (ei pelkkää hypetystä), yksiselitteisiä ja liittyy selkeästi muutostarpeeseen. (Kotter 2012, 106, 114, 122-123, 126.)

Seitsemäntenä onnistumisten vakiinnuttaminen tapahtuu mm. jatkamalla tehtyjä muutoksia ja laajentamalla uusiin muutoksiin sopivalla syklillä. Kahdeksantena uusien toimintatapojen juurruttaminen yrityskulttuuriin on myös tärkeää, jotta esimerkiksi henkilövaihdosten myötä ei tehty muutostoinenpiteet hyödy. Täten toimenpiteet tulee juurruttaa virallisiin ohjelmiin, asiakirjoihin, perehdytyksessä jokaiselle työntekijälle, johtajalle ja esimiehelle, jotta muutos on pysyvää. (Kotter 2012, 154.)

2.3 Kaupunki palveluna -malli

Kaupunki palveluna (City as a Service) -mallissa kaupungit ovat olemassa palvellakseen asiakkaitaan - asukkaita, yhteisöjä ja yrityksiä. Sen avulla vastataan kasvaviin ja monimuotoistuviin palvelutarpeisiin asukas- ja asiakaslähtöisesti, kustannustehokkaasti ja vaikuttavasti. Kaupunki palveluna -mallissa hyödynnetään olemassa olevia kyvykkyksiä ja resursseja kuten tiloja, varusteita ja osaamista. Tavoitteena on tuottaa palveluja verkostomaisesti yhdessä kumppanien kanssa. (Make with Espoo 2021a, 5.)

Espoon kaupunki on laatinut mallin mukaisen kehittämisen hyödyntämiseksi Make with Espoo -tuoteperheen, joka tukee kaupunkiyhteisöjen kestävästä kehittämistyötä. Se sisältää teoreettisia viitekehyksiä, käsikirjoja ja sovellusesimerkkejä konkreettisista toteutuksista. Tuoteperhe auttaa palvelujen ja toiminnan kehittämisessä, osallistamisessa, yhteiskehittämisessä, sekä havainnollistaa sovellusesimerkein. (Make with Espoo 2021a, 6.)

Mallin viitekehyksiä ovat ekosysteemien innovaatiojohtaminen, asiakkuusperustainen tietojohdaminen ja johtamisen viitearkkitehtuurit. Ekosysteemien innovaatiojohtamisen viitekehyksen avulla kaupunki voi aktiivisesti edistää ja mahdollistaa innovaatiotoimintaa ekosysteemeissä ja johtaa Kaupunki palveluna -mallia. Innovaatiotoiminta on tärkeää siitä syystä, että se lisää kaupungin elinvoimaa, hyvinvointia sekä kestävyyttä kullakin sen osa-alueella. Viitekehyksen ytimessä on ihmislähtöisyys, tavoitteellinen vuorovaikutus ja yhteistyö, sillä kaupunki on olemassa ihmisiä varten toimien kohtaamispaikkana. (Make with Espoo 2021b, 5, 7.)

2.3.1 Sovellusesimerkinä Ison Omenan palvelutori

Kaupunki palveluna -mallin mukainen sovellusesimerkki innovaatioalustasta ja LivingLab-toiminnasta on Ison Omenan palvelutori, joka on uudenlainen tapa tuottaa julkiset palvelut ollen julkisten palvelujen keskittymä. Palvelutorin tavoitteena on helpottaa espoolaisten arkea ja

tarjota mahdollisuus monenlaisten asioiden hoitamiseen yhdellä kertaa. Palvelutarjontaan kuuluu kirjasto, nuorisopalvelut, neuvola, terveysasema, mielenterveys- ja päihdepalvelut, Kela, yhteispalvelupiste, HUS:n laboratorio- ja kuvantamistoiminnot sekä kulttuurin ja taiteen kohtaamispaikka Kohtaamo. Palvelutori on kaupunkikehittämisen alusta, Living Lab ja yhteiskehittämisen ympäristö, joka mahdollistaa asiakastarpeiden ja -toiveiden huomioimisen jo suunnittelutyössä. (Make with Espoo 2021c, 4-6.)

Innovaatioalusta on innovaatioiden kehto, ekosysteemin innovaatiomuistin sijaintipaikka ja samalla ekosysteemien innovaatiotoimintaan ankkuroitavan liiketoimintamallin kyvykkyys. Se voi olla mikä tahansa toimintaympäristö, teknologia, järjestelmä, tuote tai palvelu, jossa kehittäminen on avattu ulkopuolisille kehittäjille. Sen keskeiset ominaisuudet ovat avoimuus, innovatiivisuus ja alustamaisuus, ja keskeiset elementit ovat tilat, yhteisö ja toiminta. (Make with Espoo 2021b, 25; Make with Espoo 2021c, 6-7.)

	Tilat	Yhteisö	Toiminta
Avoimuus	Palvelutorin tilat ovat kaikille avoimet ja vapaasti varattavissa verkossa.	Kehittämään pääsee asioimalla Palvelutorilla, ottamalla yhteyttä palvelutorilaisiin, osallistumalla tapahtumiin, tai olemalla aktiivinen Palvelutorin some-kanavissa.	Yhteiskehittämiseen voivat osallistua niin kaupunkilaiset, yritykset, yhdistykset, oppilaitokset, tiede- ja innovaatiotoimijat kuin kaupungin yksikötkin.
Innovatiivisuus	Palvelutorin tilat tukevat yhteiskehittämistä ja uuden oppimista.	Fasilitaattoreina ja innovaattoreina voivat olla niin kaupunkilaiset, yritykset, yhdistykset, oppilaitokset, tiede- ja innovaatiotoimijat kuin kaupungin yksikötkin. Asiakkuus määrittyy tilanteen mukaan. Innovaatioalustana Palvelutorilla ei lähtökohtaisesti ole myytäviä palveluja.	Palvelutorilla on tapahtuma, sitä kehitetään yhdessä eri toimijoiden kanssa, ja sen tiloja tarjotaan eri toimijoiden käyttöön.
Alustamaisuus	Palvelutori on osa Espoo Innovation Gardenia. Digitaalisen alustan mahdollisuuksia selvitetään.	Ison Omenan palvelutori on Matinkylän suuralueen kiinteistö, Yhteisöllisyys näkyy some-verkostoissa.	Yhteiskehittämisen malli ja osallisuuden malli on luotu, ja Kuntakanvas-liiketoimintamalli kuvattu.

Taulukko 2: Palvelutorin innovaatioalustan avainominaisuudet ja elementit (mukaillen Make with Espoo 2021c, 8.)

Ison Omenan palvelutorin avainominaisuudet kussakin elementissä on lueteltu taulukossa 2. Tilat ovat avoimesti varattavissa ja tukevat yhteiskehittämistä ja uuden oppimista. Yhteisöön

pääsee asioimalla, osallistumalla tapahtumiin ja olemalla aktiivinen sosiaalisessa mediassa. Fasilitoijina ja yhteiskehittämiseen osallistujina voi olla esimerkiksi kaupunkilainen, yritys tai oppilaitos. Palvelutori kuuluu Matinkylän suuralueeseen ja on osa Espoo Innovation Gardenia.

2.3.2 Kyvykkyydet ja niiden elinkaari

Yksi Make with Espoo-tuoteperheen käsikirja koskee kyvykkyyksien johtamista, jossa käsitteellä tarkoitetaan laajempaa merkitystä kuin vain osaamista ja kompetenssia. Kyvykkyyksillä tarkoitetaan organisaation ominaisuuksia ja kilpailutekijöitä, kykyä hoitaa sen tehtävät ja tuottaa palvelut tavalla, joka on tarkoituksenmukaista. Kyvykkyyksiksi lasketaan kaikki se, joka vaaditaan menestyksekkääseen palvelujen hoitamiseen ja arvon tuottamiseen asiakkaille. Kyvykkyyksien avulla tuotetaan palvelutarjooma ja arvo asiakkaalle (Taulukko 3). (Make with Espoo 2021d, 10-11, 18, 19.)

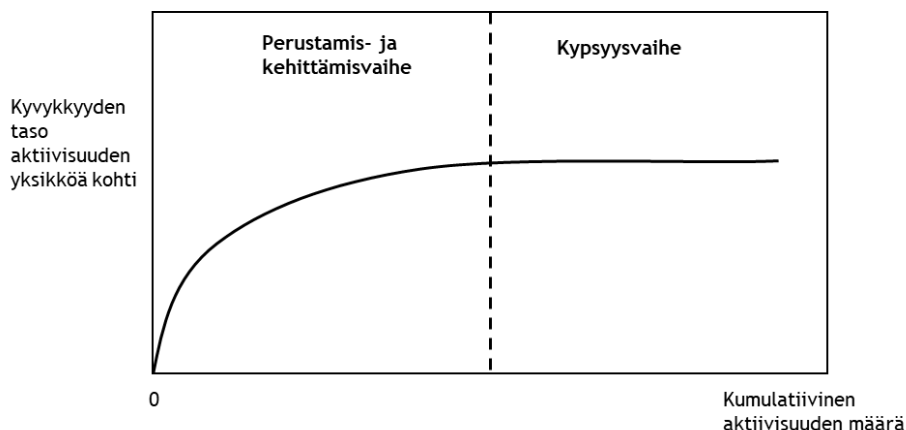
Kyvykkyyksien osa-alueiden avulla...	...tuotetaan palvelutarjooma...	...ja arvo asiakkaalle
<ul style="list-style-type: none"> • Toimintamallit • Prosessit • Tiedot • Kanavat (fyysiset tai ei-fyysiset) • Rahoitus • Osaaminen • Resurssit (henkilöt, materiaalit, tilat, tietojärjestelmät, tietovarannot/tietovarastot, teknologia, työvälineet, luvat ja oikeudet, sopimukset) 	<ul style="list-style-type: none"> • Palveluryhmät • Palvelupaketit • palvelut 	 <p>Kyvykkyydet ovat välineitä, joilla toteutetaan arvolupaus asiakkaalle.</p> <p>Kunta lunastaa arvolupauksensa toiminnan ja palvelujen muodossa ensisijaisesti kunnan asiakkaille (veronmaksajalle ja/tai palvelun käyttäjälle).</p>

Taulukko 3: Kyvykkyyksien osa-alueet ja kytkeytyminen palveluhierarkiaan. (mukaillen Make with Espoo 2021d, 19.)

Kyvykkyyksien osa-alueita ovat toimintamallit, prosessit, tiedot, kanavat, rahoitus, osaaminen ja resurssit (henkilöt, materiaalit, tilat, tietojärjestelmät, tietovarannot / tietovarastot, teknologia, työvälineet, luvat ja oikeudet ja sopimukset). Asiakkaille tuotettu arvolupaus tuotetaan kyvykkyyksillä, jonka kaupunki lunastaa toiminnan ja palvelujen muodossa. (Make with Espoo 2021d, 19.)

Kyvykkyyksillä on elinkaari (kuva 3.), jonka Helfat ym. (2003) ovat mallintaneet. Elinkaari muodostuu perustamis-, kehittämis- ja kypsyysvaiheista. Uusi organisaatio on kyvykkyyksien kannalta yksinkertaisin, sillä tällöin ei ole historiaa, joka vaikuttaisi niiden kehittymiseen. Uuden kyvykkyyden elinkaari alkaa perustamisvaiheesta, joka luo perustan myöhemmälle kehittymiselle. Perustamisvaiheessa tarvitaan organisoitu ryhmä tai tiimi, joka on jollain tapaa

johdettu ja kyvykäs yhteiseen toimintaan. Lisäksi tarvitaan keskeinen tavoite tai aikaansaannos, joka sisältää uuden kyvykkyyden luomisen. Vaikka uudella organisaatiolla ei vielä ole olemassa mitään historiaa tai pohjaa, tuovat tiimin ihmiset mukanaan aineetonta pääomaa kuten tietämystä, osaamista ja kokemusta sekä sosiaalisia siteitä. (Helfat ym. 2003, 1000-1001.)

Kuva 3: Kyvykkyyksien elinkaaren vaiheet (mukaiillen Helfat & Peteraf 2003, 1003.)

Uuden tiimin jäsenillä saattaa olla täydentäviä kykyjä taikka he saattavat käyttäytyä vahingoittavasti tiimin toimivuudelle, kun jo olemassa olevalla tiimillä on muodostunut historiaa ja rutiineja. Jotkut yksilöt saattavat olla avainroolissa ja jopa itseorganisointi vaatii jonkinlaista johtamista ja koneistoa ohjaamaan tiimiä ja sen toimintaa. Uusi tiimi tarvitsee myös muita syötteitä ja resursseja rakentaakseen kyvykkyyksiä, kuten rahoitusta tai teknologiaa. Niiden saamiseen vaikuttaa tiimin jäsenten kyky hankkia näitä resursseja omalla henkisellä ja sosiaalisella pääomallaan. Perustamisvaiheen kyvykkyydet ovat olennaisessa roolissa, sillä niillä varmistetaan tulevien vaiheiden kyvykkyyksien kehittyminen. Kyvyt tässä vaiheessa edellyttävät heterogeenisyyttä, joka ilmenee yksilöiden, tiimin ja johtamisen ominaisuuksina. (Helfat ym. 2003, 1001.)

Kehittämisvaihe alkaa, kun tiimi on järjestäytynyt tavoitteen ympärille kehittämään tiettyä kyvykkyyttä. Tässä vaiheessa kyvykkyyksien kehittyminen käy läpi toteuttamiskelpoisia vaihtoehtoja kyvykkyyksien kehittämiseksi yhdistettynä kokemuksen kertymiseen ajan kuluessa. Vaihtoehtojilla tarkoitetaan ennakoivaa ja uskottavaa tapaa koettaa saavuttaa lopputulemaa, jossa kyvykkyyksien kehittyminen piilee. Ne voivat erota syötteiltään, tarvittavilta tehtäviltä, koordinoinnin tavoilta tai tarvittavilta suoritteilta ja toiminnalta. Valittava vaihtoehtoinen tapa edetä määrittyy perustamisvaiheessa syntyneiden olosuhteiden pohjalta - tiimin jäsenet voivat valita erilaiset tavat omien taustojen perusteella. (Helfat ym. 2003, 1001-1002.)

Organisaatiot oppivat tekemällä ja toistojen kautta. Uuden kyvykkyyden kehittäminen voi syntyä iteratiivisesti kehittyvän prosessin jokaisella kierroksella, kustakin iteraatioista oppien.

Alkuperäiset vaihtoehdot voivat myös vahvistua ja osoittautua hedelmällisiksi toistojen kautta. Jossain vaiheessa, ajan saatossa ja kokemuksen kartuttua, kyvykkyyden kehittyminen loppuu ja saavuttaa kypsyyssvaiheen. (Helfat ym. 2003, 1002.)

Kypsyyssvaihe sisältää kyvykkyyden ylläpitämisen, joka käsittää kyvykkyyden harjoittamisen, joka virkistää organisaation muistia. Lopulta syntyy rutiineja osaksi organisaation rakennetta. Ajan saatossa tiimin kyky muistaa kehittymispolku saattaa hävitä ja muuttua luonteeltaan äänettömäksi. (Helfat ym. 2003, 1003.)

3 Kehittämisasetelma

Tutkimuksellinen kehittämistyö yhdistää tutkimusta ja kehittämistä pyrkien ratkaisemaan käytännöstä nousseita ongelmia sekä luomaan uutta tietoa. Kehittämisen tueksi kerätään systemaattisesti tietoa sekä käytännöstä että teoriasta käyttäen monipuolisesti erilaisia menetelmiä. Tutkimuksellisuus ilmenee kehittämisen etenemisenä järjestelmällisesti, analyttisesti ja kriittisesti. (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2014, 18, 21.)

Tutkimuksellisessa kehittämistyössä korostuu aktiivinen vuorovaikutus eri tahojen kanssa. Kehitystyötä vie eteenpäin kirjoittaminen ja esittäminen eri vaiheissa ja eri kohderyhmille. Kehittämistyön lähestymistapana on palvelumuotoilu, joka tarjoaa sekä prosessin että menetelmät, joita käytetään aineiston keräämisessä. Ne laittavat palvelun käyttäjät keskiöön ja konkretisoivat aineettomia konsepteja. (Ojasalo ym. 2014, 18, 71.)

3.1 Opinnäytetyön tausta, tarkoitus ja tavoite

Opinnäytetyön toimeksiantajana on Espoon kaupunki. Tavoitteena on kestävän ja toiminnallisen ratkaisun löytäminen Träskändaan. Keskeinen motiivi työlle on tukea pysyvän käyttötarkoituksen löytymistä, jotta kartanon sisätilojen peruskorjaus olisi perusteltua toteuttaa, kartanopuiston uinuva potentiaali saataisiin arvoiseensa käyttöön, paikka heräisi uuteen kukoistukseen aktiivisen toiminnan ansiosta ja hyvinvointi ja viihtyvyys lisääntyisivät.

Ratkaisun viitekehys muodostuu Espoo-tarinan arvoista ja toimintaperiaatteista ja kestävän tulevaisuuden tavoitteista. Träskändan kartanon historiasta ja erityisesti Aurora Karamzinin perinnöstä sekä Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa Träskändaan liittyvistä nostoista.

Teoreettisen tietoperustan kehittämistyölle muodostavat muotoiluajattelu, muutoksen johtaminen ja Kaupunki palveluna -malli. Tietoperustasta tulee suunnitteluperiaatteita, houkuttelevuus, toteutettavuus ja elinkelpoisuus raamit ratkaisulle, designprosessin luonne sekä toimintamallin pohja.

Opinnäytetyö tukee kaupungin meneillä olevia prosesseja kuten julkisivukorjauksen valmistelu ja käytön löytäminen tiloihin. Työ toimii omalla tavallaan myös neutraalina koordinoijana,

joka yhdistää ja sulauttaa eri yksiköiden tekemisiä yhteiseksi suunnaksi. Ohjausryhmä, johon kuuluvat elinkeinojohtaja Tuula Antola, palvelukehitysjohtaja Päivi Sutinen ja Leppävaaran alueen projektijohtaja Mika Rantala, edustavat johtoa ja työ kytkeytyy heidän kauttaan osaksi kaupungin päätöksentekoa. Kaupungin sisäisenä työskentelyparina toimii projektipäällikkö Wilhelmiina Griep.

3.2 Träskändan kartanoalueen esittely ja historia

”Kartanot ovat olleet merkittäviä sekä sosiaalisen, taloudellisen ja kulttuurisen kehityksen kannalta. Esimerkiksi Träskändassa perustettiin Espoon ensimmäinen kansakoulu, yksi maamme ensimmäisiä meijerikouluja – saatiin juustonvalmistustaito leviämään Suomessa. Träskända on myös merkittävä Suomen puistoarkkitehtuurin kehityksen kannalta. Träskändan puutarhureista tuli Tampereen ja Turun ensimmäiset kaupungin puutarhurit ja toisesta myös Suomen ensimmäisen puutarhakoulun eli Kupittaaan puutarhakoulun perustaja. Sillä tapaa Träskända on ollut Suomessa merkittävä sellaisessa välittäjän roolissa.” – Trygve Gestrin, intendentti, Espoon kaupunginmuseo (Gestrin 2020.)

Espoon kaupunkialueen ja maaseudun rajalla, Kehä III:n kupeessa sijaitsee Träskändan kartanomiljö. Alue on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY-alue), virkistysalue, muinaismuistoalue ja luonnonsuojelualue, joka kattaa noin 32 hehtaaria puisto- ja metsäaluetta. Alue kuuluu Espoonjokilaakson kokonaisuuteen ja puiston läpi kulkee Kuninkaantie, ja Glimsinjoki, joka saa alkunsa Pitkäjärvestä. Paikka on toiminut loistokkaana historian näyttämönä ja edustaa fyysisen miljöönsä lisäksi henkistä perintöä ja arvoja entisten omistajiensa ja historian tapahtumien kautta.

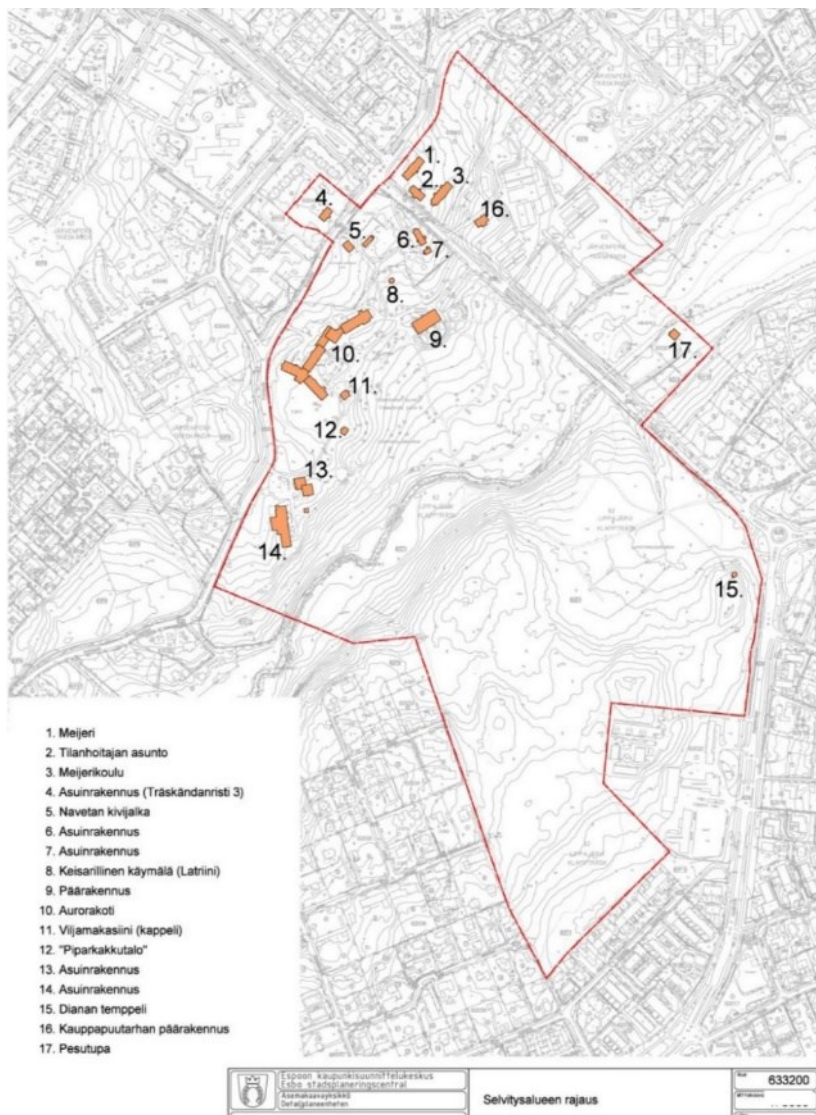

Kuva 4: Träskändan tyhjillään olevat rakennukset (Mäenpää 2020 & Mäkinen 2020.)

Historialliseen alueeseen on kuulunut kaikkiaan seitsemäntoista rakennusta (kuva 5.). Niistä Espoon kaupunki omistaa nyt viisitoista. Opinnäytetyössä keskitytään virkistys- ja luonnonsuojelualueen kokonaisuuteen, jossa tyhjillään olevia rakennuksia on viisi (kuva 4 ja 5): päärakennus (9.), Aurorakoti (10.), kappeli (11.), Piparkakkutalo (12.) ja pesutupa (17.). Dianan temppeli (15.) ja keisarillinen käymälä eli latrini (8.) sisältyvät myös alueeseen, mutta ovat monumentteja, eivätkä varsinaisesti tiloja.

Jeskanen-Repo-Teränne arkkitehdit Oy:n rakennushistoriallisessa selvityksessä on käyty läpi kaikki päärakennuksen tilat (2010, 40-55). Kartanon 1. kerroksessa on kolme reilun kokoista tilaa: sali, ruokasali ja kirjasto ja näiden lisäksi eteishalli. Kerroksesta löytyy myös keittiö, yhdeksän erilaista huonetta, pesu- ja wc-tiloja sekä eteis- ja käytävätiloja. Toinen kerros on täynnä vanhoja vanhusten huoneita, joita on 14 ja lisäksi wc- ja pesutiloja sekä yksi keittiö. Ullakko on yksi iso kylmä tila, joka on toiminut varastona. Kellarikerros on hyvin matalaa tilaa ja toimii lähinnä varastona.

Aurorakodissa on kolme kerrosta, jossa valtaosa tiloista on pieniä huoneita, jotka ovat toimineet potilashuoneina ja niiden yhteydessä pesutilat. Rakennuksesta löytyy myös sauna, palvelutiloja, keittiö ja ruokasali, Isoja kokoontumistiloja siellä ei ole ja vanhainkodin toiminnan aikana henkilökunnan yhteiset tilaisuudet pidettiin Kappelissa. Rakennukseen mahtuu useita kymmeniä henkilöitä ja se muodostuu yhdestä isosta tilasta, parvesta, wc:stä ja eteisestä. Piparkakkutalo on toiminut asuin- ja askartelutilana, jossa on keittiö, pesuhuone ja tupa. Pui-toalueen ulkopuolella sijaitseva pesutupa on puolestaan toiminut viime vuosiin saakka asuinrakennuksena. Siinä on kolme kerrosta, joista ensimmäisessä on aulatila ja kaksi huonetta. Toisessa kerroksessa on keittiö ja huoneita ja kolmannessa kerroksessa huoneita. (Espoon kaupunki 2014 108-109, 112-113, 116-117, 128-129.)

Kuva 5: Träskändan kartanon alue. (Espoon kaupunki 2014.)

Luonnonsuojelualueen läpi kulkeva Glimsinjoki jakaa kartanopuiston kahtia: pohjoisen maisemapuistoon ja etelän puistometsään ja luonnonmetsään. Maisemapuiston alueella ei ole asemakaavaa. Eteläosa kuuluu Lippajärven asemakaavaan, jossa puisto on merkitty luonnonsuojelualueeksi. Pesutupa kuuluu puolestaan Heiniemen asemakaavaan ja se on merkitty yleisten rakennusten korttelialueeksi (Y). Rakennuksen ympäristö on lähivirkistysaluetta (VL). (Espoon tekninen keskus 2008, 14; Espoon karttapalvelu 2021; Espoon kaupunkisuunnitteluvirasto 1988.)

Träskändan puistotien itäpuolella toimii Lasten kulttuurikeskus Aurora, joka muodostuu vanhoista meijerirakennuksista ja tilanhoitajantalosta (1., 2. ja 3.). Sen alapuolella toimii Träskändan kauppapuutarha (16.), joka on toiminut historiassa kartanon puutarhana. Nykyään puutarha on yksityisomistuksessa ja se on historiallisesti arvokas erityisalue (EH2), jolla saa harjoittaa kauppapuutarhatoimintaa. Träskändan puiston pohjoispuolella oleva asuinrakennus

(4.) on myös yksityisomistuksessa. (Espoon kaupunkisuunnitteluvirasto 1979, 4.; Espoon karttapalvelut 2021.)

Vaikka kartanon rakennuksissa ei ole toimintaa, mahdollistaa puisto monenlaista toimintaa kuten ulkoilua, ajanviettoa ja virkistäytymistä, harrastuksia, tapahtumia ja kerhoja. Korona-vuoden luoman poikkeusolon aikana puiston kävijämäärät ovat kasvaneet selvästi.

Träskändan kartanon puisto on erilaisten ulkoilijoiden ja luontoharrastajien aktiivisessa virkistyskäytössä. Puistoa käyttävät erityisesti lähialueen asukkaat ja päiväkotij- ja kouluryhmät. Puisto on myös eri-ikäisten Pokemon Go - ja geokätköharrastajien suosiossa. Puistoa kutsutaan Espoon Kaivopuistoksi, sillä puistossa käydään piknikeillä.

Kävijämääriä Träskändan kartanolla järjestetyissä tapahtumissa ja tilaisuuksissa		
Ajankohta	Tapahtuma	Kävijämäärä
29.8.2020	Lasten kulttuurikeskus Aurora: Espoo-päivä: Elämyspiknik	289 hlöä
29.8.2020	Lasten kulttuurikeskus Aurora: Espoo-päivä: Nurmikkotanssit	162 hlöä
2020	Espoon kaupunginmuseo: Historiakävelyt	40 hlöä / 3 kierrosta
2019	Espoon kaupunginmuseo: Historiakävelyt	125 hlöä / 5 kierrosta
13.-15.9.2019	Espoon kaupunkitapahtumat: Espoo Visual Festival	10 000 hlöä
2.-24.8.2019	Yhteisöteatteri Jäänsärkijät: Kesäteatteri: Tarttumattomat	30 hlöä per esitys / yht. 380
1.8.2018	Espoon perinnesseura: Auroran syntymäpäiväjuhlat	130 hlöä
1.8.2017	Espoon perinnesseura: Auroran syntymäpäiväjuhlat	60 hlöä
12.3.2017	Träskändan kartanon ystävät ry: Auroran nimipäiväjuhlat	n. 3000 hlöä
16.5.2015	Jouko Kivimetsä ja Omnia: Ravintolapäivä	700 hlöä
15.9.2013	InnoEspoo-hanke: avoimet ovet	2000 hlöä
vuosittain	Pro Espoonjoki ry: Glimesin luontokävelyt	5-30 hlöä
vuosittain	Viherlaakson veikot ry: Kesän puistojumppat	15-52 hlöä per jumppa
vuosittain	Lippajärveläiset ry: Yölaulajaretket	n. 20 hlöä

Taulukko 4: Tapahtumia ja niiden kävijämääriä Träskändan kartanolla (Rissanen, M. 2020; Espoo Visual Festival 2019; Yhteisöteatteri Jäänsärkijät 2020; Salmi 2020; Koivumäki 2020; Weckman, J. 2020; Kivimetsä 2020; Facebook 2015; Lindell 2020; Haggrén, R. 2020; Gestrin 2021.)

Yhdistykset ja kaupungin toimijat järjestävät Träskändassa vuosittain erilaisia pienimuotoisia tapahtumia ja opastettuja kierroksia. Kesäisin puistossa järjestetään myös puistojumppaa. Yhtenä kesänä puistossa järjestettiin kesäteatteria.

Puistoon tullaan rentoutumaan ja rauhoittumaan, seuraamaan vuodenaikojen, luonnon ja maiseman muutoksia. Bongailemaan lintuja, kasveja, eläimiä, päiväkotien ja koulujen rasteja. Puistossa käy taiteilijoita ja se toimii kuvauspaikkana erilaisissa tuotannoissa kuten elokuvissa (Kjell Westö - Missä kuljimme kerran), tv-sarjoissa (Salatut elämät), musiikkivideoissa (Tommi Läntinen - kaksi sanaa), mainoksissa, muotikuvauksissa ja valokuvauksissa.

Kuva 6: Aikajana Träskändan kartanon omistajista ja päärakennuksista. (Museovirasto 1803; Lindh, J. E. 2021; Kozlov, A. 1850; Museovirasto 2021a; Espoon kaupunki 2021a; Klercker, G. R. a. 1805; Wright, M. v. 1850; Hausen, R. 1880; Museovirasto 2021b; Jeskanen-Repo-Teränne arkkitehdit Oy 2010.)

Paikasta tekee merkittävän sen ainutlaatuinen osa Suomen historiaa. Paikassa on edistetty maan tulevaisuutta ja hyvinvointia rohkeasti ja ennakkoluulottomasti. Ensimmäinen tunnettu omistaja oli Viaporin eli Suomenlinnan komentaja, kenraali Carl Nathanael af Klercker, joka tunnetaan parhaiten vanhimman yhtenäisen Suomen kartaston, kuninkaallisen merikartaston luomisesta. Hänet mainitaan myös Runebergin teoksessa Vänrikki Stoolin tarinat. Klercker suunnitteli Träskändan ensimmäisen päärakennuksen 1796, laajensi viljelysmaita ja liitti tiloja alkuperäiseen Storträskin tilaan. Klerckerin jälkeen paikan omisti toinen Viaporin upseeri kymmenen vuoden ajan, Pehr Rydman Bergensträhle, jonka tiedetään liittäneen viimeisen kantatilan osaksi Träskändan kartanoa. (Espoon kaupunginmuseo 2006, 104, 107; Syrjö 2001.)

Prokuraattori Carl Johan Walleen osti tilan vuonna 1820 perheensä kesäkodiksi. Hän oli kiinnostunut puutarhataiteesta ja rakennutti uuden päärakennuksen sekä Engelin suunnittelemat viljamaksiinin ja Diana-temppelin. Kuninkaantien hän siirsi kulkemaan puistoalueen

ulkopuolelta ja hänen aikanaan tavallinen kansa pääsi puistoon. (Espoon kaupunginmuseo 2006, 107-112.)

Walleenin tytärpuoli Aurora Karamzin osti kartanon 20 vuotta myöhemmin. Hänellä oli lämpimät välit Venäjän keisarilliseen perheeseen ja hän ylläpiti Suomen ja Venäjän hyviä suhteita muun muassa tarjoten Pietarissa foorumin, Auroran salongin, jossa keisarikunnan ja suurruhtinaskunnan virkamiehet pääsivät kohtaamaan ja keskustelemaan keskenään. Karamzin oli kosmopoliitti, joka matkusti ympäri Eurooppaa ylläpitäen sosiaalisia suhteita, tuoden sivistystä kotimaahansa ja nähden ja kokien historiallisia tapahtumia kuten Euroopan hullun vuoden Pariisissa vuonna 1848. Hän loi perustan diakoniatyölle Suomessa, perusti Espoon ensimmäisen kansakoulun, tuki yrittäjyyttä ja Träskändassa oli yksi maan ensimmäisiä meijerikouluja, sekä auttoi köyhiä ja hädässä olevia. (Lehto 1997; Espoon kaupunginmuseo 2006, 82, 115, 121; Espoon perinnesseura 2021.)

Adolf Törngren osti vaimonsa Marie Törngrenin kanssa kartanon vuonna 1895. Marie oli Karamzinin siskontytöntytär. Adolf Törngrenillä oli merkittävä rooli Suomen itsenäistymisessä ja lapsikuolleisuuden taittamisessa. Hän toimi myös Versailles'n rauhanneuvottelijana. Hienoisen aasinsillan voisi vetää jopa Kalevalaan, sillä Törngrenin isoäiti Eva Törngren teetätti kansalliseepoksen Elias Lönnrotilla nostattamaan kansallishenkeä, jota henkeä Adolf sittemmin myös edisti osallistumalla itsenäistymisen edistämiseen. (Espoon kaupunginmuseo 2006, 127; Helen 2007; Majamaa 1998.)

Paikka on toiminut näyttämönä monille historiallisille tapahtumille kuten Aleksanteri II valtiovierailulle vuonna 1863 ja kagaalin kokoontumisille. Nykyinen kartanorakennus on peruja Adolf Törngrenin ajalta ja se on rakennettu 1920-1921. Pohjalla on Saarinen - Lindgren - Geselliuksen suunnittelema huvila, jota on sittemmin laajennettu. Törngren oli kiinteistön viimeinen omistaja ennen sen siirtymistä kaupungille. (Lehto 1997; Helen 2007; Espoon kaupunginmuseo 2006, 127.)

Vuonna 1923 Träskändan kartano siirtyi Espoon kaupungin omistukseen. Paikalle tuli kunnalliskoti, jossa asui vanhuksia. 1950-luvulla rakennettiin uusi rakennus vanhainkodin laajentamiseksi ja 1961 puisto rauhoitettiin luonnonsuojelualueeksi. Kaupunki järjesti vuonna 1971 ideakilpailun kartanon alueen ja rakennusten käyttömahdollisuuksista nykyisen Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitoksen opiskelijoille. Jo tuolloin tunnistettiin paikan arvo yhtenä tärkeimmistä historiallisista ympäristökokonaisuuksista Espoon kauppalalle. Rakennuksista suunnittelussa oli meijerirakennukset (nykyinen Lasten kulttuurikeskus Aurora), työväen rakennukset sekä pesutupa. Vanhainkoti toimi tuolloin aktiivisesti päärakennuksessa ja Aurorakodissa eivätkä ne kuuluneet kilpailuun. (Espoon kaupunki 2014, 5, 104, 108; Arkkitehtuurihistorian laitos 1971.)

Ideakilpailun jälkeen 1973 Piparkakkutalo kunnostettiin askartelutilaksi, kappelia kunnostettiin monitoimitilaksi ja työväenasuintaloissa oli asuntoja ja Auroran posti. Ideakilpailusta kesti kymmenen vuotta, kun kaupunki päätti 1980-luvun alussa ostaa meijeriryhmän. Siitä kaksi vuosikymmentä eteenpäin, vuonna 2003 saatiin meijeriryhmän kaksi rakennusta kolmesta nykyisen Lasten kulttuurikeskus Auroran käyttöön (silloin Pikku-Aurora). (Espoon kaupunki 1973; Lastenkulttuurikeskus Aurora 2021.)

Kartanon päärakennus on ollut tyhjillään ja käyttämättömänä vuodesta 2005, jolloin vanhainkotitoiminta päärakennuksessa lakkasi. Kartanon alueella on useita muitakin tyhjillään olevia, historiallisia rakennuksia kuten kappeli, Piparkakkutalo ja pesutupa. Viimeisimpänä tyhjäntyi myös vanhainkotina toiminut Aurorakoti vuonna 2017, jolloin vanhuset siirrettiin Leppävaaran Elä ja asu -seniorikeskukseen. Historialliseen Träskändan kartanon alueeseen kuuluu myös Träskändan puistotien toisella puolella sijaitseva meijeriryhmä, jonka kolme rakennusta on kunnostettu ja toimii nykyään Lasten kulttuurikeskus Aurorana. (Jokinen 2018).

Tyhjillään oleviin rakennuksiin on etsitty vuosien varrella toimijoita ja kartoitettu tulevaa käyttöä. Vuosina 2015 - 2016 toteutettiin vuokratilpailutus päärakennuksesta, joka lopulta keskeytettiin, sillä valitulla toimijalla ei ollut osoittaa pyydettyjä vertailulaskelmia peruskorjaus- ja muutostöistä. Kilpailutuksen jälkeen kaupunki on ollut yhteydessä ja saanut yhteydenottoja useilta toimijoilta. Käyttömahdollisuuksia on selvitetty, mutta toistaiseksi tuloksetta. (Espoon kaupunki 2016; Kuntalaisaloite 2019.)

Vuoden 2018 joulukuussa 5788 kuntalaista jätti kaupungille kuntalaisaloitteen kartanon saamiseksi kuntalaiskäyttöön. Aloitteessa esitettiin, että kaupunki kunnostaisi kartanon palvelemaan kasvavan alueen asukkaiden monenlaisia tarpeita, rakennuksen arvoa ja Aurora Karamzinin perintöä kunnioittaen. Aloitteessa toivottiin, että rakennus säilytetään kaupungin omistuksessa ja hallinnassa jatkossakin. Tulevaan toimintaan viitaten, toivottiin myös, että uusi käyttö antaa mahdollisuuden niin asukkaille kuin matkailijoillekin päästä nauttimaan puiston ohella myös kartanon sisätiloista. (Kuntalaisaloite 2019.)

Espoon kaupungin valtuusto käsitteli historian ensimmäisen kuntalaisaloitteen 9.9.2019. Kaupunki päätti kunnostaa päärakennuksen julkisivun, jonka suunnittelu on valmis ja urakoitsijan kilpailutus tekeillä. Sisätilojen osalta ei nähty tarkoituksenmukaiseksi toteuttaa peruskorjausta, ennen kuin kartanolle on löydetty pysyvä käyttötarkoitus. Lisäksi kaupunki lupasi järjestää vuorovaikutteisen asukastilaisuuden. Suunnittelussa kerrottiin olevan koko alueen käyttö mukaan lukien Aurorakoti. Osana päätöstä hyväksyttiin toivomus, että kartanon tulevaa käyttöä suunnitellaan kaupungin johdolla yhteistyössä asukkaiden, järjestötoimijoiden ja yrittäjien kanssa Aurora Karamzinin perintöä kunnioittaen siten, että kartano ja sen pihapiiri pysyvät kuntalaisille avoimina. (Espoon kaupunki 2019c.)

Kartanon julkisivukorjausten urakoitsija kilpailutettiin keväällä 2021, mutta voittanut yritys vetäytyi rakennusalan kohonneiden kustannusten vuoksi (Airamaa 2021). Urakka kilpailutetaan

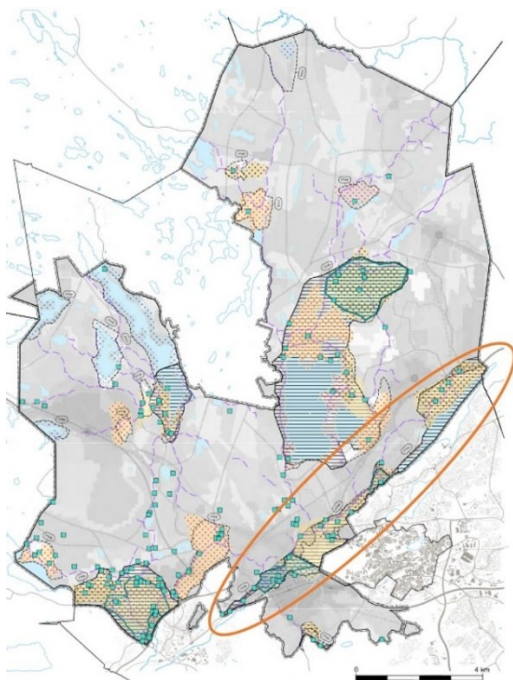
syksyllä 2021 uudestaan. Vuonna 2023 tulee täyteen 100 vuotta kaupungin aikakautta. Tarkeempi historiajana löytyy liitteestä 1.

3.3 Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotus (POKE 2050)

Espoon ennustetaan kasvavan 400 000 asukkaaseen ja 180 000 uuteen työpaikkaan vuoteen 2050 mennessä. Pohjois- ja Keski-Espoon keskeisiksi identiteetti- ja vetovoimatekijöiksi on tunnistettu rikas kulttuuriympäristö ja laajat virkistysalueet. Näihin lukeutuu myös Träskändan kartanon alue, joka on osa yhtenäistä viheralueiden kokonaisuutta, Espoonjokilaakson vyöhykettä. Historiallinen kerroksellisuus kehittyvässä kaupunkikuvassa ja osana alueiden identiteettiä on kaavassa huomioitu tärkeänä. (Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2020b, 5, 68-69; Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2019; Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2017, 17.)

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotus POKE 2050 sisältää Träskändan kartanomiljööstä Glimsinjoen pohjoispuolen sisältäen lähes kaikki alueen rakennukset. Glimsinjoen eteläpuoli kuuluu puolestaan Espoon eteläosien yleiskaavaan 2030.

Träskändan kartanon alue on suojeltu. Merkittävimmät kaavan suunnitelmat sen ympärille ovat asuinalueen tiivistyminen, Espoonjokilaakson vyöhykkeen virkistysalue, Hepokorven datakeskus ja Pitkäjärven ylittävä pikaraitiotiesilta. Asumisen osalta ympärille on kaavailtu tiivistyvää ja täydentyvää asuinalueita, jota kehitetään tiiviisti rakennettujen pientalojen ja/tai alueen luonteeseen sopivien kerrostalojen monipuolisena asuinalueena. (Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2020b, 5, 9, 57; Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2020a.)

Kuva 7: Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava, ehdotus - Kulttuuriympäristöt 2050, kaavakartan liitekartta 5, johon on merkitty Espoonjokilaakson vyöhyke (Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2017a.)

Kaavaehdotuksessa Espoonjokilaakso on tunnistettu yhdeksi Espoon viidestä merkittävästä moniarvokokonaisuudesta ja se tarjoaa mahdollisimman monia erilaisia luontohyötyjä. Alueella yhdistyvät luontoarvot, kulttuuriympäristö ja virkistyminen. Träskändan kartanon alue tuottaa erityisesti kulttuurisia palveluja: virkistystä ja hyvinvointia, luontokokemuksia, esteettisyyttä ja kulttuuriperintöä. (Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2020a, 5, 67; Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2018, 52.)

Alueella on kolminkertainen suojelu. Se on luonnonsuojelualue, valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) ja muinaismuistoalue. Suojeluperiaatteet tulevat kolmesta laista: luonnonsuojelulaista (1096/1996), maankäyttö- ja rakennuslaista (132/1999) ja muinaismuistolasta (295/1963). Valvovina viranomaisina toimivat Espoon kaupungin museo Museoviraston mandaatilla, Ympäristöministeriö ja Uudenmaan ELY-keskus. (Luonnonsuojelulaki 1996/1096; Maankäyttö- ja rakennuslaki 1999/132; Muinaismuistolaki 1963/295; Museolaki 314/2019.)

Vuodesta 1993 lähtien Museovirasto on inventoinut valtakunnallisesti merkittäviä rakennettuja kulttuuriympäristöjä (RKY). Espoossa on inventoitu olevan yksitoista kohdetta, joista kaksi, Träskändan kartano ja sen läpi kulkeva Suuri Rantatie eli Kuninkaantie, on Träskändan kartanossa. Muita Espoon kohteita ovat mm. Otaniemen kampusalue ja Espoonkartano. (Museovirasto 2009, 11).

Maankäyttö- ja rakennuslain 22 §:n mukaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) voivat koskea mm. asioita, joilla on merkittävä vaikutus kansalliseen kulttuuri- tai luonnonperintöön. Näiden erityistavoitteiden mukaan on varmistettava, että arvot säilyvät ja inventoinnit huomioidaan alueidenkäytön suunnittelussa lähtökohtina. RKY-alue tarkoittaa, että rakennukset alueella ovat suojeltu, eikä niitä saa purkaa. Korjauksissa on huomioitava kulttuurihistoriallinen arvo. (Maankäyttö- ja rakennuslaki 1999/132; Museovirasto 2009, 1.)

Träskändan puistoalue rauhoitettiin luonnonsuojelualueeksi vuonna 1961. Träskändan kartanopuiston hoito- ja käyttösuunnitelman 2008 - 2017 liitteessä 1. (Espoon tekninen keskus 2008, 51) on lueteltu luonnonsuojelualueen säännöt. Alueella on kielletty

- maan käyttö viljelykseen lukuun ottamatta varsinaisella kunnalliskotialueella olevia puutarhaviljelyksiä sekä maan ja kivien ottaminen;
- karjan laiduntaminen
- uusien rakennusten, laitteiden, teiden ja polkujen rakentaminen;
- metsästys ja kalastus sekä kaikenlainen eläinten tappaminen, pyydystäminen ja hätyyttäminen;
- pesien, munien, puiden, pensaiden, kasvien ja kasvinosien ottaminen ja vahingoittaminen (kunnalliskodin henkilökunnalla ja potilailla on kuitenkin oikeus johtajan luvalla poimia alueelta marjoja ja sieniä);
- eväspapereiden ym. jätteiden alueelle jättäminen;

- koirien kytkemättöminä kuljettaminen;
- suunnistamis- ym. maastokilpailut ja harjoitukset;
- samoin kaikenlainen muu toiminta, joka on omiaan muuttamaan alueen maisemakuvaa tai vaikuttamaan epäedullisesti kasvillisuuden ja eläimistön säilymiseen.

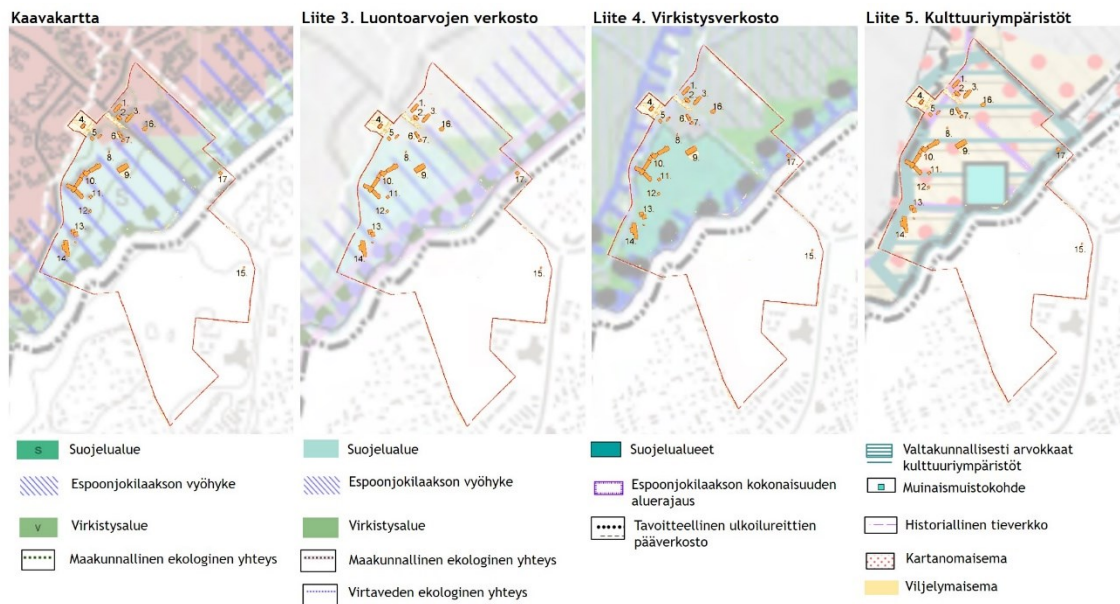
Alueen metsää on hoidettava puistometsänä valtion luonnonsuojeluvalvojan hyväksymän suunnitelman mukaan. Lääninhallitus voi myöntää poikkeuksia annetuista määräyksistä, valtion luonnonsuojeluvalvojan puollettua hakemusta, sikäli kuin se on alueen luonnonsuojelullisen tarkoituksen kannalta tarpeellista ja suotavaa.

Träskändan kylä on 1540-luvulta kiinteä muinaisjäännös, historiallinen kyläpaikka. Muinaismuistolain 1§ kieltää kaivamisen, peittämisen, muuttamisen, vahingoittamisen, poistamisen ja muuten siihen kajoamisen. (Museovirasto 2020; Muinaismuistolaki 1963/295.)

Träskändan alue on sekä kartano- että viljelymaisemaa. Kartanomaisema, historiallinen kerroksellisuus ja rakennetun ympäristön arvot on tunnistettu ja otetaan huomioon alueen kehittämisessä. Historiallisesti tärkeät näkymälinjat kartanolle, reitit ja kartanomaisemaan liittyvä kasvillisuus säilytetään osana maisemakuvaa. Kartano ja siihen liittyvät historialliset rakenteet säilyvät alueen keskeisenä elementtinä ja identiteettitekijänä. Historiallinen avoin viljelymaisema samoin. (Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2017a.)

Yleiskaavaehdotuksessa ollaan turvaamassa Glimsinjoen virtavesiuoman jatkuvuus ja ekologinen toimivuus sekä riittävä reunavyöhyke. Glimsinjoen vartta pitkin kulkee maakunnallinen ekologinen yhteys sekä tavoitteellinen ulkoilureitti. (Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2017b; Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2017a; Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2017c;

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2020b.)

Kuva 8: Träskändan kartanon alue yleiskaavassa: Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava, ehdotus: kaavakartta ja määräykset; luontoarvojen verkosto 2050, kaavakartan liitekartta 3; virkistysverkosto 2050, kaavakartan liitekartta 4; Kulttuuriympäristöt 2.

3.4 Espoo-tarina ja kestävä tulevaisuus

Kuva 9: Träskända sijoittuu Espoon kaupunkiseudun ja maaseudun rajamaastoon, kehä III varrelle. (Espoon kaupunki.)

Espoo-tarina on Espoon kaupungin strategia vuosille 2017-2021 ja se on valmisteltu yhdessä espoolaisten kanssa. Espoon visiona on olla verkostomainen viiden kaupunkikeskuksen kaupunki, joka on vastuullinen ja inhimillinen edelläkävijäkaupunki. Paikka, jossa kaikkien on hyvä asua, oppia, tehdä työtä ja yrittää ja jossa espoolainen voi aidosti vaikuttaa. (Espoon kaupunki 2020; Espoon kaupunki 2021b.)

Asukas- ja asiakaslähtöisyys on Espoon keskeinen arvo ja toimintaperiaate. Kaupunki näkee parhaimpina voimavaroinaan asukkaat, yhteisöt ja yritykset ja se näkee onnistuvansa parhaiten niissä asioissa, joihin espoolaiset saadaan mukaan. Toinen Espoon arvo ja toimintaperiaate on olla vastuullinen edelläkävijä, mikä merkitsee ennakkoluulottomuutta, luovuutta, avoimuutta, nykyisen kyseenalaistamista ja rohkeutta tehdä asiat uudella tavalla. Espoo on nyt ja haluaa olla jatkossakin Euroopan kestävin kaupunki. Kolmas arvo ja toimintaperiaate on olla oikeudenmukainen - toimia avoimesti, oikeudenmukaisesti, tasa-arvoisesti, yhdenvertaisesti, inhimillisesti ja suvaitsevasti. (Espoon kaupunki 2021b; YouTube 2019.)

Espoo-tarinassa on poikkihallinnollisia kehitysohjelmia, joita ovat osallistuva Espoo, innostava elinvoimainen Espoo, kestävä Espoo ja hyvinvoiva Espoo. Näillä edistetään yhteisöllisyyttä ja osallisuutta, luottamusta, omatoimisuutta, arjen sujuvuutta, terveyttä ja hyvinvointia, monimuotoisen luonnon ja kaupunkiympäristön hyötyjä, vetovoimaisuutta ja kansainvälisyyttä. Kestävä Espoo -kehitysohjelman tavoitteina on rakentaa ja kehittää Espoota älykkäillä ratkaisuilla, sujuvoittaa ja monipuolistaa asukkaiden liikkumista, tuottaa energiaa päästöttömästi ja älykkäillä energiaratkaisuilla, asukkaiden vastuullinen toiminta sekä lähiympäristön luonto-
hyötyjen ja virkistätymismahdollisuuksien kasvaminen. (Espoon kaupunki 2021c.)

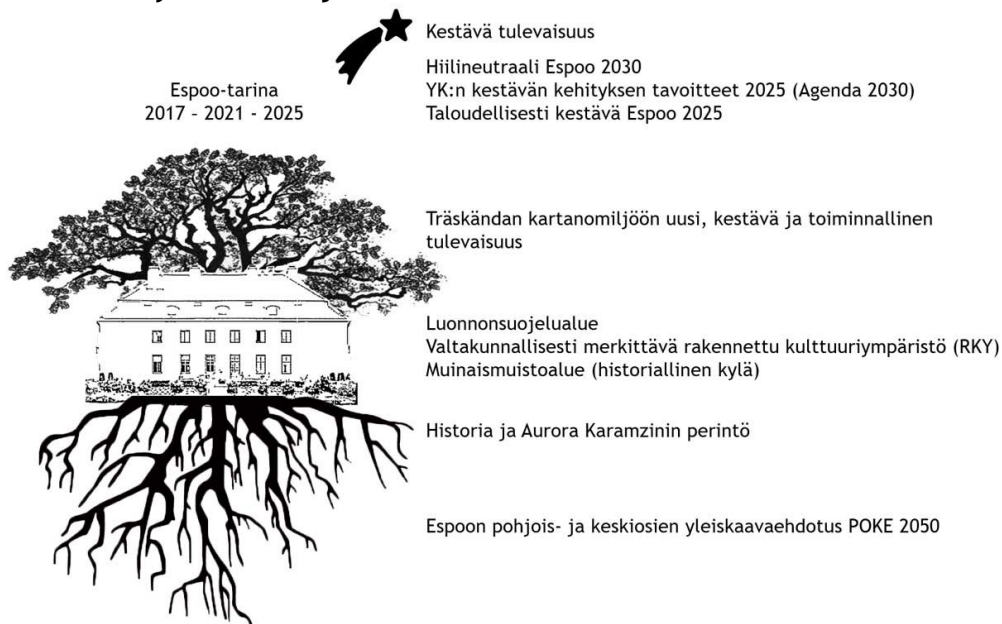
Espoo on sitoutunut edelläkävijäkaupunkina saavuttamaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (SDG:t) vuoteen 2025 mennessä, viisi vuotta etuajassa viralliseen kestävän kehityksen tavoiteohjelmaan, Agenda2030 nähden. Tavoitteita ohjelmassa on 17, joista Espoo painottaa edelläkävijätyössään kolmea: hyvä koulutus (SDG 4), kestävä teollisuus, infrastruktuuri ja innovaatiot (SDG 9) ja ilmastotekoja (SDG 13). Tavoitteena on taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä Espoo. (Espoon kaupunki 2021c; Espoon kaupunki 2021d; YK-liitto; Espoon kaupunki 2021e, 8.)

Taloudellisesti kestävä Espoo-ohjelma vuoteen 2025 tukee tavoitetta talouden tasapainosta ja maltillisesta verotasosta. Samaan aikaan kaupungin väestö on kasvanut, mutta verotettavien tulojen kasvu hiipunut. Ohjelmassa on asetettu 34 linjausta, jotka ohjaavat kaupungin toimintaa, talouden suunnittelua, johtamista, resursointia ja päätöksenteon valmistelua vuoteen 2025 saakka. Träskändan kehittämistä tukee tavoite hyödyntää tiloja tehokkaammin ja tavoite vähentää uusien investointien tarvetta sekä tehostaa tilojen yhteiskäyttöä Kaupunki palveluna -toimintamallin avulla. (Espoon kaupunki 2020, 12.)

Espoo-tarinan nykyinen kausi on päättymässä ja uutta tarinaa on valmisteltu kaudelle 2021-2025 muun muassa keräämällä kaupunkilaisista ajatuksia ja toiveita Espoon tulevaisuudesta, sekä tietoa siitä, miltä kotikaupunki näyttää ja tuntuu omassa arjessa. Kyselyn vastauksissa korostuivat lähiluonto, meri, turvallisuus. Kaupunkilaisista eniten parantamisen varaa olisi rakentamisessa. Peruskorjausrakentamisessa, kaavoituksessa ja asuntojen tarjonnassa. Rakentaminen koettiin liialliseksi ja hallitsemattomaksi. Nämä ovat myös niitä asioita, joihin kaupungin tulisi espoolaisten mielestä keskittyä. (Espoon kaupunki 2021b; Espoon kaupunki 2020; Espoon kaupunki 2021f, 8, 10.)

”Tulevaisuuden Espoo nähdään viihtyisänä, turvallisena, elinvoimaisena ja kasvavana, modernina ja innovatiivisena kaupunkina. Asukaslähtöisyys, suvaitsevaisuus ja asukkaista huolehtiminen nousevat myös esiin. Vehreys, metsät ja luonto halutaan säilyttää.” (Espoon kaupunki 2021f, 10.)

3.5 Viitekehys kestäväälle ja toiminnalliselle ratkaisulle

Kuva 10: Opinnäytetyön viitekehys (Mäkinen 2020; Adobe stock)

Viitekehyksessä toimintaa ohjaavat nykyinen Espoo-tarina vuoteen 2021 ja uusi tekeillä oleva Espoo-tarina vuodesta 2022 eteenpäin. Voimassa olevan tarinan keskeisen arvo, asukas- ja asiakaslähtöisyys, huomioidaan kuulemalla ja havainnoimalla puiston käyttäjiä ja paikallisyhdistyksiä ratkaisun synnyttämisessä. Lisäksi kaupunkilaisille ja kaikille kiinnostuneille järjestetään avoin keskustelutilaisuus.

Vastuullinen edelläkävijyys kuten ennakkoluulottomuus, luovuus, avoimuus ja rohkeus tehdä asiat uudella tavalla ovat keskeisiä toimintaperiaatteita kehittämistyössä. Samoin oikeudenmukaisuus. Träskändaan liittyvät aktiiviset toimijat pyritään tunnistamaan mahdollisimman hyvin, jotta heitä voidaan kuulla ja osallistaa osaksi Träskändan tulevaisuutta jatkossakin.

Kantavana voimana toimia ennakkoluulottomasti ja rohkeasti vastuullisena edelläkävijänä on ajatus siitä, että ihmiset haluavat lähtökohtaisesti hyvää. Ja mieluummin kysyy kuin on kysymättä - silloin on sentään mahdollisuus onnistua.

Poikkihallinnollisista kehitysohjelmista mainittakoon erityisesti osallistuva Espoo. Kehittämistyössä lisätään asukkaiden ja kaupungin välistä vuorovaikutusta, jonka myötä myös luottamus demokratiaan ja päätöksentekoon voi kasvaa. (Espoon kaupunki g.)

Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotuksessa (POKE 2050) nousee Träskändan tulevaisuuden kehittämisen kannalta merkittävästi kehittyvä Espoonjokilaakson vyöhyke. Merkittävä moniarvokokonaisuus, joka tarjoaa useita erilaisia luontohyötyjä. Träskändan kartanon alue tuottaa erityisesti virkistystä ja hyvinvointia, luontokokemuksia, esteettisyyttä ja kulttuuriperintöä.

Yleiskaavaehdotuksessa on huomioitu tärkeänä osana kehittyvää kaupunkikuvaa ja alueiden identiteettiä historiallinen kerroksellisuus. Träskändassa siitä merkkejä ovat fyysiset rakennukset, puisto ja puutarha. Myös aiemmat kartanonomistajat ovat jättäneet paikkaan henkisen perintönsä leiman, erityisesti Aurora Karamzin, joka omisti kartanon 1800-luvulla.

Träskändan kartanon alueella on kolminkertainen suojeltu ja siellä yhdistyvät luontoarvot, kulttuuriympäristö ja virkistymisen. Paikka on luonnonsuojelualue, valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY) ja muinaismuistoalue. Suojelustatusten myötä alueella on useita rajoituksia. Esimerkiksi nykyisiä rakennuksia ei saa purkaa, eikä uusia rakenneta. Myös kaivaminen, kalastus, metsästys ja marjastus ovat kiellettyjä.

Kestävän tulevaisuuden osalta kaupungilla on tavoitteena olla taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä Espoo. Olemassa olevien rakennusten aktivoiminen ja käyttötarkoituksen löytäminen, joka perustelee tilojen korjaukset, tukee kaikkia kestävyden osalueita. Tulevan ratkaisun tulee tukea myös hiilineutraaliuden ja YK:n kestävä kehityksen tavoitteita. Taloudellisen kestävyden osalta Träskändan kehittämistä tukee tavoite hyödyntää tiloja tehokkaammin ja tavoite vähentää uusien investointien tarvetta sekä tehostaa tilojen yhteiskäyttöä Kaupunki palveluna -toimintamallin avulla.

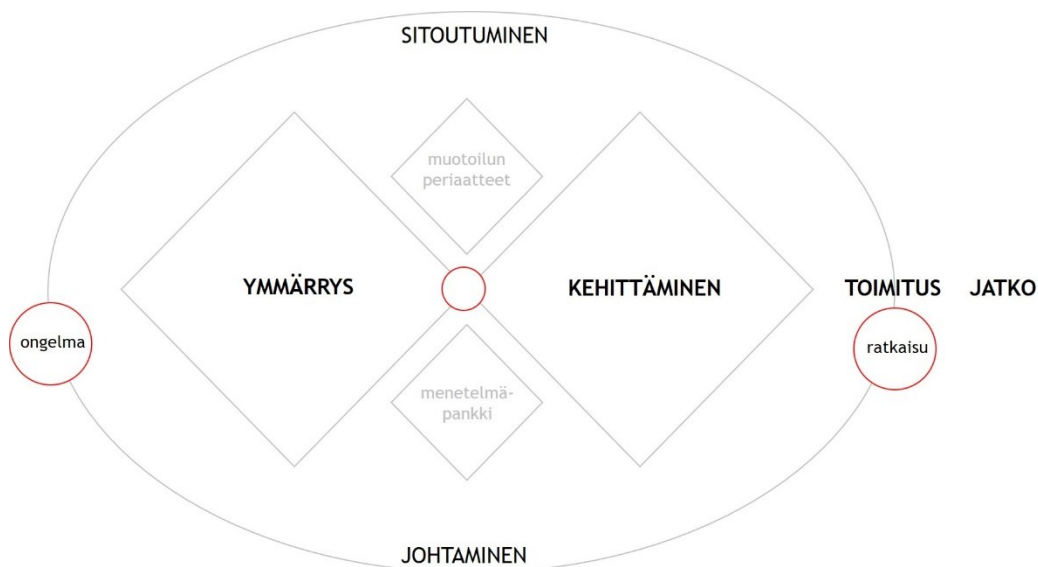
4 Toteutus palvelumuotoilun prosessia ja menetelmiä hyödyntäen

Opinnäytetyön kehittämistehtävä toteutettiin palvelumuotoilun prosessin, viitekehyksen ja muotoiluaajattelun periaatteiden mukaisesti. Toteutuksessa hyödynnettiin designprosessin ja muutoksen johtamisen teoriasta tuttuja vaiheita kehittämistehtävään soveltaen. Prosessissa käytettiin menetelmiä ja työkaluja, jotka muodostivat aineksia kestävä ja toiminnallisen ratkaisun löytämiseksi Träskändaan sekä loivat samalla yhteistä kieltä, näkemystä ja sitoutumista jatkoa varten. Ratkaisun kehikkona käytettiin Kaupunki palveluna -toimintamallia.

Palvelumuotoiluprosessiin yhdistettiin muutoksen johtamisen teorian oppeja siitä, kuinka onnistua muutosprosessissa. Kotterin, Franklinin ja Gassmanin ym. ohjeista (taulukko 1.)

keskeisiksi viitoiksi nousivat muutoksen väistämättömyys, ylimmän johdon tuki ja ohjaava ydintiimi, vision laatiminen, riskien rajaaminen (mikä on mahdollista ja mikä ei), lyhyen aikavälin onnistumiset kohti visiota ja aktiivinen prosessin johtaminen. Lisäksi muutoksen johtaminen, Kaupunki palveluna -lähestymistapa ja muotoiluajattelu korostavat yhteiskehittämisen tärkeyttä laajalti yli siilojen, mikä huomioitiin prosessissa.

Prosessi noudatti soveltaen British Design Councilin tuplatimantti-mallia (kuva 11). Perinteisen tuplatimantin neljän vaiheen (tutki, määrittele, kehitä ja toimita) sijaan kehittämisprosessi jalostui ymmärrys-, kehittämis- ja toimitusvaiheiksi sekä lopuksi vielä annettiin jatkoehdotukset. Ymmärrysvaiheessa kerättiin tietoa ja ymmärrystä kokonaiskuvan luomiseksi nykytilasta ja suuntaviivoja kehittämiselle. Kehittämisvaiheessa toteutettiin kehittämistoimenpiteet. Ennen ensimmäistä vaihetta oli määritelty ratkaistava ongelma eli kestävän ja toiminnallisen ratkaisun löytäminen Träskändaan ja prosessin päätteeksi tuo ratkaisu syntyi. (Design Council 2021.)

Kuva 11: Kehittämistyö toteutettiin British Design Councilin tuplatimantti-mallilla (mukailten Design Council 2021.)

Malli pohjautuu samaan ajattelumalliin Kanerin (2014, 6, 20) osallistuvan päätöksenteon dynaamisen mallin kanssa: ensin ajattelua laajennetaan (divergent) ja sitten kootaan (convergent). Laajentaessa tuotetaan ideoita, kootessa tehdään valintoja. Kumpaankin ajattelun suuntaan käytettiin niihin sopivia menetelmiä ammentaen työpajojen fasilitointimenetelmistä.

Prosessi tuki kulttuurin syntymistä, joka puolestaan tuki onnistuneen lopputuloksen syntymistä. Johtaminen tuki valittua lähestymistapaa ja tuki suotuisien olosuhteiden syntymistä kehittämiselle. Sitoutuminen tarkoitti käytännössä työpalavereja ja osallistamista mukaan kehittämiseen ja ratkaisun löytämiseen.

4.1 Ymmärrysvaihe

Ymmärrysvaiheessa luotiin ymmärrystä ja kerättiin tietoa nykytilasta. Tietoa siitä, mitä kaikkea on jo tehty, mikä on tämänhetkinen tilanne puistossa, kuinka puistoa käytetään ja miten kehittämistyötä tulisi viedä eteenpäin. Tässä vaiheessa toteutettiin 29 haastattelua 41 asiantuntijalle, kolme havainnointikertaa ja viikoittaisia käyntejä puistossa, kolme luotainta aktiivisille puiston käyttäjille ja 32 kohteen benchmarkingit, joista kahdeksassa tuli käytyä paikan päällä. Lisäksi ymmärrysvaiheeseen kuului tiedonhakua - selvitysten, raporttien uutisten, historian ja päätösten lukemista.

Ymmärrysvaiheen timantti edusti aiheen laajemman ja syvällisemmän tutkailun prosessia. Tässä vaiheessa osallistettiin laajasti ihmisiä, käytiin keskusteluja ja havainnoitiin, jotta saatiin mahdollisimman laaja ymmärrys aiheesta. Syntyi kysymyksiä ja hypoteeseja, joiden avulla muodostui näkemystä ratkaistavasta ongelmasta ja ratkaisun osa-alueista.

4.1.1 Asiantuntijahaastattelut näkökulmien aarreaitana

Ymmärrysvaiheen keskeinen toimenpide oli asiantuntijahaastattelut, sillä haastattelu kehittämistyön ja aineistonkeruun menetelmänä mahdollisti uusien näkökulmien keräämisen ja asioiden selvittämisen (Ojasalo ym. 2014, 16). Haastattelujen tavoitteena oli saada käsitys kontekstista, mitä on tehty ja mitä ottaa huomioon, informoida, kerätä näkemyksiä ja ideoita. Viedä Träskändan asiaa eteenpäin laajalla rintamalla ja osallistaa prosessiin aiheen kannalta keskeisiä tahoja.

Muotoiluajattelu perustuu syväluotaavaan laadulliseen tutkimukseen, jonka vuoksi oli tärkeä miettiä, keitä osallistaa. Helposti haastateltaviksi valikoituu asian jo tuntevia ja tietäviä. Jotta päästäisiin lähemmäksi kohti mullistavia läpimurtoja ja opittaisiin jotain uutta ja yllättävää, tulisi Tim Brownin (2009,44) mukaan tutkia ääripään edustajia. Henkilöitä, jotka elävät, ajattelevat ja kuluttavat eri tavalla, kuin keskiverto. Tahoja, joilla ei ole minkäänlaista yhtymäpintaa kehitettävään aiheeseen, taikka tahoja, joilla on erittäin syvä ymmärrys aiheesta ja ovat aihealueen eksperttejä.

Haastateltaviksi valikoitui erityisesti tahoja, joilla on syvää ymmärrystä ja ovat oman alueensa asiantuntijoita. Haastateltavia lähestyttiin eri motiiveilla. Työssään Träskändan kartanon kohdanneet kaupungin asiantuntijat eri yksiköistä olivat ensimmäinen selkeä joukko. Millainen taustatyö on jo tehty, löytyisikö aiemmin tiedossa olleiden lisäksi muita selvityksiä ja raportteja, mikä on kartanon nykytila ja mitä siellä nyt tehdään ja mitä tulee ottaa huomioon kehittämisessä. Nämä tahot olivat niitä, jotka parhaiten tiesivät vallitsevan tilanteen ja joiden osallistaminen nyt ja jatkokehittämisessä on avaimia asian edistämiseksi kaupungin sisällä.

Toinen selkeä joukko oli paikalliset toimijat, jotka ovat viime vuosina aktiivisesti pitäneet Träskändan kartanon asiaa päiväjärjestyksessä. Esimerkiksi Träskändan kartanon ystävät ry, joka perustettiin tähän tarkoitukseen ja Espoon perinnesseura, joka on ollut aktiivinen Träskändan ja Aurora Karamzinin nostamisessa ihmisten tietoisuuteen. Tapahtumat, paikan tunnettuuden ja houkuttelevuuden lisääminen, konkreettiset teot ovat pitkälti kummunneet paikallisilta toimijoilta. Tämän vuoksi heitä oli haastateltava työssä.

Miettiessä haastateltavia kolmantena ohjaavana tekijänä oli tahot, jotka toimivat, elävät ja ajattelevat eri tavoin kuin keskiverto. Tältä pohjalta lähestyttiin kartanonomistajia ja vanhassa talossa toimivaa tahoja. He, jos ketkä, ymmärtävät, mitä mahdollisuuksia ja haasteita kartanossa toimimisessa on. Näiden kolmen ohjaavan tekijän lisäksi haastateltiin muutamia oman alansa asiantuntijoita näkökulmista, jotka eivät vielä olleet edustettuina.

Asiantuntijahaastattelujen aikana alkoi muodostumaan alustavaa synteesiä, yhteenvetoa kokonaisuudesta sekä suunnasta, johon kehittämistä tulisi viedä. Tästä syntyi vielä ajatus päätäjien kuulemisesta ja osallistamisesta. Täten haastateltaviksi pyydettiin Espoon kaupungin kolmen suurimman puolueen kaupunginvaltuutettuja. Kaikkiaan haastatteluita toteutettiin 29 kappaletta ja niihin osallistui yhteensä 41 asiantuntijaa (liite 2).

Haastatteluissa huomioitiin etnografinen lähestyminen, eli luomalla haastateltavalle suotuisat olosuhteet ja tapaamalla heidät heidän omissa luonnollisissa ympäristöissään. Erityisesti syvähaastatteluissa (Polaine, A., Løvlie, L., Reason, B. & Lovlie, L. 2013, 51) korostuu tarve tukea etnografisuutta tapaamalla haastateltava hänelle tutussa kontekstissa kuten kotona tai työpaikalla. Vaikka kyseessä ei ollut puhtaasti syvähaastattelut, haluttiin lähestyminen huomioida.

Haastatteluja toteutettiin yhteensä 29, joihin osallistui 41 asiantuntijaa. Haastatteluihin osallistuvilta henkilöiltä kerättiin tutkimusmateriaaliksi ideoita, tietoa, mielipiteitä ja ajatuksia heille esitettävistä aiheista ja materiaaleista. Taustatietoina pyydettiin nimi, rooli ja sähköpostiosoite. Ennen haastattelua toimitettiin haastateltavalle tutkimussopimus (liite 3), jossa kerrottiin haastateltavan oikeuksista ja mistä haastattelussa on kyse. Kuinka henkilötietoja käsitellään, kuinka aineistoa hyödynnetään ja tietoa säilytetään.

Haastattelut toteutettiin pääosin etänä Teams- ja Zoom-sovelluksissa sekä muutama haastattelu perinteisesti tapaamalla haastateltavan pihalla. Haastattelut kestivät keskimäärin tunnin verran ja ne dokumentoitiin puhelimen sanelimella sekä muistiinpanovälineillä. Haastattelut tallennettiin äänitallenteina ja ne litteroitiin kirjalliseksi tekstidokumentiksi Transcriben manuaalisella puhtaaksikirjoitustyökalulla. Litteroinnin jälkeen oli aika tunnistaa haastatteluista teemoja ja ryhmitellä esiin nousseita asioita samankaltaisuuskaavion mukaisesti. Tämän jälkeen haastattelut vaativat vielä kolmannen kierroksen, joissa päällekkäisyydet poistettiin, tehtiin kielenhuoltoa ja täsmäytettiin samankaltaisuuksia. Haastatteluissa syntyneen

tutkimusaineiston säilytyspaikkana toimii tietokoneen OneDrive-kansio, jonne vain tutkimuksen tekijällä on pääsy. Tutkimusaineisto poistetaan 30.6.2021.

4.1.2 Havainnointia toiminnasta puistossa

Ihmisten kuulemisen lisäksi havainnoitiin puistossa, mitä siellä tehdään. Yksi havainnoinnin perusajatus on kuulemisen lisäksi täydentää ymmärrystä toisesta näkövinkkelistä havainnoinnilla. Ihmiset huomaamattaan saattavat toimia toisin kuin puhuvat. Usein esimerkiksi ajattemme toimivamme tietyllä tapaa, mutta käytäntö saattaa osoittaa toisin. Havainnointi auttaa ymmärtämään, kuinka todellisuudessa toimimme. Se auttaa ymmärtämään kontekstia, käyttäytymistä ja motiiveja sekä tiedostamattomia, latentteja tarpeita. (Polaine ym. 2013, 54.)

Träskändan puistoon tehtiin kolme havainnointikertaa. Havainnoija asettui puiston käyttäjän asemaan ja seurasi, mitä puistossa tapahtuu. Havainnoinnin kohteena oli ihmiset: millaisia käyttäjiä puistossa oli ja mitä he tekivät siellä. Havainnoinnin kestot vaihtelivat 20 minuutista tuntiin.

Havainnointikerrat osuivat viikonloppuihin. Ensimmäinen kerta oli lauantai-aamupäivä, toinen lauantai-ilta ja kolmas sunnuntai-aamu. Ensimmäisellä kerralla pysähdyttiin puistoon istumaan. Toisella kerralla menttiin piknikille perheen kanssa ja kolmannella kerralla käytiin puistossa aamukävelyllä. Kävelyreitti kulki kartanopuiston läpi puistometsään, Glimsinjoen vartta Keisarin tammelle, metsäpolkua pitkin ylös rinnettä ja Diana-tempelille. Sieltä niityn ohi takaisin isolle sillalle ja puiston läpi parkkipaikalle.

4.1.3 Luotaimilla käyttäjän saappaisiin

Puistonkäyttäjiä osallistettiin työhön luotainmenetelmän (design probes) avulla. Luotaimilla tarkoitetaan konkreettista dokumentointitapaa, jota voi käyttää itsenäisesti ilman tutkijaa. Se voi olla päiväkirja, valokuvia tai laajempi ”luotain pakkaus” (probe kit) (Mattelmäki 2008, 41) joka auttaa dokumentoinnissa.

Mattelmäen (2008, 58) mukaan luotaimia voi käyttää neljään tarkoitukseen: rikastuttamaan ja tukemaan muotoilijoiden työtä, keräämään informaatiota käyttäjistä, mahdollistaa käyttäjien osallistamisen ja rakentaa vuorovaikutusta käyttäjän ja muotoilijan välille. Työssä luotaimia käytettiin näihin tarkoituksiin, lisäämään ymmärrystä paikan käyttäjistä ja puiston merkityksestä heille nykytilanteessa.

Kolmelle puistonkäyttäjälle annettiin tehtävä, joka sisälsi seuraavat kysymykset: Taustatiedot: nimi ja yhteys Träskändaan (esim. kävijä, paikallinen asukas, työntekijä); Träskändan puiston merkitys sinulle; Ota kuvia Träskändan puistossa sinulle tärkeistä asioista / paikoista tai havainnoista. Jokaisen kuvan/videon jälkeen kirjoita lyhyt selitys miksi otit kuvan /

videon. enintään 10 kuvaa/videota; Vapaa ideointi. Millaista toimintaa Träskändan puistossa ja sen rakennuksissa voisi olla?

Luotaimena toimi oma puhelin ja tehtävä palautettiin WhatsAppilla. Myös vaihtoehtoinen toteutus sallittiin: muistiinpanovälineet, kamera ja sähköposti tehtävänannon palautukseen. Osallistumalla tehtävään osallistuja antoi luvan käyttää tekstiä, kuvia, videota julkisessa opinäytetyössä.

Menetelmä mahdollisti tiedon keräämisen ilman tutkijan vaikutusta käyttäjään. Menetelmä toi käyttäjien äänen ja näkökulmat esiin, joka on Mattelmäen (2008, 39-40, 61) mukaan käyttäjälähtöisen muotoilun ytimessä - ymmärtää, keitä käyttäjät ovat ja mitä he tekevät.

4.1.4 Benchmarkingilla katse pois omasta navasta

Ymmärrys-vaiheessa käytetty neljäs ja täydentävä menetelmä oli benchmarking. Menetelmän avulla tutustutaan ympärillä olevaan maailmaan. Tarkastellaan, mitä muut tekevät ja pyritään oppimaan ja löytämään asioita, joista voisi olla hyötyä myös omassa toiminnassa. Ojasalon ym. (2014, 86) mukaan benchmarkingin kohteeksi valitaan yleensä menestyviä toimijoita, jolta voi oppia menestyksen syitä. Ennen benchmarkingia yleensä tunnistetaan, mitä omassa toiminnassa pitäisi kehittää ja mitä tulisi benchmarkata.

Träskändan kartanon omistaa Espoon kaupunki, mutta kohteeseen halutaan ensisijaisesti joku muu toimija tai toimijoita. Paikka ei ole myynnissä, joten kaupunki on omistaja tietävästi jatkossakin. Työssä haluttiin tutkia benchmarkingin avulla, millaisia toimintamalleja muilla on ja mikä voisi toimia myös Träskändassa.

Menetelmällä selvitettiin myös, miten muualla paikat on aktivoitu käyttöön ja toteutettu kunnostustöitä. Benchmarking tehtiin suurelta osin kohteiden omilta nettisivuilta ja uutismedioista. Joistain kohteista pyydettiin lisätietoja sähköpostitse, haastattelun yhteydessä tai kohteessa paikan päällä. Benchmarkauksen kohteita tuli raporttiin yhteensä 32 kohdetta (liite 8), jonka lisäksi oli myös useita muita kohteita, jotka eivät päätyneet viralliseen raporttiin.

Kohteiden benchmarkingin apukysymyksinä oli mistä paikasta on kyse ja millainen historia, sillä on, kuka paikan omistaa, millaista toimintaa ja mitä toimijoita siellä on, miten paikka on profiloitunut itsensä ja onko paikassa jotain rajoituksia tai mahdollisuuksia. Kohteiden lisäksi benchmarkattiin prosesseja, kuinka eri kohteiden aktivoiminen oli onnistunut tai epäonnistunut ja millaisia ratkaisuja eri paikoissa oli tehty.

4.2 Kehittämismuutosvaihe

Kehittämismuutosvaiheessa fokuoitiin ymmärrysvaiheessa syntynyttä tietoa ja ymmärrystä kehittämismuotoiksi. Kestävää ja toiminnallista ratkaisua Träskändaan lähdettiin edistämään

kesän nopealla kokeilulla, yhteiskehittämiseen pohjautuvalla sisäisellä virtuaalisella työpa-
jalla ja kaikille avoimella keskustelutilaisuudella.

Ajattelua lähdettiin ensimmäisen timantin tavoin aluksi laajentamaan ja kehittämään aihioita
pidemmälle laajassa yhteistyössä. Tässä vaiheessa fokus oli ideoiden jatkokehittämisessä ja
konkretisoinnissa prototyypeiksi, testaamisessa ja avoimessa osallistamisessa. Lopuksi kehittä-
misvaihe sulkeutui ja syntyi toimitusvaiheen tulokset.

4.2.1 Kesän nopea kokeilu, joka ei toteutunut

Ymmärrysvaiheesta tiivistyi, että puistoon kaivataan ensimmäisenä avointa vessaa ja kahvi-
laa, jotka laajentaisivat puiston käyttömahdollisuuksia. Tämän pohjalta syntyi ehdotus nope-
asta kokeilusta kesälle 2020, jolloin puistoon avattaisiin jäätelökioski tai kahvila ja vessa. No-
peaa kokeilua tuki koronan tuoma kysyntä Träskändan kaltaisille kotimaan lähikohteille,
joissa pystyi olla väljästi ulkotiloissa, luonnon äärellä.

Kokeilun toteuttamiseksi otettiin yhteyttä kolmeen pieneen jäätelökioskiin ja kartoitettiin
heidän kiinnostustaan toimia puistossa. Kaksi kolmesta oli kiinnostuneita, mutta kummalla-
kaan ei ollut ylimääräisiä kioskeja. Toinen ehdotti pääsyä kartanon alakertaan kesäksi ja toi-
sen kanssa tutkittiin Piparkakkutalon mahdollisuudet.

Yritysten kiinnostuksen lisäksi selvitettiin kaupungilta mahdollisuudet nopealle kokeilulle. Sel-
visi heti alkuun, ettei kartanon tai Aurorakodin vessoja ollut mahdollista avata yleisölle ilman
valvontaa. Ainoaksi relevantiksi vaihtoehdoksi vessan auki pitämiseksi oli Piparkakkutalon
vessa, mikäli kyseisessä rakennuksessa olisi kesän ajan jotain toimintaa, kuten kahvila tai jää-
telökioski. Kahvilalle tai jäätelökioskille rajautui kaupungin selvityksessä kaksi vaihtoehtoa -
joko se toimisi Piparkakkutalossa taikka omana kioskinaan päärakennuksen edessä, asfal-
toidulla alueella (kuva 12).

Lopputulemana kumpikaan jäätelökioski ei lähtenyt kesäksi 2020 käynnistämään kokeilevaa
toimintaa Träskändaan, mutta molemmat olivat kiinnostuneita mahdollisuudesta seuraavana
kesänä, jos tilanne kehittyy. Syitä, miksi he eivät käyttäneet tilaisuutta hyväksi oli muun mu-
assa puistosta puuttuvat valmiit asiakasvirrat, tilojen rajoitukset, puistossa tapahtunut ilki-
valta (mm. ikkunoita rikottu), Piparkakkutalon syrjäinen sijainti puistossa, sekä omien jääte-
lökioskien puute.

Tämän jälkeen kaupungille ehdotettiin vielä, voisiko Piparkakkutalon antaa kesän viikonlo-
puiksi paikallisyhdistysten pyöritettäväksi. He pitäisivät vessaa auki, tarjoaisivat pienimuo-
toista kahvilatoimintaa ja siihen voisi lisätä oheen pop-up -toimintaa niin, että kutsuisi esi-
merkiksi liikkuvia ruokarekkoja käymään puistossa. Ehdotettiin, että kaupunki antaisi tilan
ajanjaksoksi yhdistyksille veloituksetta käyttöön sitä vastaan, että kaupunki saisi vessan auki

pitämisen lisäksi kerättyä informaatiota puiston houkuttelevuudesta, mutta myös asioista, jotka toimivat, mitkä eivät ja mitä tulee huomioida ensi vuonna, jos väliaikaiskäyttöä saataisiin hieman laajennettua. Ehdotus ei konkretisoitunut.

4.2.2 Nopeita prototyyppejä virtuaalisessa työpajassa

Yhteiskehittämiseen periaatteen mukaisesti toteutettiin kaupungin sisäinen virtuaalinen työpaja. Työpajan tavoitteena oli muodostaa yhteinen näkemys Träskändan kartanomiljöönn uudesta, kestävästä ja toiminnallisesta tulevaisuudesta. Millainen toimintamalli voisi toimia? Mikä on paikan teema? Mitkä ideat soveltuvat Träskändaan ja mitkä eivät? Työpajan tuotoksina hahmotettiin ja konkretisoitiin tulevaa muodostamalla nopeat prototyypit sekä näkemys etenemisestä ja suunnasta, jota kohti paikkaa lähdetäisiin kehittämään.

Tausta-ajatuksena työpajalle oli asioiden kehittäminen yhdessä yli yksikkörajojen, jotta aiheen tarkasteleminen olisi mahdollisimman kokonaisvaltaista. Työpaja auttoi luomaan yhteistä näkemystä mahdollistaen yhteisen kielen muodostumisen sekä sitoutumisen paikan kehittämiseen. Ne puolestaan mahdollistivat paremman lopputuloksen saavuttamisen.

Työpajaan kutsuttiin osallistujia kaupungin eri yksiköistä sekä Business Espoo -verkostosta, jotta eri näkökulmat olisivat työpajassa edustettuina ja osallistettuina. Työpajaan osallistui lopulta yhteensä 18 henkilöä edustaen konsernihallintoa (elinkeino- ja kaupunkikehitys, palvelukehitys ja asiointipalvelut), teknistä ja ympäristötoimea (aluekehitysprojektit, tilapalvelut ja kaupunkitekniikka), sivistystoimea (Lasten kulttuurikeskus Aurora, Espoon kaupungin museo ja Auroran koulu) ja Business Espoo -verkostoa (Espoo Marketing, YritysEspoo ja Espoon Yrittäjät).

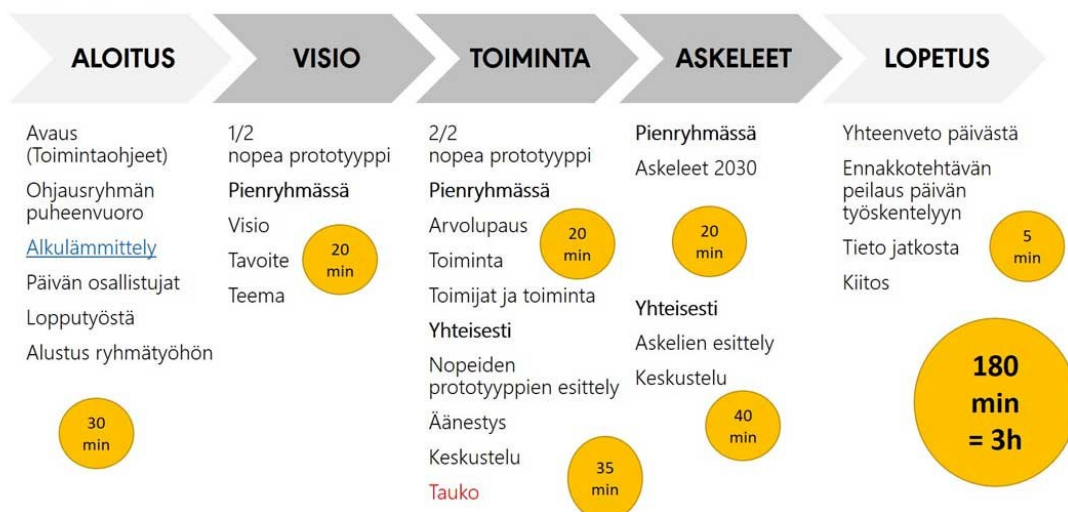
Työpajan valmistelussa benchmarkattiin muiden työpajoja osallistumalla etäfasilitoituihin tilaisuuksiin Zoomissa ja Teamsissä. Piritta Kantojärven Fasilitointi luo uutta (2014), Grape Peoplen webinaari etätyöstä ja vaikuttavasta vuorovaikutuksesta (2020) ja palvelumuotoilun asiantuntijoiden Mikko Jäppisen (2020) ja Pia Salmen (2020) asiantuntijahaastattelut olivat työpajan suunnittelun kivijalkoja.

Työpajan suunnittelua ohjasi tavoitteiden ja periaatteiden lisäksi kohtaamisten, ideoiden, sitouttamisen ja osallistamisen fasilitointi. Työpajaan pyrittiin luomaan olosuhteet, jotka tukisivat osallistujia rentoutumaan ja antamaan parhaansa. Osallistujille kerrottiin yhteisestä tavoitteesta ja työpajan tarkoituksesta, sekä luotiin rakenteet, joiden sisällä oli turvallista toimia huomioiden tekniikka, osallistuminen ja sosiaalinen etiketti. Työpajassa synnytettyjen tuotosten rakenne oli suunniteltu tietoperustan pohjalta huomioiden Kaupunki palveluna -toimintamalli, muutoksen johtamisen askeleet ja muotoiluajattelun periaatteet ja ratkaisun raamit.

Työpajan suunnittelussa oli mukana kaupungin asiantuntijoita, jotka auttoivat myös työpajan toteutuksessa toimimalla pienryhmien puheenjohtajina. Tällä porukalla pidettiin työpajasta kenraaliharjoitus, jonka perusteella huomattiin teknisiä seikkoja, jotka tuli muokata ja muistaa varsinaisessa työpajassa. Tämän lisäksi ennen työpajan alkua otettiin vielä varmistus ja kirjauduttiin valmiiksi pienryhmiin, jotta työpajan kulku olisi mahdollisimman sulava.

Työpajan toteutus oli Teamsissä. Lisäksi pienryhmät työskentelivät omissa Teams-kokouksissa ja Jamboardin työskentelyalustoilla. Mentimeterin kyselytyökalua hyödynnettiin fasilitoinnissa alkulämmittelyssä sekä äänestyksessä. Työpajan kutsussa toimitettu ennakotehtävä oli Microsoftin Formsissa toteutettu kysely. Fasilitoinnin tukena oli WhatsApp-ryhmä pikaviestinnälle puheenjohtajien kanssa.

Työpajan toteutus

Kuva 12: Sisäisen työpajan toteutus fasilitoinnin näkökulmasta

Työpajan toteutus (kuva 13.) jaettiin viiteen osuuteen: aloitus, visio, toiminta, askeleet ja lopetus. Aloituksessa kerrottiin toimintaohjeet, ja ohjausryhmä johdatti työskentelyyn. Ennen pienryhmiin menemistä otettiin alkulämmittely aamun fiilismittarilla, joka oli toteutettu Mentimeterillä. Tämän jälkeen kamerat käytettiin päällä ja nähtiin, keitä työpajassa oli mukana. Tämän jälkeen ohjeistettiin päivän työskentelyyn ja jaettiin osallistujat viiteen pienryhmään, joissa jokaisessa oli etukäteen sovittu puheenjohtaja.

Pienryhmien työskentely jakautui kahteen pienryhmäosioon - nopean prototyypin tekemiseen ja etenemisaskelien pohtimiseen vuoteen 2030. Nopeiden prototyyppien jälkeen kukin ryhmä esitteli tuotoksensa, jonka jälkeen niitä sai äänestää ja aikaa oli keskustelulle. Tämän jälkeen pidettiin tauko ennen työpajan seuraavaa osiota.

Nopeat prototyypit (liite 10.) mallinsivat tulevaa Träskändan toimintamallia. Ne pitivät sisälleen vision, tavoitteet, teeman, arvolupauksen toiminnan ja toimijat. Prototyypin tehtävä oli olla ensiversio, joka ilmensi tavoiteltavaa toimintamallia (Warfel 2009). Prototyypointi pohjasi laajennettuun ajatteluun.

Askeleet vuoteen 2030 suunniteltiin pienryhmissä nopeiden prototyyppien äänestämisen jälkeen. Askeleiden pohjalle varioitiin menetelmää tulevaisuuden muistelusta, jota oli hyödynnetty benchmarkatussa työpajassa. Tehtävänantona oli luoda etenemisen askeleet vuoteen 2030 niin, että pohjalle oli annettu vuosiluvut 2021-2022, 2023, 2025 ja 2030. Askeleet esiteltiin ja käytiin yhteisesti vielä läpi ja keskusteltiin niiden pohjalta.

Lopuksi tehtiin työpajasta yhteenveto ja käytiin läpi ennakkotehtävä (liite 9.), johon osallistujat olivat vastanneet ennen työpajaa. Tehtävässä tuli antaa viidestä tähdestä niin monta tähteä, kuin koki ratkaisun soveltuvaksi Träskändaan vuonna 2030. Ratkaisuehdotuksia oli 25 ja lopuksi oli mahdollista antaa vapaa sana. Tehtävän läpikäynti vasta lopuksi antoi perspektiiviä ja peiliä työpajassa syntyneille prototyypeille. Tehtävä myös auttoi virittäytymään ja laajentamaan ajattelua menetelmän Mitä jos... tapaan.

Työpajan jälkeen osallistujille lähetettiin muistiinpanot ja tietoa, kuinka prosessi etenee. Työpajasta pidettiin purkupalaveri ohjausryhmän ja tilapalveluiden kanssa, jossa sovittiin, kuinka edetään. Nähtiin järkeväksi tässä vaiheessa osallistaa prosessiin mukaan kaupunginjohdaja niin, että ohjausryhmä tapaa hänet ja käy läpi työpajassa syntyneen ehdotuksen edetä. Lisäksi otettiin palaveri Enter Espoon kanssa, jossa työpajan tuotosta ja etenemistä katsottiin yhdessä läpi.

Ennen työpajan toteutusta jatkoajatuksena oli toteuttaa toimijahaku työpajan pohjalta. Siinä olisi kartoitettu kiinnostuneita ja potentiaalisia toimijoita alueella, mutta kehittämistehtävä päivittyikin työpajan jälkeen. Keskustelujen jälkeen seuraavaksi toimenpiteeksi muodostui avoin keskustelutilaisuus, joka oli suunnattu kaikille Träskändan tulevaisuudesta kiinnostuneille.

4.2.3 Osallistamista avoimessa keskustelutilaisuudessa

Asukkaiden, toimijoiden ja muiden aiheesta kiinnostuneiden osallistamiseksi järjestettiin avoin keskustelutilaisuus. Tilaisuuden aiheena oli Träskändan tulevaisuus. Tilaisuus oli sekä kaupungin kuntalaisaloitteen päätöksen selostusosassa lupaama asukastilaisuus että ripaus toimijahakua, jota ei ehditty toteuttaa siinä mittakaavassa kuin oli aluksi ajateltu.

Tilaisuutta edelsi kaksi suunnittelupalaveria kaupungin asiantuntijoiden kanssa, jotka auttoivat myös tilaisuuden fasilitoinnissa. Tilaisuudessa yksi vastasi muistiinpanoista ja toimi teknisenä tukena, toinen toimi pääfasilitoijan back-uppina seuraten myös chattia ja kolmas seurasi chat-keskustelua. Fasilitoinnin tueksi luotiin WhatsApp-ryhmä tilaisuuden aikaiselle

viestinnälle. Fasilitojien kanssa otettiin myös kenraaliharjoitus edeltävällä viikolla ennen tilaisuutta. Ohjausryhmän kanssa tavattiin muutama päivä ennen tilaisuutta ja katsottiin ajan-kohtaiset asiat läpi, kuten osallistujatilanne ja puheenvuorot.

Tilaisuudesta julkaistiin tapahtuma Espoon kaupungin nettisivuilla tapahtumakalenterissa sekä Business Espoon tapahtumakalenterissa. Lisäksi sitä markkinoitiin sosiaalisessa mediassa omissa kanavissa sekä paikallisissa puskaradioissa. Tilaisuudesta laitettiin erilliset kutsut lähiseudun paikallisyhdistyksille, omille kontakteille sekä pyydettiin välittämään kutsua Business Espoo -verkoston toimijoiden verkostoille.

Keskustelutilaisuus järjestettiin Teams-kokouksena, jossa osallistujarajoitus on 300. Tilaisuuden ilmoittautui noin 200 osallistujaa ja alun runsaan ilmoittautumistahdin vuoksi markkinointia alettiin hidastaa, jottei osallistujamäärä ylittyisi ja kaikki halukkaat pääsisivät mukaan. Lopulta osallistujia oli paikan päällä noin 117.

Ohjelma (kuva 14.) jakautui kahteen osaan: infoon ja keskusteluun. Osuuksien välissä pidettiin lyhyt tauko. Osallistajat pystyivät osallistumaan näin helposti joko vain toiseen osuuteen taikka molempiin. Infossa kerrottiin kartanon julkisivuremontista, esiteltiin puistoalue ja käytiin dialogia Träskändan kehittämisen raameista. Keskustelu oli jaettu kolmeen osaan: vapaat puheenvuorot, teemat ja toiminta ja käyttö - nyt ja tulevaisuudessa. Teemat-osio sisälsi pikaisen testauksen, mikä teema kuvaa osallistujan mielestä parhaiten tulevaisuuden Träskändaa. Tilaisuudessa esitetty ppt. on liitteenä (liite 11.).

Ohjelma

Kuva 13: Keskustelutilaisuuden ohjelmarunko

Tilaisuuden jälkeen siitä tehtiin yhteenveto (Liite 11.), joka julkaistiin lyhennettynä versiona Espoon kaupungin nettisivuilla. Uutista jaettiin sosiaalisessa mediassa, omille kontakteille ja puskaradioissa sekä tilaisuuden osallistujille ja ilmoittautuneille sähköpostitse.

4.3 Kehittyvä iteratiivinen prosessi

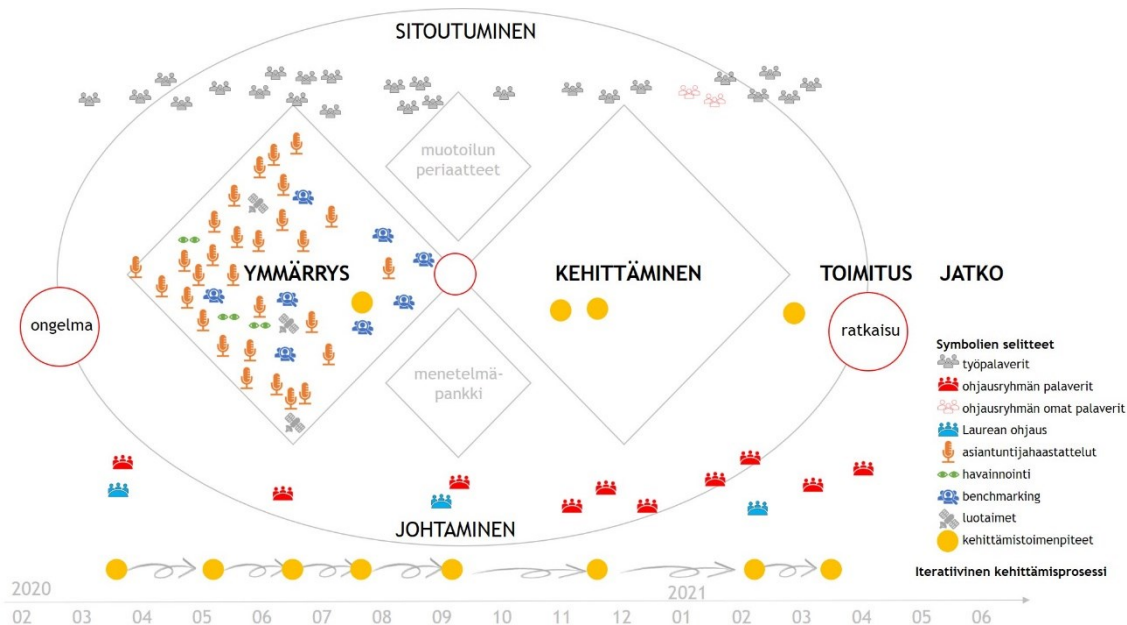
Palvelumuotoiluprosessi kesti vuoden ja sisälsi 29 haastattelua 41 asiantuntijalle, 3 havainnointikertaa, 3 luotainta aktiivisille puistonkäyttäjille, 32 kohteen benchmarkingin, kesän nopean kokeilun valmistelun ja 3 jäätelökioskiyrittäjän kontaktoinnin, ymmärrysvaiheen väliraportin, kaupungin sisäisen virtuaalisen työpajan 18 osallistujalle, tilakierroksen ja avoimen virtuaalisen keskustelutilaisuuden noin 117 osallistujalle.

Prosessin johtamista tuki ohjausryhmä, jonka sitoutuminen, luottamus ja mandaatti toimia tukivat avoimen, läpinäkyvän, vuorovaikutteisen, motivoituneen ja luovan, oppimiseen perustuvan ilmapiirin muodostumista. Se loi siis edellytykset toimia sekä kulttuuria, joka tuki onnistumista. Sitä tuki myös Laurean opinto-ohjaus.

Prosessissa oli mukana kaupunkilaisia, paikallisaktiiveja, kaupungin johtoa ja asiantuntijoita, kaupungin luottamushenkilöitä, ulkopuolisia asiantuntijoita, toimijapuolen edustajia ja kartanon omistajia. Ihmisten sitoutuminen mukaan prosessiin mahdollisti sisällöllisesti rikkaamman ja paremman lopputuloksen, useiden eri näkökulmien huomioimisen sekä orastavien rakenteiden syntymisen. Tähän kuului muun muassa tutkimusluvan läpikäynti kaupungin juristin kanssa, ideakilpailun ideointia huomioiden osallistuva Espoo-ohjelma, EU-rahoitusmahdollisuuksien kartoitusta, viestintäyhteistyöstä sopimista, yhteispalaverit tilapalveluiden ja tonttisyksikön kanssa, kehittämistoimenpiteiden valmistelua ja ideointia ja virtuaalitalaisuuksien kenraaliharjoitukset. Kuvassa 14 nämä näkyvät työpalavereina.

Lisäksi säännöllistä yhteyttä pidettiin kartanon julkisivuremontin suunnitteluvaiheen rakennuttajan kanssa. Prosessin ajan pyrittiin viestimään keskeisistä vaiheista myös haastatelluille asiantuntijoille ja luottamushenkilöille sekä Träskändan ympärillä toimiville aktiivisille toimijoille. Kehittämistyön loppuvaiheessa kirjoitettiin ajankohtaisia myös paikallisiin Facebook-puskaradioihin.

Prosessista syntyi tietoa ja ymmärrystä nykytilasta, nopeita prototyyppejä ja niiden pikatesetit, ratkaisua, perusteluita, miksi kartano pitäisi säilyttää, ideoita ja ajatuksia toiminnasta, etenemisaskeleita vuoteen 2030 ja tietoa rahoitusmahdollisuuksista.

Kuva 14: Toteutunut palvelumuotoiluprosessi

Iteratiivisuuden myötä kehittämistehtävä eli prosessin aikana useaan kertaan. Opinnäytetyön aiheanalyysissä maaliskuussa 2020, kun toimeksianto alkoi, oli kehittämistehtäväksi sovittu avoin ideahaku. Siinä oli tarkoitus etsiä ideoita siitä, millainen Träskända voisi olla vuonna 2030. Osana hakua olisi järjestetty julkaisu- ja asukastilaisuus. Saadut ideat olisi vertailtu ja valittu jatkoon sopivimmat ideat, jotka olisi jatkojalostettu konsepteiksi yhteiskehittämisspivissä.

Iteratiivisen palvelumuotoilun prosessin ymmärrysvaiheessa ratkaistava ongelma alkoi kuitenkin muotoutua uusiksi. Asiantuntijahaastattelujen ja tiedonhaun myötä huomattiin, että ideoita on jo paljon ja tehtyjä esityksiä kartanon käytöstä. Lisäksi osassa ideoita oli jo kulttu kaupunkilaisia, kuten Träskändan kartanon ystävät ry:n visiossa 2019. Esiin tulleet ideat olivat keskenään hyvin samansuuntaisiakin.

Täten ohjausryhmälle ehdotettiin toukokuussa 2020, että kehittämistehtävää päivitetäisiin, eikä ideahakua toteutettaisikaan. Päivitetty ehdotus sisälsi kolme kohtaa: 1. Osallistetaan asukkaita asukastilaisuudessa, 2. Haetaan kiinnostuneita toimijoita julkisella etsintäkuulutuksella ja 3. Avataan puistossa heti käyttöön vessa ja pientä väliaikaiskäyttöä kuten jäätelökioski.

Ehdotusta päivitettiin vielä kertaalleen kesäkuun 2020 ohjausryhmän kokoukseen. Lisäyksenä tuli kaupungin asiantuntijaryhmä, joka olisi määritellyt raamit toiminnalliselle ratkaisulle. Muutos tuli puolestaan toimijahakuun, joka olisi kytketty toiminnan pilotointiin kesällä 2021, jotta haulla olisi jatkoaskeleet selvät. Pilotointi ei olisi enää kuulunut jo valmiiksi laajaan

opinnäytetyöhön ja se olisi vaatinut kaupungilta lisäresursointia. Siihen olisi voinut hakea rahoitusta esimerkiksi kehittämishankkeesta.

Ohjausryhmä hyväksyi kehittämistehtävän päivittämisen, sillä muutoksella, että asukastilaisuus sisältäisi avoimet ovet ja toimijahaku kytkettäisiinkin avoimiin oviin. Tapahtumassa toimijat pääsisivät näin testaamaan ja pilotoimaan toimintaansa. Avoimet ovet olisivat puolestaan tukeneet kaupunkilaisten osallistamista kehittämiseen ja olleet vastaus kaupungin kuntalaisaloitteen päätöksen selostusosassa lupaamaan asukastilaisuuteen. Avoimet ovet kehittyivät vielä kesän aikana osallistavaksi asukastilaisuudeksi, Träskända-päiväksi, joka pidettäisiin syksyllä live-tilaisuutena.

Kesän nopea kokeilu toteutui siinä määrin, että kokeilu valmisteltiin, mutta käytännön toteutusta ei onnistuttu tekemään. Jäätelökioskeja kontaktoitiin, kioskin paikka selvitettiin, tilojen soveltuvuutta ja rajaavia tekijöitä kahvilatoiminnalle selvitettiin. Lopputulemana muutama kiinnostunut jäätelökioski jättäytyi kesän kokeilusta, mutta olivat kiinnostuneita mahdollisesti seuraavasta kesästä. Nähtiin, että kaupungilla tulisi ensin olla näkymä, mitä paikalta halutaan. Myös paikan vetovoimaisuus, tilojen vastuut ja asiakasvirrat mietityttivät. Näin nopealla aikataululla ei myöskään ylimääräisiä jäätelökärryjä ollut vapaina. Ilman toimijaa ei myöskään vessaa saatu avattua puistoon.

Vaikka kokeilu jäi tekemättä, poiki nopea selvittely arvokasta tietoa jatkoa varten. Selvisi, että Piparkakkutalossa voisi toimia kesän kokeilun ajan jäätelökioski, kahvila tai muu vastaava toiminta, kunhan tarvittavat säädökset ja määräykset ovat kunnossa. Lisäksi puistosta löytyi paikka, mihin esimerkiksi jäätelökioski tai ruokarekka voisi sijoittua.

Ennen seuraavaa ohjausryhmän kokousta toteutettiin osana ymmärrysvaihetta vielä loput asiantuntijahaastattelut, luotaimet ja benchmarkingit. Syyskuun alussa 2020 koronatilanteen kehityttyä epäsuotuisaan suuntaan ehdotettiin ohjausryhmälle taas päivitystä kehittämistehtävään. Träskända-päivä, joka olisi sisältänyt toimijahaun ja asukastilaisuuden, ehdotettiin pilkottavan erillisiksi toteutuksiksi. Lisäksi asiantuntijaryhmä ehdotettiin muutettavan kaupungin sisäiseksi työpajaksi, jossa määriteltäisiin raamit ja teema Träskändalle vuoteen 2030 ja etenemisaskeleet. Ohjausryhmä hyväksyi muutoksen pienin päivityksin.

Ensimmäisenä toteutettiin kaupungin sisäinen virtuaalinen työpaja. Työpajan osallistujille järjestettiin tilakierros kartanolla viikkoa ennen työpajaa, jotta paikka ja työpajan muut osallistajat tulivat tutuiksi. Lisäksi kutsun yhteydessä lähetettiin ymmärrysvaiheen väliraportti, joka sisälsi vaiheessa syntyneitä materiaalia taustoittamaan ja luomaan käsitystä, mistä on kyse. Itse virtuaalisessa työpajassa luotiin nopeita prototyyppisiä ja etenemisaskeleita vuoteen 2030, joista muodostettiin työpajan jälkeen synteesisinä yksi visio, tavoitteet, toimintamalli ja etenemisaskeleet.

Viikko työpajan jälkeen pidettiin ohjausryhmän ja tilapalveluiden yhteinen purkutilaisuus, jossa käytiin läpi työpajan tuotos ja tarkasteltiin kehittämistehtävää ja prosessin etenemistä. Sovittiin, että ohjausryhmä tapaa kaupunginjohtajan ja esittelee työpajasta syntyneen tulevaisuuden ehdotuksen. Sovittiin, että kehittämistehtävän seuraavista askelista sovitaan tapaamisen jälkeen.

Vuoden 2021 ensimmäinen ohjausryhmä pidettiin tammikuun lopulla. Aiemmin suunniteltu laajempimittainen toimijahaku jouduttiin jättämään pois kehittämistehtävästä opinnäytetyön laajuuden ja aikataulun vuoksi. Toimijahaku ja asukastilaisuus sulautettiin yhteiseksi asukas-/sidosryhmätilaisuudeksi. Lopulta tilaisuudesta tuli avoin keskustelutilaisuus kaikille Träskändan tulevaisuudesta kiinnostuneille.

5 Kestävä ja toiminnallinen ratkaisu

Palvelumuotoiluprosessin loput vaiheet olivat toimitus ja jatko. Toimitus sisälsi kehittämistyön tulokset ja jatkoehdotukset seuraavista askelista asian edistämiseksi. Tulokset ja askeleet ovat synteisiä kaikista prosessin aiemmista vaiheista, jalostuen ja rikastuen prosessin edetessä.

Tuloksina syntyi näkymää siitä, miksi muutos on väistämätön. Syntyi raamit elinkelpoiselle, toteutettavalle ja houkuttelevalle palvelu- ja innovaatioalustalle Kaupunki palveluna -toimintamallin mukaisesti. Saatiin valtavasti ideoita ja ajatuksia toiminnasta sekä muita huomioita. Tutustuttiin useisiin kohteisiin, joista poimittiin sovellettavia oppeja Träskändaan. Luotiin askeleet vuoteen 2030 ja kerättiin rahoitusmahdollisuuksia aikajanelle.

Ymmärrysvaiheen jälkeen koottu väliraportin aineisto eväistä kestävään tulevaisuuden ratkaisuun löytyy kokonaisuudessaan liitteestä 7. Se sisältää asiantuntijahaastatteluissa esiin tulleita asioita anonyymeinä sitaatteina sekä koosteina. Liitteestä löytyy muun muassa visioita Träskändasta, paikkakohtaisia ideoita sekä paikkaan liittyviä rajoitteita ja mahdollisuuksia.

5.1 Muutoksen väistämättömyys

Ymmärrysvaiheessa toteutetuissa asiantuntijahaastatteluissa kysyttiin perusteluja, miksi kartano tulisi säilyttää tai pitäisikö sitä edes säilyttää. Yksimielisesti nähtiin, että kulttuuriperintöä pitäisi säilyttää tuleville sukupolville. Se tuo ajallista kerrostumaa, vahvistaa ja luo paikallidentiteettiä. Ympäristö itsessään on jo arvokeskittymä. Käyttö nähtiin parhaana suojeluna. Jos paikka joskus halutaan kunnostaa, niin kustannukset nousevat jatkuvasti, mitä kauemmin on tyhjillään. Tähän on koottu asiantuntijahaastatteluissa esiin tulleita näkemyksiä, jotka tukevat muutoksen väistämättömyyttä:

”Vanhoja rakennuksia ja kartanoita ei synny uusia. Niitä on rajallinen määrä. Jos yksi häviää, hävitetään tai sitä kohdellaan niin, että sen arvo vähenee, niin pieni osa suomalaista ja maailman kulttuuriperintöä häviää samalla. Aika yksiselitteistä minusta.”

”Käyttö on parasta suojelua. Muuten niitä ei voi suojella. Vasta kun ruvetaan korjaamaan, niin nähdään rakenteita ja siinä vaiheessa sitten vasta tiedetään minkä kokoinen remontti on. Mitä enemmän rakennukset pääsevät rappeutumaan, niin remontointitarve ja hintalappu kasvaa potenssissa. Tuloperusteisesti ei mikään toiminta pysy tuollaisessa pystyssä, koska kustannukset ovat aikamoiset. Melkein pitäisi olla julkinen palvelutila tai jos löytyy joku säätiö. On lottovoitto, jos kestävä käyttötarkoitus löytyy.”

”Kysymyksesi siitä, mitä varten pitää säilyttää kartanoita ja kartanoympäristöjä. Lakiin perustuva suojeluhan tarkoittaa nimenomaan sitä, että Suomen kansa on halunnut näitä säilyttää arvokkaina muistumina menneistä ajoista. Jos haetaan instrumentaalisempaa arvoa, se löytynee siitä, että ihmissilmä kokee kartanorakennukset miellyttävinä, ja kartanopuistot rauhoittavina ja miellyttävinä paikkoina olla. Kartanot puistoineen edustavat myös mittavaa kapitaali-investointia, joten niiden hävittäminen on sama kuin pääoman hävittäminen, jos puhutaan taloustermein. Harva yksityishenkilö pystyy tänä päivänä luomaan sellaisen kokonaisuuden. Itse koen sekä koulutukseni, että työni kautta kysymyksen irrelevanttina. Kartanoilla, kuten muillakin kulttuuriympäristöillä ja -maisemilla, on sisäsyntyinen (intrinsic) arvonsa, joka tulee pitkästä elämästä ja käytöstä, sen lisäksi, että niitä koetaan esteettisesti miellyttävinä. Ne ovat tärkeitä paikkoja eletyn historiansa kautta, keskeisinä toimijoina pitäjän ja valtion elämässä.”

”Sehän on todella hieno paikka. Sekin on tosiasia, että kyllä siinä käy niin, että rakennukset lysähtää pikkuhiljaa kasaan ja sitten meillä ei ole sitä historiaa eikä kulttuuria, vaan on vaan entinen paikka, joka on joskus ollut merkittävä paikka Espoon historiassa.”

*”Erityisesti Espoo tiedetään siitä, että siellä ei juuri ole mitään vanhaa ja kaikki on rakennettu 50-luvun jälkeen - paikallisesti varsinkin merkityksellistä, että on jotain pidempiäkin kytköksiä historiaan, kuin lähdetään lähiöiden rakentamisesta. On eteläsuomalaista maise-
maa, että on tuommoisia kartanomiljöitä. Paikka tuo historiaa ja juurevuutta ja sitä kautta kerroksellisuutta, jotta pystyy tuntemaan olevansa jatkumoa jollekin. Se luo paljon kiinnostavampaa ja monipuolisempaa miljöötä, jota suunnitteleamalla ei oltaisi pystytty tekemään. Ja se, että rakennusten purkaminen ilmastonmuutoksen vastaisen taistelun aikakaudella on aika hölmöä koska uuden rakentamisesta tulee aika paljon päästöjä. Parempi korjata vanhaa, sitä mitä on, kuin rakentaa uutta.”*

”Koen sen itse niin, että on meidän velvollisuutemme ja Espoon kaupungin velvollisuus huolehtia siitä, että se säästyy jälkipolville. Ja uskon siihen, että kun se laitetaan kuntoon, niin siinä on samanlaista potentiaalia kuin Louhisaaren kartanossa. Pitäisi huolehtia siitä, että

*säilyy jälkipolville. Jos ei löydy nyt tahtotilaa, että tehdään jotain, niin sitten sen voi unoh-
taa, koska kohta sitä ei enää voi pelastaa.”*

*”Espoon parhaimpia puolia on ehdottomasti se, että on paljon vihreätä ja väljyyttä ympäris-
tössä. Espoossa on paljon parempi hengittäminen kuin Helsingissä. Se, että meillä on keskellä kau-
punkia tuommoinen alue, missä on hyvä hengittäminen, niin kuntalaiset ja kaikki suomalaiset tar-
vitsevat tällaisia paikkoja, joissa on väljyyttä, hyvä liikkua ja luontoa.”*

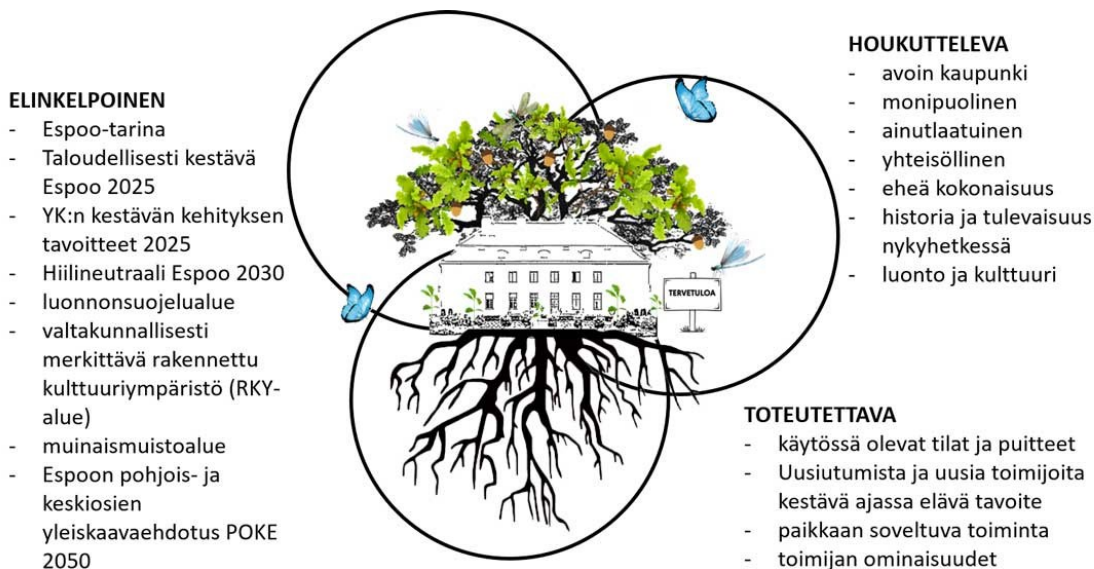
*”Mitä olen nähnyt tai oppinut, liittyen rakennuksen kunnossapitoon on, että rakennusten pa-
rasta ylläpitoa on se, että niitä käytetään. Jos rakennus on tyhjillään, niin helposti uhkaa ra-
pistua tai nopeuttaa rapistumista, mikä sitten lisää sitä, että jos halutaan joskus kunnostaa,
niin siitä tulee vieläkin kalliimpaa. Siitä heräsi kysymys, eikö olisi järkevämpää antaa olla
siellä jotain, mitä tahansa toimintaa, jos joku kiinnostunut, ikään kuin väliaikaistoimintaa,
joka sitten auttaisi rakennuksen ylläpidossa, vaikka se ei olisi lopullinen tarkoitus?”*

Sitaattien lisäksi nähtiin, ettei verovaraille voi parempaa kohdetta olla kuin kulttuuriperintö,
identiteetti ja historia. Pitää arvostaa ja olla ylpeitä siitä, mitä meillä on. Sillä on myös ar-
vonsa, että ympäristössä on ajallista kerrostumaa ja näkyy se, että on myös ollut jotain jo
1800-luvulla. Paikka on oleellinen osa Espoon paikallishistoriaa. Kun Glims edustaa talonpoi-
kaskulttuuria niin Träskända edustaa kartanokulttuuria. Espoossa on pulaa tällaisista pai-
koista, joissa on historiaa ja juurevuutta, ja espoolaisten yhteys paikallishistoriaan on hyvin
ohut. Paikka on historiallisesti arvokas, kaunis ympäristö, minkälaisia ei rahalla saa lisää.

Niin kauan, kun paikka on tyhjillään, houkuttelee se ympärilleen lieveilmiöitä. Muutama vuosi
vanhainkodin tyhjenemisestä (2017) alkoi ilkeältä olla rakennuksissa. Tiloihin on murtau-
duttu, varastettu tavaroita ja hajotettu paikkoja. Jos paikassa olisi toimintaa, rauhoittuisi il-
kivaltakin. Ei ole kenenkään etu, että paikka on tyhjillään.

5.2 Ratkaisun raamit: elinkelpoisuus, houkuttelevuus ja toteutettavuus

Elinkelpoisuuden näkökulmasta Espoo-tarina viitoittaa suuntaa, johon kaupunkia halutaan ke-
hittää. Tarinan päivitystä koskevassa kyselyssä tulevaisuuden Espoo halutaan nähdä turvalli-
sena, viihtyisenä, elinvoimaisena, kasvavana, modernina ja innovatiivisena kaupunkina. Veh-
reys, metsät ja luonto halutaan säilyttää. Myös asukaslähtöisyys, suvaitsevaisuus ja asukkaista
huolehtiminen nousivat esiin.

Kuva 15: Träskändan elinkelpoinen, toteutettava ja houkutteleva palvelu- ja innovaatioalusta (Mäkinen 2021; Adobe stock.)

Pohjantähtenä kaikelle on kestävä tulevaisuus taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti. Kaupunki on sitoutunut saavuttamaan YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (SDG:t) vuoteen 2025 mennessä, olemaan hiilineutraali vuoteen 2030 ja tavoittelemaan talouden tasapainoa taloudellisesti kestävä Espoo-ohjelmalla. Esimerkiksi taloudellisen kestävyys-tavoite hyödyntää tyhjillään olevia tiloja paremmin ja yhteiskäyttää tiloja kaupungin, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa tukevat Träskändan kartanon alueen kehittämistä tähän suuntaan.

Träskändan kartano on tunnistettu myös Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotus POKE 2050:ssä alueen keskeiseksi identiteetti- ja vetovoimatekijäksi. Paikka on rikas kulttuuriympäristö ja laaja virkistysalue osana Espoonjokilaakson vyöhykettä, joka on kaavan yksi merkittävimmistä kehittämiskohteista. Historiallinen kerroksellisuus kehittyvässä kaupunkikuvassa on huomioitu tärkeänä elementtinä tulevaisuuden kuvaa.

Houkuttelevuuden näkökulmasta puisto ja kartanon alakerta ovat avoimia kaupunkilaisille ja kauempaakin tulleille. Paikassa on monipuolista toimintaa monille, muodostaen eheän kokonaisuuden yhden sateenvarjon ja brändin alle. Paikka tukeutuu omiin juuriinsa ja vahvuksiinsa - historiaan, luontoon ja kulttuuriin ollen täten ainutlaatuinen, Träskända. Paikan ympärille muodostuu yhteisö ja yhteisöllisyyttä. Träskändassa historia ja tulevaisuus kohtaavat nykyhetkessä, katse kohti tulevaa.

Toteutettavuuden näkökulmasta Träskändassa on käytössä nykyiset tilat ja puitteet. Tavoitteen tulee elää ajassa ja uudistua kestävästi, vaikka toimijat vaihtuisivat. Rakennusten tiloilla

on ominaispiirteitä, jotka eivät sovellu mihin tahansa käyttöön, eikä myöskään paikkaan sovellu kaikenlainen toiminta. Toimijoilla tulee olla paikkaan sopivia ominaisuuksia.

5.3 Visio, tavoitteet ja toimintamalli

”Hakisin jotain pysäyttävämpää, joka erottuisi muista kartanoista ja museoista. Tämmöistä tulevaisuutta luotaava, yhdessä tekemisen, vastuunkannon, espoolaisen verkostokulttuurin ilmentymää. Espoo haluaa olla edelläkävijä ja siinä mielessä, jos löytyisi yhdistelmä missä olisi SDG kestävän kehityksen kaikki ulottuvuudet yhteen kokoava. Siinä mielessä innovaatioiden lähde, keidas, ja keskellä suomalaista luontoa, eri vuodenaikoja. Ehkä tämmöisestä löytyisi sille sitä sellaista kattavuutta, jolla se erottuu. Mieli ja mielelle siipiä tulevaisuuteen tämän ympäristön avulla, yhdessä tekemisen tila, jonne voi tulla innovaatioleireille esimerkiksi näitä SDG:n 17 osa-alueita tarkasteltaisiin, kansainvälisiä kohtaamisia. Siellä voisi rakentaa tulevaisuutta.”

Visio: Vuonna 2030 Träskända on hyvinvoinnin ja elinvoiman kehittymisen alusta, jossa yhdistyy yhteisöllisyys, luonto, historia, kulttuuri, oppiminen ja luovuus.

Tavoitteet: Toiminnan käynnistäminen asteittain, paikan tekeminen tunnetuksi ja alueen elävöittäminen. Lisäksi paikalle tulee löytää taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä toimintamalli kartanomiljöön kehittämiseen, ylläpitämiseen ja elinvoiman vahvistamiseen.

Toimintamalli: Houkutteleva, toteutettava ja elinkelpoinen palvelu- ja innovaatioalusta, jonka toiminnasta vastaamaan pehtoori tai vastaava vastuutaho, tilahallinnasta vastaava operaattori ja useita toimijoita yhden brändin alla. Omistajuus on vielä ratkaistava.

Jonkun on koordinoitava ja kuratoitava kokonaisuutta ja kaikille on oltava yhteiset pelisäännöt. Yksi brändi ja monipuolinen verkosto toimijoita. Yhteiskunnallinen yritys olisi toimivin vetovastuullinen, sillä se saa helpommin avustuksia ja paremmat taloudelliset edellytykset toimia suojellussa rakennuksessa.

Hedelmällistä olisi yhdistää paikassa julkista ja yksityistä toimintaa. Näin paikka ei toimisi vain kaupallisista lähtökohdista, vaan tulisi tasapaino, miten kuntalaiset huomioidaan - ei vain asiakkaina ja kuluttajina. Toisaalta jos paikassa olisi vain julkista toimintaa, rajaisi se toimintamahdollisuuksia ja olisi jäykempää. Jos toimintaa vetäisi yhteiskunnallinen yritys, saisi se helpommin avustuksia.

City as a Service eli Kaupunki palveluna -mallin mukaisesti Träskända sopisi innovaatioalustaksi, jonka keskeisiä ominaisuuksia ovat avoimuus, innovatiivisuus ja alustamaisuus ja keskeisiä elementtejä tilat, yhteisö ja toiminta. Innovaatioalusta yhdistää useita toimijoita 5 helix-lähestymisotteen mukaisesti, jolla tarkoitetaan erilaisten kehitettävien yhteisöjen

toimintojen kietoutumista toisiinsa luoden arvoa eri toimijaosapuolille. Palvelu- ja innovaatioalustan avainominaisuudet ja elementit on koostettu taulukkoon 5.

	Tilat	Yhteisö	Toiminta
Avoimuus	Träskändan puisto ja osa tiloista on avoimia kaikille kävijöille. Tiloista tärkein on päärakennuksen alakerta. Paikasta löytyy myös avoin tai useampi avoin varattava tila, joissa voi järjestää kokouksia tai tapaamisia.	Träskändan ollessa henkinen ja fyysinen perintö koko Suomelle, on paikan ydin yhteisöllisyydessä ja sen luomisessa. Kaikki ei voi olla avointa, mutta avoin yhteisöllisyys toimijoiden kesken ja muille kiinnostuneille mahdollisuus olla osa yhteisöä. Konkreettisia esimerkkejä ovat tapahtumat, some-kanavat ja kehittämistoimenpiteet.	Paikassa toimimisesta kiinnostuneille on toteutettu avoin toimijahaku. Yhteiskehittämiseen voivat osallistua niin kaupunkilaiset, yritykset, yhdistykset, oppilaitokset, tiede- ja innovaatio toimijat kuin kaupungin yksikötkin.
Innovatiivisuus	Träskändan monipuoliset fasiliteetit tukevat inspiraatiota, luovuutta, uuden luomista, yhteiskehittämistä ja uuden oppimista.	Monipuolinen ja moninainen yhteisö ehkäisee kuplautumista ja kahtiajakautumista. Yhteisö luo hyvinvointia ja elinvoimaa yksilöille, ympärilleen ja kaupunkiin. Julkisen ja yksityisen yhteistyössä, voittoa tavoittelematonta toimintaa.	Paikassa on monipuolista toimintaa ja monenlaisilta toimijoilta yhteisen eheän teemakokonaisuuden alla.
Alustamaisuus	Träskända on osa kehittyvää Espoonjokilaakson vyöhykettä ja Kuninkaantie kulkee puiston läpi. Glimsinjokivarren kävelylle osuu Träskändan lisäksi Glimsin talomuseo, Bembölen kahvitupa ja vielä eteenpäin Espoon tuomiokirkko. Paikka on Pitkäjärven, Bodoinjärven ja Lippajärven ympäri kulkeville yksi kohde. Lisäksi historian henkilöistä Aurora Karamzin ja Adolf Törngren yhdistävät Träskändan moniin paikkoihin ja teemoihin. Träskändalle on digitaaliset kanavat.	Paikka sijaitsee Järvenpeuran ja Lippajärven alueella. Träskändan kartanon ystävät ry, Lippajärveläiset ry, Espoon perinnesseura ja Pro Espoonjoki ry ovat aktiivisia yhteisöjä, jotka liittyvät paikkaan. Puiston ympärillä on muutama koulu ja päiväkotit, sote-puolen toimintaa.	Palvelu- ja innovaatioalusta ja Träskända-yhteisö on luotu ja siihen voi liittyä mukaan. Tavoite elää ajassa ja mahdollistaa liittymisen mukaan myös myöhemmin. Yhteiset arvot, visio ja toimintamalli on luotu yhteisine pelisääntöineen. Kaikilla on ymmärrys ja arvostus paikan erityislaatuudesta.

Taulukko 5: Träskändan palvelu- ja innovaatioalustan avainominaisuudet ja elementit

Toimijoille tärkeitä kyvykkyyksiä ovat avarakatseisuus, edelläkävijäisyys ja rohkeus luoda tulevaisuutta aiempien omistajien arvojen hengessä, mutta myös osana Espoo-tarinaa. Kutsumuksellisuutta ja innostusta, että tehdään jotain merkityksellistä. Sydäntä ja huolellisuutta.

Tärkeää on ymmärrys siitä, ettei Träskända ole mikä tahansa paikka, vaan historiallinen ympäristö, kulttuuriperintöä ja luontoa, josta ammentaa, vaalia ja kunnioittaa toiminnassa, teoissa ja arvomaailmassa. Toimijoilla tulee olla kyky tuottaa palveluja, jotka sopivat juuri Träskändaan ja sen henkeen. On myös yhteisvastuu säilyttää paikka tuleville sukupolville.

Paikallinen toimintaympäristö ja ihmiset on tärkeä huomioida. Paikan ympärillä on paljon aktiivisia ihmisiä kuten asukkaita, yhdistysaktiiveja, kaupungin entisiä ja nykyisiä työntekijöitä sekä muita käyttäjiä. He ovat edistäneet paikan asiaa ja ovat osa sen tarinaa ja ovat osa sitä onnistumisen avainta, joka on tuonut meidät tähän hetkeen. He ovat voimavara, potentiaalisia palveluiden käyttäjiä, toimijoita sekä investoijia.

5.4 Kestävän kehityksen osa-alueiden huomioiminen

”Alue on suojeltua luonnonsuojelualuetta, joka takaa pysyvän biodiversiteettikaistan kaupunkirakenteissa ja viihtyisää kaupunkiympäristöä, edistäen näin ihmisten terveyttä ja monimuotoisuutta.”

Erityisesti asiantuntijahaastatteluuissa tuotiin esiin kestävyiden eri osa-alueiden elementtejä, joita tulisi huomioida kehittämisessä. Träskändan tulevaisuuden tulee olla Espoo-tarinan mukaisesti kestävä niin taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti kuin kulttuurisestikin. Eräissä haastattelussa tuotiin ajatus siitä, että paikka ilmentäisi kaikkia SDG:n ulottuvuuksia, sen ol- len paikan ydin. Tähän on koottu näkemyksiä kultakin kestävyiden osa-alueelta.

Taloudellisesti kestävä ratkaisu

”Mitä enemmän rakennukset pääsevät rappeutumaan, niin remointitarve ja hintalappu kasvaa potenssissa. Tuloperusteisesti ei mikään toiminta pysy tuollaisessa pystyssä, koska kustannukset ovat aikamoiset. Melkein pitäisi olla julkinen palvelutila tai jos löytyy joku säätiö. On lottovoitto, jos kestävä käyttötarkoitus löytyy.”

Haastatteluuissa tuotiin esille näkemys siitä, jos vertaa suojeltua Träskändan kartanoa uudisrakennukseen, jonka elinkaari on 30 - 50 vuotta, on kustannus ja investointi täysin eri luokkaa. Erityisesti ilmastonmuutoksen vastaisen taistelun aikakaudella tulisi purkamista välttää ja korjata mieluummin vanhaa ja sitä mitä on, kuin rakentaa uutta. Kun paikkaa ei pysty purkamaan eikä siirtämään, olisi taloudellisesti järkevää ottaa se käyttöön. Alkuun edes väliaikaiskäyttöön, joka auttaisi rakennusten ylläpitoa ja lopettaisi niiden rapistumisen ja saataisiin jotain vuokratuloja juoksevia kuluja vastaan.

Tarvitaan taloudellinen kokonaisnäkemys siitä, millä tavalla toiminta olisi jollain aikavälillä fiksumpaa taloudellisesti. Osa näki, että toiminnan tulisi olla itsensä maksavaa toimintaa ja liike- taloudellisesti kannattavaa. Toisaalta haastatteluuissa tuotiin esiin, että paikan suojelustatus

ja kannattava liiketoiminta eivät välttämättä mahdu samaan kuvaan. Kestävän käyttötarkoituksen löytäminen taloudellisesta näkökulmasta olisi lottovoitto. Täysin markkinavetoinen toimija, jota ei haluta subventoida verorahoilla, tarvitsee sellaisen bisneskonseptin, joka kantaa itse itsensä. Se tarkoittaisi sitä, että se voi olla ristiriidassa suojellun rakennuksen, vaadittavien korjaustöiden tai miljöön näkökulmasta. Ehkä tällaista toimijaa ei löydy.

Yhtenä näkemyksenä oli, että kaupunki voisi kustantaa peruskorjauksen ja toiminta kattaisi sen jälkeen käyttökulut. Näin peruskorjauksen kuluja ei tarvitsisi jyvittää vuokriin ja se tukisi sitä, että toimijat pääsisivät yrittämään terveellä tavalla. Kohtuullinen vuokrataso mahdollistaisi myös yhdistysten ja kulttuuritoimijoiden vuokrata paikkaa. Poliittisesti voisi olla vaikeaa, jos rahaa pitäisi peruskorjausten lisäksi löytyä toimintaankin. Mieluummin niin, että löydetään konsepti ja kerralla satsattaisiin suurempi summa realistisesti ja hallitusti kuin se, että paikka olisi ”hallitsemattoman rahan kaivo”. Pitkät vuokrasopimukset (esimerkiksi 20 vuotta) tukevat yrittäjiä ja toimijoita kehittämään, satsaamaan ja sitoutumaan paikkaan. Kohtuullinen vuokra mahdollistaisi tilojen monipuolisen käytön.

”Ehkä taloustieteessä liikaa mietitään, että jos halutaan parempaa tulosta, niin leikataan kaikkialta. Joskus voidaan tehdä toisen tyyppisiä ratkaisuja.” Kokonaistaloudellisesta on tukea muun muassa ihmisten hyvinvointia ja sosiaalista toimivuutta. Ennaltaehkäisevä toiminta maksaa parhaiten takaisin, kun toisessa päässä ei enää synny kuluja.

Ekologisesti kestävä ratkaisu

”Espoon parhaimpia puolia on ehdottomasti se, että on paljon vihreätä ja väljyyttä ympäristössä. Espoossa on paljon parempi hengittäminen kuin Helsingissä. Se, että meillä on keskellä kaupunkia tuommoinen alue, missä on hyvä hengittäminen, niin kuntalaiset ja kaikki suomalaiset tarvitsevat tällaisia paikkoja, joissa on väljyyttä, hyvä liikkua ja luontoa.”

Nähtiin, että paikan ollessa suojeltu luonnonsuojelualueena, pysyy se biodiversiteettikaistana kaupungissa jatkossakin. Viherkeitaat, luonto ja vehreys edistävät ihmisten hyvinvointia ja luonnon monimuotoisuutta. Alue on todennäköisesti ainoa mittavampi ja yhteneväinen viheralue Espoossa, joka on säilynyt tiukan rakentamisen keskellä. Toinen on Keskuspuisto, mutta koska sitä ei ole suojeltu, nakerretaan alueesta vähitellen alueita rakentamiselle. Jos luonnonsuojelualueetta ei olisi, mahdollistaisi se helpommin palojen irrottamisen alueesta samaan tapaan. Ekologista kestävyyttä voi tukea myös lämmitysmuodolla siirtämällä rakennukset esimerkiksi maalämpöön.

Luonnon monimuotoisuudesta kertoo muun muassa lukuisat nisäkkäät, joita harvemmin kaupungissa näkee, kuten saukko, kettu, peura, kärppä ja villisika. Aivan puistoalueen

läheisyydestä on löydetty myös ilveksen jäljet. Puistosta löytyy kaikki kolme siippalajia eli lepakkoa. Huomionarvoista on paikan rikas linnusto kuten jokavuotinen kaulushaikara Pitkäjärven suulla. Myös rantasipi, kuningaskalastaja ja pähkinänakkeli ovat tuttuja puistossa kävijöille. Paikka on asuinympäristö miljardeille eliöille ja lukuisille eläimille. Ekologisesti kestävässä tulevaisuudessa tuetaan monimuotoisuutta jatkossakin.

Yksi näkökulma on, että paikka on siksi niin ihana, ettei sitä käytetä. Jos olisi laajassa käytössä, tallattaisiin se pilalle. Paikka ikään kuin suojelee itse itseään. Paikkaa pitää kehittää ja aktivoida niin ettei paikka kulu liikaa ja ylitä sen kanto- ja palautumiskykyä. Laajat nurmiken- töt mahdollistavat suuriakin kävijämääriä, mutta kulunohjaus on a ja o, miten puistossa liikutaan merkityillä reiteillä. Paikka ei kestä esimerkiksi montaa suurta massatapahtumaa vuodessa. Suunniteltava toiminta tulee olla oikeassa suhteessa puiston kantokykyyn nähden.

”Kun tulee puiston sisälle, niin vastaan tulee lintujen laulukuoro, erityisesti kesäisin ja keväisin. Kevätkukat kukkivat ja pähkinäpensaiden alla on valkovuokot. Se on sellainen, mikä helposti unohdetaan, että se on yksi arvo myös.”

Sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä ratkaisu

”Espoolahan ei ole oikeastaan mitään yhtenäistä historiaa, vaan se on koostunut aika fragmentaarista osista. Träskändan kartano voisi olla kokoava tekijä. Tietty identiteetti tulisi historian kautta ja myös nykyinen identiteetti tulevaisuuteen päin. Tällä tavalla me näemme kestävä alueen. Espoon narratiivi historiasta. Tällä vois sitä espoolaista identiteettiä, historiaa ja espoolaista tapaa katsoa tulevaisuuteen kerätä. Jos laskee arvon mitä on oppiantina ja virkistyskäyttönä, jos vaikkapa jokainen alakoulun luokka käy siellä, niin se on aika paljon kävijöitä per vuosi. Se on paljon oppia mitä jaetaan. Siellähän on hyvin helppoa biodiversiteettiin ja Espoon historiaan liittyvää oppiantia kertoa.”

Tuotiin esiin Träskändan kartanon arvo kulttuuriperinnön, luonnon ja historian kautta merkittävänä Espoolle. Paikasta pystyy ammentamaan moneen asiaan ja se voi toimia esimerkkinä ja symbolina espoolaisuudelle. Paikka ja sen edustamat arvot rakentavat espoolaista identiteettiä tuoden kaupungille juuret, jotta pystyy kokemaan olevansa jatkumoa Espoon tarinalle vuosisatojen takaa. Historian konkreettiset merkit tänä päivänä kuten satoja vuosia vanhat puut ja 1800-luvulla rakennetut rakennukset tuovat perspektiiviä nykyhetkeen ja rakentamiseen. Historiallisesti arvokas paikka ja kaunis ympäristö on sellainen, minkälaisia ei saisi lisää edes rahalla.

Kohde tuo kotiseutuylpeyttä, rikastuttaa ja vilkastuttaa paikallista elämää. Erityisesti korona-aika on tuonut näkyväksi paikallisen ympäristön merkityksen ihmiselle. Puisto luo viihtyisää

kaupunkiympäristöä edistäen terveyttä ja hyvinvointia. Ihmiset rakastavat sellaista, että voivat mennä kauniiseen miljööseen ja voivat välillä istahtaa kahville ja syödä vaikka munkin. Kun ihmiset sitoutuvat itse, on se parasta terveyden ja mielen hoitoa, kohottaen elämän laatua.

Paikka on kiinnostava kohde kansallisesti ja kansainvälisestikin. Poikkeuksellinen kohde ja keskeinen osa suomalaista kulttuurihistoriaa johtuen erityisesti Aurora Karamzinin henkilöhistoriasta ja hänen filantrooppisesta elämännäkemyksestään. Suomessa ei ole hirveästi keisariajan monumentteja, ajasta, josta Suomi voi olla yhtä ylpeä kuin itsenäisyydestäänkin.

”Jos kaikki paikat laitetaan tukkoon, eikä ole yhteisiä kokoontumis- tai oleskelutiloja, niin sille paikalle ei muodostu mitään identiteettiä. Kaupunkisuunnitteluun liittyvä asia. Kaupunki tarvitsee identiteetin ja vetovoimatekijän, että mielletään mielekkääksi paikaksi asua ja elää.”

5.5 Ideoita ja ajatuksia toiminnasta

”Jos Aurora Karamzin olisi tänä päivänä elänyt ja asunut siellä - ei hän olisi katsonut menneisyyteen Klerckerin ajoille, vaan olisi halunnut katsoa miten tämä kantaa tulevaisuuteen ja rakentaa tulevia juttuja.”

Kehittämistyön eri vaiheissa tuotiin esiin, mitä Träskändassa voisi olla ja mitä siellä ei voisi olla. Tähän on koottu asiantuntijahaastatteluista, luotaimista, työpajasta ja keskustelutilaisuudesta esiin tulleita ideoita ja ajatuksia.

Yleisesti

kaupungin edustustila, kohtaamispaikka, kaupungin olohuone, kaupungin näyteikkuna, päiväretkikohde, museokohde, viihtyisä biodiversiteettikeidas ja pölyttäjäkeidas, kulttuurikeskus, teemapuisto, pitäisi olla savuton alue, ilmentää kaikkia vastuullisuuden osa-alueita (Agenda 2030), vessa parkkipaikan yhteyteen ja yleisön käyttöön

Luovat alat ja kulttuuri

ulkoilmateatteri, kesäteatteri, teatteritaide, taiteen perusoppilaitokset (esim. Juvenalia, Estrada, Espoon sirkus- ja teatterikoulu), museo (esim. Aurora Karamzin), työhuoneita ja yhteistiloja taitelijoille, sekä muille luovien alojen toimijoille, ateljee (esim. Espoo Art), taidenäyttely (esim. ympäristö- ja kuvataide), näyttelytila, kartanomuseo, residenssitoiminta, avoin esiintymistila, keväänäyttelyt (esim. Kädentaitojen keskus Gräsa), kulttuurinen nuorisotyö, liveroolipelit, larppaus, immerstiivinen kulttuuritoiminta (esim. Harry Potter -tyyppinen velho-koulu, keskiaika, parantola), kuvataiteen paikka, käsityöryttäjäjyys, kirjasto, puutarhataidekeskus/-museo

Oppiminen

oppiantia Espoon koululaisille, vesiluontotalo, oppimisympäristö (peruskoulu, Aalto, Omnia, Metropolia, työväenopisto), mestari-kisälli tai oppisopimus-tyyppistä toimintaa, oppilaitostointiminta

Ruoka ja juoma

kahvila, ravintola, piknik, palstoja paikallisille (ruoka), pienpanimo, viinibaari, viinikursseja ja maistatuksia, ruoan vaihtopaikka (esim. REKO), ruokaan liittyvät elämykset, mobiilileipomo, jäätelökioski

Ohjelmallinen sisältö

draamallisia historiakerroksia, luistelurata luonnonjäälle, jousiammuntarata lapsille, poniajelu, luontoelämykset, käsityöpaja, lasten työpajat, neulepaja, verhoilupaja, urheilu- ja liikuntapalvelut, puistojummat, ohjattu petankki, päiväleirit, retriitit, työpajat, opastuksia, kartanokierros, yhdessä tekemisen avoimet ovet, elämyspolkuja, luontopolku, Aallon puustudio ja väliaikainen ulkoilmateatteri, taideleirit, lasten seikkailupuisto, käsityöläisten työnäytöksiä

Tapahtumat

tapahtumapaikka (Espoon kaupungin, yritysten ja yhteisöjen), puistojuhlia, markkinat kerran kuussa: opastusta villivihanneksiin ja tuotemyyntiä - käsitöitä ja villivihannestapahtuma, konsertit, teemapäivät, esityksiä: teatteri, historiaelokuvat, luennot, musiikki (esim. Urkuyö ja Aaria, WeJazz, April Jazz, kamarimusiikki), syödään yhdessä ulkona, ravintolapäivä, puortaimenen kasvatustapahtuma, hartaustilaisuudet (Auroran kappeli), leiritoimintaa nuorille (Suomen Nuorisokeskukset), kansainväliset innovaatioleirit, LARP-turnaus & kulttuurihistoriaa, taidetta ja nykykulttuuria yhdistävä tapahtuma; Aalto Arts valtaa Träskändan kartanomiljöön: Puistoon catwalkit, kansainvälisiä tähtiä ja muotitaloja; Helsinki Design Week valtaa Träskändan kartanomiljöön; kansainvälinen koodaustapahtuma, pop-up-toiminta

Muut

majoitus (hotelli, motelli) juhla- ja kokoustila, työtiloja, kirjasto, nuorisotila, nuorten kesäkerhotoimintaa, museokauppa, yrityksen toimitilat (esim. Moomin World), yhdistyksille koontumistila, aikuissosiaalityö, synnytyssyli - kotisyntytyksiä, lintutorni, hieroja, pyörähuolto (kellari), ulkoilijoiden karttalainaamo (kellari), kirpputori, kierrätyspiste, kierrätysmyyjäiset, puistoon petankkikuulia, sulkkisverkko, kauneushoitola, kampaaja, partio, totuus- ja sovintoprosessikeskus, tryffeleiden kasvatusta, työhuonehotelli, pääkaupunkiseudun korjausrakentamiskeskus, luontaisterveysalan keskus, työllisyyden edistämisen työkokeilupaiikka (pajayhteistyö ja työpankkiperiaate), välinevuokrausta

5.6 Askeleet vuoteen 2030

”Nyt kun on talouden tervehdyttämistalkoot, niin lähtökohtaisesti uusien asioiden tuominen puhtaasti kaupungin kustannuksella on erittäin vaikeaa. Mutta jos siihen löytyy kumppanuusia tai vaihteittainen eteneminen, niin kyllä näitä merkityksellisiä päätöksiä on kautta historian aina tehty. Ainahan tämä on valintojen tekemistä. On paljon hyviä asioita ja niistä luottamushenkilöt tekevät arvovalinnan, mitkä ovat niitä tärkeimpiä ja kiireellisimpiä. - - Ehkä tässä on otollista aikaa olla vähän radikaalimpi ja löytää uudenlaisia ratkaisumalleja ja niitä yhteistyökumppaneita, olisi yhdessä tekemisen malli.”

Etenemiseen liittyviä ehdotuksia syntyi asiantuntijahaastatteluista, sisäisestä työpajasta sekä avoimesta keskustelutilaisuudesta. Ehdotukset jalostuivat askeleiksi kohti visiota: Vuonna 2030 Träskända on hyvinvoinnin ja elinvoiman kehittymisen alusta. Keskeiset askeleet vuoteen 2030 koostettiin kahdessa osassa, ensimmäiset askeleet ja seuraavat askeleet.

Ensimmäiset askeleet liittyvät omistajuuteen ja vastuutahoon. Ensin on ratkaistava hallinnollinen paikka, joka toimii alustana Träskändan kokonaisuudelle, jonka päälle kaikki alkaa rakentua. Onko ratkaisu esimerkiksi jossain kaupungin olemassa olevassa yksikössä tai uusi perustettava toiminto kuten Träskända-säätiö vai sekä että? Kun omistajuus on ratkaistu, tarvitaan vastuullinen taho ”pehtoori” johtamaan toimintaa kartanomiljööän alueella, joka generoi toimintaa kartanomiljööän alueelle ja pitää kokonaisuuden kasassa.

Omistajuuden etsimisen rinnalla aletaan aktivoimaan paikkaa. Tapahtumia, tilaisuuksia ja toimintaa, jotka synnyttävät positiivista kuulumista ja yhteisöllisyyttä paikan ympärille. Ylläpidetään syntyneitä avoimuuden ilmapiiriä ja hyvää henkeä. Asukkaat ja muut keskeiset sidosryhmät huomioidaan prosessissa - he voivat olla investoreita, potentiaalisia toimijoita ja asiakkaita. Otetaan ensin käyttöön hyväkuntoinen Aurorakoti ja ympäristö ja laajennetaan käyttöä asteittain, kun tiloja saadaan kunnostettua.

Seuraavat askeleet liittyvät rahoitukseen, kunnostuksiin, toimijoiden löytämiseen ja kokonaisuuden rakentamiseen. Toiminnan aloitukseen tarvitaan budjettia, jonka lisäksi haetaan lisärahoitusta toimintaan ja investointeihin EU-hankkeilla. Tilojen remontointi ja rahoitus on suunniteltava kartanon sisätilojen ja muista tarvittavien korjausten osalta.

Paikan tunnettuutta tulee lisätä näkyvyyden kautta viestinnän ja markkinoinnin keinoin. Tunnettuus tukee paikan löydettävyyttä sekä asiakkaiden että kiinnostuneiden toimijoiden osalta. Kuitenkin niin, että paikan kapasiteetti riittää (kuten parkkipaikka) ja luonnon palautumiskyky ei heikkene.

Järjestetään perustamisvaiheen toimijahaku ja etsitään paikkaan sopivat toimijat, samalla määritellen kriteerit toiminnalle ja toimijoille. Porukan kanssa perustetaan Träskändan

toimijoiden yhteistyöryhmä esimerkiksi kaupungin vastuutahon ”pehtoorin” koollekutsumana ja - luodaan muun muassa yhteiset pelisäännöt ja määritellään arvot. Lisäksi muodostetaan kaupungin ohjaava ryhmä, jolle ”pehtoori” raportoi yhteistyöryhmän puolesta.

Paikalle tulee luoda Träskända-konsepti ja -brändi sisältäen visuaalisen ilmeen. Sen myötä lisätään verkkonäkyvyyttä ja valitaan sopivat jakelukanavat. Järjestetään tapahtumia, toimintaa ja kokeiluja. Vuonna 2023 järjestetään 100-vuotisjuhlat, jolloin kaupunki on omistanut kartanon sata vuotta. Vuonna 2030 Träskända on täydessä käytössä.

5.7 Rahoitusmahdollisuuksia

Kehittämiseen ja tilojen korjaamiseen kartoitettiin Träskändan kartanon näkökulmasta sopivia rahoitus- ja avustusmahdollisuuksia. Erilaisia rahoituslähteitä ovat esimerkiksi valtion eri ministeriöt, EU:n rakennerahastot, EU:n erillishjelmat ja erilaiset säätiöt ja rahastot. Kullakin rahoituksen ja avustuksen myöntäjällä on omat kriteerinsä, kelle (esim. kunta, yritys tai yksityishenkilö) ja mihin tarkoitukseen rahoitusta myönnetään. Kaupungin hakiessa rahoitusta, tulee sillä olla lähes aina olla omarahoitusosuus, joka on hakemuksessa jo budjetoitu.

Kuva 16: Vuosikello tulevista rahoitushauista (laadittu 04/2021)

Huhtikuun 2021 alussa luotuaan rahoitusten vuosikelloon on tuotu rahoitusten hakuajkoja, jotka voisivat soveltua Träskändan kartanon tapauksessa. Sinisessä laatikossa on lisäksi rahoituksia, joista ei vielä kartoitusvaiheessa ollut tarkempia hakuajkoja tiedossa, mutta joita kannattaa myös seurata. Yleisesti ottaen rahoitusta on enemmän tarjolla ja helpompi saada kehittämiseen ja toimintaan kuin tilojen ja rakennusten kunnostuksiin. Myös hakeva taho rajoittaa - kaupunki voi hakea rahoituksia paljon laajemmin kuin valtio, ja jotkut rahoitukset ovat kohdistettu pelkästään yrityksille tai yksityishenkilöille esimerkiksi apurahojen muodossa.

Valtion avustusta myöntää opetus- ja kulttuuriministeriö erityisavustuksina kuntien kulttuuri-toiminnan kehittämistehtävään ja kokeiluihin sekä investointiavustuksina kulttuuritilojen peruskorjaus- ja perustamishankkeisiin. Vuonna 2021 haut aukeavat huhti-toukokuussa. Toinen valtion avustusta myöntävä taho on Museovirasto, joka jakaa vuosittain avustuksia rakennusten ja kulttuuriympäristöjen entistämiseen sekä yhteisöjen kulttuuriperintöön ja kulttuuriympäristöön liittyviin hankkeisiin. Hakuaika näihin on loka-joulukuussa.

Maaseuturahasto on Suomen EU:lta saama raha omien maaseutualueidensa kehittämiseen. Espoossa maaseudun ja kaupungin raja on määritetty tällä hetkellä kulkemaan Träskändan kohdalla Kehä III:a pitkin. Täten Träskändan kartano jää vain muutamia satoja metrejä kaupunkialueen puolelle. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että investointien osalta Träskändaa ei välttämättä pystytä rahoittamaan, mutta kehittämisrahoituksen puolelta kyllä, mikäli hyödyt kohdistuvat maaseutualueelle. Maaseuturahaston rahoja myöntää sekä ELY-keskus (yli 200k€) että paikallinen Leader-ryhmä eli täällä EMO ry (alle 200k€). Vuosi 2021 on ylimenokausi EU-kauden vaihtuessa, ja uuden kauden rahaa myönnetään edelliskauden periaattein jatkuvalla haulla.

EU:n erillisohjelmista ajankohtaisimmat ovat Horisontti Eurooppa -ohjelma (European Commission 2021a) ja Luova Eurooppa -ohjelma (European Commission 2021b). Molempien osalta uuden ohjelmakauden haut aukeavat kevään 2021 aikana. Horisontti Eurooppa -ohjelmassa Träskändaan sopisi erityisesti klusteri 2 Kulttuuri, luovuus ja osallisuutta edistävä yhteiskunta, mutta mahdollisesti myös klusteri 5 Ilmasto, energia ja liikenne. Luovan Euroopan ja kulttuurin alaohjelman osalta haku aukenee toukokuussa. Erillisohjelmien rahoitusta haetaan suoraan EU:sta - rahoitusmäärät ovat suurempia, mutta kilpailu myös EU:n laajuista. Erillisohjelmissä myös vaaditaan lähes aina yhteishanketta muiden maiden hakijoiden kanssa.

Lisäksi kannattaa seurata EU:n rakennerahastoja, joilla tarkoitetaan Euroopan aluekehitysrahastoa (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahastoa (ESR). Vuoden 2021 ensimmäiset hakuajat jo päättyivät eikä seuraavia hakuja ole vielä julkaistu. Uudessa ohjelmassa 2021-2027 Uudistuva ja osaava Suomi on yhteensä kuusi eri toimintalinjaa, joita rahastolla tuetaan: innovatiivinen Suomi, hiilineutraali Suomi, saavutettavampi Suomi, työllistävä, osaava ja osallistava Suomi, sosiaalisten innovaatioiden Suomi ja aineellista puutetta torjuva Suomi. Hankeideat kannattaa kytkeä Uudenmaan älykkään erikoistumisen ohjelmaan. (Uudenmaan liitto 2021a, Uudenmaan liitto 2021b.)

EU:n Interreg-ohjelmia (Central Baltic ja Baltic Sea Region) kannattaa seurata, Erasmus+-ohjelmaa kulttuurialan ja koulutuksen kehittämisen näkökulmasta ja alueiden kehittämiseen tarkoitettua Urban Innovative Actions-ohjelmaa. Säätiöiden ja rahastojen hakuajat löytyvät Aurora-tietokannasta. (Interreg Europe 2021; Opetushallitus 2021; Urban Innovative actions 2021; Aurora-tietokanta 2021.)

5.8 Sovellettavia oppeja

Benchmarkingin kohteena oli 32 kohdetta, joista kolme oli Suomen ulkopuolella. Joukossa oli kartanoita, erilaisia vanhoja tiloja, puistoja, ruukkialueita ja maatila. Yhteistä paikoille oli eletty elämä ja jo syntynyt historia. Kuhunkin paikkaan kuului rakennuksen lisäksi jonkinlainen miljö, yleensä puistoalue ja päärakennuksen lisäksi muita rakennuksia. Osa paikoista oli elinvoimaisia ja aktiivisessa käytössä, muutama paikka oli aktiivisessa käytössä, mutta myynnissä ja jotkut väliaikaiskäytössä tai vailla mitään käyttöä.

Kohde	Profiili	Omistaja
Louhisaaren kartano	Mannerheimien ja Flemingien ainutlaatuinen barokkilinna	Museovirasto
Håkansbölen kartano	väliaikaistoimintaa kunnostamattomassa kartanossa	Vantaan kaupunki
Lapinlahden sairaala-alue	Kaikille avoin mielen hyvinvoinnin keidas	Helsingin kaupunki
Strömforsin ruukki	Mukavia hetkiä historiallisessa miljöössä	useita, mm. Loviisan kaupunki, Helmiryhmä Oy, Lomatähdet
Fiskars Village	Matkakohde kaikille aisteille	Fiskars Oyj Abp Fiskarsin Kiinteistöt
Katrineberg	Kaupungin asukastila	Vantaan kaupunki
Mustion linna	Kartanohotelli	Stiftelsen för bevarande av Svartå Slotts kulturav sr
Annalan huvila	Puutarhakulttuurin keskus	Hyötykasvivyhdistys ry ja Helsingin kaupunki
Aleksanterin teatteri	Tanssin ja musiikkiteatterin kotinäyttämö	Senaatti-kiinteistöt
Lauttasaaren kartano	Koneen Säätiön omat työtilat	Koneen Säätiö sr
Nuorisokeskus Anjala	Valtakunnallinen nuorisokeskus	Kouvolan kaupunki
Allas sea Pool	Merikylpylä ja kaupunkikulttuurikohde	Nordic Urban
Teurastamo	Uutta kaupunki- ja ruokakulttuuria kuhiseva entinen teurastuslaitos	Helsingin kaupunki
Kaapelitehdas	Kulttuurikeskus - avoin kulttuurin keskittymä	Helsingin kaupungin omistama Kiinteistö Oy Kaapelitalo, Kaapelin Mediakeskus Oy
Vuojoen kartano	Elämyskartano, kokous- ja koulutus- ja kulttuurikeskus	Eurajoen kunta
Tehdas 108	Tehdassaaren Luova Keskus on yhdessä tekemisen ja elävän kulttuurin säkenöivä linnake	Nokian kaupunki
Qvidjan tila	Kokeilutila hiiltä sitovalle, Itämeriystävälliselle ja ravinteita kierrättävälle ruoantuotannolle	Qvidja Kraft Ab
Fagervik	Ainutlaatuinen 1700-luvun ruukkimiljö	Yksityisomistus
Hämeenkyllän kartano	Uniikki kartanohotelli	keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma
Herttoniemen kartano	Talonpoikaismuseum ja Kartanomuseo	Svenska Odlingens Vänner i Helsing -yhdistys
Puotilan kartano	Kartanoravintola	Tapahtumakartano Oy

Sannäsin kartano	Monipuolinen kokoushotelli	Planvest Oy
Backbyn kartano	Hyvinvointikartano	Backby Kalliomaa Oy
Aulangon ulkoilualue ja Sibeliuksen metsä	Kansallinen kaupunkimetsä	Hämeenlinnan kaupunki
Hakasalmen huvila	Museo	Helsingin kaupunki
Saaren kartano (Mynämäki)	Taiteilijaresidenssi	Koneen Säätiö sr
Alberga	Kokous- ja juhlatila	Espoon kaupunki
Tuomarinkylän kartano	Ravintola Annan kartano ja muita eri toimijoita	Helsingin kaupunki
Kiialan kartano	Juhlapalvelut ja heinäntuotanto	Yksityisomistus
Kansainväliset		
Kadriorgin puisto	Barokkipuisto	Tallinnan kaupunki
Giardino Mediceo di Pratolino	Medicien villat ja puutarhat on Unescon maailmanperintökohde Toscanassa Italiassa.	Firenzen kaupunki
Zamek Czocha	Vain yksi harvoista paikoista Puolassa, jossa mennyt ja tulevaisuus kohtaavat	PHH Hotele

Taulukko 6: Benchmarking-kohteet

Kohteiden omistajia oli useita erilaisia: kaupunki tai kunta, säätiö, valtio, osakeyhtiö, yhdistys, oppilaitos. Joissain paikoissa omistajia oli useita, mutta yleisempää oli se, että omistajia oli yksi, mutta toimijoita useita. Myös yleisempää oli, että omistaja ja toimija(t) olivat eri tahoja. Benchmarkatuista kohteista vain yhdessä oli sama julkinen omistaja ja toimija. Koostetuna muutamia kiinnostavia nostoja, joita tulevaisuuden Träskändassa voisi erityisesti ottaa huomioon.

Kestävä kehitys ja vastuullinen toiminta Koneen Säätiön kartanoissa

Koneen Säätiöllä on kaksi kartanoa, Saaren kartano ja Lauttasaaren kartano. Ensimmäinen toimii taiteilijaresidenssinä säätiön apurahansaajille ja toinen henkilöstön toimitilana. Molempien kartanoiden vanhimmat rakennukset ovat yli 200 vuotta vanhoja, ja säätiö on kunnostanut ne täysin. (Nurminen 2020.)

”Niin kauan, kun olen ollut Koneen Säätiön johdossa, on arvoihin kuulunut kestävä kehitys ja vastuullinen toiminta. Niihin kiinnitetään huomiota apurahoja jaettaessa, mutta toki myös omissa toiminnoissamme niin, että toimimme kestävä kehityksen periaatteiden mukaisesti. Meille on myös hankittu metsää Kemiönsaarelta kompensoimaan toimintamme aiheuttamia vahinkoja ilmastolle ja biodiversiteetille. Energiansäästö, roskien lajittelu ja kierrättäminen ovat jo itsestäänselvyksiä, niitä ei tarvitse enää miettiä. Olemme tehneet monenlaista kuten tehostettu energiankäyttöä, otettu käyttöön maalämpö ja otettu huomioon saavutettavuus yhteistyössä Kulttuuria kaikille -palvelun kanssa. Meidän ekologisesti kestävä residenssitoiminnan ohjelmamme tulee olemaan askel eteenpäin, että muutettaisiin koko ajattelutapa sellaiseksi, että se perustuisi vähemmän esimerkiksi matkustamiseen ja kuluttamiseen.”
Hanna Nurminen, hallituksen puheenjohtaja, Koneen Säätiö (Nurminen 2020.)

Koneen Säätiö haki vuosi sitten (2020) Saaren kartanoon ekologisesti kestävästä residenssitoiminnan koordinaattoria, jonka työhön kuului pitkäjänteinen ekologisesti kestävä toiminnan kehittäminen, suunnittelu ja toteuttaminen. Residenssin toimintaa ohjaa ekologinen kestävyys kattaen myös sosiaalisen ja henkisen kestävyuden. Taiteilijoiden valintaperusteena ne eivät ole, mutta säätiö tukee ekologisten käytäntöjen omaksumisessa osana omaa työskentelyä ja ajattelua. Residenssin ympäristöohjelmaa rakennetaan vuonna 2021 Ekokompassi-työkälyn avulla, toiminnan ympäristövaikutukset kartoitetaan ja hiilijalanjälki lasketaan. (Koneen Säätiö 2020; Koneen Säätiö 2021a.)

Residenssin kirjastossa on kirjallisuutta ekologisen kestävyuden näkökulmista ja tapahtumissa tarjotaan kasvisruokaa ja mahdollisuuksien mukaan luomua ja lähellä tuotettua ruokahävikkiä välttämällä. Hankinnoissa suositaan laadukkaita ja pitkäikäisiä tuotteita ja kierrätysmateriaaleja ja residenssissä syntyvä jäte kierrätetään kartanolla. (Koneen Säätiö 2021a.)

Residenssin taitelijoille on käytössä polkupyöriä, sähköavusteisia pyöriä, leasing-sähköauto ja tavarankuljetusauto, joka kulkee biodieselillä. Lisäksi kauppaostoksille tarjotaan kerran viikossa yhteiskuljetus. Residenssipaikan haun yhteydessä voi hakea samalla hitaan matkustamisen tukea, korvaamaan lentäminen muulla matkustusmuodolla, bussilla, junalla tai laivalla. Säätiö on myös lahjoittanut Kullan luonnonsuojelualueen ja Oulun kaupungin Sanginjoen metsän Suomen valtiolle suojelua varten. (Koneen Säätiö 2021a.)

Saaren kartanossa käytetään 100% kotimaista tuulivoimaa ja lähes kaikki tilat lämmitetään maalämmöllä. Rakennukset ovat Museoviraston suojelun alaisia ja niitä vaalitaan perinnekorjauksen periaatteilla. Alueen miljööseen kuuluu pelto- ja laidunala ja metsää, jotka on vuokrattu viljelijöille. Ympäristön hoidossa huomioidaan monimuotoisuuden lisääminen. (Koneen Säätiö 2021a.)

”Luovan potentiaalın omaavien ihmisten yhteenliittymä alueella säteilee laajalti ympäristöönsä sosiaalista ja kulttuurista pääomaa.” Hanna Nurminen, hallituksen puheenjohtaja, Koneen Säätiö (Nurminen 2020.)

Saaren kartanon residenssissä tehdään myös laajaa yhteistyötä paikallisesti, alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Yksi tavoitteista on aktiivinen vuorovaikutus paikallisyhteisön kanssa. Paikallista yhteiskuntavastuuta toteutetaan esimerkiksi vuosittaisilla avoimien ovien päivillä, jotka järjestää Mynämäenseudun luonnonsuojeluyhdistys. Myös säätiön toisessa kohteessa, Lauttasaaren kartanossa, avoimia ovia pitää Lauttasaari-yhdistys, jolla on myös toimintatila yhdessä kartanon rakennuksessa. Saaren kartanossa paikallisyhteisön kanssa vuorovaikutusta on myös mm. lähikoulujen opiskelijoiden kanssa. Vaikuttavimpana on palkattu

residenssiin yhteisötaitelija, jonka tärkeimpänä työnään on edistää vuorovaikutusta kartanon ja ympäröivän yhteisön välillä. (Koneen Säätiö 2021b; Koneen Säätiö 2021c.)

Paikallisen identiteetin vahvistuminen ja kotiseutuylpeys voi vahvistua. Myös paikan tunnettuus ja kulttuuri-imago voivat vahvistua. Mahdollistaa myönteisen näkyvyyden mediassa. Paikallisen kulttuurielämä voi rikastua ja kansainvälistyä ja vilkastuttaa kyläelämää. Näin kävi Mynämäellä sijaitsevalle Saaren kartanolle. - Saaren kartano: Arviointia Saaren kartanon vaikuttavuudesta vuosina 2008-2014 (Koneen Säätiö 2015.)

Vastuullisuutta, luovuutta ja hyvinvointia Nokian Tehdassaareissa

Nokialla sijaitseva Tehdassaareissa on nimensä mukaisesti toiminut teollisuutta ja osassa toimii edelleen. Yhdessä alueen rakennuksista, entisessä Nokia-yhtiön konekorjaamossa ja -pajassa toimii Tehdassaaren Luova Keskus, Tehdas 108, joka on yhdessä tekemisen ja elävän kulttuurin säkenöivä linnake, vaikuttava paikka kohdata, latautua ja inspiroitua. Sen arvoihin ja ytimeen kuuluu inspiroiva ympäristö, luovuus, aito yhteisöllisyys, ekososiaalinen sivistys, kestävä hyvinvointi, aktiivinen kansalaisuus ja elinikäinen oppiminen. (Nokian kaupungin vapaa-aikapalvelut 2019; Nokian kaupunki 2020.)

Paikallinen asukas, kohteen perustaja, graafinen suunnittelija ja Tehdas108:n nykyinen luova johtaja Jenni Lahtonen ja joogaopettaja Maija Fadeev kiinnostuivat tehtaasta vuonna 2012 ja solmivat vuokrasopimuksen. Tiloihin kaivattiin myös muita toimijoita, joita etsintäkuulutettiin avoimesti Nokian uutisissa ja tuttavapiirissä. Kansalaishanke Tehdassaari-projektin aloitti 14 eri alojen ammattilaisten ryhmä, joka perusti Tehdassaaren Osuuskunnan ja Tehdassaaren Tuki ry:n. Mukaan voi liittyä esimerkiksi yhdistyksen jäseneksi tai Facebook-ryhmään. (Tehdas108 2021.)

Tehdassaaren Osuuskunta hallinnoi ja operoi sekä vuokraa tiloja. Luovassa keskuksessa on myös tarjolla palvelutuotteita teemoista kuten taide&design, keho&mieli, musiikki&ilmaisuus. Paikassa toimii kahvila ja kierrätysdivari ja siellä järjestetään tapahtumia. Paikassa on neliöitä 2700 ja niissä toimii myös useita muita toimijoita kuten Nokian Näyttelijäyhdistys, Gaija Circus, taiteilijoita, käsityöläisiä ja luovan alan tekijöitä.

Tuoreimpana uutisena Tehdassaaresta oli kun Upofloorin 13000 neliön tilat tyhjenivät ja siirtyivät kaupungille. Kohteesta tuli kaikkiaan 13 huutotarjousta, joista korkeimman tarjosi Cireco Tehdassaari Kiinteistökehitys Oy voittaen huutokaupan. Nokian kaupunginjohtajan mukaan ”kauppahintaa merkittävämpää on alueen kehittyminen monipuoliseksi yritys-, kulttuuri- ja tapahtumakeskukseksi. Tehdassaari on ollut nokialaisten ylpeydenaihe, ja toivomme sen nousevan suunnitelmallisen ja pitkäjänteisen työn kautta uudelleen loistoonsa kulttuurihistoriallisena kohteena”. (Nokian kaupunki 2021.)

Rakennuttajakonsultti Cireco Finland Ltd lähtee kehittämään paikasta ekososiaalisen hyvinvoinnin keskusta. Cireco Finlandin Facebook-päivitys 6.4.2021: ”-- Holistisen aluekehittämisen, ekologisen rakentamisen, uusiutuvan energian ja sosiaalisen impaktin avulla alueesta rakentuu kestävä kehitys ja kiertotalouden malliesimerkki. Saareen tulee uusia työpaikkoja, toimistoja, teollisuutta, harrastusmahdollisuuksia, palveluita, kulttuuria ja taidetta sekä tapahtumia!”. (Cireco Finland 2021.)

Vantaan kartanot ja kaupunkikulttuuria Helsingissä

Benchmarkatuista kohteista kaksi omisti Vantaan kaupunki: Hakunilassa sijaitsevan Håkansbölen kartanon ja Seutulassa sijaitsevan Katrinebergin kartano. Ensiksi mainittu vaatii mittavaa kunnostusta, mutta kaupunki on antanut Håkansbölen kartanon kummit ry:n järjestää tiloissa pienimuotoista toimintaa kuten opastettuja kierroksia ja muita tapahtumia. Toiseksi mainittu on kaupungin omassa aktiivisessa käytössä asakastilana. Järjestöt ja yhdistykset voivat varata tiloja käyttöönsä ja kesäisin siellä toimii 4H:n kotieläinpiha.

Kohteista viisi oli Helsingin kaupungin omistamia, joista mainittakoon muutama. Uutta kaupunki- ja ruokakulttuuria kaupunkiin on tuonut vuodesta 2012 Teurastamo, jossa toimii ravintoloita ja pientuottajia. Paikka on aktiivisessa käytössä ja elävöittänyt entisen teurastuslaitoksen. Vanhakaupungissa sijaitsevan Annalan huvilan osti vuonna 2017 Hyötykasviyhdistys ry. Annalan huvilan ystävät ry kerää varoja huvilan ostovelkaan ja rakennusten kunnostukseen tapahtumakahvila Cafe Annebergilla. Kiinteistö Oy Pro Anneberg vastaa huvilan kunnostuksesta. Tilojen vuokrausta yksityistilaisuuksiin ja järjestetään kursseja ja tapahtumia. Puisto ja osa alueen rakennuksista on vielä Helsingin kaupungin omistamia. (Hyötykasviyhdistys 2021; Annalan huvila 2021.)

Helsingin kaupungin omistaman Lapinlahden sairaala-alueen vuokraus- ja kiinteistötoimintaa pyörittää Lapinlahden Lähde Oy, joka on Suomen mielenterveysseuran omistama yritys. Pro Lapinlahti mielenterveysseura ry toimii yhdessä Suomen mielenterveysseuran kanssa Lapinlahden säilymiseksi. Paikassa on vuokrattavia tiloja, hyvinvointiin ja kulttuuriin liittyviä tapahtumia, luentoja, seminaareja, keskustelutilaisuuksia. Kaupunkiluontokeskus, viljelypalstatoimintaa, Lähteen sauna, Kahvila Lähde, Lähteen puoti, Lähteen patina, Kahvila ja puoti Aura Mental Museum. Vuokralaisina toimii mm. yhdistyksiä ja pieniä yrityksiä. Helsingin kaupunki on yrittänyt löytää kohteelle pitkäaikaista käyttäjää järjestämällä mm. ideakilpailun rakennusten myynnistä tai vuokrauksesta. Kilpailun voitti ainoa ehdotus Lapinlahden kevät, kun toinen ehdokas Y-säätiö vetäytyi pois. Paikan tulevaisuudesta syntyi tämän jälkeen kiistaa, ja uusimpana selvitystyönä tammikuussa 2021 syntyi ehdotus, että kaupunki perustaisi rakennuksia hallinnoimaan kiinteistöosakeyhtiön. Visiona on, että paikka olisi uudenlainen ja ainutlaatuinen henkisen kaupunkikulttuurin keskittymä. Päätösehdotus valmistellaan kevään 2021 aikana. (Helsingin kaupunki 2021; Marttinen, V. 2020; Salomaa, M. 2021.)

Eheät, elävät ja elinvoimaiset miljööt: Mustion linna ja Fiskarsin ruukki

Raaseporissa sijaitseva Fiskarsin ruukki, Fiskars Village on samalla kylä ja vanha ruukkialue. Erityistä on, että paikan omistaa Fiskars Oyj Abp, joka tunnetaan parhaiten tuotteistaan. Alueella toimii yli 30 yritystä - museo, putiikkeja ja palveluja, panimo, ruokaa ja juomaa, majoitusta, tilavuokrausta, tapahtumia ja aktiviteetteja. Fiskarsin käsityöläisten, muotoilijoiden ja taiteilijoiden osuuskunta Onoma perustettiin vuonna 1996 ja nykyään siihen kuuluu yli 100 jäsentä, jotka edustavat lähes kaikkia käsityön, muotoilun ja taiteen osa-alueita. Suurimmat ammattiryhmät ovat puusepät, keraamikot, teolliset muotoilijat ja kuvataiteilijat. Pelkästään Fiskarsin näyttelyihin tutustuu vuosittain yli 20.000 kävijää. Ruukkimiljöön kokonaisuus on eheä ja paikkaa markkinoidaan matkakohteena kaikille aisteille. (Fiskars Village 2021a; Fiskars Village 2021b; Koti Fiskarsista.)

Mustion linna on Raaseporissa, Karjaalla, sijaitseva kartanohotelli, joka on Linderin suvun yksityisomistuksessa. Kartano on säätiöity ja siitä vastaa Stiftelsen för bevarande av Svartå Slotts kulturarv sr, toiminnasta vastaa Oy Svartå Gård Ab. Paikka on elinvoimainen ja toiminta on aktiivista. Tavoitteena on, että historiallisesti arvokas alue säilyy tuleville sukupolville. Tulokset käytetään alueen ja tilojen ylläpitoon, restaurointiin ja kehittämiseen. Paikka on kulttuuriperintökohde ja Museoviraston valvoma. Paikalla on kytkös Träskändan kartanoon Aurora Karamzinin kautta, jonka siskon tytär Marie Linder oli naimisissa Constantin Linderin kanssa. Constantinin isoisä rakennutti Mustion linnan ja kartanon loisteliain kausi oli Hjalmar Linderin eli Marien ja Constantinin pojan aikaan, 1900-luvun alussa. Aurora Karamzin myös lahjoitti Hjalmarille kuuluisan Albert Edelfeltin maalauksen Kuningatar Blankan, joka muistutti heitä Mariesta. (Mustion linna 2021; Boijer, K. 2018; Pere, E. 2016.)

Historian ja nykyaikaisen toiminnan yhdistäminen Aleksanterin teatterissa

”Suurin haaste on nykyaikaisen tekemisen ja museon yhdistelmä. Kaikessa toiminnassa on kamppailu nykyaika vastaan historia. Tulee nykyajan määräyksiä esim. esteettömyyteen, viihtyvyyteen, logistiikkaan ja turvallisuuteen liittyen. Miten ne saa toimimaan vanhassa rakennuksessa niin, ettei tarvitse hävittää historiaa sieltä rakennuksesta, ei rikota asioita. Miten tekniikka nivotaan rakennukseen - lamput, äänentoistolaitteet, opasteet. Miten kiinnitetään niin, että päästäisiin mahdollisimman vähillä vaurioilla ja miten taloa remontoidaan niin, että sieltä ei häviä jotain sellaista, jota ei koskaan voida palauttaa ennalleen.” Saija Nisula, tuottaja, Bulevardin teatteriyhdistys ry (Nisula 2020.)

Helsingin Bulevardilla sijaitseva Aleksanterin teatteri on valtion Senaatti-kiinteistöjen omistama. Toiminnasta vastaa Bulevardin teatteriyhdistys ry ja paikka on ensisijaisesti tanssin ja musiikkiteatterin kotinäyttämö. Tiloissa on vierailuteatteri ja tilojen vuokrausta monenlaisen toimintaan - on harjoitussaleja, toimistotiloja, ohjelmalveluja, Escape Room -pako-huonepelejä, ravintolapalveluita ja salakapakka. Rakennus on myynnissä, mutta yhdistyksen

vuokrasopimus siirtyy kaupan yhteydessä uudelle omistajalle. Tärkeintä olisi, että uusi omistaja ymmärtäisi ja arvostaisi talon historiaa ja vaalisi sitä myös remontin toteuttamisessa. (Aleksanterin teatteri 2021.)

Vanhassa rakennuksessa toimiminen voi olla ihanaa ja haastavaa, sillä historia ja nykyaika yhdessä asettavat omat rikkautensa ja haasteensa. Vanhan talon rikkaus on sen antamat mahdollisuudet tarinankerrontaan - vain vanhassa talossa on historia, josta ammentaa tarinoita ja tuotteistaa erilaisia kokonaisuuksia, kuten tarinakierroksia. Aleksanterin teatteri, Träskändan kartano ja Mustion linna linkittyvät toisiinsa Linderien kautta. Marie Linderin kuoltua Constantin Linder meni naimisiin Elisabet Amélie Hélène de Fontennilliat'n kanssa, joka oli Nikolai Adlerbergin, Aleksanterin teatterin perustajan, tyttärentytär. Aurora Karamzin piti Constantin Linderiin yhteyttä vielä näihin aikoihin ja tietävästi Aurora on itsekin käynyt Aleksanterin teatterissa. (Nisula 2020.)

Suomen vanhin kivilinna Qvidja, joka toimii kestävän maa- ja metsätalouden symbolina

Paraisilla sijaitseva Qvidjan tila on Ilkka Herlinin ja Saara Kankaanrinnan omistama maatila, jossa luodaan tilaa mahdollisimman suurelle elonkirjolle sekä maan päällä, että alla. Paikka on kokeilutila hiiltä sitovalle, Itämeri-ystävälliselle ja ravinteita kierrättävälle ruoantuotannolle. Maatila on laajuudeltaan 850 hehtaaria ja siellä on noin 30 rakennusta. Ensisijainen tarkoitus oli löytää maata ja rakennuskanta tuli niin sanotusti kaupan päälle. (Qvidja 2021a; Qvidja 2021b; Herlin & Kankaanrinta 2020.)

Qvidjan tilalla on keskeinen rooli Itämeri- ja ilmastotyössä, biodiversiteetin suojelussa, luonnon monimuotoisuuden säilyttämisessä ja ihmisen ja luonnon hyvinvoinnin edistämässä. Tila on paikka, jossa pystytään kokeilemaan ja tekemään tieteellistä työtä toimien edelläkävijänä kestävän tulevaisuuden edistämiseksi. Tila toimii samalla esimerkkinä havainnollistaen ja konkretisoiden puheet ja tutkimukset teoiksi. Tila on esimerkiksi siirretty täysin orgaaniseen ja myrkyttömään viljelyyn eikä siellä käytetä kierrätyslannoitteita vaan luontaista biologista torjuntaa. Peltoalueet ovat jatkuvapeitteisessä vihreässä, sisältäen useita nurmilajeja, joka parantaa maaperän rakennetta. Näin kasvatetaan maaperän hiilivarastoa. Metsät puolestaan on siirretty jatkuvan kasvatuksen menetelmiin. Pelloilla laiduntaa myös eläimiä, jotka tehostavat maaperän hiilivaraston kiertämistä ja lisäävät muita lajeja, lintuja ja hyönteisiä. Tämä kohentaa biodiversiteettia. Uusin projekti Qvidjassa on Q-power, joka tarjoaa ratkaisuja uusien polttoaineiden tuotantoon. (Qvidja 2021c; Herlin & Kankaanrinta 2020.)

Maatilan mukana tulleita rakennuksia on kunnostettu, joka on vaatinut paljon resursseja, organisointia ja johtamista. Ensimmäiset isot projektit olivat Suomen suurin tiilinavetta, joka korjattiin hevosille tiili tiileltä uusiksi ja päärakennus, joka piti käytännössä perustaa ja tehdä täysin uusiksi. Vasta kunnostustöiden alettua on selvinnyt todelliset remonttitarpeet ja täten

myös budjetti. Rakennusten parasta suojelua on käyttö, sillä ilman käyttöä rakennukset rappeutuvat ja korjaaminen on aina kallista. (Herlin & Kankaanrinta 2020.)

Qvidjan ydintoiminnan lisäksi järjestetään siellä tapahtumia kuten vuosittain piknik-konsertti, jonka järjestää Qvidja Events. Tilalla käy myös paljon tutkijoita ja muita vierailijoita. Qvidjassa järjestetään myös räätälöityjä paketteja - metsästysretkiä, majoitusta ja ruokailuja.

Allas Sea Pool - merikylpylä ja kaupunkikulttuurikohde

Helsingin kauppatorin kupeessa sijaitseva Allas Sea Pool on Nordic Urbanin ensimmäinen merikylpylä ja kohde, joka avautui vuonna 2017. Keskiössä on uiminen, mutta sen ympärillä on muita toimintoja - kokouspalvelut, ravintolatoiminta, tapahtumia, wellness-palveluja ja joogakursseja. Jossain vaiheessa eri toimintoja oli ulkoistettu, kuten ravintola, mutta nykyään kaikki toiminnot tuotetaan itse.

Nordic Urban kehittää vastaavanlaisia kohteita myös muualle Suomen, Pohjoismaiden ja Pohjois-Euroopan kaupunkeihin. Allas Sea Pool-hankkeissa lähtökohtana on löytää läheltä keskustaa ranta-alue, joka ei ole vielä kunnollisessa käytössä ja johon voisi perustaa kelluvan uima- paikan oheistoimintoineen. Tilojen näkökulmasta keskeistä on, että paikka on toimijalle sitä kiinnostavampi, mitä enemmän se on muokattavissa. Mitä enemmän on rajoituksia, sitä vähemmän se on kiinnostava, koska se rajaa mahdollisia tapahtumia pois. (Hämäläinen 2020; Allas Sea Pool 2021.)

6 Johtopäätökset ja pohdinta

Opinnäytetyön tavoitteena oli löytää kestävä ja toiminnallinen ratkaisu Träskändaan. Motiiveina oli päärakennuksen sisätilojen peruskorjauksen perusteltu toteuttaminen, paikan uinuvan potentiaalın herättäminen uuteen kukoistukseen aktiivisen toiminnan ansiosta ja hyvinvoinnin ja viihtyvyyden lisääminen. Lopputuloksena syntyi kestävä ja toiminnallinen ratkaisu, joka on elinkelpoinen, houkutteleva ja toteutettava. Johtopäätöksissä ja pohdinnassa käydään läpi tulosten ja tietoperustan vuoropuhelua, kehittämisasetelmaa ja jatkokehittämissaiheita.

6.1 Tulosten, tietoperustan ja kehittämisasetelman arviointi

Opinnäytetyön lopputuloksena syntyi tulevaisuuden tahtotilaa, toimintamallin perustaa sekä visio ja askeleet siitä, kuinka paikan kehittämisessä tulee edetä. Opinnäytetyö ja prosessi onnistui kokoamaan useita tahoja yhteiskehittämisen äärelle synnyttäen keskustelua, yhteistä näkemystä ja ymmärrystä nykytilasta sekä suunnasta tulevaan. Työ toimi väliaikaisena koordinoivana palasena, joka kytki toimijat yhteisen asian äärelle Träskändan uuden kukoistuksen edistämiseksi.

Taulukossa 7 on havainnollistettu opinnäytetyön vaiheet ja mitä kukin vaihe piti sisällään. Tietoperusta koostui muotoiluajattelusta, muutoksen johtamisesta ja Kaupunki palveluna -mallista. Viitekehyksessä ratkaisua ohjasi Espoo-tarina, kestävä tulevaisuus, Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotus POKE 2050 ja historia. Toteutuksen periaatteet tulivat Espoo-tarinasta ja muotoiluajattelusta. Johtaminen ja sitoutuminen huomioitiin toteutuksessa tuplatimantti-mallin sekä muutoksen johtamisen teorian mukaisesti. Toimenpiteet ja menetelmät tulivat palvelumuotoilusta. Kyvykkyyksien vaiheiden näkökulmasta voidaan opinnäytetyön ajatella olleen elinkaaren perustamis- että kehittämissivaihetta. Tuloksina syntyi kestävä ja toiminnallinen ratkaisu, joka piti sisällään muutoksen väistämättömyyden, ratkaisun raamit (elinkelpoisuus, houkuttelevuus ja toteutettavuus), vision, tavoitteet ja toimintamallin, kestävä kehityksen osa-alueet, ideoita ja ajatuksia toiminnasta, askeleet vuoteen 2030 ja rahoitusmahdollisuudet sekä sovellettavia oppeja. Taulukon nuolet osoittavat sitä, että tietoperustasta ammennettiin sekä toteutukseen että tuloksiin ja samoin viitekehys ohjasi sekä tekemistä että lopullisen ratkaisun muotoa.

			
TIETOPERUSTA	VIITEKEHYS	TOTEUTUS	TULOKSET
<p>Muotoiluajattelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Periaatteet - Ratkaisun raamit - Designprosessi - Muotoilija <p>Muutoksen johtaminen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ylimmän johdon tuki ja ohjaava ydintiimi 2. Muutoksen kiireellisyys 3. Avoimuuden kulttuurin ylläpitäminen ja yhteiskehittäminen yli siilojen 4. Laadi visio ja viesti siitä 5. Haasta vallitseva logiikka 6. Rajaa riskejä prototyypeillä (mikä on/ei ole mahdollista) 7. Varmista lyhyen aikavälin onnistumiset 8. Johda prosessia aktiivisesti <p>Kaupunki palveluna</p> <ul style="list-style-type: none"> - Innovaatioalusta - Kyvykkyyksien osa-alueet ja elinkaaren vaiheet 	<p>Espoo-tarina</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asukas- ja asiakaslähtöisyys - Vastuullinen edelläkävijyys - Oikeudenmukaisuus - Vuorovaikutuksen lisääminen <p>Kestävä tulevaisuus</p> <p>Taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestävä Espoo</p> <p>POKE 2050 ja historia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Espoonjokilaakson vyöhyke - Kolminkertainen suojele - Historiallinen kerroksellisuus ja Aurora Karamzinin perintö 	<p>Periaatteet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ihmis- ja asukaslähtöisyys - Vastuullinen edelläkävijyys - Oikeudenmukaisuus - Yhteiskehittäminen - Osallistaminen <p>Johtaminen ja sitoutuminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ylimmän johdon tuki - Ohjausryhmä - Muotoilija - Työpari - Kaupungin asian tuntijat - Kaikki kiinnostuneet <p>Kyvykkyydet</p> <ul style="list-style-type: none"> - perustamis- ja kehittämisyvaihe <p>Toimenpiteet ja menetelmät</p> <p>Ymmärrys</p> <ul style="list-style-type: none"> - asiantuntijahaastattelut - havainnointi - luotaimet - benchmarking <p>Kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - nopea kokeilu - sisäinen työpaja - avoin keskustelut - laisuus 	<p>Kestävä ja toiminnallinen ratkaisu</p> <ul style="list-style-type: none"> - Muutoksen väistämättömyys - Elinkelpoisuus, houkuttelevuus ja toteutettavuus - Visio, tavoitteet, toimintamalli - Kestävän kehityksen osa-alueet - Ideoita ja ajatuksia toiminnasta - Askeleet vuoteen 2030 - Rahoitusmahdollisuuksia - Sovellettavia oppoja

Taulukko 7: Opinnäytetyön tietoperusta, viitekehys, toteutus ja tulokset

Muotoiluajattelun lähestymistapa sekä Espoo-tarinan mukaiset arvot ja toimintaperiaatteet loivat kehittämistyölle perustan ja arvopohjan ohjaten työskentelyä läpi prosessin. Ihmis- ja

asiakaslähtöisyys, vastuullinen edelläkävijyys, oikeudenmukaisuus, yhteiskehittäminen ja osallistaminen ohjasivat valintoja suunnittelua ja toimenpiteiden toteuttamista.

Muotoilija toimi neutraalina fasilitoijana palvelumuotoilun prosessin, British Design Councilin tuplatimanttimallin mukaisesti. Prosessiin valitut menetelmät mukailtiin vastaamaan kehittämistehtävää ratkaisun löytämiseksi, arvopohjan ja periaatteiden mukaisesti. Ymmärrysvaiheessa asiantuntijahaastattelut, havainnointi ja luotaimet täyttivät designprosessin käyttäjälähtöiset elementit syväluotaavina, havainnoivina ja empaattisina menetelminä. Benchmarking toi kokonaisuuden ymmärrykseen näkymän siitä, mitä muualla tehdään ja mitä Träskändassakin voisi tehdä. Kehittämisvaiheessa toteutettu nopea kokeilu, sisäinen työpaja ja avoin keskustelutilaisuus konkretisoivat ymmärrystä yhteiskehittämisen keinoin nopeiksi prototyypeiksi ja testaamiseksi.

Iteratiivinen designprosessi mahdollisti kehittämistehtävän päivittämisen iteratiivisesti ja joustavasti läpi prosessin. Täten pystyttiin reagoimaan ja korjaamaan kurssia kesken prosessin. Kehittämistehtävä päivittyikin useaan otteeseen vuodenkestoisen prosessi aikana. Tuplatimantti-malli, palvelumuotoilun menetelmät ja virtuaalifasilitointi tukivat prosessin läpiviemistä ja toteutusta. Mukailtu tuplatimantti toimi kokonaisuutena ja johtamisen ja sitoutumisen alueet osoittautuivat vähintäänkin yhtä tärkeiksi, kun varsinainen kehittämisprosessi. Prosessi kantoi ja antoi viitekehyksen ja tietoperustan ohella tukevat viitat edistää kehittämistyötä.

Kyvykkyyksien näkökulmasta prosessi vastasi elinkaaren perustamis- ja kehittämisvaihetta. Vaikka opinnäytetyö oli väliaikainen rakenne ja ihmisiä vaihtuu jatkokehittämisessä, pysyy kuitenkin osa ja prosessin synnyttämiä kyvykkyyksiä jää pohjalle. Prosessin eri vaiheissa tarvitaan erilaisia kyvykkyyksiä ja uusien ihmisten myötä kyvykkyydet kehittyvät entisestään.

Avoimuuden kulttuuri ja yhteiskehittäminen laajalti yli toimialarajojen ja muiden siilojen loi yhteistä kieltä ja petasi maaperää tulevalle kehittämiselle. Vaikka nopea kokeilu ei käytännössä onnistunut, oli se harjoitus, joka toi esiin ratkaistavia asioita helpottaen jatkossa toiminnan aktivoimista. Yhdessä tekeminen toi näkyviin yhdistäviä asioita sekä huomioita ja teki prosessin näkyväksi. Prosessointi alkaa kullakin vasta siinä vaiheessa, kun astuu mukaan prosessiin. Viestinnässä olisi voinut olla huomattavasti aktiivisempi, mutta osallistujia informoitiin ja osallistettiin prosessin keskeisissä yhteiskehittämisen vaiheissa.

Ajoitus tuki kehittämistyön toteuttamista. Pitkä vuoden kestänyt prosessi koronaviruspandemian aikana oli kehittämistyölle otollinen monesta syystä. Vuoden aikajänne ja uudenlainen etätyökulttuuri mahdollisti ohjausryhmän toiminnan, monipuolisen osallistamisen, rakenteiden syntyminen ja asioiden prosessointia tehokkaammin. Se mahdollisti myös pitkäjänteisen ja ratkaisukeskeisen lähestymistavan sekä epäonnistuneen nopean kokeilun, joka loi maaperää seuraavan kesän kokeilulle. Aika ja virtuaaliset kokoukset mahdollistivat ihmisten

tavoittamisen, joita ei välttämättä muuten olisi tavoittanut ja tehokkaammin. Virtuaalinen työpaja ja keskustelutilaisuus vuoden loppupuolella mahdollistivat helpomman osallistumisen, sillä etäpalaverit olivat ennättäneet tulla jo suurelle osalle tutuiksi. Opinnäytetyö oli myös luonnollinen jatkumo kuntalaisaloitteelle, jossa kaupunki oli luvannut järjestää asukastilaisuuden ja oli käynnistänyt julkisivukorjauksen suunnittelun.

Opinnäytetyön arvo syntyi ennen kaikkea mukana olleista ihmisistä. Muutoksen johtamisen näkökulmasta kehittämistyölle oli merkittävää, että kaupungin ylin johto tunnisti Träskändan potentiaalin ja koki tärkeäksi edistää paikan kehittämistä ja toiminnan löytämistä sinne. Vasta sen jälkeen syntyi tilausta opinnäytetyölle, joka synnytti kehittämiselle rakennetta prosessin sekä koordinoivan tahon kautta, jotka ovat tähän saakka puuttunut.

Opinnäytetyölle muodostui ohjausryhmä, jossa oli edustettuna Espoon kaupungilta kolme toisiaan täydentävä näkökulmaa: elinkeino- ja kaupunkikehitys, palvelukehitys ja tekninen ja ympäristötoimi. Eri näkökulmat toivat laaja-alaista ja toisiaan täydentävää perspektiiviä ohjaamiseen. Ohjaavaan ydintiimiin nimettiin mukaan myös kaupungilla projektipäällikkönä toimiva henkilö muotoilijan työpariksi. Ohjausryhmä otti prosessiin aktiivisesti mukaan myös useita kaupungin asiantuntijoita.

Kaupungin työpari toimi sekä sparraajana että tuki työn toteuttamisessa. Työparin kanssa ajatusten reflektointi ja tasaiset ajankohtaispalaverit olivat yksi onnistuneen lopputuloksen kulmakivistä. Yhdessä tekeminen toi myös mielekkyyttä opinnäytetyön toteuttamiseen. Työparin täydentävä asiantuntemus, kaupunkiorganisaation tunteminen ja pääsy kaupungin järjestelmiin olivat tärkeitä lisäarvoja, joita hän toi työskentelyyn. Palvelumuotoilija toimi puolestaan koordinoivana tahona ja toi prosessiin mukaan rakennetta sekä sopivaa neutraaliutta kaupunkiorganisaation ulkopuolelta. Sitoutuminen, sinnikkyys ja motivaatio olivat vahvuuksia, jotka kanavoituivat tekemiseksi sydämen kautta.

Ydintiimin yhdeksi keskeiseksi ominaisuudeksi osoittautui iteratiivisen designprosessin myötä resilienssi sietää iteratiivisuuden tuomia muutoksia ja sekavuuden tunnetta. Ydintiimillä oli luottamusta antaa entuudestaan lähes tuntemattomalle palvelumuotoilijaopiskelijalle mahdollisuus edistää Träskändan asiaa. Kunnioitettavaa oli lisäksi rohkeus tarttua asian edistämiseksi, jota on yritetty ratkaista jo vuosia tuloksetta. Prosessi vahvisti yhteistä tahtotilaa edistää paikan kehittämistä ja loi synergiaa opinnäytetyön ja Träskändan kehittämisen välille.

Ilman kaupungin asiantuntijoita, puiston käyttäjiä, kaupunkilaisia, luottamushenkilöitä, ulkopuolisia asiantuntijoita, paikallisaktiiveja, Träskändan tulevaisuudesta kiinnostuneita ja muita mukana olleita tahoja ei lopputulos olisi ollut mahdollinen. Tulevaisuuden Träskändan kanalta oli mittaamaton rikkaus saada kuulla erilaisia ihmisiä erilaisista näkökulmista ja pyrkiä löytämään väylät, kuinka kanavoida kaikki näkemykset yhden yhteisen Träskändan eteen.

Kaupunki palveluna -malli antoi kestäväälle ja toiminnalliselle ratkaisulle muodon palvelu- ja innovaatioalustana. Myös ratkaisun raamit ja viitekehys määrittivät syntyvää ratkaisua, ja lopputulos muodostuikin näiden yhteisvaikutuksesta ihmisten rikastamana. Vaikka opinnäytetyössä ei ollut määritelty tarkempia tutkimuskysymyksiä, muotoutui ratkaisu iteratiivisen prosessin myötä. Jos tutkimuskysymykset olisi ennalta määritelty ja niissä pysytty, olisi se voinut estää luovuutta ja innovatiivista toimintatapaa.

Vaikka haastatteluissa, sisäisessä työpajassa ja keskustelutilaisuudessa syntyi paljon hyviä ideoita, visioita ja konseptiehdotuksia, ei ratkaisua tarkoituksella rajattu liikaa. Tämä siitä syystä, että ideat ja konseptit vaativat toteutuakseen toimijoita. Jos toimintaa olisi rajattu tässä vaiheessa tiettyyn suuntaan ilman toimijoita, olisi se voinut rajata turhaan pois mahdollisuuksia, jotka olisivat hyvinkin potentiaalisia, mutta joista ei vain sattunut olemaan vielä tietoa. Kuten Henry Fordin kuuluisat sanat aikanaan kuuluivat - ihmiset olisivat halunneet nopeampia hevosia auton sijaan, sillä eivät tienneet muista mahdollisuuksista.

Kehittämistyön suurin yksittäinen ponnistus oli asiantuntijahaastattelut. Niihin valmistauduttiin luomalla tutkimussopimus kaupungin juristin sparraamana, jossa asiantuntijat antoivat suostumuksensa kerättävän aineiston hyödyntämiseen siten, että asiantuntija on tunnistettavissa. Sopimuksessa oli kuitenkin ristiriitainen lause tämän kanssa, jossa sanottiin, että käytettävä materiaali käsitellään nimettömänä ja siten ettei yksittäinen henkilö ole tunnistettavissa. Tästä syystä ja tasavertaisen kohtelun varmistamiseksi sitaatteja käytettiin nimettöminä benchmarkingeja ja yksittäisiä sitaatteja lukuun ottamatta, mutta lista toteutuneista asiantuntijahaastatteluista julkaistiin liitteissä.

Ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettisten suositusten näkökulmasta voidaan todeta, että opiskelija selvitti esteellisyytensä etukäteen ja perehtyi perusteellisesti opinnäytetyön aiheeseen. Työn edellyttämät aika- ja henkilöresurssit sekä tarvittavat tutkimusluvut käytiin läpi etukäteen. Myös aineistojen säilyttämisestä tehtiin etukäteen suunnitelma. Opiskelija tutustui ja noudatti tutkimuseettisiin ohjeistuksiin, henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyviin periaatteisiin ja ammattikorkeakoulun ohjeisiin. Toimeksiantajan kanssa allekirjoitettiin opinnäytetyösopimus, jota ei ylemmissä ammattikorkeakoulututkinnoissa vaadita.

Loppukaneettina todettakoon erään yliopettajan neuvon olleen tehdä ensin opinnäytetyö ja ratkaista maailma vasta sen jälkeen. Opinnäytetyö oli mahdollisuus, jollaista ei tekijällä aiemmin ollut eikä välttämättä tule vastaisuudessakaan. Tästä syystä houkutus oli liian suuri olla tarttumatta työhön opinnäytetyön vaatimuksia laajemmalla otteella. Tulevaisuus näyttää, millaiseksi pisteeksi yhteiskehittämisen voima jää Träskändan satoja vuosia kestäneen historian aikajanalle.

6.2 Jatkokehittämisaiheet

Opinnäytetyön kehittämistyön osuus päättyi avoimeen keskustelutilaisuuteen Träskändan tulevaisuudesta, joka järjestettiin 10.3.2021. Tuon jälkeen muutamassa kuukaudessa on ennätänyt jo tapahtua merkittäviä etenemisaskeleita kohti uutta kukoistavaa vuosisataa. Askeleet vuoteen 2030 rahoitusmahdollisuuksineen suunniteltiin osana tuloksia.

Lauantaina 29.5.2021 Träskändassa aloitti toimintansa Kahvila Aiju. Sen myötä Träskändan kartanon hiljaiselo päättyi kuten HS Espoo asian uutisoi (Ahonen 2021.). Aurorakodissa ja sen edustalla toimii kahvila ainakin kesän ja mahdollisesti myös syksyn viikonloppuina. Ensimmäinen kausi näyttäneen jatkon, mutta kuuleman mukaan tavoite on jatkaa myös tulevana vuosina. Kahvilan lisäksi myös muuta positiivista kuplintaa näyttää olevan ilmassa.

Jatkokehittämisen kannalta ja toimijoiden ja toiminnan lisääntyessä on oleellista myös ratkaista hallinnollinen paikka, ja sitä kautta omistajuus ja vastuutaho, joka koordinoi kokonaisuutta. Tämä mahdollistaa seuraavat askeleet ja toimenpiteet, joista keskeisimpinä toimijahaku, aktiivinen toiminta kuten tapahtumat ja tilaisuudet sekä sateenvarjomaisen toimintamallin luominen. Olennaista on ylläpitää hyvää henkeä ja avoimuuden ilmapiiriä, synnyttää positiivista kuplintaa ja yhteisöllisyyttä paikan ympärille, joita opinnäytetyön aikana on saatu vahvistettua.

Etenemisestä tulee viestiä sisäisesti ja ulkoisesti. Kun paikka alkaa aktivoitua ja toimijoita on useampia, on tärkeää, että kaikki puistossa toimivat tahot tietävät mitä missäkin tapahtuu. Toimijoille tulisi perustaa oma yhteistyöryhmä, jossa muun muassa käydään läpi ajankohtaisia asioita, rakennetaan yhteistä Träskända-konseptia yhden sateenvarjon ja brändin alle ja sovietaan yhteisistä pelisäännöistä - esimerkiksi yhteiset kestävän kehityksen mukaiset toimintaperiaatteet. Tästä ryhmästä raportoidaan kaupungin ohjaavaan ryhmään ja Träskändan ajankohtaisista asioista tulisi informoida ja raportoida säännöllisesti myös kaupunginhallitukselle ja valtuustolle kuten kuntalaisaloitteesta tehdyssä valtuuston päätöksessä hyväksyttiin.

Träskändan asian edistäminen vaatii budjetointia kokonaisuuden koordinointiin ja paikan kehittämiseen sekä tilojen kunnostukseen. Budjetti voidaan osoittaa esimerkiksi jonkun yksikön omasta budjetista, useiden yksiköiden budjeteista taikka valtuusto voi talousarviossa osoittaa budjettia Träskändaan. Lisärahoitusta on mahdollista saada useista eri lähteistä ja niitä kannattaa aktiivisesti seurata ja hakea muistaen kuitenkin sen, ettei samaan tekemiseen voi hakea päällekkäistä rahoitusta.

Kun paikka alkaa aktivoitua, on myös puiston opasteisiin ja kulunohjaukseen kiinnitettävä huomiota, sillä puistoon on monta sisäänkäyntiä kävellen ja autoilla. Esteettömyys ja saavutettavuus ovat tärkeitä huomioitavia paikkaa kehittäessä - niin paikan päällä kuin verkossakin. Näkyvyyden lisääminen, verkkopreesensin ja visuaalisen ilmeen luominen, paikan tunnetuksi

tekeminen ja markkinointi tulee muistaa, jotta kaupunkilaiset ja muut asiakkaat löytävät puistoon ja toiminnan äärelle. Kuitenkin niin, että paikan kapasiteetti riittää (kuten parkkipaikat) ja luonnon palautumiskyky ei heikkene. Jatkokehittämisessä tulee huomioida kestävän tulevaisuuden kaikki näkökulmat.

Träskändan kehittämisen rinnalla on aloitettu opetus- ja kulttuuriministeriössä samaan aikaan kulttuuriperintöstrategian laatiminen vuoteen 2030. Strategia on valmistumassa keväällä 2022 ja se pohjaa Euroopan neuvoston hyväksymään Faron sopimukseen kulttuuriperinnön yhteiskunnallisesta merkityksestä. Lähtökohtana on monimuotoisen aineellisen ja aineettoman kulttuuriperinnön vaaliminen, kehittäminen ja hyödyntäminen, joka toimii luovuuden voimavarana. Strategian tavoitteena on ”kulttuuriperinnön valtavirtaistaminen siten, että kulttuuriperinnön suojelu ja vaaliminen koetaan yhteisenä vastuuna ja kulttuuriperintöön sisältyvät mahdollisuudet tunnistetaan ja niitä hyödynnetään yhteiskunnan eri osa-alueilla ja kestävän tulevaisuuden rakentamisessa.” Träskändan kehittämistä kannattaa edistää rinnakkain strategian kanssa ja sen mukaisesti. (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021; Latvala-Hirvilahti 2021.)

Lähteet

Painetut

Arkkitehtuurihistorian laitos 1971. Träskända. Ideakilpailu kartanon alueen käytöstä. Otava.

Brown, T. 2009. Change by design: How design thinking can transform organizations and inspire innovation. New York: HarperCollins Publishers.

Cross, N. 2011. Design thinking: Understanding how designers think and work. Oxford: Berg Publishers.

Espoon kaupunginmuseo 2006. Aurora Karamzin. Aristokratian elämää. Espoon kaupunginmuseon tutkimuksia 7. Otava: Keuruu.

Franklin, M. 2014. Agile change management: a practical framework for successful change planning and implementation. London: Kogan Page.

Gassmann, O., Frankenberger, K. & Csik., M. 2014. The business model navigator.

Kaner, S., Lind, L., Toldi, C., Fisk, S. & Berger, D. 2014. Facilitator's guide to participatory decision-making. 3rd edition. San Francisco, CA : Jossey-Bass.

Kantojärvi, P. 2012. Fasilitointi luo uutta: Menesty ryhmän vetäjänä. Helsinki: Talentum.

Kolko, J. 2014. Well designed: How to use empathy to create products people love. Boston: Harvard Business Review Press.

Kotter, J. P. 2012. Leading change. Boston, Mass.: Harvard Business Review Press.

Lockwood, T. (Edit.). 2010. Design thinking: Integrating innovation, customer experience and brand value. New York: Allworth Press.

Mattelmäki, T. 2006. Design probes. Helsinki: University of Art and Design Helsinki UIAH.

Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2014. Kehittämistyön menetelmät. Uudenlaista osaamista liiketoimintaan. 3. uud. p. Helsinki: Sanoma Pro.

Polaine, A., Løvlie, L., Reason, B. & Lovlie, L. 2013. Service design: From insight to implementation. Brooklyn, NY: Rosenfeld Media.

Warfel, T. 2009. Prototyping: A practioner's guide. New York: Rosenfeld Media.

Sähköiset

Airamaa, M. Espoon arvokkaimpiin museokohteisiin kuuluvan Träskändan kartanon remontti viivästyy edelleen - urakoitsija vetäytyi, hinta kaksinkertaistunut. Uutinen 13.6.2021. Länsiväylä. Viitattu 14.6.2021 <https://www.lansivayla.fi/paikalliset/4181357>

Aleksanterin teatteri 2021. Ravintolapalvelut. Viitattu 20.4.2021. <https://www.aleksanterinteatteri.fi/ravintola>

Allas Sea Pool 2021. Allas Sea Pool. Viitattu 20.4.2021. <https://www.allasseapool.fi/fi/>

Annalan huvila 2021. Annalan huvila. Viitattu 19.4.2021. <https://annalanhuvila.fi/>

Aurora-tietokanta 2021. Aurora tieteen ja taiteen rahoitustietokanta. Viitattu 2.5.2021. <https://www.aurora-tietokanta.fi/>

Ahonen, H. 2021. Träskändan kartanon hiljaiselo päättyy vihdoon. HS Espoo 27.5.-2.6.2021.

Boijer, K. 2018. Mustion linnan traaginen ja säihkyvä historia: linnan kummitusjutut kiehtovat. Artikkelit 12.5.2018. Kotiliesi. Viitattu 20.4.2021. <https://kotiliesi.fi/i ihmiset-ja-ilmiot/ilmiot/mustion-linnan-traaginen-historia-linnan-kummitusjutut-kiehtovat/>

Cireco Finland 2021. Facebook-päivitys 6.4.2021. Viitattu 19.4.2021. <https://www.facebook.com/cirecofinland/>

Design Council 2021. What is the framework for innovation? Design Council's evolved Double Diamond. Viitattu 3.4.2021. <https://www.designcouncil.org.uk/news-opinion/what-framework-innovation-design-councils-evolved-double-diamond>

European commission 2021a. Horizon Europe. Viitattu 1.4.2021. https://ec.europa.eu/info/horizon-europe_en

European commission 2021b. Creative Europe. Viitattu 1.4.2021. https://ec.europa.eu/programmes/creative-europe/node_en

Espoon karttapalvelu 2021. Viitattu 23.2.2021. <https://kartat.espool.fi/IMS/?layers=Opas-kartta&lon=Ajantasa-asemakaava%2C%20v%C3%A4rillinen&lon=Vahvistetut%20asemakaavat%20ja%20m%C3%A4r%C3%A4ykset&cp=6680724,25484032&z=2>

Espoon kaupunki 2014. Träskändanpuiston asemakaava-alueen inventointi. Kati Salonen ja Mona Schalin Arkkitehdit Oy, Maisemasuunnittelu Hemgård ja Arkkitehtitoimisto Kristina Karlsson 2014. Viitattu 1.4.2021. <https://www.espool.fi/download/noname/%7B1144A6F2-7498-494A-BE92-943E851BACB1%7D/101801>

Espoon kaupunki 2016. Tila- ja asuntojaosto keskeytti Träskändan kartanon vuokratilailutuksen. Viitattu 26.3.2020. [https://www.espool.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Tila_ja_asuntojaosto_keskeytti_Traskanda\(89043\)](https://www.espool.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Tila_ja_asuntojaosto_keskeytti_Traskanda(89043))

Espoon kaupunki 2017. Espoo-tarina. Viitattu 22.2.2021. <https://www.espool.fi/download/noname/%7BD2192649-32C3-4E01-8EB1-7CA033DC1945%7D/98258>

Espoon kaupunki 2020. Mun Espoo - anna äänesi kuulua! Uutinen 21.8.2020. Viitattu 22.2.2021. [https://www.espool.fi/fi-FI/Mun_Espoo__anna_aanesi_kuulua\(186138\)](https://www.espool.fi/fi-FI/Mun_Espoo__anna_aanesi_kuulua(186138))

Espoon kaupunki 2020. Taloudellisesti kestävä Espoo - tuottavuus ja sopeutusohjelma. Valtuuston 19.10.2020 hyväksymä. Viitattu 22.2.2021. <https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiW-faVtP3uAhXlpYsKHeJ8A-MQFjABegQIA-xAD&url=https%3A%2F%2Fwww.esbo.fi%2Fdownload%2Fnoname%2F%257B8D8D67BF-F821-44F0-AA3F-857FB780C734%257D%2F133042&usg=AOvVaw34I6ZIXx3QwMGCAx-fhOH4>

Espoon kaupunki 2021a. Espoo Esbo -logo. Viitattu 20.1.2021. <https://espoo.emmi.fi/l/TcV6dDfBbSpm>

Espoon kaupunki 2021b. Espoo-tarina. Viitattu 22.2.2021. https://www.espool.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Paatoksenteko/Espootarina

Espoon kaupunki 2021c. Kestävä Espoo -kehitysohjelma. Viitattu 22.2.2021. https://www.espool.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Paatoksenteko/Espootarina/Kestava_Espoo

Espoon kaupunki 2021d. Kestävä Espoo-projektit ja yhteystiedot. Viitattu 22.2.2021. https://www.espool.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Paatoksenteke/Es-pootarina/Kestava_Espoo/Kestava_Espoo_projektit

Espoon kaupunki 2021e. Vapaaehtoinen kaupunkitasoinen arvio. YK:n Agenda 2030 -julistuksen toimeenpano Espoon kaupungissa. Luettu 22.2.2021 <https://www.espool.fi/download/noname/%7B916531A6-C8F6-4553-A5B1-212F574FB8C4%7D/133847>

Espoon kaupunki 2021f. Espoon asukaslehti 1/2021. Viitattu 20.3.2021. <https://www.yumpu.com/fi/document/read/65341072/espoollehti-1-2021>

Espoon kaupunki 2021g. Osallistuva Espoo. Viitattu 20.3.2021. <https://www.espool.fi/osallistuvaespoo>

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2017a. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava, ehdotus. Kulttuuriympäristöt 2050, kaavakartan liitekartta 5. Viitattu 21.2.2021. <https://www.espool.fi/download/noname/%7B81319F71-6A02-4D18-862A-8FEC9986460E%7D/130518>

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2017b. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava, ehdotus. Luontoarvojen verkosto 2050, kaavakartan liitekartta 3. Viitattu 21.2.2021. <https://www.espool.fi/download/noname/%7BDA9AF225-3A41-40B0-8781-0A85BAF12FB6%7D/130516>

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2017c. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava, ehdotus. Virkistysverkosto 2050, kaavakartan liitekartta 4. Viitattu 21.2.2021. <https://www.espool.fi/download/noname/%7BE684C9D9-06AD-461C-B9B4-EA6E74A0AE0D%7D/130517>

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2018. Luontohyödyt Espoon kaupunkirakenteessa. Espoon ekosysteemipalveluanalyysi 2018. Viitattu 21.2.2021. <https://www.espool.fi/download/noname/%7B16336028-6A34-49A3-B941-F653173658A5%7D/117055>

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2019. Yleiskaavatasoinen kulttuuriympäristöselvitys. Viitattu 21.2.2021. <https://www.espool.fi/download/noname/%7BE45F1D9E-E9C3-47E1-B97C-16D1D0B67ECC%7D/121179>

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2020a. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotus. Selostus 25.5.2020. Viitattu 21.2.2021. <https://www.espool.fi/download/noname/%7B933B4AB9-703A-411F-9B97-3982E8C9C1E4%7D/130525>

Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2020b. Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaavaehdotus. Kaavakartta- ja määräykset. Viitattu 21.2.2021 <https://www.espool.fi/download/noname/%7B77F9A86E-414E-4365-B3AB-F93B0FB89364%7D/130521>

Espoon kaupunkisuunnitteluvirasto 1979. Järvenperä I asemakaavamääräys. Viitattu 23.2.2021. <https://kartat.espool.fi/documents/kaavamaaraykset/630500.pdf>

Espoon kaupunkisuunnitteluvirasto 1988. Heiniemi asemakaavamääräys. Viitattu 23.2.2021. <https://kartat.espool.fi/documents/kaavamaaraykset/150900.pdf>

Espoon perinnesseura 2021. Träskända folkskola autonomian aikana. Viitattu 14.4.2021. <https://espoonperinnesseura.net/perinnetieto/Traskanda-folkskola-autonomian-aikana.html>

Espoon tekninen keskus 2008. Träskändan kartanopuiston hoito- ja käyttösuunnitelma 2008 - 2017. Ympäristösuunnittelu OK. Viitattu 23.2.2021. <https://www.espool.fi/download/noname/%7B423CA3C8-96B2-4C3E-BD6F-DB34C262D41F%7D/65849>

Espoo Visual Festival 2019. Espoo Visual Festival houkutteli 10 000 kävijää Träskändan kartanopuistoon. Artikkelin 8.10.2019. Viitattu 28.8.2020. <https://espoovisualfestival.fi/2019/08/10/artikkeli-3/>

Facebook 2015. Ravintolapäivän puistotapahtuma Träskändan kartanopuistossa. Viitattu 28.8.2020. <https://www.facebook.com/events/393669877484407/>

Fiskars Village 2021a. Putiikit ja palvelut. Viitattu 20.4.2021. <https://www.fiskarsvillage.fi/putiikit-ja-palvelut/>

Fiskars Village 2021b. Fiskarsin Ruukin historiaa. Viitattu 20.4.2021. <https://www.fiskarsvillage.fi/elamaa-fiskarsissa/rakennukset-ja-historia/>

Hausen, R. 1880. Träskändan kartano. Museovirasto. Viitattu 20.1.2021. <https://www.finna.fi/Record/musketti.M012:HK10000:3719>

Helen, T. 2007. Törngren, Adolf. Kansallisbiografia-verkojulkaisu. Studia Biographica 4. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Viitattu 14.4.2021. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:sks-kbg-003671>

Helfat, C. E. & Peteraf, M. A. 2003. The dynamic resource-based view: Capability lifecycles. Strategic Management Journal. Chicago Vol. 24, Iss. 10 (Oct 2003): 997-1010. Viitattu 19.5.2021. <https://www-proquest-com.nelli.laurea.fi/central/docview/225009746/fulltextPDF/5CC3D194220B4160PQ/1?accountid=12003>

Helsingin kaupunki 2021. Lapinlahden sairaala-alueen kehittämistä koskeva selvitys valmistui. Julkaistu 27.1.2021. Viitattu 20.4.2021. <https://www.hel.fi/uutiset/fi/kaupunkiymparisto/lapinlahden-sairaala-alueen-selvitys-valmis?pd=v>

Hyötykasviyhdistys 2021. Annala. Viitattu 19.4.2021. <https://hyotykasviyhdistys.fi/annala/>

Ideo 2015. The Field Guide to Human-Centered Design. Canada. Viitattu 30.4.2021. <http://www.designkit.org/resources/1>

Interreg Europe 2021. Interreg Europe. Viitattu 2.5.2021. <https://www.interregeurope.eu/>

Jokinen, P. 2018. Espoossa sijaitsee ”piilossa oleva aarre”: Hulppea Träskändan kartano on seissyt tyhjällä jo 13 vuotta - Mistä on kyse Espoon kaupunki? Viitattu 15.6.2021. <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000005820449.html>

Klercker, G. R. a. 1805. Träskända. Museovirasto. Viitattu 20.1.2021. <https://www.finna.fi/Record/museovirasto.653C2EE5CE383E8E3B37447B925C2ED5>

Koneen Säätiö 2020. Ekologisesti kestävä residenssitoiminnan koordinaattori Saaren kartanoon. 13.1.2020. Viitattu 2.5.2021. <https://koneensaatio.fi/ekologisesti-kestava-residenssitoiminnan-koordinaattori/>

Koneen Säätiö 2021a. Ekologisesti kestävä residenssitoiminta. Viitattu 2.5.2021. <https://koneensaatio.fi/saaren-kartanon-residenssi/ekologisesti-kestava-residenssitoiminta/>

Koneen Säätiö 2021b. Saaren kartanon yhteistyö. Viitattu 2.5.2021. <https://koneensaatio.fi/saaren-kartanon-residenssi/saaren-kartano/yhteistyo/>

Koneen Säätiö 2021c. Yhteisötaitelija. Viitattu 2.5.2021. <https://koneensaatio.fi/saaren-kartanon-residenssi/saaren-kartano/yhteisotaiteilija/>

Koneen Säätö 2015. Saaren kartano. Arviointia Saaren kartanon vaikuttavuudesta vuosina 2008-2014.

Koti Fiskarsista. Yhteystiedot. Viitattu 20.4.2021. <https://www.kotifiskarsista.fi/fi/yhteys>

Kouprie, M. & Sleeswijk Visser, F. 2009. A framework for empathy in design: stepping into and out of the user's life. *Journal of Engineering Design*. Taylor & Francis Group. Viitattu 23.3.2021. https://www.researchgate.net/publication/245326242_A_framework_for_empathy_in_design_Stepping_into_and_out_of_the_user%27s_life

Kozlov, A. 1850. Nuori Auror Karamzin. Museovirasto. Viitattu 20.1.2021. <https://www.finna.fi/Record/museovirasto.CB8D9D889C7D7A26C93D483EEF81BB09>

Kuntalaisaloite 2019. Pelastetaan Träskändan kartano kuntalaiskäyttöön - Träskända herrgård bör renoveras för kommuninvärnas bruk. Viitattu 26.3.2020. <https://www.kuntalaisaloite.fi/fi/aloite/3045>

Lasten kulttuurikeskus Aurora 2021. Historia. Viitattu 14.4.2021. <https://www.kulttuuriespoo.fi/fi/node/5844>

Latvala-Hirvilahti, P. 2021. Kulttuuriperinnöt kestävän tulevaisuuden avaimina. Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisuja 2021: 28. Viitattu 1.6.2021. https://api.hankeikkuna.fi/asiakirjat/4033deab-ae7-4d48-93fe-eb67fe97c8ef/b36b1793-2618-4784-a8b7-e805364b2697/JULKAISU_20210428054648.pdf_s.7

Lehto, K. 1997. Karamzin, Aurora. Kansallisbiografia-verkkójulkaisu. *Studia Biographica* 4. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Viitattu 14.4.2021. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:sks-kbg-004614>

Lindh, J. E. Vapaaherra Karl Walleenin muotokuva 2021. Ateneumin taidemuseo. Viitattu 20.1.2021 <https://www.finna.fi/Record/muusa.urn:uuid:93C152D0-B4B6-4F83-9C49-309F5842F642>

Luonnonsuojelulaki 1996/1096. Viitattu 23.2.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1996/19961096>

Maankäyttö- ja rakennuslaki 1999/132. Viitattu 23.2.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990132>

Majamaa, R. 1998. Törngren, Eva Agatha. Kansallisbiografia-verkkójulkaisu. *Studia Biographica* 4. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Viitattu 14.4.2021. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:sks-kbg-000502>

Make with Espoo 2021a. Kaupunki palveluna. Viitattu 23.3.2021. https://www.espoo.fi/materiaalit/espoo_kaupunki/verkkolehti/kaupunki-palveluna-esite/html5/index.html?page=1&noflash

Make with Espoo 2021b. Ekosysteemien innovaatiojohtamisen viitekehys. Viitattu 11.5.2021. https://www.espoo.fi/materiaalit/espoo_kaupunki/verkkolehti/ekosysteemien-innovaatiojohtamisen-viitekehys-esite/html5/index.html?page=1&noflash

Make with Espoo 2021c. Ison Omenan palvelutori innovaatioalustana. Viitattu 23.3.2021. https://www.espoo.fi/materiaalit/espoo_kaupunki/verkkolehti/ison-omenan-palvelutori-innovaatioalustana/html5/index.html?page=1&noflash

Make with Espoo 2021d. Kyvykkyyksien johtamisen käsikirja. Viitattu 29.4.2021. https://www.espoo.fi/materiaalit/espoo_kaupunki/verkkolehti/kyvykkyyksien-johtamisen-kasikirja/html5/index.html?page=1&noflash

Marttinen, V. 2020. Ainoa ehdotus voitti ideakilpailun - Lapinlahden sairaalaan tulossa Tove Janssonin kotimuseo, hotelli ja lisää palveluasuntoja. Uutinen 18.3.2020. Yle. Viitattu 20.4.2021. <https://yle.fi/uutiset/3-11264156>

Mikkola, J. 2016. Virtaava vesi, puun lehdet ja pilvet. Avaruusromua 20.3.2016. Viitattu 3.4.2021. <https://yle.fi/aihe/artikkeli/2016/03/17/virtaava-vesi-puun-lehdet-ja-pilvet-avaruusromua-2032016>

Muinaismuistolaki 1963/295. Viitattu 23.2.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1963/19630295>

Museolaki 314/2019. Viitattu 21.6.2021. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190314>

Museovirasto 1803. Suomessa olevien joukkojen ylipäällikön apulainen kenraalimajuri C.N. af Klercker. Viitattu 20.1.2021. <https://www.finna.fi/Record/museovirasto.AD41B56582A72F54118F9563A8ED1908>

Museovirasto 2009. Museoviraston esitys valtakunnallisesti merkittäviksi rakennetuiksi kulttuuriympäristöiksi. Viitattu 26.3.2020. <https://www.museovirasto.fi/uploads/Kulttuuriymparisto/museoviraston-esitys-rky.pdf>

Museovirasto 2020. Espoo. Kiinteä muinaisjäänös. Träskända (Järvenperä) Storträsk. Viitattu 23.2.2021. <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.1000001898>

Museovirasto 2021a. Tohtori Adolf Törngren. Viitattu 20.1.2021. <https://www.finna.fi/Record/museovirasto.41081B946D2A4EBD58E8540072C106F9>

Museovirasto 2021b. Träskändan kartanon uusi päärakennus. Viitattu 20.1.2021. <https://www.finna.fi/Record/museovirasto.2714623FF7A621AA9F23A20CEE5C9FF1>

Mustion linna 2021. Linnan Museo & Puisto. Viitattu 20.4.2021. <https://www.mustionlinna.fi/fi/museo-a-puisto/museo-a-puisto>

Nokian kaupungin vapaa-aikapalvelut 2019. Tehdassaari - kävelyretki Nokia-yhtiön juurille. Issuu. Viitattu 4.5.2021. <https://issuu.com/vapaaikapalvelut/docs/tehdassaari>

Nokian kaupunki 2020. Tehdassaari. Viitattu 4.5.2021. <https://visitnokia.fi/kohteet/tehdassaari/>

Nokian kaupunki 2021. Nokian Tehdassaaren historiallinen kiinteistö myydään Cireco Tehdassaari Kiinteistökehitys Oy:lle. Tiedote 13.4.2021. Viitattu 4.5.2021. <https://www.nokiankaupunki.fi/ajankohtaista/nokian-tehdassaaren-historiallinen-kiinteistomyydaan-cireco-tehdassaari-kiinteistokehitys-oylle/>

Opetus- ja kulttuuriministeriö 2021. Kulttuuriperintöstrategia. Viitattu 1.6.2021. <https://minedu.fi/hanke?tunnus=OKM020:00/2021>

Opetushallitus 2021. Erasmus+ ohjelma 2021-2027. Viitattu 2.5.2021. <https://www.oph.fi/fi/kehittaminen-ja-kansainvalisyys/erasmus-ohjelma-2021-2027>

Pere, E. 2016. Magnus Linder, 87, kunnosti lapsuudenkotinsa, yhden Suomen arvokkaimmista kartanoista - ”historia kuin Downton Abbeysta”. Uutinen 6.6.2016. Helsingin Sanomat. Viitattu 20.4.2021. <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000002904787.html>

Qvidja 2021a. (2014-) Ravinteiden kierrätyksen ja hiiltäsitovan ruoantuotannon kokeilutilaksi. Viitattu 20.4.2021. <https://www.qvidja.fi/historia/ravinteiden-kierratyksen-ja-hiiltasitovan-ruoantuotannon-kokeilutilaksi-2014/>

Qvidja 2021b. Rakennukset. Viitattu 20.4.2021. <https://www.qvidja.fi/qvidjan-tila/rakennukset/>

Qvidja 2021c. Qvidja. Viitattu 20.4.2021. <http://www.qvidja.fi/>

Salomaa, M. 2021. Kiistellylle Lapinlahden sairaalan alueelle ehdotetaan nyt uutta rakentamissuunnitelmaa. Uutinen 27.1.2021. Helsingin Sanomat. Viitattu 20.4.2021. <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000007765447.html>

Salonen, A. O. 2020. Post-teollinen yhteiskunta. Millaiselta se tuntuu ja miltä se näyttää? Viitattu 13.5.2021. https://www.uudenmaanliitto.fi/aluekehitys/tulevaisuuskirja/hiileton_huominen/post-teollinen_yhteiskunta._millaiselta_se_tuntuu_ja_milta_se_nayttaa.36472.blog

Sanders, E. & Stappers, P. 2008. Co-creation and the New Landscapes of Design. CoDesign 4, no. 1, 5-18. Taylor & Francis group. Viitattu 3.4.2021. https://www.researchgate.net/profile/Elizabeth-Sanders-2/publication/235700862_Co-creation_and_the_New_Landscapes_of_Design/links/004635325e0926d771000000/Co-creation-and-the-New-Landscapes-of-Design.pdf

Syrjö, V. 2001. Klercker, Carl Nathanael af. Kansallisbiografia-verkkojulkaisu. Studia Biographica 4. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura. Viitattu 14.4.2021. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:sks-kbg-000588>

Tehdas108 2021. 108 - kasvutarina. Julkaistu 3.5.2021. Viitattu 4.5.2021. <https://www.tehdas108.fi/blogi/108-n-tarina>

This is HCD 2018. John Thackara 'Designing for all life, not just human life'. 23.10.2018. Podcast. Viitattu 11.5.2021. <https://www.thisishcd.com/episode/john-thackara-designing-for-all-of-life-not-just-human-life>

Tschimmel, K. 2012. Design Thinking as an effective Toolkit for Innovation. In: Proceedings of the XXIII ISPIIM Conference: Action for Innovation: Innovating from Experience. Barcelona. Viitattu 23.3.2021. https://www.researchgate.net/publication/236135862_Design_Thinking_as_an_effective_Toolkit_for_Innovation

Urban Innovative actions 2021. The urban lab of Europe. Viitattu 2.5.2021. <https://www.uia-initiative.eu/en>

Uudenmaan liitto 2021a. Tiina Huotari: Uuden EU-rahoituskauden käynnistymistä odotellessa. Viitattu 1.5.2021. https://www.uudenmaanliitto.fi/uudenmaan_liitto/uutishuone/artikkelit/tiina_huotari_uuden_eu-rahoituskauden_kaynnistymista_odotellessa.37401.blog

Uudenmaan liitto 2021b. Uudenmaan älykkään erikoistumisen ydinajatuksena on resurssivii-saus. Viitattu 1.5.2021. https://www.uudenmaanliitto.fi/aluekehitys/alykas_uusimaa

Wright, M. v. 1850. Träskändan kartanosta. Ateneumin taidemuseo. Viitattu 20.1.2021. <https://www.finna.fi/Record/muusa.urn:uuid:A76C0CC5-51F3-42B5-9920-3769CAD20735>

Yhteisöteatteri Jäänsärkijät 2020. Kesäteatteri tuo Träskändan kartanon maille kauhua, komediaa ja historian siipien havinaa. Viitattu 28.8.2020. <https://yhteisoteatteriijaansarkijat.com/ohjelmisto/tarttumattomat/>

YK-liitto. Kestävän kehityksen tavoitteet. Viitattu 22.2.2021. <https://www.ykliitto.fi/yk-tee-mat/kestava-kehitys/kestavan-kehityksen-tavoitteet>

YouTube 2019. Vapa Media. Espoo-tarina. Viitattu 22.2.2021. <https://www.youtube.com/watch?v=lEISb8q9XeY>

Julkaisemattomat

Aia, K. 2020. Ympäristösuunnittelijan haastattelu 19.5.2020. Espoon kaupunki.

Elo, T. 2020. Kansanedustajan ja Espoon kaupunginvaltuutetun haastattelu 2.6.2020. Vihreät.

Espoon kaupunki 1973. Träskändan kartanon nykypäivää.

Gestrin, T. 2020. Intendentin haastattelu 1.4.2020. Espoon kaupunginmuseo.

Gestrin, T. 2021. Intendentin sähköpostit 23.6.2021 ja 24.6.2021. Espoon kaupunginmuseo.

Grape People 2020. Webinaari - Etätyö ja vaikuttava vuorovaikutus. Tilaisuus 25.8.2020. Zoom Webinar.

Hallgren, N. 2020. Yrittäjän haastattelu 16.6.2020. Träskändan kauppapuutarha.

Haggrén, R. 2020. Puheenjohtajan sähköposti 16.9.2020. Viherlaakson Veikot ry.

Hertin, I. 2020. Qvidjan tilan omistajan haastattelu 15.4.2020. Qvidja Gård.

Hertell, S. 2020. Espoon kaupunginvaltuutetun haastattelu 2.6.2020. Vihreät.

Hopsu, I. 2020. Kansanedustajan ja Espoon kaupunginvaltuutetun haastattelu 2.6.2020. Vihreät.

Hämäläinen, T. 2020. Paikka-analystin ja kaupunkipolitiikan neuvonantajan haastattelu 21.4.2020. MDI.

Jaatinen, T. People Power® Tower™ sisältöpalvelut ja ansaintalogiikka yrittäjän ja paikallisen asukkaan haastattelu 27.5.2020.

Jeskanen-Repo-Teränne arkkitehdit Oy 2010. Träskändan kartanon rakennushistoriallinen selvitys. Espoon kaupunki.

Jäppinen, M. 2020. Business lead haastattelu 17.4.2020. Solita.

Kallioaho, J. 2020. Lasten kulttuurikeskus Auroran vastaavan tuottajan haastattelu 5.5.2020. Espoon kaupunki.

Kankaanrinta, S. 2020. Qvidjan tilan omistajan haastattelu 15.4.2020. Qvidja Gård.

Kirvesniemi, A. 2020. Perinneasiantuntijan ja paikallisen asukkaan haastattelu 22.5.2020.

Kiuru, H. Kouluttajan haastattelu 1.6.2020. Hyria.

Kivekäs, L. 2020. Espoon kaupunginvaltuutetun haastattelu 1.7.2020. SDP.

Kivimetsä, J. 2020. InnoEspoo-hankkeen kehittämispäällikön haastattelu 19.5.2020.

- Koivumäki, K. 2020. Meidän Aurora-työryhmän puheenjohtajan haastattelu 18.5.2020. Espoon perinneseura.
- Koivumäki, K. 2020. Meidän Aurora-työryhmän puheenjohtajan sähköposti 26.6.2020. Espoon perinneseura.
- Korhonen, N. 2020. Puistotyönjohtajan haastattelu 25.5.2020. Espoon kaupunki.
- Kujala, J. Kuntalaisaloitteen tekijän ja Träskändan kartanon ystävät ry:n perustajan haastattelu 1.6.2020.
- Lehtinen, M. 2020. Tilapalvelut-liikelaitoksen toimitusjohtajan haastattelu 10.6.2020. Espoon kaupunki.
- Lehto, J. 2020. Puheenjohtajan haastattelu 18.5.2020. Lippajärveläiset ry.
- Lindell, E. 2020. Puheenjohtajan haastattelu 18.5.2020. Pro Espoonjoki ry.
- Lindell, E. 2020. Puheenjohtajan sähköposti 19.5.2020. Pro Espoonjoki ry.
- Markkula, M. 2020. Espoon kaupunginvaltuutetun haastattelu 23.6.2020. Kokoomus.
- Mykkänen, K. 2020. Kansanedustajan ja Espoon kaupunginvaltuutetun haastattelu 24.6.2020. Kokoomus.
- Mäkinen, T. 2020. & Mäenpää, H. 2020. Kuva 4: Träskändan tyhjillään olevat rakennukset.
- Nisula, S. 2020. Tuottajan haastattelu 7.5.2020. Aleksanterin teatteri.
- Nordling, M. 2020. Nuorisopalvelupäällikön haastattelu 2.7.2020. Espoon kaupunki.
- Nurminen, H. 2020. Hallituksen puheenjohtajan haastattelu 22.4.2020. Koneen Säätiö.
- Paananen, H. 2020. Elinkeinopäällikön haastattelu 27.5.2020. Espoon kaupunki.
- Partanen, H. 2020. Espoon kaupunginvaltuutetun haastattelu 2.6.2020. Vihreät.
- Pohjola, M. 2020. Yrittäjän haastattelu. Beyond Play.
- Rinta-aho, H. 2020. Sivistystoimenjohtajan haastattelu 20.8.2020. Espoon kaupunki.
- Rintala, L. 2020. Tapahtuma- ja kulttuuripalvelupäällikön haastattelu 8.5.2020. Espoon kaupunki.
- Rissanen, M. 2020. Kulttuurituottajan sähköposti 2.9.2020.
- Routasuo, I. 2020. Viheraluehoitajan haastattelu 25.5.2020. Espoon kaupunki.
- Salmi, P. 2020. Yksikön päällikön haastattelu 11.3.2020. WSP Finland Oy.
- Salmi, R. 2020. Ohjaajan sähköposti 12.9.2020. Yhteisöteatteri jäänsärkijät.
- Salmi, T. 2020. Viheraluehoitajan haastattelu 25.5.2020. Espoon kaupunki.
- Sundell, M. 2020. Hallituksen jäsenen haastattelu 18.5.2020. Laaksoalahden Huvilayhdistys LHY Ry.

Tepponen, S. 2020. Suunnitteluvaiheen rakennuttajan haastattelu 14.5.2020. Espoon kaupunki.

Torniainen, A. 2020. Hankepäällikön haastattelu 24.4.2020. Espoon kaupunki.

Turkki, E. 2020. Vihertyöpäällikön haastattelu 25.5.2020. Espoon kaupunki.

Valo, M. 2020. Matkailujohtajan haastattelu 28.4.2020. Enter Espoo (aiemmin Espoo Marketing).

Vilske, J. 2020. Espoon kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaoston jäsen 1.7.2020. SDP.

Weckman, J. 2020. Puheenjohtajan haastattelu 18.5.2020. Träskändan kartanon ystävät ry.

Kuviot

Kuva 1: IDEO:n ratkaisun raamit toimivat kestävän tulevaisuuden ratkaisun pohjana: houkuttelevuus - toteutettavuus - elinkelpoisuus (mukaillen Brown 2009, 18.).....	11
Kuva 2: Designprosessi voi tuntua sotkuiselta vyyhdiltä, joka loppua kohden selkenee (mukaillen Sanders & Stappers 2008, 6.)	12
Kuva 3: Kyvykkyyksien elinkaaren vaiheet (mukaillen Helfat & Peteraf 2003, 1003.).....	19
Kuva 4: Träskändan tyhjillään olevat rakennukset (Mäenpää 2020 & Mäkinen 2020.).....	21
Kuva 5: Träskändan kartanon alue. (Espoon kaupunki 2014.)	23
Kuva 6: Aikajana Träskändan kartanon omistajista ja päärakennuksista. (Museovirasto 1803; Lindh, J. E. 2021; Kozlov, A. 1850; Museovirasto 2021a; Espoon kaupunki 2021a; Klercker, G. R. a. 1805; Wright, M. v. 1850; Hausen, R. 1880; Museovirasto 2021b; Jeskanen-Repo-Teränne arkkitehdit Oy 2010.)	25
Kuva 7: Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava, ehdotus - Kulttuuriympäristöt 2050, kaavakartan liitekartta 5, johon on merkitty Espoonjokilaakson vyöhyke (Espoon kaupunkisuunnittelukeskus 2017a.).....	28
Kuva 8. Träskändan kartanon alue yleiskaavassa: Espoon pohjois- ja keskiosien yleiskaava, ehdotus: kaavakartta ja määräykset; luontoarvojen verkosto 2050, kaavakartan liitekartta 3; virkistysverkosto 2050, kaavakartan liitekartta 4; Kulttuuriympäristöt 2.	31
Kuva 9: Träskända sijoittuu Espoon kaupunkiseudun ja maaseudun rajamaastoon, kehä III varrelle. (Espoon kaupunki.)	31
Kuva 10: Opinnäytetyön viitekehys (Mäkinen 2020; Adobe stock)	33
Kuva 11: Kehittämistyö toteutettiin British Design Councilin tuplatimantti-mallilla (mukaillen Design Council 2021.)	35
Kuva 12: Sisäisen työpajan toteutus fasilitoinnin näkökulmasta	42
Kuva 13: Keskustelutilaisuuden ohjelmarunko	44
Kuva 14: Toteutunut palvelumuotoiluprosessi	46
Kuva 15: Träskändan elinkelpoinen, toteutettava ja houkutteleva palvelu- ja innovaatioalusta (Mäkinen 2021; Adobe stock.)	51
Kuva 16: Vuosikello tulevista rahoitushauista (laadittu 04/2021)	60

Taulukot

Taulukko 1: Kotterin, Franklinin ja Gassmannin ym. ohjeet muutoksen johtamiselle.	14
Taulukko 2: Palvelutorin innovaatioalustan avainominaisuudet ja elementit (mukaillen Make with Espoo 2021c, 8.)	17

Taulukko 3: Kyvykkyyksien osa-alueet ja kytkeytyminen palveluhierarkiaan. (mukaillen Make with Espoo 2021d, 19.).....	18
Taulukko 4: Tapahtumia ja niiden kävijämääriä Träskändan kartanolla (Rissanen, M. 2020; Espoo Visual Festival 2019; Yhteisöteatteri Jäänsärkijät 2020; Salmi 2020; Koivumäki 2020; Weckman, J. 2020; Kivimetsä 2020; Facebook 2015; Lindell 2020; Haggrén, R. 2020; Gestrin 2021.).....	24
Taulukko 5: Träskändan palvelu- ja innovaatioalustan avainominaisuudet ja elementit	53
Taulukko 6: Benchmarking-kohteet.....	63
Taulukko 7: Opinnäytetyön tietoperusta, viitekehys, toteutus ja tulokset	71
Taulukko 8. Yhteenveto havainnointikerroista.....	97
Taulukko 9. Kooste luotaimista.....	100

Liitteet

Liite 1: Historiajana	90
Liite 2: Toteutetut asiantuntijahaastattelut	93
Liite 3: Tutkimussopimus: Suostumus haastatteluun osallistumisesta	95
Liite 4: Esimerkki haastattelurungosta	96
Liite 5: Havainnointi.....	97
Liite 6: Luotaimet	100
Liite 7: Haastattelumateriaali: Eväitä kestäväen tulevaisuuden ratkaisuun.....	104
Liite 8: Benchmarking-kohteet	133
Liite 9: Sisäisen työpajan ennakkotehtävän tulokset	156
Liite 10: Sisäisen työpajan toteutuminen.....	159
Liite 11: Avoin keskustelutilaisuus Träskändan tulevaisuudesta 10.3.2021	165
Liite 12: Uutinen keskustelutilaisuudesta.....	168

Liite 1: Historiajana

Historiajana

<u>1787</u>	<u>Carl Nathanael af Klercker</u>
1787	Klercker ostaa Storträskin tilan
1795	Viljelysmaita laajennetaan, Fransin tila liitetään tilaan
1796	Klerckerin rakennuttama päärakennus valmistuu
	Muotopuutarha renesanssin tyyliin
1801	Jofsin tila liitetään maihin
1808	Aurora Karamzin (os. Stjernvall) syntyy
<u>1810</u>	<u>Pehr Rydman Bergenstråhle</u>
1814	Viimeinen kantatila Kärrräns liitetään maihin
1820	Viaporin upseerien omistuskauti Träskändassa päättyy
<u>1820</u>	<u>Carl Johan Walleen</u>
1820	Barokkityylinen puutarha
	Engelin suunnittelema viljamakasiini valmistuu (nyk. kappeli)
1821	Uusi päärakennus valmistuu
1827	Engelin suunnittelema Diana-temppeli valmistuu Auroran 19-vuotispäiville rakennettiin kaksi muutakin huvimajaa, kuusikulmainen huvimaja joen rannalle puiston lounaisnurkkaan ja nelisivuinen ”luola” puiston eteläosaan
1827	Kuninkaantie (Suuri rantatie) siirretään kulkemaan alueen ulkopuolelta
1836	Aurora menee naimisiin Paul Demidovin kanssa
1839	Auroran poika Paul syntyy
1840	Auroran aviomies Paul Demidov kuolee
<u>1840</u>	<u>Aurora Karamzin</u>
1840	Puutarhan muutostyöt aloitetaan. Träskändan ylipuutarhurit toimivat työnsä ohessa puutarhurien kouluttajana, kartano toimi puutarha-alan oppipaikkana
1846	Aurora avioituu André Karamzinin kanssa
1850	Lohrmannin suunnittelema laajennus valmistuu päärakennukseen
	Taiteilija Magnus von Wright ikuistaa kartano näkymiä (8 teosta)
1850-luku	G. Th. Chiewitzin piirtämä pesutupa valmistuu
1851	Aurora perustaa kyläkoulun alustalaistensa lapsille, joka toimi vain vuoden kun opettaja muuttaa pois
1851-52	Päärakennuksen laajennustyöt toteutetaan
1856	Aurora lahjoittaa rahaa seurakunnalle köyhien lasten koulua varten
1860	Aurora aloittaa yksityisen koulutoiminnan kartanossaan lähiympäristön lapsille
1860-63	Meijeriryhmä syntyy: Dalsvikista siirrettiin tilanhoitaja asunto, muutama vuosi myöhemmin rakennettiin meijeri ja meijerikoulu
1863	G. Th. Chiewitzin suunnittelema Keisarillinen latriini valmistuu
	Keisari Aleksanteri II:n valtiovierailu ja metsästysjuhlat Träskändassa
1866-68	Nälkävuodet (-67 pahin) ja kulkutauteja. Syksyllä -67 ensimmäinen katovuosi. Tieto Auroran hyvydestä oli levinnyt ja moni vaelsi Träskändaan ruoan toivossa
	Aurora itse sairastui isorokkoon.
1867	Auroran perustama Diakonissalaitos aloittaa toimintansa
	Maisematyylinen puisto valmistuu
1871-75	Ruotsinkielinen meijerikoulu toimii Träskändassa, jonka Uudenmaan ja Hämeen läänin maatalousseura perustivat
1875	Meijerikoulun entisessä rakennuksessa aloittaa Träskändan kansakoulu
1888	Kartano palaa maan tasalle. Tämän jälkeen Aurora vietti kesänsä meijeriryhmän tilanhoitajan ja meijerikoulun rakennuksissa
1890	Rajumyrsky kaataa puiston lähes koko joen eteläpuolisen osan
1892	Aurora rakennuttaa uuden koulutalon kartanon palosta saamallaan vakuutusrahoilla (nykyinen Järvenperän asukaspuisto ja nuorisotila)

- 1895 Aurora myy Träskändan ja Dalsvikin kartanon sisarentyttärentyttäreilleen Marie Törngrenille, mutta vietti edelleen kesiä Träskändassa
- 1895 Marie ja Adolf Törngren**
- 1899 Marie Törngren (os. Linder) kuolee
- 1900 Gesellius, Lindgren, Saarinen kolmikon suunnittelema päärakennus valmistuu
- 1902 Aurora Karamzin kuolee
- 1903 Vastarintaliike Kagaali kokoontuu Träskändassa, (mukana mm. P.E. Svinhufvud)
- 1918 Tukholmalainen professori I. G. Clason teettää luonnokset talviasuttavasta päärakennuksesta, joiden perusteella Armas Lindgren ja Bertel Liljeqvist tekevät tarvittavat muutossuunnitelmat
- 1920-21 Kartanon muutostyöt toteutetaan
- 1923-26 Törngren myy Träskändan palanen palaselta pois
- 1923 Espoon kaupunki**
- 1924 Päärakennukseen perustetaan kunnalliskoti Aurorakoti
Viljamakasiini muutetaan ruumishuoneeksi (kappeli)
- 1933 Ruumishuone halutaan tuottavampaan käyttöön ja muutetaan sikalaksi (kappeli)
- 1950-luku Keisarillista latriiniä käytetään vielä alkuperäiseen tarkoitukseensa
- 1953 Sikala muutetaan sähkömuuntamoksi ja polttopuiden varastoksi (kappeli)
- 1953-57 Aurorakodin uusi rakennus rakennetaan
- 1958 Espoon 500-vuotisjuhlat vietetään Tuomiokirkossa ja Träskändan puistossa
- 1961 Puisto rauhoitetaan luonnonsuojelualueeksi
- 1963-65 Päärakennuksen peruskorjaus ja laajat muutostyöt (mm. kaikki pinnat levytetään, uusi betonirakenteinen porras itäpäähän, palo- ja henkilöturvallisuutta parannetaan)
- 1970 Keisarillinen latriini entistetään ja korjataan ulkopuolelta, toimii varastona
- 1971 Perustetaan Träskända-toimikunta ja järjestetään ideakilpailu
Teknillisen korkeakoulun arkkitehtiosastolle Träskändan kartanoalueen käytöstä
- 1971-73 Kotiseutusihiteeri Eeva Ahtisaari toimii Träskända-toimikunnan sihteerinä
- 1973 Piparkakkutalossa perusparannustyöt askartelutilaksi ja asuinkäyttöön
Viljamakasiini päätettiin vuokrata Espoon seurakunnille kappeliksi kunnostamista varten
Työväenasuintaloista (parkkipaikan vieressä) isommassa toimii Auroran posti ja rakennuksissa on pari kolme asukasta
- 1974 Träskända-toimikunnan laatima käyttösuunnitelma ideakilpailun pohjalta julkaistaan
- 1981 Aurorakodin kartanopuiston restaurointisuunnitelmaa toteutetaan
Kartanon ikkunat ja ovet uusitaan
- 1982 Perustetaan suunnittelutyöryhmä Träskändaan, jonka tehtävänä on laatia Auroran puiston toteuttamisohjelma, jossa otetaan huomioon puiston kulttuurihistoriallinen ja luonnonsuojelullinen merkitys
- 1982-84 Espoon kaupunginhallitus päättää ostaa meijeriryhmän. Ensimmäinen käyttösuunnitelma meijerikoulutontille oli taideteollisuuskylä ja Aurorasommarhemmet kulttuuritoimen, kaupunginmuseon ja nuorisotoimen yhteishankkeena. Tämän suunnitelman kaupunginvaltuusto hyväksyi 1984
- 1990 Meijeriryhmä: Seuraavaksi kohdetta suunniteltiin Auroran monitoimikeskukseksi kulttuuritoimen, museon ja ympäristönsuojelutoimiston yhteishankkeena
- 1990-luku Päärakennuksen vesikate uusitaan
- 1994 Päärakennuksen ulkoterassi ja parveke kunnostetaan
- 1996-98 Meijeriryhmä: Kolmannet suunnitelmat tehtiin kulttuuritoimen ja koulutoimen yhteishankkeena. Kaupunginhallitus hyväksyi Auroran koulu- ja taidekeskushankkeen 1996, ja rakennuslupa saatiin seuraavana vuonna. Työpiirustukset valmistuivat 1997-98. Koulutoimi kuitenkin luopui valmiiksi suunnitellusta hankkeesta.
- 1997 Päärakennuksen tiilikate uusitaan
- 2000-03 Meijeriryhmä: oli pitkään tyhjillään, kunnes 2000 hankesuunnitelmaa alettiin

	vauhdilla työstämään ja peruskorjaustyöt alkoivat 2001. Meijerikoulun restaurointi valmistuu ja taidetalo Pikku-Aurora aloittaa toimintansa
2000	Aurora Karamzinin kukkatarhan rekonstruointi valmistuu
2001	Träskändan kartano liitetään VAT-alueisiin (RKY 2009) Träskändan puiston puusto- ja kasvillisuuskartoitus
2002	Kartanopuiston historiallinen selvitys ja kunnostuksen yleissuunnitelma Träskändan alueen kehittämistä koskeva asukastilaisuus
2005	Aurorakodin toiminta lakkaa päärakennuksessa
2008	Kartanopuiston hoito- ja käyttösuunnitelma vuosille 2008-2017
2010	Päärakennuksen rakennushistoriallinen selvitys valmistuu
2012-16?	Päärakennuksessa toimii koululaisten iltapäiväkerho
2013	Meijeriryhmän tilanhoitajan rakennuksen peruskorjaus valmistuu
2014	Träskändan asemakaava-alueen inventointi valmistuu
2015-16	Vuokrakilpailutus: Kaupunki saa ainoastaan yhden tarjouksen, joka hylätään tarjouksessa ilmenneiden epäselvyyksien perusteella
2016	Kuntalaisaloite 'Pelastetaan Träskändan kartano kuntalaiskäyttöön' käynnistetään
2017	Träskändan kartanon ystävät ry aloittaa toimintansa Aurorakodin toiminta lakkaa ja siirretään Leppävaaran elä- ja asu -seniorikeskukseen
2018	Meijeriryhmän kolmannen rakennuksen, meijerin kunnostustyöt valmistuu Kartanopuiston hoito- ja käyttösuunnitelma vuosille 2018-2028
2019	Kuntalaisaloite käsitellään valtuustossa Päärakennuksen julkisivun kunnostamiselle myönnetään 700 000 euroa
2020	Aurorakodin osassa aloittaa sosiaali- ja terveystoimen toimintaa Puiston sillat restauroidaan
2021	Kahvila Aiju aloittaa Träskändassa Aurorakodin tiloissa 29.5.
2021	Julkisivukorjausten urakoitsijan kilpailutus keväällä, josta valittu yritys vetäytyi rakennusalan kohonneiden kustannusten vuoksi
Tulossa	
2021	Julkisivukorjausten urakoitsijan uusi kilpailutus? 100-vuotta nykyisen päärakennuksen valmistumisesta
2023	100-vuotta Espoon kaupungin omistuksessa

Liite 2: Toteutetut asiantuntijahaastattelut

Espoon kaupungin asiantuntijat:

- Tryggve Gestrin, intendentti, Espoon kaupunginmuseo
- Aulikki Torniainen, hankepäällikkö, Tilapalvelut-liikelaitos
- Miikka Valo, Director, Conventions & Tourism, Enter Espoo (aiemmin Espoo Marketing)
- Johanna Kallioaho, vastaava tuottaja, Lasten kulttuurikeskus Aurora, Tapahtuma- ja kulttuuripalvelut
- Lea Rintala, tapahtuma- ja kulttuuripalvelupäällikkö, Tapahtuma- ja kulttuuripalvelut
- Sirkka Tepponen, suunnitteluvaiheen rakennuttaja, Tilapalvelut-liikelaitos
- Katrin Aia, ympäristösuunnittelija, Espoon ympäristökeskus
- Eeva Turkki, vihertyöpäällikkö, Kaupunkitekniikan keskus
- Nelly Korhonen, puistotyönjohtaja, Kaupunkitekniikan keskus
- Timo Salmi, viheraluehoitaja, Kaupunkitekniikan keskus
- Ilkka Routasuo, viheraluehoitaja, Kaupunkitekniikan keskus
- Harri Paananen, elinkeinopäällikkö, Elinkeino- ja kaupunkikehitys
- Maija Lehtinen, toimitusjohtaja, Tilapalvelut-liikelaitos
- Merja Nordling, nuorisopalvelupäällikkö, Nuorisopalvelut
- Harri Rinta-aho, sivistystoimenjohtaja, Sivistystoimi

Espoon kaupungin luottamushenkilöt:

- Tiina Elo, kansanedustaja, kaupunginvaltuutettu, valtuustoryhmän 1. varapuheenjohtaja, Vihreät
- Sirpa Hertell, kaupunginvaltuutettu, valtuustoryhmän puheenjohtaja, Vihreät
- Henna Partanen, kaupunginvaltuutettu, kaupunginhallituksen 1. varapuheenjohtaja, tila- ja asuntojaoston puheenjohtaja, Vihreät
- Inka Hopsu, kansanedustaja, kaupunginvaltuutettu, kaupunginvaltuuston II varapuheenjohtaja, Vihreät
- Markku Markkula, kaupunginvaltuutettu, kaupunginhallituksen puheenjohtaja, Kokoomus
- Kai Mykkänen, kansanedustaja, eduskuntaryhmän puheenjohtaja, kaupunginvaltuutettu, kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, Kokoomus
- Liisa Kivekäs, kaupunginvaltuutettu, kaupunkisuunnittelulautakunnan jäsen, SDP
- Jukka Vilske, kaupunginhallituksen tila- ja asuntojaoston jäsen, SDP

Kaupungin ulkopuoliset asiantuntijat:

- Pia Salmi, yksikön päällikkö, Design Studio, WSP Finland Oy
- Saara Kankaanrinta, omistaja, Qvidjan tila; perustaja, puheenjohtaja, BSAG Foundation; perustaja, hallituksen jäsen, Soilfood Ltd; perustaja, hallituksen jäsen, Q Power Ltd; hallituksen jäsen, Sulapac Ltd; perustaja, puheenjohtaja, Carbon Action platform
- Ilkka Herlin, omistaja, Qvidjan tila; omistaja, puheenjohtaja, Cargotec; perustaja, hallituksen jäsen, BSAG Foundation; perustaja, puheenjohtaja, Soilfood Ltd; perustaja, puheenjohtaja, Q Power Ltd
- Mikko Jäppinen, business lead, Solita
- Timo Hämäläinen, paikka-analysti, Nordic Urban; neuvonantaja, kaupunkipolitiikka, MDI; bloggaaja (urbanfinland.com)
- Hanna Nurminen, hallituksen puheenjohtaja, Koneen Säätiö
- Saija Nisula, tuottaja, Aleksanterin teatteri
- Kari Koivumäki, puheenjohtaja, Meidän Aurora-työryhmä, Espoon perinnesseura
- Jorma Lehto, puheenjohtaja, Lippajärveläiset ry
- Erkki Lindell, puheenjohtaja, Pro Espoonjoki ry
- Julia Weckman, puheenjohtaja, Träskändan kartanon ystävät ry
- Marianne Sundell, hallituksen jäsen, Laaksoalahden Huvilayhdistys LHY Ry
- Jouko Kivimetsä, kehittämispäällikkö, InnoEspoo-hanke (2012)

- Aapo Kirvesniemi, perinneasiantuntija, paikallinen asukas vuodesta -36
- Tuula Jaatinen, paikallinen asukas; People Power® Tower™ sisältöpalvelut ja ansaintalogiikka
- Jari Kujala, kuntalaisaloitteen tekijä; perustaja, Träskändan kartanon ystävät ry
- Heikki Kiuru, metsätalousinsinööri, kouluttaja, Hyria
- Niclas Hallgren, yrittäjä, Träskändan kauppapuutarha
- Mike Pohjola, yrittäjä, Beyond Play

Liite 3: Tutkimussopimus: Suostumus haastatteluun osallistumisesta

AMMATTIKORKEAKOULU
University of Applied Sciences

Tutkimussopimus

2.4.2020

SUOSTUMUS HAASTATTELUUN OSALLISTUMISESTA

Haastattelun tarkoitus

Haastattelu on osa opinnäytetyötä aiheesta Toiminnallisen ratkaisun löytäminen Träskändaan palvelumuotoilun keinoin. Palvelumuotoilu perustuu ihmislähtöiseen suunnitteluun, jonka vuoksi kehittämistyössä huomioidaan useat näkökulmat.

Kehittämistyön tekijät

Laurea Ammattikorkeakoulun yAMK opiskelija Terhi Mäkinen. Opinnäytetyöohjaajana toimii Satu Vuorela. Tutkimus toteutetaan Espoon kaupungin toimeksiantona.

Henkilötietojen käsittely

Haastatteluun osallistuvilta henkilöiltä kerätään taustatietona nimi, puhelinnumero, sähköpostiosoite ja paikkakunta. Varsinainen kehittämistyössä käytettävä materiaali käsitellään nimettömänä, siten että yksittäinen henkilö ei ole materiaalista tunnistettavissa.

Kerättävä aineisto, sen hyödyntäminen sekä tietojen säilyttäminen

Haastatteluun osallistuvilta henkilöiltä kerätään suullisesti, kuvallisesti ja/tai äänitallenteen avulla ideoita, tietoa, mielipiteitä ja ajatuksia hänelle esitettävistä aiheista ja materiaaleista.

Kerätty tieto on tutkimusmateriaalia, johon haastateltava luovuttaa kehittämistyötä tekeville käyttöoikeuden sopimuksen mukaiseksi ajaksi. Kerättyjä aineistoja säilytetään Laurean suljetulla sharepoint-sivulla ja tietokoneella, jonne vain tutkimuksen tekijällä on pääsy. Tutkimuksen tekijällä on oikeus luovuttaa tietoja Espoon kaupungin palveluiden kehittämiseksi. Haastateltavan antamia kirjallisia ja suullisia esityksiä voidaan käyttää myös Laurea ammattikorkeakoulun sekä Espoon kaupungin sisällä sekä julkisessa opinnäytetyössä siten, että haastateltava on tunnistettavissa.

Tutkimusaineistoa säilytetään 30.6.2021 asti.

Allekirjoitus ja päiväys

Minulle on selvitetty yllä mainitun haastattelun tarkoitus ja olen tietoinen siitä, että haastatteluun osallistuminen on vapaaehtoista. Ymmärrän, että voin milloin tahansa vetäytyä haastattelututkimuksesta syytä ilmoittamatta. Ymmärrän, että tutkimuksen tekijät keräävät haastattelusta aineistoa ja haastattelu voidaan tallentaa sekä ääni- että kuvatallenteena.

Allekirjoitan tämän suostumuslomakkeen yhdessä minun haastatteluuni osallistuvien haastattelututkimuksen tekijöiden kanssa.

Osallistuja

Nimi

Allekirjoitus

Päiväys

Haastattelututkimuksen tekijä

Nimi

Allekirjoitus

Päiväys

Liite 4: Esimerkki haastattelurungosta

Kenelle	haastateltavan nimi
Konteksti	Teams-palaveri
Haastattelun tavoitteet	lisätä ymmärrystä Träskändasta
Dokumentointi	sanelin, muistiinpanovälineet
Apuvälineitä	Kynä ja paperia, puhelin

1. Tutkimuksen esittely

- sopimus tiedon keräämisestä, käytöstä ja säilyttämisestä
- luvan pyytäminen nauhoituksen aloittamiselle
- kerrotaan projektista, miksi sitä teemme
- haastattelun keston vahvistus (n. 1h)
- esittely puolin ja toisin

2. Keskeinen sisältö

Henkilö ja asiantuntijuus

(kehittämisen kannalta oleellista ymmärrystä)

- Taustatiedot
- Kertoisitko mitä teet työksesi?

Träskända

- mitä Träskända merkitsee sinulle?
- Mikä on paikan arvo mielestäsi?
- muinaismuistoalue ja kulttuurihistoriallinen rakennettu ympäristö - kertoisitko mitä nämä tarkoittavat käytännössä Träskändassa?

Houkuttelevuus - toteutettavuus - elinkelpoisuus

- Mitä asioita kehittämisessä ja tulevassa toiminnassa tulisi huomioida? (rajoitteet, vahvuudet, riskit, mahdollisuudet)
 - o Millaista toimintaa ei esimerkiksi voi olla?
 - o Millaisia mahdollisuuksia tulevalle käytölle paikassa on, joita voi toiminnassa hyödyntää?
- 10 vuotta eteenpäin: Millaisena toivot paikan näkeväsi?

3. Haastavammat kysymykset

- Mitä hyötyjä panostus Träskändaan tuo: Kartanon säilyttäminen ja korjaaminen verorahojen käytön näkökulmasta

4. Ideahaku ja taustamateriaalit

Taustaa: Tarkoituksena on järjestää ideahaku

- Suostuuko osallistua ideahaun asiantuntijaraatiin arvioimaan ideoiden toteutettavuutta?
 - o Entä mahdollisiin työpajoihin asiantuntijana?
- Mihin taustamateriaaleihin minun kannattaisi tutustua?
 - o löytyykö viralliset suojelupäätökset jostain muinaismuistoalueesta ja rakennetusta kulttuuriympäristöstä?
- Mitä taustamateriaaleja ideahakuun osallistuvilla tulisi olla käytössä?

5. Yhteenveto

- Jäikö meiltä jotain käsittelemättä? Olisiko vielä jotain mitä haluaisit kertoa?
- Haluaisitko kysyä jotain?
- Kiitos.

Liite 5: Havainnointi

Puiston käyttäjiä havainnoidessa, oli lauantai-aamupäivä kaikkein vilkkain. Havainnointikerroilla puistossa oleskeltiin, pyöräiltiin, oltiin piknikillä, palloiltiin, selattiin puhelinta, oltiin kävelyllä lapsen kanssa rattailla, kahviteltiin ystävän kanssa, juhlittiin lauantai-iltaa, oltiin läpikulkumatalla, lenkkeiltiin, heiteltiin frisbeetä, ulkoilutettiin koira ja kerättiin roskia.

	la 25.4. klo 11.20-11.40	la 23.5. klo 18.20-19	su 30.5. klo 9-10
sää	aurinkoinen, pilvetön tai- vas	aurinkoinen, läm- min, mutta viilenevä ilta	lämmin heräävä aamu
havainnointi- tapa	istuminen puistossa	piknikillä puistossa perheen kanssa	kävely puistossa
kävijämäärä	54	41	28
ikähaarukka	vauvasta vaariin,	vauvasta vaariin,	vauvasta vaariin
keitä	painotus perheissä ja vanhemmissa pariskun- nissa, n. 30-40v yksittäi- siä miehiä ja naisia, koi- ran ulkoiluttajia, isovan- hempia ja lapsenlapsia	painotus 15-35 vuoti- aissa, kaveriporu- koissa ja pariskun- nissa	painotus koiranulkoil- uttajissa ja ulkoili- joissa
tekemiset	oleskelu, pyöräily, piknik, palloilu, puhelin (poke- mon go?), koiran ulkoilu- tus, lenkkeily, sauvakä- vely, vauvan ulkoilutus rattailla, kahvittelet kar- tanon edessä	lauantai-illan juhli- mista, kavereiden ja pariskuntien kesken, läpikulkumatalla ul- koilua, pyöräilyä, lenkkeilyä, jalka- pallo, frisbee, ”istu- massa iltaa”	koiran ulkoiluttami- nen, istuskelu puis- tossa, ulkoilijoita, roskien kerääjä, kal- jan juonti

Taulukko 8. Yhteenveto havainnointikerroista.

Havaintoja Träskändasta la 25.4.2020 klo 11.20-11.40

Sää: Aurinko paistaa lähes pilvettömältä taivaalta.

Minä istuskelen ja teen havaintoja nauttien raikkaasta säästä ja 2v lapsi nukahti juuri päivänunille.

Yhteenvetona:

kävijämäärä 54 kävijää

ikähaarukka vauvasta vaariin

keitä perheitä, vanhempia pariskuntia, n. 30-40v yksittäisiä miehiä ja naisia, koiran ulkoiluttajia, isovanhempia ja lapsenlapsia

tekemiset oleskelu, pyöräily, piknik, palloilu, puhelin (pokemon go?), koiran ulkoilutus, lenkkeily, sauvakävely, vauvan ulkoilutus rattailla, kahvittelet kartanon edessä

- Perhe pyörällä. Kaksi lasta juoksee keskenään pallon perässä ja naureskelee ja vanhemmat istuskelee ja kattelee puhelinta. Katselevat puita.
- Ohikulkumatalla koiran kanssa kaksi nuorta naista, lenkillä.
- Perhe: Äiti ja n 4v tytär. Kävelee ja katselee kartanoa. Äiti ottaa itsestään selfie kartano takanaan. Isä ja taapero tytär
- Keski-ikäinen nainen koiran kanssa kävelee. Viipyillen.
- Vanhempi pariskunta kävelee puistossa ja ottaa kuvia. Ehkä ulkomailta?
- N 35-40v vuotias mies puhelimen kanssa. pelaa todnäk pokemon gota
- Pariskunta rattaiden kanssa kävelee joen viertä
- Sillalta tulee nainen ja koira

- Lintujen kevyttä sirpitystä kuuluu taustalla.
- Äiti ja aikuinen tytär koiran kanssa, mukana termari.
- Isoisä? Ja kaksi lastenlasta istuskelee pergoloiden luona olevalla penkillä.
- Perhe: isä, äiti ja lapset kantorepuissa kävelevät puiston poikki. Äiti ottaa selfien
- Keski-ikäisiä pyöräilijöitä 3 ohittaa puiston tien viertä olevaa polkua pitkin.
- Lenkkeilevä n 35v mies ohittaa kartanon reippaasti puhelin kädessä
- Vanha pariskunta sauvakävelyllä
- Äiti, isä ja n 7v poika kävelee puisto läpi. Pojalla puhelin jota tuijottaen kävelee.
- Lenkkeilevä nuori nainen
- Juokseva mies
- Isoäiti? Rattailla
- Kaksi ala-asteikäistä tyttöä tuli pallon ja piknik-kassien kanssa
- Nainen pyöräilee puiston läpi
- Kolme nuorta koiran kanssa kävelee puiston läpi
- Äiti kolmen lapsen kanssa
- Isoäiti, koira ja poika puhelin kädessä
- Vanhempi pariskunta ja erillinen vanha mies istuskelevat etupihalla ja juttelevat

Havainnot lauantai 23.5.2020 klo 18.20 - 18.40

Sää: Iltaa kohden viilenevä, mutta vielä osa t-paidoilla. Ensimmäisiä vuoden lämpimiä päiviä. Aurinkoinen.

Oman perheen kanssa piknikillä, pallo mukana.

Yhteenvetona:

kävijämäärä 41 kävijää

ikähaarukka taaperosta, painotus 15-35 vuotiaissa

keitä pariskuntia ja kaveriporukoita

tekemiset lauantai-illan juhlamista, kavereiden ja pariskuntien kesken, läpikulkumatalla ulkoilua, pyöräilyä, lenkkeilyä, jalkapallo, frisbee, istumassa iltaa

- n. 4 kaveriporukkaa
- 6 nuorehkoa miestä viettämässä lauantai-iltaa. Mukana frisbee, jalkapallo ja juotavaa.
- toinenkin kaveriporukka juhlatuulella n. 5 hlöä
- kartanon edessä 2 keski-ikäistä juomassa konjamiinia
- pariskunta koiran kanssa kulkee läpi n. 30-vuotiaita
- 2 ulkomaalaistaustaista miestä kävelyllä puistossa
- nuorehko pariskunta istuu penkillä
- äiti, isä ja tytär, 2 koira kulkee läpi ja menee lähemmäs katsomaan kartanoa
- nuori pariskunta pyöräili läpi
- 2 nuorta pariskuntaa lisää

Havainnot sunnuntai 30.5.2020 klo 9-10

Sää: Aurinkoinen ja lämmin, muttei paahteinen. Koulujen päätyminen ollut edellisenä iltana Oman perheen kanssa piknikillä, pallo mukana.

Yhteenvetona:

kävijämäärä 28 kävijää

ikähaarukka vauvasta n. 60-vuotiaaseen

keitä perheitä, pariskunta, lähisuku, koiranulkoiluttajia

tekemiset koiran ulkoiluttaminen, istuskelu puistossa, ulkoilijoita, roskien kerääjä, kaljan juonti

- n. 50v pariskunta reppujen kanssa puistometsässä sillan kohdalla
- sillalla nainen, koira ja kouluikäinen poika
- n. 50v mies tuli polulla vastaan yksin
- nainen ja mies n. 50v ja 2 koira
- joelta ylös polulla mies ja koira

- Puiston Lippajärven päässä n. 30-vuotias nainen 2 koiran kanssa ja keräsi roskia
- Dianatempelillä n. 50-vuotias reissumies yksin repun ja oluen kanssa. istuskeli ja katseli puhelinta
- sillalla nainen ja koira - lintu huusi, sillä oli hätä. epäily, että sen pesä oli rikottu
- puistossa oli äiti, isä ja pieni lapsi
- penkillä istui kaksi ihmistä
- iso perhe / sukua: parkkipaikan lähellä menossa puistoon. Isoäiti? äiti ja kaksi lasta, 4 miestä
- parkkipaikalla äiti, isä ja lapsi

Liite 6: Luotaimet

Puiston käyttäjien dokumentoimien luotainten avulla koostettiin kuvia ja selitteitä miksi kuva on otettu. Käyttäjät kävivät säännöllisesti puistossa - päivittäin, viikottain ja hieman pidemmällä aikavälillä. Puistossa käytiin pelaamassa Pokemon go'ta, rentoutumassa ja rauhoittumassa, kuntoilemassa, retkeilemässä ja luontoharrastamassa.

	Luotain 1	Luotain 2	Luotain 3
Puiston merkitys	Tresellä suuri merkitys. Kävelen melkein päivittäin ja pelaan Pokemon go:ta	Träskändan puisto on minulle 1) rentoutumis-/rauhottumispaikka, kun on stressiä 2) kuntoilupaikka - käyn siellä kävelyllä ja 3) retki-kohde - käymme siellä perheen kanssa usein viikonloppuisin retkellä	Olen kiinnostunut luonnosta. Erityisesti vanhat puut ja käävät kiinnostavat minua. Myös luonnonsuojelu ja luonnonsuojelualue: Linnut, eläimet
Kooste selitteistä	Puiston kaunein mänty ja sen edellä oleva penkki, epäviralliset polut, vuosittain tarkistettavat luontokohdeet, lintujen ja eläinten sekä rastien bongailu, bellisnurmikot kuin lunta kesällä, infotauluja enemmän, vuoden kierron seuraaminen ja luonnon moninaisuus	tuottaa hyvää mieltä miettiessäänkin paikkaa, rentoutuminen metsässä, eläinten, vuodenaikojen ja luonnon muutosten seuraaminen, luonnon ihmeellisyydet, rauhallisuus, kauneus ja ihanuus, puut - joki - sillat - eläimet, metsän ja puiston kohtaaminen, kuvauksellisuus	Maisema ja ympäristö. Käävät. Eri vuodenaikat maisemassa.
Vapaa ideointi		Kahvila, ravintola, majoitustoimintaa, ohjattua liikuntatoimintaa, kokous-/kurssitiloja, etätyöpiste	Luontoelämyksien tarjoaminen luonnon kannalta köyhtyvässä maailmassa. Taatusti kiinnostusta löytyy ja kiinnostuneita. Myös mahdollisesti matkailua ajatellen Paljon harvinaisia lajeja.

Taulukko 9. Kooste luotaimista.

1. Paikallinen asukas
2. Tresellä suuri merkitys. Kävelen melkein päivittäin ja pelaan Pokemon go:ta

11.03

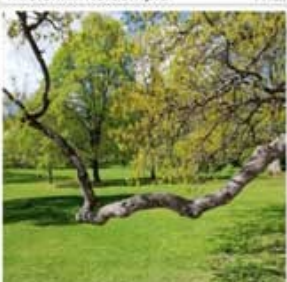
Näkymä Dianalta kartanolle olisi mukava viimein saada toteutetuksi mutta EN haluaisi että tämä puiston kaunein mänty häviäisi. Sen edessä oleva penkki on lempipaikkojani.

11.38

Vaikka Tresen viralliset polut tärkeitä nämä epäviralliset mielenkiintoisempia

11.40

Tresen alueella useita "luonto" kohteita jotka pitää vuosittain tarkistaa: Keskustammen vaaka-oksen kunto, Tresen kuuluisin pahka syksyisin, rypälesadon onnistuminen, vanhainkodin liljat

11.44

11.44

11.44

11.44

12.40

Lintujen & eläinten bongailu lisäksi tykkään etsiä näitä koulujen, päiväkotien ja järjestöjen rasteja/tehtäviä. Olisi kuitenkin hyvä jos jossain olisi info kunkin tapahtuman päättymisajasta, jolloin nämä selvästi unohtuneet rastit voisi kerätä pois

12.40

Bellisnurmikot. Lumi näyttää laskeutuneen kesäksi Treseen. Suru tulee nurmikonleikkupäivinä. Iloinen yllätys jos joku kohta jää leikkaamatta, vaikei hoitamaton nurmikko kuulukaan kartano ympäristöön

12.52

11.28

Luonnon moninaisuus tresen rikkaus. Vuoden kierron seuraaminen hoidetun puistoalueen ulkopuolella tuo vierailijalle elämyksiä

11.31

11.31

Tresessä joitain infotauluja (usein sotkettuna), mutta niitä voisi olla enemmänkin. Esim viljavarastosta tai piparkakkutalosta ei taida löytyä mitään vaikka niillä monivaiheinen elämä.

11.28

Luotain 1.

1. [redacted] paikallinen asukas
20.49

2. Träskändan puisto on minulle 1) rentoutumis-/rauhoitumispaikka, kun on stressiä 2) kuntoilupaikka - käyn siellä kävelyllä ja 3) retkikohte - käymme siellä perheen kanssa usein viikonloppuisin retkellä.
20.53

4. Kahvila, ravintola, majoitustoimintaa, ohjattua liikuntatoimintaa, kokous-/kurssitiloja, etätyöpiste
21.00

3.1. Kun ajaa Träskändan ohi ja näkee vilahduksen kartanosta, puistosta ja metsästä, muistaa aina sen, miten onnekas on, kun saa asua tällaisen paikan vieressä. Ohi ajaessakin puistosta tulee hyvä mieli.
21.08

3.2. Heti kun astuu puiston metsäpolulle, mieli alkaa rentoutua. Sen ihan tuntee kropassa, kun yhtäkkiä on helpompi hengittää.
21.12

3.3. Puistossa tulee seurattua eläimiä; lintuja ja oravia. Näitä mustarastaita varsinkin näkee ja kuulee paljon. Kerran näimme karpään juoksemassa puiston kiviaidalla.
21.17

3.4. Puistossa tulee seurattua vuodenaikojen vaihtumista ja luonnon muutoksia niiden mukana. Täällä puistokäynnillä kielot olivat juuri puhjenneet kukkaan. Erityisesti rakastan kevään sini- ja valkovuokkomaisia Träskändassa.
21.21

3.5. En koskaan kyllästy ihmettelemään luonnon ihmeellisyyksiä, kuten toisiinsa kietoutuneita puita tai hassusti kiemurtelevia juuria. Näitä tulee aina ihasteltua puistokäynnillä.
21.27

6 video_Luotain 2

3.6. Rakastan vettä. Sen ääni on luomoava.
21.31

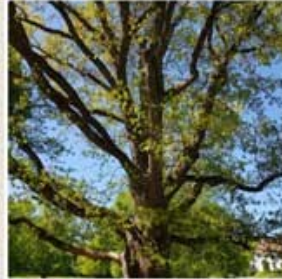
3.7. Rauhallista, kaunista, ihanaa!
21.36

3.8. Puiston sillat ovat kauniit. Aiemmin sillan luona oli paljon sorsia. Tänä keväänä/kesänä niitä ei ole näkynyt. Tytön kanssa heittelemme käpyjä veteen ja niitä ihmettelemme.
21.41

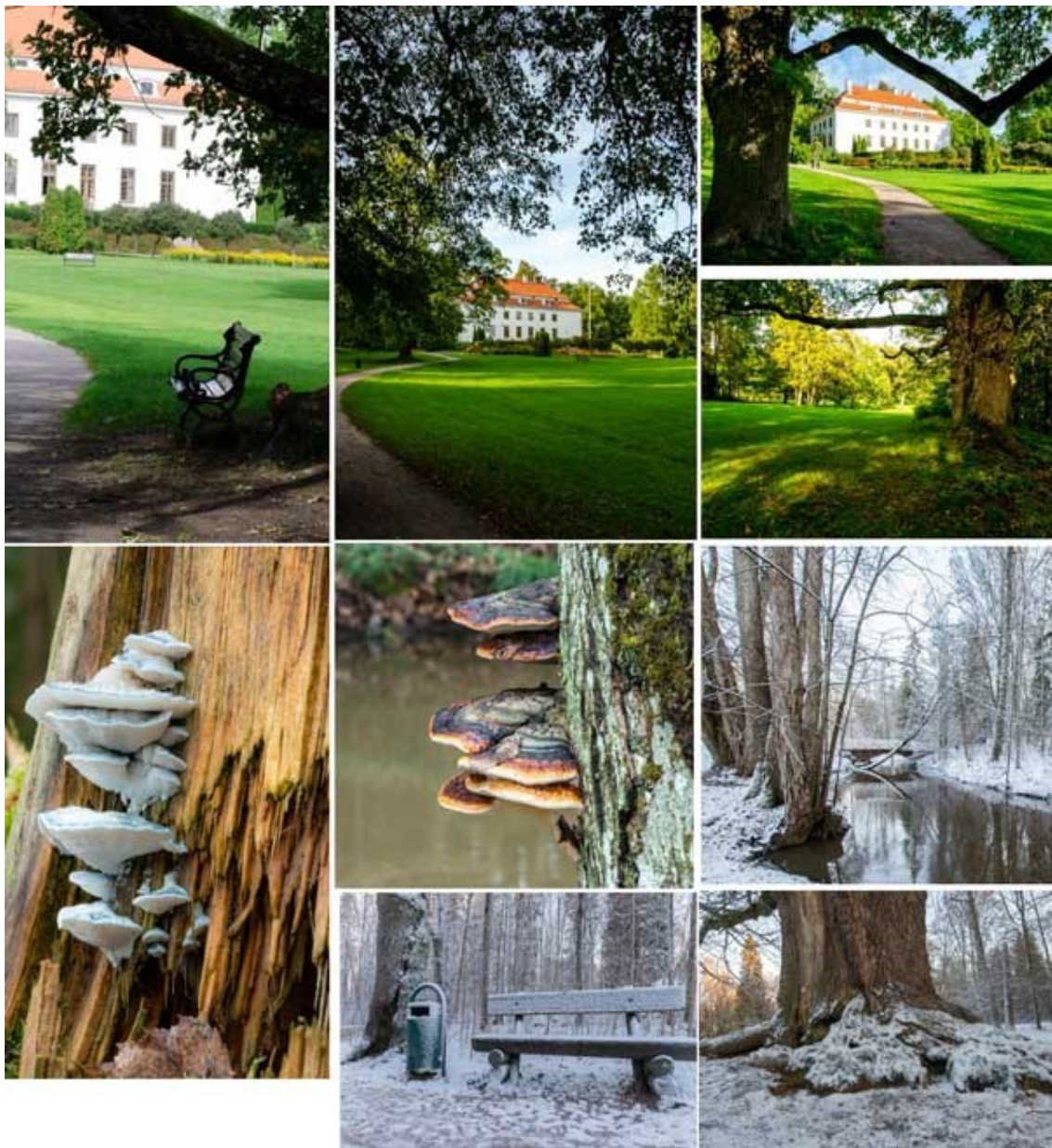

3.9. Kun metsäpoluilta astuu puiston puolelle, on eteen avautuva maisema vaikuttava. Vihreä nurmi levittäytyy laakeasti molempiin suuntiin ja kartano hohtaa valkoisena mäen päällä.
21.47

3.10. Puiston puut ovat kertakaikkisen kuvauksellisia.
21.50

Luotain 2.

1) [REDACTED]

Käyn säännöllisesti puistossa.

2) Olen kiinnostunut luonnosta. Erityisesti vanhat puut ja käävät kiinnostavat minua.

Myös luonnon suojelu ja luonnonsuojelu alue: Linnut, eläimet

3) Maisema ja ympäristö. Kantokääpä sinihaprakääpä. Eri vuodenaajat maisemassa.

4) Luonto elämyksien tarjoaminen luonnon kannalta köyhtyvässä maailmassa. Taatusti kiinnostusta löytyy ja kiinnostuneita. Myös mahdollisesti matkailua ajatellen Paljon harvinaisia lajeja.

Luotain 3.

Liite 7: Haastattelumateriaali: Eväitä kestäväen tulevaisuuden ratkaisuun

Asiantuntijahaastatteluista on koottu eväitä kestäväen tulevaisuuden ratkaisuun.

1. Kestävä kehitys ja vastuullinen toiminta

”Niin kauan kuin olen ollut Koneen Säätiön johdossa, on arvoihin kuulunut kestävä kehitys ja vastuullinen toiminta. Niihin kiinnitetään huomiota apurahoja jaettaessa, mutta toki myös omissa toiminnoissamme niin, että toimimme kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti. Meille on myös hankittu metsää Kemiönsaarelta kompensoimaan toimintamme aiheuttamia vahinkoja ilmastolle ja biodiversiteetille. Energiänsäästö, roskien lajittelu ja kierrättäminen ovat jo itsestäänselvyksiä, niitä ei tarvitse enää miettiä. Ollaan tehty monenlaista kuten tehostettu energiankäyttöä, otettu käyttöön maalämpö ja otettu huomioon saavutettavuus yhteistyössä Kulttuurilla kaikille -palvelun kanssa. Meidän ekologisesti kestäväen residenssitoiminnan ohjelmamme tulee olemaan askel eteenpäin, että muutettaisiin koko ajattelutapaa sellaiseksi, että se perustuisi vähemmän esimerkiksi matkustamiseen ja kuluttamiseen.”

Kestävä

- kaikkien SDG-tavoitteiden toteutuminen paikassa
- hiilineutraalius
- toteutus ekologisesti, sosiaalisesti ja taloudellisesti kestäväällä tavalla
- lähiympäristön asukkaiden tarpeiden huomiointi

Ekologinen kestävyys

”Kun tulee puiston sisälle niin tulee lintujen laulukkuoro, erityisesti kesäisin ja keväisin, kevätukat kukkivat, pähkinäpensaiden alla valkovuokot, se on sellainen, mikä helposti unohdetaan, että se on yks arvo myöskin.”

- biodiversiteettikaista keskellä kaupunkia
- monimuotoisuuden edistäminen
- luontoläheisyys
- rakennuksiin maalämpö
- tarvitsemme viherkeitaita
- alueen kulutus, kestävyys ja kantokyky ovat huomattavasti korkeammat, kun on rakennettuja polkuja, joihin voi ohjata kulkua.

Kulttuurinen kestävyys

- ympäristön historiallinen syvyys
- kotiseutuylpeys ja -tuntemus

- paikallisen identiteetin vahvistuminen
- paikallisen kulttuurielämän rikastuminen ja kansainvälistyminen
- kyläelämän vilkastuminen

Sosiaalinen kestävyys

”Alue on suojeltua luonnonsuojelualueetta, joka takaa pysyvän biodiversiteettikaistan kaupunkirakenteissa ja viihtyisää kaupunkiympäristöä, edistäen näin ihmisten terveyttä ja monimuotoisuutta.”

- ihmisen hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen
- paikallisen ympäristön kasvava merkitys ihmiselle
- viihtyisä kaupunkiympäristö
- ihmiset pääsevät kulkemaan hoidetuilla nurmialueilla, nauttimaan kartanopuistosta ja miljööstä ja rauhasta
- Ihmiset rakastavat semmoista, että ne menee johonkin kauniiseen maisemaan ja voi välillä istahtaa kahville ja syödä vaikka munkin
- kun ihmiset itse sitoutuvat, on se parasta terveyden ja mielen hoitoa
- elämisen laatu

Taloudellinen kestävyys

”Tuloperusteisesti ei mikään (toiminta) pysy tuollaisessa pystyssä, koska kustannukset ovat aikamoiset. Melkein pitäisi olla julkinen palvelutila tai jos löytyy joku säätiö, joka haluaa tehdä jonkun yhteisötilan. Talouden kannalta ei varmaan hirveen hyvin muu rullaa. On lotto-voitto, jos kestävä käyttötarkoitus löytyy.”

- Jos rakennetaan uusi rakennus, jonka elinkaari on 30-50 vuotta, joka sen jälkeen puretaan. Jos vertaa tähän, jota ei edes voi purkaa koska on suojeltu, niin kustannus ja investointi on ihan eri luokkaa kun ajatellaan rakennusten elinkaarta.
- toiminnan tulisi olla itsensä maksavaa toimintaa
- liiketaloudellisesti kannattava malli
- kun paikka on siinä missä on, eikä sitä pysty jyrätä muuhun käyttöön, olisi fiksuja, että sitä pystyttäisiin hyödyntämään
- eikö olisi järkevämpää antaa olla siellä jotain väliaikaistoimintaa, joka auttaisi rakennusten ylläpitoa
- väliaikaiskäyttö voisi olla hyvä, koska kaupunki joutuu ylläpitämään niiden tilojen lämmitystä

- nyt on ehkä vaikea löytää semmoista pysyvää merkittävää käyttäjää, joka investoi siihen. Jokainen askel mitä syntyisi tämän eteenpäin viemiseksi, olisi lähtökohtaisesti positiivinen.
- tarvitaan taloudellinen kokonaisnäkemys: millä tavalla toiminta olisi taloudellisesti jollain aika välillä fiksua ja kannattavaa.
- Onko pelkkää tuloa peruskorjauksen jälkeen, vai kustantaako jotain vielä toimialoille. Voisi olla hankala poliittisesti hyväksyä, jos raha pitäisi löytyä myös esimerkiksi kulttuurilautakunnan budjettiin
- toimija pääsisi terveellä tavalla yrittämään siinä - vaatisi varmaan kaupungilta jotain satsausta
- kokonaistaloudellisuus, huomioiden hyvinvointi
- tarvitaan taloudellinen kokonaisnäkemys: millä tavalla toiminta olisi taloudellisesti jollain aika välillä
- ei voi olla hallitsemattoman rahan kaivo - jos toivo edellä mennään ja pikkasen kunnostetaan nurkkaa ja sitten joka vuosi siihen on laitettava miljoonia talousarvioneuvotteluissa, niin sekin on huono. Täytyisi löytää sellainen konsepti, joka on realistinen ja tehdään kertasatsaus kaupungin toimesta, jonka jälkeen lähtisi pyörimään omillaan ja olisi hallittu summa.
- Ehkä taloustieteessä liikaa mietitään, että jos halutaan parempaa tulosta, niin leikataan kaikkialta. Joskus voidaan tehdä toisen tyyppisiä ratkaisuja.
- kohtuullinen vuokrataso, jotta kaikenlaisilla kulttuuritoimijoilla ja lähialueen asukkailla ja yhdistyksillä olisi mahdollisuus vuokrata tilaa. Nykyinen kaupungin tilavuokra esimerkiksi Lasten kulttuurikeskus Aurorassa veisi yhdistyksen koko vuoden budjetin.
- vuokranmaksukykyistä toimintaa
- pitkät vuokrasopimukset, esim. 20 vuotta

2. Muutos on väistämätön

”Käyttö on parasta suojelua. Muuten näitä ei voi suojella. Mutta kyllä tässä täytyy olla kohtuullinen budjetti sillä, joka lähtee kunnostamaan. Me etsimme ensisijaisesti maata, niin tuli tämmöinen kulttuurihistoriallinen lisää siihen. Pitää kyllä sanoa, että pitää varautua, että muut jutut ovat ihan helppoja, mutta remontit ei. Ne vievät paljon rahaa ja aikaa. Organisointi ja johtaminen vie paljon resursseja. Vasta kun ruvetaan korjaamaan, niin nähdään rakenteita ja siinä vaiheessa sitten vasta tiedetään minkä kokoinen remontti on. Mitä enemmän pääsee rappeutumaan se tila tai ne rakennukset, niin se kasvaa potenssissa se remointitarve, eli hintalappu. Jos siellä on katot kunnossa ja tuuletus kunnossa rakennuksissa, niin siinä on toivoa sillä projektilla, mutta jos ne on päässyt rappeutumaan, niin sitten siitä tulee iso työ.”

Käyttö on parasta suojelua

- toiminta rakennuksissa on niiden säilymisen edellytys
- rakennukset rappeutuvat hiljalleen, jos käyttöä ei ole
- mitä ole nähnyt ja oppinut liittyen rakennuksen kunnossapitoon, on parasta ylläpitoa niiden käyttäminen
- jos joskus halutaan kunnostaa, niin kustannukset nousevat jatkuvasti, mitä kauemmin on tyhjillään
- jokainen rakennus tarvitsee sitä käyttöä, muuten muutamassa vuodessa kunto heikentyy koko ajan käytön puutteessa
- jos tilalle saadaan määriteltyä joku käyttö, niin se saadaan pelastettua. Ei kannata liikaa jumittaa käyttötarkoitukseen, koska se voi olla se jarru, joka pysäyttää. Käyttötarkoitus voi muuttua, kun rakennus on saatu pelastettua
- pitäisikö investoida kerralla kunnolla ja laittaa se kuntoon. Pikkuhiljaa saataisiin tunnettuutta ja imagohyötyä varmasti myös valtavasti
- ei ole kenenkään etu, että rapistuu ja on ilman käyttöä
- tilat kun tyhjillään niin houkuttelee ilkivaltaa. Nytkin murtauduttu ja ollut ilkivaltaa rakennuksissa.
- mitä enemmän porukkaa, sitä enemmän rauhatonta, mutta toisaalta jos toimintaa olisi iltaisi, niin rauhoittaisi ilkivaltaa. Jos olisi enemmän käyttäjiä, niin voisi vaikuttaa siihen, ettei olisi niin paljoa toimitettomia
- nuoret, joilla ei ole paikkaa mihin mennä, syyllistyvät ilkivaltaan. On tehty paljon tuhoa, kuten tuhottu ulkoilmakota Auroran koulun päädyssä
- keisarin vessa alkaa olla siinä kunnossa, että menee kohta kasaan koko paikka, myös Piiparkakkutalo aika huonossa kunnossa
- En haluaisi itse olla valtuustossa, kun todetaan, ettei mitään enää ole tehtävissä

Kaupunki omistajana jatkossakin?

- en haluaisi, että tämä kartano siirtyy pois kaupungilta, mutta jos se on ainoa tapa saada se pelastettua, sekin pitää olla harkinnassa
- myyntiä ei ole harkittu
- kartano ja koko alueen rakennukset pitäisi olla Espoon kaupungin omistuksessa
- kaupunki hallinnoisi jatkossakin

”(Kartanon) ikkuna rikotaan pari kolme kertaa vuodessa, siitä yleensä menty sisään. Ainakin viime kesänä oli nuoria. Yksihän niistä oli saatu kiinni ketä täällä oli käynyt, niin nuoria joilla on liikaa aikaa. Täällä saa rauhassa touhuta, kun ei sitä valvontaa ole. Meni pari vuotta

kun se ylty, kun vanhainkoti tyhjeni. Sitä koko ajan pelättiin. Sillon tässä oli valvonta yötä päivää, toimintaa koko ajan.”

”Sehän on todella hieno paikka. Sekin on tosiasia, että kyllä siinä käy niin, että rakennukset lysähtää pikkuhiljaa kasaan ja sitten meillä ei ole sitä historiaa eikä kulttuuria, vaan on vaan entinen paikka, joka on joskus ollut merkittävä paikka Espoon historiassa.”

Koen sen itse niin, että on meidän velvollisuutemme ja Espoon kaupungin velvollisuus huolehtia siitä, että se säästyy jälkipolville. Ja uskon siihen, että kun se laitetaan kuntoon, niin siinä on samanlaista potentiaalia kuin Louhisaaren kartanossa. Pitäisi huolehtia siitä, että säilyy jälkipolville. Jos ei löydy nyt tahtotilaa, että tehdään jotain, niin sitten sen voi unohtaa, koska kohta sitä ei enää voi pelastaa. Tässä tapauksessa näen, että jos ei nyt löydy tahtotilaa et tehdään jotakin, niin sitten sen voi unohtaa, koska sitä ei kohta voi pelastaa. Kun olen kuunnellut näitä insinöörejä ja muita, jotka käyvät sitä läpi. Rupee olla niin huonossa kunnossa, että sit sitä ei ehkä enää voi pelastaa.”

3. Miksi Träskändan kartano tulisi säilyttää tuleville sukupolville

”Kysymyksesi siitä, mitä varten pitää säilyttää kartanoita ja kartanoympäristöjä. Lakiin perustuva suojeluhan tarkoittaa nimenomaan sitä, että Suomen kansa on halunnut näitä säilyttää arvokkaina muistumina menneistä ajoista. Jos haetaan instrumentaalisempaa arvoa, se löytynee siitä, että ihmissilmä kokee kartanorakennukset miellyttävinä, ja kartanopuistot rauhoittavina ja miellyttävinä paikkoina olla. Kartanot puistoineen edustavat myös mittavaa kapitaali-investointia, joten niiden hävittäminen on sama kuin pääoman hävittäminen, jos puhutaan taloustermein. Harva yksityishenkilö pystyy tänä päivänä luomaan sellaisen kokonaisuuden. Itse koen sekä koulutukseni, että työni kautta kysymyksen irrelevanttina. Kartanoilla, kuten muillakin kulttuuriympäristöillä ja -maisemilla, on sisäsyntyinen (intrinsic) arvonsa, joka tulee pitkästä elämästä ja käytöstä, sen lisäksi, että niitä koetaan esteettisesti miellyttävinä. Ne ovat tärkeitä paikkoja eletyn historiansa kautta, keskeisinä toimijoina pitäjän ja valtion elämässä.”

Ajallinen kerrostuma, kulttuuriperintö ja identiteetti

”Vanhoja rakennuksia ja kartanoita ei synny uusia. Niitä on rajallinen määrä. Jos yksi häviää, hävitetään tai sitä kohdellaan niin, että sen arvo vähenee, niin pieni osa suomalaista ja maailman kulttuuriperintöä häviää samalla. Aika yksiselitteistä minusta.”

- Historiallisesti arvokas, kaunis ympäristö, minkälaisia ei rahalla saa lisää

- Varsinkin kyseinen kohde on osa suomalaista kulttuurihistoriaa, ihan täysin poikkeuksellinen kohde, johtuen jo Aurora Karamzinin henkilöhistoriasta ja hänen filantrooppisesta elämännäkemyksestään
- kohde ja ympäristö on myös kulttuuriympäristönä täysin poikkeuksellinen. Meillä on Suomessa aika vähän tämän tyyppisiä kohteita ja kokonaisuuksia vielä.
- itseisarvo
- Oleellinen osa Espoon kartanokulttuuria. Kun Glims edustaa talonpoikaiskulttuuria niin Träskända puolestaan kartanokulttuuria.
- Espoossa on pulaa tämmöisistä paikoista, joissa on historiaa ja juurevuutta
- Espoolaisten yhteys paikallishistoriaan on hyvin ohut
- sillä on arvonsa, että on ajallista kerrostumaa ja näkyy, että on myös ollut jotain jo 1800-luvulla
- on hyvä olla eri aikakausien rakennuksia rakennuskannassa, antaa perspektiiviä rakentamiseen ja ihmiset näkee niitä.
- paljon kulminoituu Aurora Karamzinin merkitykseen Suomen historiassa ja moniin muihin ihmisiin Auroran ympärillä
- meillä ei ole hirveästi keisariajan monumentteja tai paikkoja
- olemme ylpeitä itsenäisestä Suomesta, mutta yhtä ylpeitä voimme olla Suomen suurruhtinaskunnasta ja siitä, mitä silloin on ollut
- historian olemassaolo nykyajassa niin, että meillä on joku pohja ja perusta mille voidaan tulevaisuutta tehdä niin, että siellä on jotain fyysisiä rakenteita ja henkistä perintöä, niin olisi kiinnostava ylläpitää
- kulttuuriperintö, identiteetti ja historia - sitä parempia kohteita verovaraille ei oikein voi löytyäkään
- pitää säilyttää ja arvostaa sitä mitä meillä on

”Erityisesti Espoo tiedetään siitä, että siellä ei juuri ole mitään vanhaa ja kaikki on rakennettu 50-luvun jälkeen - paikallisesti varsinkin merkityksellistä, että on jotain pidempiäkin kytköksiä historiaan, kuin lähdetään lähiöiden rakentamisesta. Sitten ylipäättään eteläsuomalaista maisemaa, että on tuommoisia kartanomiljöitä. Paikka tuo historiaa ja juurevuutta ja sitä kautta kerroksellisuutta, jotta pystyy tuntemaan olevansa jatkumoa jollekin. Se luo sitä kautta myös paljon kiinnostavampaa ja monipuolisempaa miljöötä, jota suunnittelemalla ei olisi pystytty tekemään. Ja se, että rakennusten purkaminen ilmastonmuutoksen vastaisen taistelun aikakaudella on aika hölmöä koska uuden rakentamisesta tulee aika paljon päästöjä. Parempi korjata vanhaa, sitä mitä on, kuin rakentaa uutta.”

Ympäristö

- luonnonsuojelualue on se arvo

- vehreä alue
- harvinaisia lajeja - nähty lintuja kuten rantasipi, kuningaskalastaja ja kaulushaikara
- nisäkkäitä - alueella nähty villisika, saukko, kärppä, kettu,
- kaikki kolme siippalajia eli lepakkoa puistossa
- Ainoa yhteneväinen viheralue, joka on säilynyt tiukan rakentamisen keskeltä, kun katselee karttaa. On vaikea kuvitella, jos alue ei olisi luonnonsuojelualuetta, niin olisi enää muuta jäljellä kuin kartanopuisto, joka menee joen toisella puolella. Jos suojelua ei olisi, mahdollistaisi se alueen nakertamisen pala palalta.
- Jos kaikki paikat laitetaan tukkoon, eikä ole yhtään yhteisiä kokoontumistiloja, oleskelutiloja, niin sille paikalle ei muodostu mitään identiteettiä. Kaupunkisuunnittelu-juttu. Kaupunki tarvitsee identiteetin ja vetovoimatekijän, että mielletään mielekkääksi paikaksi asua ja elää
- jos puistoon tulee klo 16 jälkeen, näyttää siltä kuin puisto pysyisi kauniina itsestään. Jos mietitään polvenkorkuinen heinikko tälle alueelle, niin muuttaisi aika paljon fiilistä, tunnelmaa ja käyttäjiä. Aika nopeasti se kasvaisi, jos olisi hoitamatta. Jo viikonlopun jälkeen roskia pursuilee ja naakat niitä levittelee. Jos päätettäisiin yhtäkkiä ottaa resurssit ja paikka olisi parikin vuotta ilman hoitoa, niin se on pitkä aika viheralueen elämässä. Niin kauan kun homma toimii, ei asioita usein pidetä tärkeinä.

”Espoon parhaimpia puolia on ehdottomasti se, että on paljon vihreitä ja väljyyttä ympäristössä. Espoossa on paljon parempi hengittävä kuin Helsingissä. Se, että meillä on keskellä kaupunkia tommonen alue, missä on hyvä hengittävä, niin kuntalaiset ja kaikki suomalaiset tarvitsevat tällaisia paikkoja, joissa on väljyyttä, hyvä liikkua ja luontoa.”

4. Vahvuudet

”Kartanot ovat olleet merkittäviä sekä sosiaalisen, taloudellisen ja kulttuurisen kehityksen kannalta. Esim. Träskändassa perustettiin Espoon ensimmäinen kansakoulu, perustettiin yksi maamme ensimmäisiä meijerikouluja - saatiin juustonvalmistus-taito leviämään suomessa. Träskända on merkittävä suomen puistoarkkitehtuurin kehityksen kannalta. Träskändan puutarhureista tuli Hämeenlinnan ja Turun ensimmäiset kaupungin puutarhurit ja toisesta myös Suomen ensimmäisen puutarhakoulun eli Kupittaaan puutarhakoulun perustaja. Sillä tapaa Träskända on sellainen välittäjän roolissa ollut merkittävä Suomessa.”

Historia ja juurevuus

- Juureva historiallinen virkistysmahdollisuus
- kansallisesti rikas historia
- vain historiasta voi ammentaa tarinoita - se on aarrearkkuja mahdollistaa erilaisen tuotteen teistamisen

- se mitä puistossa ja kartanossa on tapahtunut, edustaa Suomen hyvinvoinnin kehitystä ja vienyt kansalaisyhteiskuntaa oikeaan suuntaan
- että antaa mielen syvyyden mitä tahansa siellä tekee
- ei tarvita pelkkää leipää ja sirkushuveja vaan myös merkitystä
- Espoossa ei ole liikaa historian ja juurien havinaa - hyvä jos pystyttäisiin hyödyntämään
- ihmisten keskinäinen kanssakäyminen ja kanssakäyminen luonnon kanssa ja kulttuuri vahvasti läsnä

Aurora Karamzin

- paikka oli Aurora Karamzinin sydämen koti
- parisataavuotta sitten Karamzinin aikaan oli merkkipaikka, jonne tultiin kaikkialta
- erittäin voimakas naisvaikuttaja historiassa, jolloin miehet olleet vallassa
- Auroran perinne liittyy sosiaalityöhön, pedagogiikkaan, kulttuurihistoriaan, moniin asioihin

Adolf Törngren

- isoäiti Eva Törngren sponsoroi Elias Lönnrotia tekemään Kalevalan
- naisten vapautuminen koko maassa
- arkkitehti, joka junaili Mechelinin kanssa maailman radikaaleimman perustuslain (1905), joka salli naisten tulla eduskuntaan - tasa-arvo
- itsenäisyyden junailu Suomelle - ykkösasiantuntija sille, minkä pohjalta sitten poliittisesti voitiin tehdä itsenäisyysjulistus
- Kagaalin salaseuran kokoontuminen Träskändassa
- Versailles'n rauhanneuvottelija
- oli synnytysoopin dosentti ja toi uusimman tiedon maailmalta, että Suomen lapsikuolleisuus saatiin romahtamaan - Törngren toi sen osaamisen Suomeen

Vehreys ja luonto

- virkistäytyminen vihreän äärellä - kaikki eivät halua keskelle metsää virkistäytymään
- vanhat puut

Korona

- tuonut kysyntää lähikohteille, virkistysalueille ja kotimaan matkailulle enemmän kuin koskaan
- yhä korostetummin on tullut tarve kansainvälisesti kokoontua kasvotusten, muutamaksi päiväksi tai viikoksi. Fyysisenä kohtaamispaikkana erinomainen
- ihmiset kaipaavat luontoon
- ulkoalueella tapahtuva virkistyminen suositumpaa kuin koskaan

- jos jotain positiivista koronasta, niin ihmiset miettii näitä kotimaan lähialueita

5. Haasteet ja rajaukset

”Remontin tekeminen on tosi vaikea juttu. Meillä oli huipputekijät Saaren kartanossa, huippu arkkitehtitoimisto, hyvin tarkkaan mietitty meidän rakennuttajakonsulttifirma, hyvillä referensseillä varustettu urakoitsija, ja siitä huolimatta nyt on ilmennyt, että siellä on tehty tosi isoja virheitä ja laiminlyöntejä siinä korjaamisessa. Nyt on toistakymmentä vuotta siitä, kun tehtiin, ja nyt on huomattu vakavia sisäilmaongelmia. Kannattaa olla todella tarkka, että korjaajat ovat hyvät ja oikeat. Lauttasaassa meillä oli myös huippu rakennuttajakonsultti, huippusuunnittelija ja erittäin hyvät tekijät. Nyt me ollaan hirveän tyytyväisiä siihen, että oli valittu hyvät tekijät niihin. Siinä kohdassa on käsittämättömän suuria riskejä, mitä ei ole osannut ennen arvata.”

Avoin käyttö

- puistoa ei saa sulkea kuntalaisilta
- pääarakennukseen oltava avoin sisäänkäynti
- hoivapalvelut sulkisivat paikan ainakin osittain

Paikasta ei saa tehdä liian houkuttelevaa

- Paikka on siksi niin ihana, ettei sitä käytetä - tallattaisi pilalle jos olisi laajemmassa käytössä. Suojelee itse itseään
- ei voi olla toimintaa, joka kuluttaa sitä eikä sellaista, joka edellyttää kajoamista maahan, esimerkiksi pysyviä rakenteita
- Kulutuksen ja kulunohjaus on a ja o, miten siellä puistossa liikutaan
- ei voi olla massatapahtumia, eikä liian montaa suurta tapahtumaa vuodessa.
- Träskändan kartanon luonnon kanto- ja palautumiskyky tulee huomioida paikan mahdollistamissa kävijämäärissä
- asettaisin rakennukseen jonkun rajan henkilömäärälle
- aktivointi niin, ettei liikenne kasva kammottavan paljon
- ei isoa turistiryntäystä

Luonnonsuojelualue, kaava, parkkipaikka

”Suomesta puuttuu kulttuuriympäristölaki, jolla voisi suojella arvokkaita kulttuuriympäristöjä, mitä Firenzen sopimuksen mukaan pitäisi olla. Ongelmallista, koska luonnonsuojelulaki lähtee luonnonoloista, eikä siitä, että on ihmisen toiminnan tuotos.”

- Koko paikka on luonnonsuojelualuetta, myös rakennukset. Se on hyvin vahva päätös, jota ei noin vaan pureta, eikä siitä voi irrottaa osia.

- Koska siinä ei ole kaavaa, eikä omaa pihaa, tonttia osoitettu, niin moni asia jäänyt kiinni siitä kun pitäisi olla parkkipaikka. Luonnonsuojelualue estää kaavan ja tontin erottamisen
- puiston puolella kiinteistönhoito vastaa talosta ja siitä ulkoseinästä heti paperilla kai joku kiinteistönhoito pihalla, mutta kun ei kiinteistön rajoja ole, niin puistoaluetta käytännössä heti
- palstaviljely ei sovi luonnonsuojelualueelle
- kartanopuiston laajat nurmikkoalueet mahdollistavat sen, että paikka kestää kovaakin kulutusta
- metsäpuiston puolella näkyy voimakasta kulutusta Auroran koulun ympäristössä, koska on koulun lähimetsä. Luonnonsuojelualueen ympärillä pitäisi olla puskurivyöhyke, ettei sinne kohdistuisi virkistyskäyttöpainetta niin kuin nyt
- Glimsinjokea ei saa raivata, sillä se on osa luonnonsuojelualueetta ja tärkeä osa jokiluontoa. Jos joen raivaisi, laskisi Pitkäjärvestä vesi ja aiheuttaisi tulvia Espoonlahden ja Kirkkojärven välissä
- paikallisena asukkaana huolesttaa, ettei luonnonsuojelualueesta ruveta napsimaan tilaa parkkipaikoille
- helposti käy sillä tavalla, että suojellaan sellaista mitä ei kohta sitten ole kun ne kuuset iän takia ränsistyy ja kuivuu, ja hyönteistuhon leviää (kuusijääriä ja kirjanpainaaja). 200-vuotiasta kuusikkoa on mahdotonta säilyttää. Ulee sellainen keskeneräinen tunne koko ajan. Nuuksiossahan on tuhansia hehtaareja havupuuvältaista aarnialuetta, niin se ei oikein tuohon asutuksen keskelle sovi. Saataisiin tänne jalopuukuvio kuten Laaksoalahdessa
- haluaisin, että metsä siivottaisiin ja laitettaisiin kuntoon - puuta ristiin rastiin mätänemässä, niin ei pääse liikkumaan. Poluilla jotenkin, mutta osa niistäkin umpeen kasvanut. Samoin joenranta, edes pesutupaa ei näe enää.
- miksi ei voi olla sellainen metsä kuin aikoinaan, jossa pystyi sentään sienestämään ja keräämään marjat pois, ei semmoinen rytö kuin nykyään

Nykyaikaisen tekemisen ja museon yhdistelmä

”Suurin haaste on nykyaikaisen tekemisen ja museon yhdistelmä. Kaikessa toiminnassa on kamppailu nykyaika vastaan historia. Tulee nykyajan määräyksiä esim. esteettömyyteen, viihtyvyyteen, logistiikkaan ja turvallisuuteen liittyen. Miten ne saa toimimaan vanhassa rakennuksessa niin, ettei tarvitse hävittää historiaa sieltä rakennuksesta, ei rikota asioita. Miten tekniikka nivotaan rakennukseen - lamput, äänentoistolaitteet, opasteet. Miten kiinnitetään niin, että päästäis mahdollisimman vähillä vaurioilla ja miten taloa remontoidaan niin, että sieltä ei häviä jotain sellaista, jota ei koskaan voida palauttaa ennalleen.”

- pienet tilat ja logistiikka, miten ihmisiä kuljetetaan tilasta toiseen
- mitkä toiminnat voi kannattavasti toimia
- turvallisuusnäkökulmat

- kapasiteetti - minkä kokoiisiin yleisö tapahtumiin se venyy ja toimii
- esteettömyysasiat
- kokous- ja kongressitoiminta, joka vaatii liikaa modernisointia tiloihin, ei sinne sovi
- kokemattomat kävijäryhmät haastavia vanhoissa rakennuksissa, joissa ei pysty pintoja putsamaan samalla tavalla kuin uudemmissa, esim. purkka plyysikankaisissa tuoleissa

Sijainti ja paikan saavuttaminen

- sijainti Espoon perukoilla on huono ja vaikeasti saavutettavissa
- sijainti ei ole ongelma, jos paikka kunnossa
- Träskända on hyvien liikenneyhteyksien päässä jos verrataan vaikka Mustion linnaan
- henkinen saavuttamattomuus - bussi tulee viereen ja kehä III vieressä
- kulkemisen rajoitteet
- Sijainti tiiviin kaupunkirakenteen keskellä tuo haasteita kasvaville liikennemäärille - rajalliset mahdollisuudet lisätä parkkipaikkoja ja rajallisesti julkisen liikenteen linjoja
- toisaalta erittäin lähellä - lentokenttä, pääkaupunki ja bisnesmaailman asiat on täällä
- sijainti on riittävän lähellä, mutta hieman kauempana - mahdollistaa esimerkiksi Espoon esittelyn kansainvälisille vieraille bussimatalla

Tunnettuus

- pitäisi tehdä tunnetuksi, jotta ihmiset löytää
- tällä hetkellä paikka on löytöretkeilijän kohde
- sisältö ratkaisee, kiinnostaako se ja löytyy sitä kautta
- voisi olla museokortti-kohde
- kartanopuisto vetäisi jo nyt jos joku markkinoisi

Peruskunnostuksen rahoitus ja toimijan löytäminen

” Yhteiskunnassa toiminta on yhä markkinavetoisempaa ja julkisen sektorin rooli pienenee yhteiskunnassa. Käytännössä tarkoittaa sitä, että vähemmän resursseja tehdä erilaisia asioita. Tässä tilanteessa tulee hyvin houkuttelevaksi, että halutaan, että tulee ulkopuolelta markkinatoimija, tai toinen toimija, joka ottaisi sen ikään kuin pois kaupungin käsistä ja vaikka esimerkiksi tässä tapauksessa diiliin kuuluis sitten se, että he kunnostavat ja saavat käyttöönsä kun samalla hoitaa sen kunnostuksen, jolloin kaupungilta ei menisi varoja siihen tai ainakin jakaisi kustannuksia. Sitten saa hienon asian hoitaakseen. Siitä usein ehkä unohdetaan se näkökulma, että jos täysin markkinavetoinen toimija, mihin ei haluta tai mahdollisimman vähän subventoida sitä julkisilla verovaroilla kaupungin puolesta, niin silloinhan se tarvitsee semmosen bisneskonseptin, mikä kantaa itse itsensä, niin se usein tarkoittaa sitten sitä, että se voi olla ristiriidassa jos kaupunki samalla haluaa, että siellä ei saa tehdä suuria muutoksia vaikka rakennussuojelun tai miljööön näkökulmasta, niin ehkä ei löydy toimijaa,

jolla ois mitään semmosta bisneskonseptia. - Täytyy olla tietty volyymi, jolla saadaan riittäviä massoja paikalle.”

- ajatus ollut, että toimijan pitäisi pystyä kustantamaan korjaukset - sellaista toimijaa ei ole löytynyt, eikä kaupungin budjettiin sitä ole saatu
- nyt on ehkä vaikea löytää semmoista pysyvää merkittävää käyttäjää, joka investoi siihen. Jokainen askel mitä syntyisi tämän eteenpäin viemiseksi, olisi lähtökohtaisesti positiivinen.
- nykytilanteen valossa, että vuokralainen kattaisi ne remontit, niin on aika kauaksi etäännyvä toive. Jos kaupunki tosissaan haluaa ratkaista tämän ongelman, joka on ollut mukana-tyyppinen jo pidemmän aikaa, niin luulen et siinä on pakko kaupungin laittaa rahaa peruskunnostukseen. Ajat on nyt aika erilaiset. Toinen kysymys on se, että tässä ajassa tekeekö kaupunki näin, kun talous tiukilla. Ei ole helppo yhtälo.
- innokkaita toimijoita on, mutta kenellä on rahkeita rahallisesti
- pääarakennuksen julkisivuremonttiin on varattu rahoitus, mutta sisätiloihin ei ole rahoitusta. Ei ole myöskään tiedossa käyttäjää.
- pitäisi olla taloudellisesti kannattavaa toimintaa, mutta rakennuksesta ei saa hirveästi irti
- yhä enemmän ollut painetta, että julkisen tahon pitäisi olla ainakin jollain tavalla kustannuksissa ja ylläpidossa mukana. Parhaillaan haetaan, että löytyisi tällainen hyvä kumppanuussuhde tai useita kumppanuuksia.
- ajankohta onneton, vaikea löytää ketään investoimaan
- 5 miljoonaa euroa on yksi hyvin pieni päiväkotit. Sehän siinä on, että päiväkodit ja koulut on lakisääteisiä. Suhteessa niihin, olisi kuntoon laittaminen pieni panostus. Mutta kuka sen maksaisi, siitä on kyse.
- arvovalinta mihin rahat käytetään
- tuottotavoite ollut niin suuri, että kaikki vetäytyneet
- on löydettävä kokonaisuus, mikä toimii ja että myös jostain tulee se raha, että kannattaa

6. Mitä mahdollisuuksia

- Espoossa on vähemmän ravintoloita ja kahviloita, kun muissa vastaavan kokoisissa kaupungeissa Suomessa suhteessa väestölukuun. Ne mitä on, on vähän liiaksi keskittynyt sieluttomiin kauppakeskuskomplekseihin.
- matkailupotentiaalia
- Espoossa ja seudulla kysyntää lähialueen vapaa-ajanviettopaikoista
- Tällä hetkellä tommosta kartanomiljööseen yhdistettyä kohdetta, jossa vois toimia kahvilatoimintaa, majoitustoimintaa, juhlapalvelua, juhlatilaa, niin semmosia kohteita ei hirveästi ole.

- Jos saisi rakennettua sillan Lasten kulttuurikeskus Aurorasta Träskändan puistotien yli, voisi tuoda lisäpotentiaalia pysäköintitalalle ja olisi turvallinen yhteyden Träskändan puistoon
- jos Träskända saataisiin toimivaksi paikaksi, niin Lasten kulttuurikeskus Auroran veto-voima lisääntyisi, Vetovoimainen: Lasten kulttuurikeskus ja aikuisille kulttuuriravintola tai kulttuuripaikka

7. Visiot Träskända 2030

*”Hakisin jotain pysäyttävämpää, joka erottuisi muista kartanoista ja museoista. Tämmöistä tulevaisuutta luotaava, yhdessä tekemisen, vastuunkannon, espoolaisen verkostokulttuurin ilmentymää. Espoo haluaa olla edelläkävijä ja siinä mielessä, jos löytyisi yhdistelmä missä olisi SDG kestävän kehityksen kaikki ulottuvuudet yhteen kokoava. Siinä mielessä innovaatioiden lähde, keidas, ja keskellä suomalaista luontoa, eri vuodenaikoja. Ehkä tämmöisestä löytyisi sille sitä sellaista kattavuutta, jolla se erottuu. * Mieli ja mielelle siipiä tulevaisuuteen tämän ympäristön avulla. * yhdessä tekemisen tila, jonne voi tulla innovaatioleireille esimerkiksi näitä SDG:n 17 osa-alueita tarkasteltaisiin, kansainvälisiä kohtaamisia. Siellä voisi rakentaa tulevaisuutta.”*

”Aurorakodissa asumista tai nuorisokeskus ja päärakennus ilmentäisi Träskändan tai Aurora Karamzinin historiaa ja elämää, jonkin tyyppinen näyttely tai museo. Naisyrittäjyys, naiseen liittyvää toimintaa. Mahdollisuuksien rajoissa juhlapalvelutoiminta. Kaikelle kansalle avoin toiminta olisi paikan historiaa ja henkeä hienosti kunnioittavaa.”

”Vanhainkotitalot asuttuja, puisto hoidettu ja pidetty alkuperäisessä kunnossa, rakennus juhlatilana, jossa avoin ravintola, yhdistyksille kokoustilaa ja yrittäjyys naisyrittäjyyden kautta. Ylhäällä voisi olla kauneushoitola tai mitä halutaankaan, kampaajaa, käsityöpajoja. Tasa-arvon historia näkyisi siellä, joko tapahtumina, näyttelyinä. Tasa-arvolla tarkoitan Aurora Karamzinin elämää, mutta myös siihen liittyy monia muitakin henkilöitä, joilla vahva tasa-arvo-historia. Siihen voisi hakea tukea. Aika ainutlaatuista aikaa eletty kun Suomi ensimmäisenä maana saanut äänioikeuden naisille.”

”Sinne kulkisi sujuva joukkoliikenneyhteys niin, että sinne on eri puolilta Espoota ja Helsingistäkin helppo päästä. Joki olisi hyvin hoidettu ja luontopolku kunnossa ja käytössä. Voisi vielä semmosen elementin lisätä, että yhteistyössä matkailuyrittäjiä, jos Kiinan matkailu esim. ja päiväpysähdykset Suomessa jatkuu, niin lentokentältä matkalla Nuuksioon tämä voisi olla loistava pysähdyspaikka lounastunnille ja matka siitä jatkuisi. Ravintolayritys saisi pysyvää asiakasvirtaa matkailuyrittäjien yhteistyöstä. Muutenkin alueen kehittyminen sillä tavalla, että ympärillä oleva asuminen tukee tätä Träskända kartanoa ja toisinpäin. Paikka kehittyisi sellaiseksi, että houkuttelee alueelle asukkaita myös.”

”Elävä ja avoin paikka, joka on ihmisten tuntema. Nyt se on vähän unohdettu ja ihmiset ei ehkä löydä sinne. Ja että sinne saisi jotain semmosta, että Träskändasta puhuttaisi ja sinne haluttaisi mennä vierailemaan ja viettämään päivää. Arkkitehtinä myös toivon, että rakennukset olisi kunnostettu hyvään kuntoon.”

”Puisto käyttöön heti, Piparkakkutaloon kesäkahvila (opetuksellinen), yhdistetty jokivarren kävelyreittiin ja muihin alueen ympyräreitteihin. Markkinat kerran kuussa: opastusta villivihanneksiin ja tuotemyyntiä - käsitöitä ja villivihannesleivonnaisia, mobiilileipomo. Geokätköt, lintuharrastajat ja Retkipaikka yhteistyöhön. Toimintaa vetämään yhteiskunnallinen yritys, joka saa helpommin avustuksia. Se alkaa rempata tehden sen yhteistyössä oppilaitoksen kanssa ja kansainvälisenä opiskelijavaihtohankkeena. Historiallinen mekka Adolf Törngrenin kautta erityisesti naisten radikaali perustuslaki.”

”Avoin kaikille toimijoille, olisi sekä iloa, että hyötyä kun yleinen puisto. Historiasta ja nykyisyydestä saa moni iloa.”

”Toivoisin, että puistosta pidettäisi huolta, tulisi vähän erilainen asenne metsäpuistoon, ettei olis ihan tommonen rytö kun se on. Luulen et siitä löytyisi kompromissi, että vois käydä sienestämässä ja marjoja noukkimassa. Jotain pitäis keksiä niin, että siellä olisi toimintaa. Ensimmäisenä aina puhutaan ravintola ja hotelli. Kyllähän ne pitäisi olla myös taloudellisesti itsensä kannattavia. Ei yhteiskunta voi ruveta pitämään hotellia tai ravintolaa. Sivuatrapeilla saisi sellaiseksi ja nimenomaan ravintolan pitäisi olla semmoinen, että se pystyisi houkuttelemaan yrityksiä. Olen itse ollut joskus 15v sitten rotary-kerhossa ja vanha kerhonihan pitää kokouksia kerran viikossa Albergan vanhassa kartanossa, josta käytiin samanlainen tais-telu, joka kesti monta kymmentä vuotta. En tiedä miten taloudellisesti menee, mutta pantu kuntoon ja siitä pidetään huolta. Pitäisi olla monipuolista käyttöä, että houkuttelisi kaikkia yhteiskuntapiirejä, kaikkia ihmisiä jollakin tavalla. Pitäisi olla lapsille, rokkareille, runoilijoille, muuten sinne ei saada tarpeeksi kannattavaa maksajaa.”

”Henkisen hyvinvoinnin, mielenrauhan tyysija. Siellä voisi olla asiantuntijoita, jotka ovat vaikka lasten kasvatuksellisella puolella tai aikuissosiaalisella puolella. Voisi mennä tapamaan, käyskennellä puistossa ja keskustella omasta elämästä, annetaan kerrankin aikaa, joka on laatuaikaa. Paikka, jossa tulee kuulluksi ja nähdäksi omana itsenään. Aikuissosiaali-henkisen hyvinvoinnin puitteet. Sinne voisi ryhtyä tekemään mestari-kisälli tai oppisopimus-tyypistä toimintaa ja kestävän kehityksen yksikkö. Tämmöinen lippulaiva.”

”Toivoisin, että elävä kulttuurille pyhitetty paikka, jossa luontoarvot on otettu hyvin esiin ja koko Träskändan puistoalue hyvin nivottu yhteen tähän. Siellä on tapahtumia, myös kaupunki

järjestää omia tapahtumia. Elävä monipuolinen, joka kutsuu niin alueen ihmiset kuin kulttuuriväen, kaupungin toimijat ja ulkopuoliset tulijat. Voidaan markkinoida paikkana, joka on keidas kaupungin - ei nyt ihan keskellä, mutta kuitenkin kaupungissa, jossa voi rentoutua, viihtyä ja nauttia monesta erilaisesta asiasta.”

”Toivoisin, että olisi toiminnallinen keskus. Käydään paljon ulkoilemassa Tallinnan Kadriorgin puistossa ja siellä on erilaisia toimijoita. Tosi hieno paikka ja tämä on ihan saman tyyppinen paikka jos saadaan pelaamaan kunnolla - paikka niin johon tullaan, viihdytään ja annetaan elämän sykkiä.”

”Paikka jossa liiketoimintaa ja ihmiset siellä mielellään käy, ottamatta kantaa, mitä siellä on. Paikka olisi elävä ja käytössä ja pysyisi hyvässä kunnossa ja kaupunkilaisten saavutettavissa.”

”Kartanomuseo, kahvilatoimintaa ja puiston rekonstruointi ennen 1890-luvun suurta myrskyä.”

”Yhtä vihreä kuin nyt, talo on korjattu (päärakennus). Toivon että järjestetään nuorten leirejä koska minusta nuorissa on tulevaisuus. Toivon, että sen ympäristön ottaa haltuun nuorempi sukupolvi, joka näkee uusia mahdollisuuksia eri tavalla kuin me vanhemmat nähdään. Eteenpäin menevä ja kulttuurinen. Ei museon vaan kulttuurin kehittymisen näkökulmasta eteenpäin vievä paikka. Joskus pitäisi olla rohkea ja nähdä kehittämisen mahdollisuus.”

”Paikassa on moderni ote. Se voi olla paikka, johon tullaan syömään hyvin. Paikka, johon tullaan kuuntelemaan konsertteja. Vakiintunut tapahtumapaikka, sen paikan luonnetta arvostaen ja kunnioittaen. Oli siellä sitten tiistai-iltojen jumppaa, seniorien petankkia tai pikkulapsille jotain elämyspolkuja. Espoolaiset tuntisivat sen paikan ja Espoon ulkopuolelta myös.”

”Kulttuuria ja historiaa, tulevaisuutta.”

”Toivoisin, että se olisi museollinen ja historiallinen paikka, johon vois mennä tekemään vierailuja, kuten Suomessa on paljon kartanoita, joissa semmoista on. Olisi myös kiva, jos saisi aktivoitua niin, että käyttöä vois päivisin hyödyntää alueellisesti vaikka koululaisten tai päiväkotilasten hyödyksi. Uskon, että saisi Aurora Karamzinin historian siivin, havisevin hahmoin tosi hyvän paikan.”

”Vanha ja arvokas kartanopuisto saadaan säilymään. Vanha puusto alkaa jossakin vaiheessa korvautumaan uusilla, eli jossakin vaiheessa tulee väkisinkin vaihe, jossa on nuorta puustoa

nousemassa ja vanha alkaa pikkuhiljaa väistyä. Nythän on pitkäikäisiä ja voi olla että 50 vuotta vielä osa pysyy pystyssä, mutta osa alkaa valitettavasti sieltä kaatua. Sitten tulee uusia puita, mutta yleisilme säilyisi siinä. Se päärakennus on hieno ja se säilyisi sellaisessa käytössä, että se palvelisi kaupunkilaisia.”

”Espoollahan ei ole oikeastaan mitään yhtenäistä historiaa, se on koostunut aika fragmentaarista osista, niin jos olisi kokoava tekijä, tyyliin Träskändan kartano. Tietty identiteetti tulisi historian kautta ja myös nykyinen identiteetti tulevaisuuteen päin. Tällä tavalla me näemme kestävän alueen. Espoon narratiivi historiasta. Tällä vois sitä espoolaista identiteettiä, historiaa ja espoolaista tapaa katsoa tulevaisuuteen niin vähän kerätä. Ja samalla käyttää sitä edustustilana tilaisuuksiin, mitä Espoon kaupunki joutuu järjestämään. Espoon kaupunki ja Espoon koulut. Jos laskee arvon mitä on oppiantina ja virkistyskäyttönä. Vaikkapa jokainen alakoulun luokka käy siellä, niin se on aika paljon kävijöitä per vuosi. Se on paljon oppia mitä jaetaan. Siellähän on hyvin helppo näihin, biodiversiteettiin ja Espoon historiaan liittyvää oppiantia kertoa. Paletti eri toimintoja. Saisiko siihen jotain vaikka pieniä palstoja, jolloin voitaisi tukea ihmisten kytkeytyneisyyttä ruokaan.”

”Aluetta kehitetään virkeän historialliseksi pääkaupunkiseudun uniikiksi keitaaksi. Historia nykyajassa, henkisen perinnön ylläpitämistä. Kun ajatellaan historiaa ja Karamzinia, niin pitäisin hyvän kiertoa mielessä. Hyvän kierrättäminen - hyvä ja hyvinvointi. Hyvinvointi on laaja käsite ja voi sisältää kahvikupin, taidetta, kulttuuria, hierojan.”

”Oman työni kautta näen, kuinka huutava pula taitelijoilla on työtiloista. Olisi hirveän tärkeätä, että yhä enemmän olisi tarjolla sekä yksittäisille taiteilijoille sopivia työtiloja, mutta myös yhteisiä tiloja, missä ihmiset voisivat kohdata ja keskustella.”

”Tekisin kartanosta museon, joka perustuisi pitkälti Auroraan ja siihen 1800-luvun Venäjän vallan aikaiseen loistoon. Modernisoisin, tekisin ehkä jotain hotelli- tai hyvinvointiasiaa siihen ympärille ja hyödyntäisin hienoa puistoa isoissa kesätapahtumissa. Vähän niin kuin eksklusiivista palvelua yhdistettynä luonnollisesti Lasten kulttuurikeskus Auroraan, joka on siinä tien toisella puolella. Näkisin mielelläni, että se olisi alkuperäistä historiaansa tukeva museokohde, jossa pystyisi hyödyntämään sitä brändiä - ei vain hyvin perinteinen museokohde, johon tullaan ihmettelemään ja vanhoja astiastoja, vaan osattaisiin hyödyntää miljöö myös kaupallisessa mielessä.”

”2030: Kartanon arvo kulttuurikohteena kunnioitettu ja saneerattu - kunnioittaa kartanokulttuuria, aktiivista toimintaa, tukisi menneisyyttä ja rakentaisi tulevaisuutta, ihmisten olohuone. Ranskalainen puutarha pitäisi säilyttää, koko Suomessa ei niitä hirveästi ole.

Hieno helmi. Kun teollistuminen alkoi ja tarvittiin tilaa hengittää. Monenlaista mahtuisi - musiikkia hienossa ympäristössä, hienot katot wieniläistyyliin.”

”Ihana Virkistyskeidas, jossa voi käydä nauttimassa kauniissa miljöössä kupposen kahvia ja ihanan leivoksen ja nauttia siitä puistomaisemasta.”

”Vieressä oli se maatila. Ruoka on semmoinen asia, minkä ympärillä tapahtuu hirveästi kaupunkilaisaktivismi-toimintaa, on REKO-renkaita ja muita, missä lähiruokaa jaetaan. Ruokaan liittyvät elämykset ovat nousussa. Ruoan vaihtopaikat, nehen tietysti tapahtuvat fyysisesti jossain. Voisiko siitä tulla lähiruoan tai ruokaan liittyvien elämyksien kohtaamispaikka.”

”Ei jotain keinotekoista uutta, vaan jotain tähän kulttuuriympäristöön liittyvää toimintaa.”

”Jos paikka olisi kaupungin hallinnassa, siinä olisi museo, kahvilatoimintaa ja kaikenlaisia tapahtumia, niin se olisi paras mahdollinen tulevaisuus. Omasta puolesta on ilo todeta, että puisto on olemassa ja se on luonnonsuojelualue, josta lähtee pidempikin alue sinne yläjuoksun järvelle ja alajuoksulle jokea pitkin.”

”Tällainen tila pitäisi olla nimenomaan lähellä kuntalaisia ja nuoria. Lippajärvellä ei minäkäänlaista nuorisotaloa, jossa pitäisi olla valvontaa ja asiantuntemusta ja toimintaa, joka pitää heitä aktivoituneena. Pitäisi olla meidän kaltaisilla yhdistyksillä ilmainen tila toimia. Myöskin taitelijoiden asema - sieltä pitäisi saada taitelijoiden studiot.”

”Näen Fiskarsin ja Kaapelitehtaan välimuotoa, miljöö käsittämättömän aristokraattinen. Miljöönä ehkä asettaa jonkinlaisia vaatimuksia jollain tasolla myös sille, minkälaista kulttuuria ja tapahtumia siellä on.”

Träskändan kartanon ystävät ry: Visio 2018 Träskändan kartanon aktivoimiseksi 2019

Välttämättömät korjaukset: halkeillut rappaus korjattava ja katto kunnostettava. Sisätilat restauroidaan osahankkeissa perinnekorjausrakentamisen tapoja noudattaen, osittain esimerkiksi restaurointiopiskelijoiden toimesta (esim. Metropolia, Omnia). Tiloja voisi vuokrata edullisesti esim. luovan alan toimijoille (valokuvaajat, käsikirjoittajat, kirjailijat, taidekasvattajat...) jo korjauksen aikana.

Kuntalaisilta tulleita toiveita ja suunnitelmia: historiaan liittyvää näyttely- tai museotoimintaa, laadukasta kulttuurihistoriallisesti arvokkaaseen ympäristöön ja tiloihin soveltuva kahvilayrittäjä, vuokrattavia juhlatiloja.

Yhdistyksen muut ideat: kartanoon sopisi työhuonetiloja kulttuurialan toimijoille, residenssi-toimintaa, paikallisyhdistysten yhteinen kokoustila, avoin esiintymistila, tiloja luennoille ja työpajoille, ulkoilijoille räätälöityjä palveluja.

Sisällön on hyvä tavoittaa kaikenikäiset, monipuolisten ja -tasoisten palveluiden kuluttajat. Matkailullisesti alueella on paljon potentiaalia, on kuitenkin tärkeä huomioida alueen erityisyys ja ns. kestävyys, ettemme menetä arvokasta luontoa tai arkkitehtuuria alueen käytön kasvamisen myötä. Toivomme kartanolle elävää historiaa ja elävää tulevaisuutta.

Kokonaisuus: Näemme, että kartanoalueeseen ja sen aktivointivisioon kuuluvat kaikki puistoalueen vanhat rakennukset; kartano, kappeli ja Piparkakkutalo. Näemme myös, että kartano ja keltaisen vanhainkotirakennuksen toimija voivat saada toisiltaan synergiaetuja ja toivomme, että kaupunki saa pihapiirissä oleviin tiloihin kartanolle ja koko alueelle soveltuvaa toimintaa ilman, että alueen historiallisuus tai potentiaalinen kulttuurisisältö vaarantuvat.

Aktivointi ja toiminnan koordinointi: Kokonaisuuden hallintaan, niin tilavuokrauksen kuin sisällön soveltuvaan suunnitteluun ja toteuttamiseen tarvitaan kartanokoordinaattori. Häntä avustaa vanha talonmies, joka hoitaa käytännön pulmat vuokralaisen kanssa.

Vuokraustoiminnan ja toimijoiden tarjoaman palvelusisällön koordinoimisen pitäisi mielestämme tapahtua Espoon kaupungin alaisuudessa tai ainakin erittäin vahvassa yhteistyössä. Kartanoalueelle soveltuvan toiminnan ja sisällön koordinointiin tarvitaan kokenut toimija, jolla on asiantuntevuutta ja kykyä tuottaa sopivia palveluja juuri Träskändaan, sen historia, arvo ja erityisominaisuudet huomioon ottaen.

Träskändasta voi tulla uusi kiinnostava helmi Kuninkaantien kulttuurikohteiden helminauhassa.

Espoon perinneselitys: Aurora-työryhmä: Träskändan kartanon tulevaisuus

Tulisi perustaa Träskända-säätiö ja kartanossa tulisi olla toimintoja, jotka Anu Kyröläinen esitteli opinnäytetyössään ”1800-luvun elämys osana kartanon kulttuuri- ja palvelutarjontaa - Träskändan kartanon tapaus”: kartanomuseo, kahvila, perusnäyttelyitä, taidekokoelma, museokauppa ja tapahtumia (konsertit, opastukset, teemapäivät). Slogan voisi olla luonto, kulttuuri ja sosiaalinen toiminta.

8. Toimija ja toiminta

”Jos Aurora Karamzin olisi tänä päivänä elänyt, asunut siellä, ei hän olisi katsonut menneisyyteen Klerckerin ajoille, vaan olisi halunnut katsoa miten tämä kantaa tulevaisuuteen ja rakentaa tulevia juttuja.”

Toimijan ominaisuudet

- ideoita ei voi antaa hirveän annettuna toteuttajalle, koska hän on se joka siihen pistää resurssit, niin työpanosta kuin investoi. Kenen rahoilla leikitään, niin sillä pitää olla myös sananvaltaa asioihin.
- Vasta historiaa ymmärtämällä näkee mitä täälläkin voi olla 10 tai 100 vuoden päästä. Kohta 100 vuotta kun tuli kaupungin omistukseen - nyt kun katsoo 50 tai 100 vuotta taaksepäin, niin kuka osasi ennakoita tulevaisuutta. Eikä tarvinnutkaan ennustaa, mutta piti olla avarakatseisuutta ja rohkeutta luoda tulevaisuutta.
- Kartanoalueelle soveltuvan toiminnan ja sisällön koordinointiin tarvitaan kokenut toimija, jolla on asiantuntevuutta ja kykyä tuottaa sopivia palveluja juuri Träskändaan, sen historia, arvo ja erityisominaisuudet huomioon ottaen.
- toivoisin, että olisi kaupungin ohjaus, ettei tulisi mitä tahansa pilipalihommaa ja näkisin, että arvomaailma on hyvä olla olemassa paikalle - otetaan huomioon, ettei kyseessä ole mikä tahansa paikka
- kutsumuksellisuus, intoa, että tehdään jotain merkityksellistä
- ymmärrystä luontoon ja kulttuurihistoriaan
- historiatuntemusta ja -kunnioitusta ja sen vaalimista
- sydämellä kehittämässä mukana
- huolellinen ja rakennuksen arvon mukaisen hengen saaminen

Toimintamalliin

- Toimintaa vetämään yhteiskunnallinen yritys, joka saa helpommin avustuksia
- eri tahojen yhteisponnistus
- kumppanuus - tulevaisuuden tekijöiden yhteisvastuu myös säilyttää vanhaa ja ammentaa sieltä historiasta
- koordinoiva toimija
- voisi olla houkuttelevaa jos useampi toimija
- hedelmällistä jos tehdään yhteistä asiaa, toki omat haasteensakin jos julkisen ja yksityisen yhteistyö, koska lähtökohdat niin erilaiset. Yhdessä ei olisi pelkästään kaupallisista lähtökohdista, vaan tulisi tasapaino miten kuntalaiset huomioidaan - ei pelkästään asiakaina ja kuluttajina
- pitäisi olla yhteistyön välimuoto - jos pelkkää julkista niin julkiset organisaatiot vähän jäykkiä. Jos pelkkää yksityistä, niin saattaa alkaa rajaamaan liikaa liiketoiminnan periaatteiden mukaisesti toimintaa. Etsisin kompromissia

- Träskända-säätiö
- jonkun kuratoitava, oltava yhteiset pelisäännöt
- kartanoalueelle kattobrändi / konsepti - voi olla verkosto toimijoita, jotka kaikki toimii yhdenmukaisesti
- sivistystoimi osatoimijana
- mitä enemmän toimijoita, sitä hankalammaksi menee

Toiminnan rajauksen ideoita

- kartanon(päärakennuksen) pitäisi olla ehyt yhtenäinen kokonaisuus
- en haluaisi, että olisi ensisijaisesti nuorisopaikka tai liikuntapaikka <> pitäisi olla nuorisotila; nuorissa on tulevaisuus
- ei voi olla pelkkä museo, vaan täytyy palvella tämän päivän vaatimuksia
- paikan voi brändätä Aurora Karamzinilla, joka on myös kansainvälisesti kiinnostava persoona
- mahtumisen ansiosta siinä voisi olla tosi monipuolista toimintaa, edustaisi kansalaistoiminnan, ehkä liiketoiminnankin kehittää, ettei kaikkea tarvitse kunnan itse tuottaa, mutta paikan pitäisi palvella kaupunkilaisia
- monipuolisesti kaikille kohderyhmille - oli sitten runoilija, rokkari tai taiteilija - vanhus, lapsi tai nuori
- jos olisi narkkareita tai epämääräisiä asukkaita, niin ei varmaan yksin työskentely puistossa olisi enää turvallista, kyllä se askarruttaisi
- oltava kuntalaisille julkisessa käytössä olevaa tilaa ja puisto avoin, kaikkien tilojen ei tarvitse olla vapaassa avoimessa käytössä
- vähintään kerran kuukaudessa auki päärakennuksen iso Sali
- pidetään tiukasti kiinni, minkä tyyppinen toiminta sinne alueelle ja siihen rakennukseen sopii. Fiskars hyvä esimerkki - siellä tiivis ja tiukka ohjeistus minkälaisia yrittäjiä, toimijoita ja käsityöläisiä sinne alueelle tulee. Se on muodostanut hyvin selkeän ja kiinnostavan kokonaisuuden ja ihmiset on saatu paikalle hienolla profiloinnilla. Se on tinkimättömästi toteutettu, samalla säilytetty kulttuurihistoria.
- pitkäaikaisia vuokralaisia, jotka mahdollistavat ja antaa ylläpitoon tarkoitettua rahaa, sitten lyhytaikaisia tilavuokraajia, jotka voi olla esiintyjä
- riski jos yritetään miellyttää kaikkia - tulee hajuton ja mauton
- paikkaan ei sovi ketju, vaan oltava uniikki
- toiminta linjassa talon hengen kanssa
- en haluaisi toimintapuistoa, puuhamaata
- ei se varmaankaan mikään tämmöinen huvipuisto ole - aika vierasta tuolle paikalle
- päärakennus ei voi olla asuntophotelli eikä luksusravintola, ei vanhusasuntolaa

a. Ideoita

Luovan potentiaalin omaavien ihmisten yhteenliittymä alueella säteilee laajalti ympäristönsä sosiaalista ja kulttuurista pääomaa.

”Jos siellä on kahvila, jossa on maailman parhaat pullat, niin voi olla riittävän houkuttelevaa.”

Yleisesti

- kaupungin edustustila
- kohtaamispaikka
- kaupungin olohuone
- päiväretkikohde
- museokohde
- viihtyisä biodiversiteettikeidas ja pölyttäjäkeidas
- kulttuurikeskus
- teemapuisto
- pitäisi olla savuton alue
- vessa parkkipaikan yhteyteen ja yleisön käyttöön

Luovat alat ja kulttuuri

- ulkoilmateatteri, kesäteatteri - Espoosta puuttuu hyvä paikka, sijainti sen tyyppiseen sopiva
- teatteritaide
- taiteen perusoppilaitokset (esim. Juvenalia, Estrada, Espoon sirkus- ja teatterikoulu)
- museo, esim. Aurora Karamzin (esim. Espoon kaupunginmuseo)
- työhuoneita ja yhteistiloja taitelijoille, sekä muille luovien alojen toimijoille, ateljee (esim. Espoo Art)
- taidenäyttely
- näyttelytila
- kartanomuseo
- residenssitoiminta
- avoin esiintymistila
- kevätnäyttelyt (esim. Kädentaitojen keskus Gräsa)
- kulttuurinen nuorisotyö
- liveroolipelit, larppaus, immerstiivinen kulttuuritoiminta (esim. Harry Potter-tyyppinen velhokoulu, keskiaika, parantola)

Oppiminen

- oppiantia Espoon koululaisille
- luontotalo
- oppimisympäristö (peruskoulu, Aalto, Omnia, Metropolia, työväenopisto)
- mestari-kisälli tai oppisopimus-tyyppistä toimintaa

Ruoka ja juoma

- kahvila
- ravintola (enemmän fine dining kuin baari)
- piknik
- palstoja paikallisille (ruoka)
- pienpanimo
- ruoan vaihtopaikka (esim. REKO)
- ruokaan liittyvät elämykset
- mobiilileipomo

Ohjelmallinen sisältö

- draamallisia historiakerroksia
- luistelurata luonnon jäälle
- jousiammuntarata lapsille
- poniajelu
- luontoelämykset
- käsityöpaja
- neulepaja
- verhoilupaja
- urheilu- ja liikuntapalvelut
- puistojummat
- ohjattu petankki

Tapahtumat

- tapahtumapaikka (Espoon kaupungin, yritysten ja yhteisöjen)
- puistojuhlia
- Markkinat kerran kuussa: opastusta villivihanneksiin ja tuotemyyntiä - käsitöitä ja villivi-hannestapahtuma
- opastuksia: kartanokierros
- yhdessä tekemisen avoimet ovet
- konsertit
- elämyspolkuja
- teemapäivät

- esityksiä: teatteri, historiaelokuvat, luennot
- musiikki (esim. Urkuyö ja Aaria, WeJazz, April Jazz, kamarimusiikki)
- lasten työpajat
- Syödään yhdessä ulkona
- ravintolapäivä
- Purotaimenen kasvatustapahtuma
- hartaustilaisuudet (Auroran kappelin)
- leiritoimintaa nuorille (Suomen Nuorisokeskukset)
- kansainväliset innovaatioleirit

Muu toiminta

- majoitus - hotelli, motelli
- juhlatila
- kirjasto
- nuorisotila, nuorten kesäkerhotoimintaa
- museokauppa
- yrityksen toimitilat (esim. Moomin World)
- yhdistyksille kokoontumistila
- aikuissosiaalityö
- synnytyssyli - kotisyntytyksiä
- lintutorni
- hieroja
- pyörähuolto (kellari)
- ulkoilijoiden karttalainaamo (kellari)
- kirpputori, kierrätyspiste, kierrätysmyyjäiset
- puistoon petankkikuulia, sulkkisverkko
- luontopolku
- kauneushoitola
- kampaaja
- partio

Paketointi muiden kohteiden kanssa

- Luonto ja kulttuuri - Nuuksio
- Arkkitehtuuri (Gesellius, Lindgren, Saarinan; C. E. Engel) - Hvitträsk
- Kuninkaantie
- Suomen itsenäisyys ja Suomen historia suurruhtinaskunnasta itsenäisyyteen
- Aurora Karamzin - Hakasalmen huvila

- Lähikohteet - Marketanpuisto, Oittaa, Bembölen kahvitupa, Talomuseo Glims, Backbyn kartano
- Pyöräilyreitit - Bodomin ympäri, Pitkäjärven ympäri
- Kartanokulttuuri ja talonpoikauskulttuuri - Talomuseo Glims
- Glimsinjokikävely
- Vanha Espoo
- Kalevala

b. Paikkakohtaisia ideoita

Puisto, Glimsinjoki, Pitkäjärvi

- petankki
- jumppa
- piknik
- ulkoilu
- melonta Pesutuvalta Pitkäjärvelle (ei Träskändan puiston läpi pidemmälle, sillä rikkoisi luontoa)
- hortapuisto - aidattu alue, joka jätetään kasvamaan
- hedelmäpuita puistoon
- luontopolku
- puistokonsertit
- puistojuhlat
- luontoelämykset
- luistelurata Pitkäjärven jäälle
- Purotaimenen kasvatustapahtuma
- puistojumpat
- ohjattu petankki
- puistoon petankkikuulia, sulkkisverkko
- Pesutuvan edessä oleva vesialue on toiminut suosittuna uimapaikkana. Pohja on kivetetty.
- Pitkäjärven käytön lisääminen
- mato-onginta ja virkistyskalastus
- suojelualuetta pitäisi freesata ja kunnostaa
- kaadettaisiin huonokuntoisia kuivuvia kuusia

Kartano

- päärakennus ilmentäisi Träskändan tai Aurora Karamzinin historiaa ja elämää
- Naisyrittäjyys, naisiin liittyvää toimintaa

- kauneushoitola
- kampaaja
- käsityöpaja
- tasa-arvon historia näkyväksi
- juhlatila
- avoin ravintola
- kartanomuseo
- kahvila
- näyttelytila
- taidenäyttely
- museokauppa
- tapahtumia (konsertit, opastukset ja teemapäivät)
- kirjasto
- työhuoneita
- paikallisyhdistysten yhteinen tila
- residenssitila
- esityksiä: teatteri, musiikki, historiaelokuvat, luennot
- juhlatila
- pienpanimo
- pyörähuolto (kellari)
- ulkoilijoiden karttalainaamo (kellari)
- lopputyön tekijöille asunto / huone

Aurorakoti

- asumiseen
- Suomen nuorisokeskus
- Nuorisokeskuksen leiritoimintaa + Espoo Artsin työtiloja + Synnytyssylin kotisyntytystiloja
- majoitustiloja
- hotelli
- työtiloja
- kotisyntytystiloja
- kirpputori, kierrätyspiste, kierrätysmyyjäiset

Pesutupa

”Se ois hyvä ottaa kokonaisuuteen mukaan. Se alue Pesutuvan edessä, se alue, joka joskus on ollut vettä, koko se alue. Se on kuulunut siihen maisemakokonaisuuteen. Aurora on nähnyt parvekkeeltaan siniset laineet ja sinisen taivaan. Ja sen takia se siihen just laitto, että se näkis vähän vettä sieltä ylhäältä talosta.”

- lintutorni
- luontotalo
- kanootin vuokraus Pitkäjärvelle
- kahvila
- juhlatila
- sauna

Piparkakkutalo

- kesäkahvila (opetuksellinen)
- kahvila
- lasten työpajoja

Kappeli

- tapahtumia: konsertit, luennot, esitykset (hyvä akustiikka)
- musiikkitapahtumia, esim. Urkuyö ja Aaria -festivaali
- hartaustilaisuudet (Auroran kappelin)

9. Eteneminen

”Nyt kun on talouden tervehdyttämistalkoot, niin lähtökohtaisesti uusien asioiden tuominen puhtaasti kaupungin kustannuksella on erittäin vaikeaa. Mutta jos siihen löytyy kumppanuuksia tai vaihteittainen eteneminen, niin kyllä näitä merkityksellisiä päätöksiä on kautta historian aina tehty. Ainahan tämä on valintojen tekemistä. On paljon hyviä asioita ja niistä luottamushenkilöt tekevät arvovalinnan, mitkä ovat niitä tärkeimpiä ja kiireellisimpiä. - - Ehkä tässä on otollista aikaa olla vähän radikaalimpi ja löytää uudenlaisia ratkaisumalleja ja niitä yhteistyökumppaneita, olisi yhdessä tekemisen malli.”

Suunnitelma

- mietitään mitä lähdetään ensimmäisenä kunnostamaan. Koko aluetta ei tarvitse satsata kerralla, vaan aloittaa siitä, mikä on tärkein paikka ja aloittaa siitä. Sen ei tarvitse olla kaikista suurin ja isoin, vaan se mistä saadaan paras hyöty sillä hetkellä jatkotoimintaan nähden
- ensimmäisenä puisto ja sen majakkana Piparkakkutalo, sitten kartano rempattuna
- tarvitaan toiminnallinen ja taloudellinen visio, mitä varten tilat ollaan kunnostamassa ja millä tavalla toiminta olisi taloudellisesti jollain aika välillä fiksua ja kannattavaa. Taloudellinen kokonaisnäkemys auttaisi poliittista päätöksentekoa
- valmistelu poliittiseen päätöksentekoon: innostava malli, esitys vartenotettavasta porukasta, jotka vois toimia ensimmäiset vuodet, yhteenvetolistoja (sis. hlömäärät ja

kustannukset) esim. erilaisista taiteilijaryhmistä, harrastustoimintaryhmistä, jotka käyttävät kaupungin jotain tilaa. Saisi kokonaisuuden näkyväksi, mikä on nykytila ja miten niiden tulevaisuus.

- organisaatiomallin miettiminen ja yhteistyökumppaneiden etsiminen

Tahtotila, päätöksenteko ja rahoitus

- kun käynnistetään jotain merkityksellistä uutta, voi virkamiehet suvereenisti rahoittaa pienet kunnostustoimenpiteet niistä rahoista jotka ovat heidän päätäntävallassaan, jotka toki tulee aina valtuuston hyväksymästä budjetista
- vaiheistettu suunnitelma, määräraha talousarvioon ja valtuuston päätettäväksi
- paras jos kaupunki itse valmistelelee poliittiseen päätöksentekoon, sillä ollut jo kertaalleen valtuustossa
- jos lähtee syntymään virkamiesesitys, niin se menee päätöksentekokanavia pitkin poliitikoille. Hyvä jos mahdollisimman varhaisessa vaiheessa kaikki poliittiset ryhmät ovat tietoisia, mitä ollaan viemässä eteenpäin, ettei tule yllätyksenä.
- vaatisi sen, että meidän valtuutetut ja päättäjät on valmiita budjetoimaan peruskorjauksiin (ja toimialoille)
- yksi tapa on se, että poliittiset ryhmät ottavat tämän asiakseen ja tekevät kirjaukset talousarvioneuvotteluissa, esim. Träskändan kartano kunnostetaan x käyttöön ja siihen osoitetaan x euroa
- kaupungin aktiivinen rooli - varataan talousosassa kunnostusmäärärahat ja yksi kerrallaan kunnostetaan
- päätökset ilman rahaa eivät vie pitkälle, ne kulkevat käsi kädessä. Tarvitaan päätös määrärahoista ja sitä varten tarvitaan tieto mihin määrärahoja haetaan - mitä tehdään ja miten edetään. Periaatepäätökset jäävät kirjauksiksi niin kauan kun raha puuttuu
- selvitettävä kaupungin ulkopuolisetkin rahoitusmahdollisuudet
- sattumanvaraista miten nämä etenevät. Jos löytyy aktiivinen virkamies, joka ottaa asian aidosti asiakseen ja jolla on mahdollisuus laittaa siihen teknisestä toimesta joitakin miljoonia, niin sittenhän se voi olla se ratkaisu, mutta ei ole yhtä reseptiä miten saisi edistettyä.

Vetovastuu

- jonkun pitäisi ottaa kokonaisvaltainen vetovastuu. Henkilö, joka ois vastuussa koko puiston ja kaikkien rakennusten toiminnasta. Tällä hetkellä tieto hyvinkin tipottaista. Nyt yksi ihminen vastaa sisätilasta ja toinen ulkotilasta. Kaipaisi melkeinpä uuden toimen perustamista kaupungin puolelta.
- voisiko Träskändan kartanon ystävät ry:n toimintaa vahvistaa niin, että kolmas sektori ja alueen asukkaat olisi vahvasti mukana. Yhdistyksessä voisi olla vaikka palkattu työntekijä ja olisi toiminnan koordinoinnin vastuutaho

vaihtoehtoisia etenemistapoja

- tilapalveluiden näkökulmasta jonkun pitäisi vuokrata tila
 - jos joku haluaa vuokrata tilapalveluilta tilan, voidaan se tehdä ilman kilpailutusta
 - jos esim. kulttuuripalvelut haluaa kahvilan johonkin tilaan, pitäisi se silloin kilpailuttaa
- jos useampi toimija haluaa vuokrata tiloja, onnistuu se ilman sen kummempia järjestelyjä tilapalveluiden kautta
- jos on useita toimijoita, voisi esimerkiksi konsernihallinto vuokrata sen ja maksaa sisäistä vuokraa ja jakaa tilat eri toimijoille ja laskuttaa muita
- Träskända-säätiö ja sen perustaminen on keskeinen organisatorinen ratkaisu, joka auttaisi asian toteuttamisessa, että kaupunki löytäisi semmoisen muun organisaation, joka toisi myös jotain taloudellista panosta ja tää on se asia mitä me toivotaan, että kaupunki järjestää niitä keskustelutilaisuuksia mitä se lupasi viime syksynä järjestää ja siellä haettaisiin organisaatiomallia, koska nyt peruskorjaus tulee joka tapauksessa kestävästi 2-3 vuotta ja sinä aikana voidaan perustaa se säätiö. Kaupungilla voisi olla siinä merkittävä osuus. Kaupungin pitäisi lähteä etsimään yhteistyökumppaneita meidän kanssamme.

Väliaikaiskäyttö

”Mitä olen nähnyt tai oppinut, liittyen rakennuksen kunnossapitoon on, että rakennusten parasta ylläpitoa on se, että niitä käytetään. Jos rakennus on tyhjiällä, niin helposti uhkaa rapistua tai nopeuttaa rapistumista, mikä sitten lisää sitä, että jos halutaan joskus kunnostaa, niin siitä tulee vieläkin kalliimpaa. Siitä heräsi kysymys, eikö olisi järkevämpää antaa olla siellä jotain, mitä tahansa toimintaa, jos joku kiinnostunut, ikään kuin väliaikaistoimintaa, joka sitten auttaisi rakennuksen ylläpidossa, vaikka se ei olisi lopullinen tarkoitus?”

- kuulostaisi ihan hyvältä, että sitä voisi tollasella väliaikaiskäytöllä kokeilla sen alueen ja paikan kiinnostavuutta ja vetäkö se kävijöitä. Mielestäni se on hyvä idea
- jos ei osata määritellä mitä toimintaa sinne halutaan, vaan odotetaan vaan vuokralaista, niin eikö tänä vuosikymmenenä olisi voinut olla vaikka minkälainen kirjo väliaikaistoimintaa?
- ihan hyvä idea, että alkuun jotain, koska tyhjästä paha nyhjäistä ja jotenkin täytyy aloittaa
- lähes kaikki mitä tehdään, on joka tapauksessa väliaikaista
- Pelätään, että sinne jäädään taloksi. Onko se niin kauheata, jos syntyy jotain toimintaa, jota asukkaat rakastavat?
- ongelma kun väliaikaiskäyttäjät haluavatkin jäädä pysyvästi. Kun löydetään kokonaisratkaisu, niin väliaikaisten on ymmärrettävä, että kyseessä oli väliaikaistoiminta.

- sitähan yleisestikin strategiatieteessä lähdetään siitä, että varhaiset onnistumiset on tärkeä osa, koska se voisi sitouttaa, jos nähtäisiin, että tästä voi tulla jotain
- puisto oleellinen, että siihen saataisiin fasiliteetteja. Jos lähtisi pienestä kahvilasta, jäätelökioskista ja ulkovessasta liikkeelle. Ne jo lisäisivät sitä käyttäjämäärää
- Espoon kulttuurikeskus väistöön remontin ajaksi
- Taiteen perusoppilaitokset
- tapahtumat, esimerkiksi nuorten larppitapahtuma
- kajakkien vuokraus pesutuvalta
- elämyspalveluja
- pihapelejä, petankkia
- se voi olla hyvinkin pienillä resursseilla keksittyä ja pyöritettävää toimintaa, josta sitten huomataan, että tämän tyyppistä toimintaa me tänne halutaan ja sitä kautta voi itsessään kasvaa jokin polku, joka jää pysyväksi toiminnaksi
- yrittäjäpalveluita voisi kokeilla, ja jos menestyy, niin pysyy, jos ei asiakkaita tule, niin lähtee sitten pois
 - kokeiluaikana voisi kokeilla onko kiinnostusta ja löytyykö yrittäjiä
- kaikki matalan kynnyksen kokeilumahdollisuudet hyviä, pop-up toiminta
- pop-up-tyyppinen toiminta voisi olla pidempäänkin
- huomioitava sesonki, jolloin järkevä lähteä kokeilemaan toimintaa

Liite 8: Benchmarking-kohteet

Kuva: Mäkinen 2020.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Louhisaaren kartano Askainen, Masku	Museovi- rasto	Kartanon toiminnasta vastaa Kansallismuseo. Siellä järjestetään erilaisia tapahtumia, kuten opastettuja kierroksia (puistokävely, puutarhaopastus, kartanokierros), piknikkejä, kummituskierroksia ja Mannerheim monologi-esityksiä.
Status: Aktiivista toimintaa		Alueella on Kartanon kahvila, jonka toiminnasta vastaa Kaarina ja Taito Ylhäinen. Kahvilassa on lahjapuoti ja yrittäjät tarjoavat kahvilassa myös juhlatilaisuuksia ja heillä on majoitustilaa ja sauna. Yrittäjät hallinnoivat myös kartanoa ympäröiviä maita.

Museovirasto 2021. Louhisaari. <https://www.kansallismuseo.fi/fi/louhisaari>

Louhisaaren kartano 2021. Louhisaaren kartano. <http://www.louhisaarenkartano.fi/kahvila.htm%20;%20https://turunseutusanommat.fi/2016/05/ylhaisten-pariskunta-kunnioittaa-kotinsa-historiaa-louhisaaressa/>

Kuva: Mäkinen 2020.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Häkansbölen kartano Hakunila, Vantaa	Vantaan kau- punkki	Häkansbölen kartanon kummit ry. järjestää opastettuja kierroksia, kummituskierroksia ja muita

Status:
Keskeneräinen. Vaatii
kunnostusta, pienimu-
toista toimintaa

tapahtumia kartanossa. Yhdistys tukee kartanon toi-
mintaa.

Vantaan kaupunginmuseo 2021. Kartanon kummit ry. <https://www.sivistysvantaa.fi/vantaan-kaupunginmuseo/artikkelit/hakansbolenkartano/kartanonkummitry160.html>

Kuva: Mäkinen 2020.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Lapinlahden sairaala- alue Kamppi / Länsisatama, Helsinki Status: Aktiivista toimintaa. Helsingin kaupunki etsii paikalle pitkäaikaista käyttäjää.	Helsingin kaupunki	Kaikille avoin mielen hyvinvoinnin keidas. Vuokrattavia tiloja, hyvinvointiin ja kulttuuriin liittyviä tapahtumia, luentoja, seminaareja, kes- kustelutilaisuuksia. Kaupunkiluontokeskus, viljely- palstatoimintaa, Lähteen sauna, Kahvila Lähde, Lähteen puoti, Lähteen patina, Kahvila ja puoti Aura Mental Museum. Historiakierroksia. Vuokraus- ja kiinteistötoimintaa pyörittää Lapin- lahden lähde Oy, joka on Suomen mielenterveys- seuran omistama yritys. Pro Lapinlahti mielenterveysseura ry toimii yh- dessä Suomen mielenterveysseuran kanssa Lapin- lahden säilymiseksi. Vuokralaisia mm. Helsingin shakkiklubi, Metsätuokio-eräoppaat, tai- teilijoita, arkkitehti Saara Kantele, käsityöläinen, Lapinlahden taidekoulu, Terassiravintola Albat- rossi, Hoivapalvelu Helmi&Toivo, hieroja, psyko- logi ja coach Anu Tevanlinna.

Helsingin kaupunki 2021. Lapinlahden sairaala. <https://www.hel.fi/helsinki/fi/asuminen-ja-ymparisto/tontit/tilat/lapinlahden-sairaala>

Lapinlahden lähde 2021. Palvelut. <https://lapinlahdenlahde.fi/palvelut/>

Lapinlahden lähde 2021. Pro Lapinlahti mielenterveysseura. <https://lapinlahdenlahde.fi/palvelut/pro-lapinlahti-mielenterveysseura/>

Lapinlahden lähde 2021. Lapinlahden lähteen vuokralaisten palvelut. <https://lapinlahdenlahde.fi/palvelut/vuokralaistenpalvelut/>

Kuva: Mäkinen 2018.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Strömforsin ruukki Ruotsinpyhtää, Loviisa Status: Elinvoimainen. Aktiivista toimintaa	ainakin Loviisan kaupunki, Helmiryhmä Oy, Lomatähdet	”Mukavia hetkiä historiallisessa miljöössä.” mm. Ravintola- ja kulttuuritarjontaa, majoitusta, ravintola- ja kahvilatarjontaa, Eagekarting, koiraurheiluhallit, Strömfors Outdoor, kesäteatteri, vibroakustinen hoito. Lomatähdet omistaa majoituskiinteistöjä, Loviisan kaupunki vuokraa ruukkialueelta tiloja kesäpuotitointaan ja muuhun käyttöön, Helmiryhmä Oy vuokraa tuotanto-, varasto- ja konttoritiloja. Parketti- tehdas PR Wood Oy

Strömforsin ruukki 2021. Strömforsin ruukki. <https://stromforsinruukki.com/>

Henriksson, A. 2020. Pääkirjoitus: Ruukin elpyminen jatkuu. Kirjoitus 20.2.2020. Loviisan Sanomat. <https://www.loviisansanomat.fi/paakirjoitus-mielipide/1278075>

Kuva: Mäkinen 2020.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Fiskars Village Fiskars, Raasepori	Fiskars Oyj Abp	”Matkakohde kaikille aisteille.”

Status: Elinvoimainen, aktiivista toimintaa.	Fiskarsin Kiinteistöt	Museo, tapahtumia, aktiviteettejä, tilojen vuokrausta juhliin, kokouksiin, putiikkeja ja palveluita, ruokaa ja juomaa, majoitusta.
<p>1996 perustettiin Fiskarsin käsityöläisten, muotoilijoiden ja taiteilijoiden osuuskunta. Vuosien varrella jäsenmäärä on jatkuvasti kasvanut - osuuskuntaan kuuluu nyt yli 100 jäsentä edustaen lähes kaikkia käsityön, muotoilun ja taiteen osa-alueita. Suurimmat ammattiryhmät ovat puusepät, keraamikot, teolliset muotoilijat ja kuvataiteilijat.</p>		
<p>mm. Fiskars Group, Takopaja, Puutarha Ruusupapu, Paateron keramiikkaverstas, Village vintage, Butiken på Landet, Desico Shop, Fiskarsin Panimon Puoti, Haltijatonttu, Fiskarsin ruoka-artsaanit</p>		
<p>Fiskars Village 2021a. Putiikit ja palvelut. https://www.fiskarsvillage.fi/putiikit-ja-palvelut/</p>		
<p>Fiskars Village 2021b. Fiskarsin Ruukin historiaa. https://www.fiskarsvillage.fi/elamaa-fiskarsissa/rakennukset-ja-historia/</p>		
<p>Koti Fiskarsista. Yhteystiedot. https://www.kotifiskarsista.fi/fi/yhteys</p>		

Kuva: Mäkinen 2020.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Katrineberg Seutula, Vantaa	Vantaan kaupunki	Kaupungin asukastila, tapahtumia, kesäisin myös 4H:n kotieläinpiha. Järjestöt ja yhdistykset voivat varata tiloja käyttöönsä. Lähde
<p>Status: Aktiivinen.</p>		
<p>Vantaan kaupunki 2021. Katrinebergin kartano. https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/osallistu_ja_vaikuta/asukastilat/katrinebergin_kartano</p>		

Kuva: Mäkinen 2020.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Mustion linna Karjaa, Raasepori	Stiftelsen för beva- rande av Svartå Slotts kulturarv sr	Kartanohotelli
Status: Elinvoimainen. Aktii- vistä toimintaa.		Kiinteistö on säätiöity. Sitä hoitavat Christine ja Filip Linder yrityksellään Oy Svartå Gård Ab.
		Hotelli- ja ravintolatoimintaa, kesäteatteri, museo, tilavuokrausta juhliin, kokouksiin.
<p>Boijer, K. 2018. Mustion linnan traaginen ja säihkyvä historia: linnan kummitusjutut kiehtovat. Artikkele 12.5.2018. Kotiliesi. https://kotiliesi.fi/i/miset-ja-ilmiot/ilmiot/mustion-linnan-traa-ginen-historia-linnan-kummitusjutut-kiehtovat/</p> <p>Pere, E. 2016. Magnus Linder, 87, kunnosti lapsuudenkotinsa, yhden Suomen arvokkaimmista kartanoista - ”historia kuin Downton Abbeystä”. Uutinen 6.6.2016. Helsingin Sanomat. https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000002904787.html</p>		

Kuva: Mäkinen 2018.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
-------	----------	----------------------

Annalan huvila Vanhakaupunki, Helsinki	Hyötykasvi- yhdistys ry	Avoin puistoalue. Tavoitteena kehittää alueesta valtakunnallinen puutarhakulttuurin keskus.
Status: Aktiivista toimintaa	Helsingin kaupunki	Hyötykasviyhdistys ry osti huvilan 2017. Annalan huvilan ystävät ry kerää varoja huvilan ostovelkaan ja rakennuksen kunnostukseen tapahtumakahvila Café Annebergilla. Kiinteistö Oy Pro Anneberg vastaa huvilan kunnostuksesta. Tilojen vuokrausta yksityistilaisuuksiin. Kurseja, tapahtumia

Annalan huvila 2021. Annalan huvila. <https://annalanhuvila.fi/>

Hyötykasviyhdistys 2021. Annala. <https://hyotykasviyhdistys.fi/annala/>

Kuva: Mäkinen 2011.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Aleksanterin teatteri Bulevardi, Helsinki	Senaattikiinteistöt	Tanssin ja musiikkiteatterin kotinäyttämö. Toiminnasta vastaa Bulevardin teatteriyhdistys ry.
Status: Aktiivista toimintaa. Myynnissä.		Senaattikiinteistöt on myymässä kiinteistöä, mutta vuokrasopimus yhdistyksen kanssa siirtyy uudelle omistajalle. Vierailuteatteri, tilojen vuokrausta: näyttämö, harjoitussalit ja toimistotilat, ohjelmapalvelut kuten Amalian draamakierrokset, Escape Room pakohuonepeli, ravintolapalvelut.

Aleksanterin teatteri 2021. Ravintolapalvelut. Viitattu 20.4.2021. <https://www.aleksanterinteatteri.fi/ravintola>

Kuva: Mäkinen 2020.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Lauttasaaren kartano Lauttasaari, Helsinki	Koneen Säätiö sr	Koneen Säätiön toimitila ja henkilökunnan toimisto.
Status: Elinvoimainen, aktiivista toimintaa		Punaisessa huvilassa toimii Kahvila puhuri, josta vastaa Erikaisjoukko Oy, joka toimii yhteistyössä Lyhty ry:n kanssa. Punaisessa huvilassa on myös vaihtuvia näyttelyitä Saaren kartanon residenssin alumneilta sekä pieni kokoelma tieteellistä ja taiteellista sisältöä. Rakennuksessa on myös yhteisötila, jota voi varata ilmaiseksi kaikille avoimiin tilaisuuksiin ja tapahtumiin. Lauttasaari-seuran ja Lauttasaari-lehden toimitukset tilat ovat Punaisen huvilan yläkerrassa. Lisäksi rakennuksessa on residenssiasunto.
		Kartanolla on myös puisto.
		Koneen Säätiö 2020. Kahvila Puhuri jatkaa uuden yrittäjän voimin ensi vuonna. Uutinen 7.12.2020. https://koneensaatio.fi/kahvila-puhuri-jatkaa-uuden-yrittajan-voimin-ensi-vuonna/
		Koneen Säätiö 2021. Vieraile Lauttasaaren kartanossa. https://koneensaatio.fi/vieraile-kartanossa/

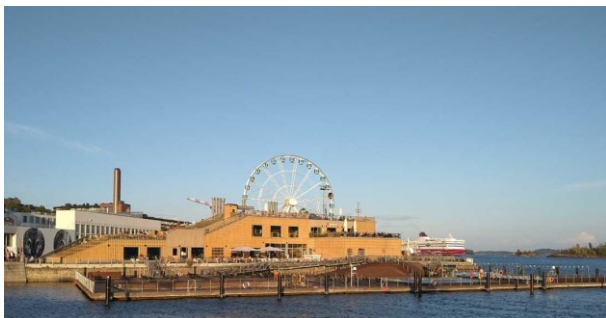
Kuva: Motopark 2012, <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en>, via <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=20164516>

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
-------	----------	----------------------

Nuorisokeskus Anjala, Kouvola	Kouvolan kaupunki	Valtakunnallinen nuorisokeskus kartano- ja joenranta-miljöössä.
Status: Aktiivista toimintaa		Nuorisokeskuksen toiminnasta vastaa Ankkapurhan kulttuurisäätiö. Nuorisotoimintaa, leiri- ja luontokoulutoimintaa sekä nuorisomatkailua. Yritystilaisuudet ja kokoukset, muut tilaisuudet. Tilavuokrausta ja majoitustoimintaa. Ympäristökoulu Regina, kansainvälistä nuorisotyötä, ravintola Ankkapurhan Helmi. Suomen nuorisokeskusyhdistys koordinoi ja kehittää nuorisokeskusten yhteistä toimintaa. Lisäksi yhdistys ylläpitää ja koordinoi valtakunnallista seikkailukasvatusverkostoa ja kehittää seikkailukasvatusta Suomessa

Suomen nuorisokeskusyhdistys ry 2021. Suomen nuorisokeskusyhdistys ry. <https://www.snk.fi/>

Sillanpää, M. 2019. Vanhaa kivilavettaa remontoidaan ravintolaksi Anjalassa - valtio myönsi rakennustöihin miljoonan euron avustuksen. Uutinen 3.4.2019. Yle. <https://yle.fi/uutiset/3-10720719>

Kuva: Mäkinen 2021.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Allas sea Pool Helsinki	Nordic Urban	Merikylpylä ja kaupunkikulttuurikohde. Palveluita: uima-altaat, saunat, kokouspalvelut, ravintolatoiminta, tapahtumat, wellness-palvelut, tapahtumia kuten joogatunnit ja uintikurssit.

Allas Sea Pool 2021. Allas Sea Pool. <https://www.allasseapool.fi/fi/>

Kuva: Mäkinen 2018.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Teurastamo Helsinki	Helsingin kaupunki	<p>Uutta kaupunki- ja ruokakulttuuria kuhiseva entinen teurastuslaitos.</p> <p>Ravintoloita ja pientuottajia, mm. B-smokery, Helsingin kahvipaahtimo, Jädelino, Kellohalli, Leipomo Väyrynen, Ravintola Palema ja Tukkutorin kala.</p> <p>Tapahtumia ja saunatilan vuokraus.</p> <p>Helsingin kaupungin Tukkutori vuokraa Teurastamon tiloja ja kehittää aluetta.</p>
Teurastamo 2021. Teurastamo. https://teurastamo.com/		
Teurastamo 2021. Mikä Teurastamo? https://teurastamo.com/mika-teurastamo/		

Kuva: Mäkinen 2021.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Kaapelitehdas Helsinki	<p>Helsingin kaupungin omistama Kiinteistö Oy Kaapelitalo</p> <p>Kaapelin Mediakeskus Oy</p>	<p>Kulttuurikeskus - avoin kulttuurin keskittymä.</p> <p>Kiinteistö Oy Kaapelitalo peruskorjaa ja vuokraa vanhoja teollisuusrakennuksia (Kaapelitehdas, Suvi-lahti ja Nilsiäkatu 10) taiteen, kulttuurin ja luovan teollisuuden tarpeisiin.</p> <p>Toimintaa ja toimijoita: museoita, gallerioita, ravintola, kirjakauppa, tanssiteattereita, taidekouluja, taitelijoita, bändejä ja luovien alojen yrityksiä. Tapahtumia kuten Taiteiden yö ja Kaapelivalks kierroksia. Vuokralaisia yli 300 lukuisine alivuokralaisineen.</p>
Tanssin talo rakentumassa 2021.		

Kaapelitehdas 2021. Kaapelitehdas. <https://www.kaapelitehdas.fi/>

STT Info. Kaapeli. <https://www.sttinfo.fi/uutishuone/kiinteisto-oy-kaapelitalo/r?publishe-rlid=34166313>

Kaapelitehdas 2021. Tietoa. <https://www.kaapelitehdas.fi/tietoa>

Kuva: Salonen 2016, <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/deed.en>, via <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=72845873>

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Vuojoen kartano Eurajoki	Eurajoen kunta	<p>Elämyskartano. Kokous-, koulutus- ja kulttuurikeskus.</p> <p>Kartanon omistaa Eurajoen kunta ja sen päävuokralaisena on Posiva Oy (pitkäaikainen vuokralainen, vuoteen 2043). Kartanon tiloissa toimivat myös Vuojokisäätiö, joka perustettiin kehittämään kartanon yleishyödyllistä toimintaa, sekä Ravintola Wuojoki.</p> <p>Vuojoen kartano Oy vastaa kartanon operatiivisesta toiminnasta, jonka Vuojokisäätiö omistaa.</p> <p>Galleria, elämysmatkailu, kokoukset ja juhlat, kartanokierrokset, tapahtumia, pakohuone ja Ravintola Wuojoki.</p> <p>Säätiö järjestää erilaisia tapahtumia, kulttuuritilaisuuksia ja näyttelytoimintaa.</p> <p>Restauroinnin rahoittivat Eurajoen kunta, Posiva Oy ja lisäksi Länsi-Suomen lääninhallitus EU-osarahoitteisella tuella.</p>

Vuojoen kartano 2021. Vuojoen kartano. <https://vuojo.fi/>

Heervä, T. 2019. Tangoprinsessa Elina Nurmoranta jättää Suomalaisen Klubin ja siirtyy Vuojoen kartanon johtoon: "Tuodaan lämpö ja loisto takaisin". Uutinen 14.2.2019. Satakunnan Kansa. <https://www.satakunnankansa.fi/satakunta/art-2000007171992.html>

Posiva 2020. Vuojoen kartano. https://posiva.fi/yhteystiedot/vierailut/vuojoen_kartano#.X3tZMu3-tPY

Suni, K. 2017. Vuojoen kartanolinnan ylläpitäjä etsinnässä, Posiva Oy kartoittaa yrittäjiä. Uutinen 13.11.2017. Satakunnan Kansa. <https://www.satakunnankansa.fi/satakunta/art-2000007155249.html>

Jääskeläinen, S 2021. Elina ottaa kartanon haltuun. Satakunnan viikko. http://www.satakunnanviikko.fi/teksti/elina-ottaa-kartanon-haltuun-6.56.77737.d2c608aede?fbclid=IwAR1zXUZUBi4HME1CxOY6rZTEtIFddDoP-jWQEQtQjL2UY6Gx_rZJF8rOCJEM

Suni, K. 2018. Vuojoen suuri kartanolinna on pahasti vajaakäytöllä - ravintoloitsija lopetti talvella, Posiva keskitti konttorinsa jo aiemmin Olkiluotoon. Uutinen 9.5.2018. Satakunnan Kansa. <https://www.satakunnankansa.fi/satakunta/art-2000007160781.html>

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Tehdas 108 Nokia	Nokian kaupunki	Tehdassaaren Luova Keskus on yhdessä tekemisen ja elävän kulttuurin säkenöivä linnake.
Status: Elinvoimainen. 2012→		Tehdassaaren Osuuskunta hallinnoi ja operoi sekä vuokraa tiloja mm. juhla-, kokous-, tuotanto- ja ateljee-käyttöön. Palvelutuotteiden myyntiä seuraavilla painotuksilla: taide&design, keho&mieli, musiikki&ilmaisu. Cafe Saari & 108 kierrätysdivari, tapahtumia.
		Muita toimijoita mm. Tehdassaaren Tuki ry., Nokian Näyttelijäyhdistyksen Etunäyttämö- ja Theama - teatterit, Gaija Circus sekä useat taiteilijat, käsityölläiset, luovan työn tekijät ja muut itsensätyöllistäjät
		Mahdollistajina useita hyvän tekijöitä - yrityksiä ja mentoreita.

Tehdas 108 2021. Tehdas 108. <https://www.tehdas108.fi/>

Huovinen, J. 2019. Nokialla esitetään 50 000 euron määrärahaa Upofloorin tiloja koskeviin selvityksiin. Uutinen 26.8.2019. Aamulehti. <https://www.aamulehti.fi/pirkanmaa/art-2000007541797.html>

Huovinen, J. 2020. Historiallinen helmi rapistuu katseilta piilossa Nokialla - upean arvotalon omistaja ajautui konkurssiin, myös valtava tehdaskompleksi täysi arvoitus. Uutinen 5.8.2020. Aamulehti. <https://www.aamulehti.fi/pirkanmaa/art-2000007431017.html>

Kuva: tatulund 2006, <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.0/> ,
<https://www.flickr.com/photos/73726418@N00/364688745>

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Qvidjan tila Parainen	Qvidja Kraft Ab	Qvidjassa luodaan tilaa mahdolli-simman suurelle elonkirjolle sekä maan päällä että alla. Qvidja on Paraisilla sijaitseva kokeilutila hiiltä sitovalle, Itämeriystävälliselle ja ravinteita kierrättävälle ruoantuotannolle. Vierailut, avoimet ovet tapahtuma / Qvidja events, tapahtuma Bioblitz
Qvidja 2021. Qvidja. http://www.qvidja.fi/		

Kuva: Mäkinen 2021.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
-------	----------	----------------------

Fagervik Inkoo	Yksityisomis- tus	Ainutlaatuinen 1700-luvun ruukkimiljö. Museo, kahvila, kirkko, opastuksia. Kesäkahvila Fagervik Caféta pyörittää yrittäjä. Vaikka alue on yksityisomistuksessa, saa lähes koko alueella kulkea vapaasti.
---------------------------	----------------------	--

Fagervikin kartano 2021. Tervetuloa Fagervikiin. <https://www.fagervik.fi/FIN/fagervik.htm>

Siippainen, A. 2017. Inkoon satamassa aloitti uusi kahvilayrittäjä. Uutinen 17.5.2017. Länsi-Uusimaa. <https://www.lansi-uusimaa.fi/paikalliset/1682483>

Kuva: Mäkinen 2021.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Hämeenkylässä kartano Hämeenkylä, Vantaa	Omistaja keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö Varma.	Uniikki kartanohotelli Hotelli-, ravintola- ja kokouskeskus. Toiminnasta vastaa Sodexo Oy.

Hämeenkylässä kartano 2021. Hämeenkylässä kartano. <https://www.hameenkyllankartano.fi/>

Hämeenkylässä kartano 2021. Kartanon tarina. <https://www.hameenkyllankartano.fi/kartano/historia>

Kuva: Mäkinen 2021.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Herttoniemen kartano Herttoniemi, Helsinki	omistaja vuodesta 1919 lähtien Svenska Odlingens Vänner i Helsingfors -yhdistys	Talonpoikaismuseum ja Kartanomuseo Opastettuja kierroksia Avoin yleisölle
Herttoniemen kartano 2021. Herttoniemen kartano. https://hertonasgard.fi/suomi/kotisivu/		
Herttoniemen kartano 2021. Esittely. https://hertonasgard.fi/suomi/esittely/		

Kuva: Mäkinen 2021.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
-------	----------	----------------------

Puotilan kartano Puotila, Helsinki	Tapahtumakartano Oy, omistajat Tanja Löppönen ja Aki Arjola	<p>Kartanoravintola, Pub Svenkka pihapiirissä</p> <p>Toimintaa pyörittää Osuuskunta kartanon kulttuurikollektiivi.</p> <p>Tapahtumia, tilojen vuokrausta erilaisiin tilaisuuksiin, opastettuja kierroksia.</p> <p>Puotilan Kartanon ystävät ry järjestää yhteistyössä kartanon kanssa kulttuuri- ja musiikkitapahtumia.</p> <p>Kartanolla toimii myös Puotilan kesäteatteri.</p> <p>Lähde; Lähde; Lähde; Lähde; Lähde; Lähde</p>
---	---	--

Puotilan kartano 2021. Puotilan kartano. <https://www.puotilankartano.fi/>

Zitting, M. 2020. "En tiennyt, että tällaista paikkaa on" - hurmaava Puotilan kartano on Helsingin tuntematon helmi. Artikkelit 4.7.2020. Iltalehti. <https://www.iltalehti.fi/matkatut/a/532e9487-a8d3-49b9-bfaa-f7e9d8260757>

Kulttuurikollektiivi 2021. Facebook-sivu. [https://www.facebook.com/Kulttuurikollektiivi/?__xts__\[%2Ffusion_builder_column\]](https://www.facebook.com/Kulttuurikollektiivi/?__xts__[%2Ffusion_builder_column])

Puotilan kesäteatteri 2021. Puotilan kesäteatteri. <https://www.puotilankesateatteri.fi/>

Pietiläinen, J. 2020. Puotilan kartano vaihtoi omistajaa - luvassa huima heinäkuu. Uutinen 29.6.2020. Helsingin uutiset. <https://www.helsinginuutiset.fi/paikalliset/2329161>

Kuva: Mäkinen 2021.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Sannäsin kartano Porvoo	sijoitusyhtiö Planvest Oy	<p>Toiminnasta vastaa Sannäsin kartanolaiset Oy</p> <p>Kokoushotelli - hotelli-, ravintola- ja kokoustoimintaa.</p> <p>saunatilat, uima-altaat, kokoustilat kartanoravintola majoitus tekemistä</p>

Sannäsin kartano 2021. Sannäsin kartano. <https://sannaskartano.fi/>

Forsman, M. 2020. Eläkkeelle? Ei kiitos. - ”Tämänkin ikäisenä voi alkaa ihan uudenlainen elämä”. Uutinen 22.3.2020. Itävyäylä. <https://www.itavayla.fi/liite/elakkeelle-ei-kiitos--taman-kin-ikaisena-voi-alkaa-ihan-uudenlainen-elama-6.2.46982.dc33320f42>

Kuva: Nousima62 2006, <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en>, via <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=25612327>

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Backbyn kartano Espoo	Backby Kallio- maa Oy	Hyvinvointikartano - elämyksiä ja hyvinvointia Kokoukset, hyvinvointi, juhlat, majoitus. Ravintola- ja majoitusyrittäjä Raksa Catering Oy Vuokralla on Kaisankodin kuntoutus ja työelämäpal- velut

Backby 2021. Backbyn kartano. <https://www.backby.fi/fi/>

Nurmi, K. 2019. Vuosia väännetty hoiva-asumisen hanke jäihin Espoossa - Kaisankodin ostanut sijoittajalääkäri haluaa sen sijaan saada perinteikkään kartanon kukoistamaan. Uutinen 19.9.2019. Länsiväylä. <https://www.lansivayla.fi/paikalliset/1273001>

Kuva: Mäkinen 2017.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Aulangon ulkoilualue ja Sibeliuksen metsä Hämeenlinna	Hämeenlinnan kaupunki	<p>Kansallinen kaupunkimetsä, joka on luonnonsuojelu- aluetta.</p> <p>Luonnonsuojelualuetta hoitaa ja hallinnoi Metsähallitus, Järvi-Suomen luontopalvelut.</p> <p>Näkötorni (Tuulin tornikahvila Oy), tekolammet, paviljonki, temppele ja Karhuluola. Kaupunkiveneitä, luontopolku.</p> <p>Aulangolla on myös Scandicin hotelli, ravintola, golfkentät, ratsastustallit ja leirintäalue.</p> <p>Aulangon luontoliikuntakeskusta ylläpitää Lasten liikunnan tuki ry, joka toimii luokkaretkien, liikunnan ja luontomatkailun keskuksena.</p>
<p>Hämeenlinnan kaupunki 2020. Aulangon ulkoilualue ja Sibeliuksen metsä. https://www.haamenlinna.fi/kulttuuri-ja-liikunta/liikunta-ja-ulkoilu/ulkoilu-ja-retkeily/aulangon-ulkoilualue-ja-sibeliuksen-metsa/</p>		
<p>Aulangon luontoliikuntakeskus 2021. Aulangon luontoliikuntakeskus. https://luontoliikuntakeskus.fi/</p>		
<p>Museovirasto 2021. Aulangon metsäpuisto. https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=130.200262</p>		

Kuva: Mäkinen 2021.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Hakasalmen huvila Helsinki	Helsingin kaupunki	Toiminnasta vastaa Helsingin kaupunginmuseo. Vaihtuvia näyttelyitä. Vuokrattavissa yksityistilaisuuksiin ja yleisölle avoimiin tilaisuuksiin. Pihapiirissä toimii Cafe Huvila. Lähde ; Lähde ; Lähde
Hakasalmen huvila 2021. Media. https://hakasalmenhuvila.fi/media/		
Hakasalmen huvila 2021. Hakasalmen huvila. https://hakasalmenhuvila.fi/		
Cafe Huvila 2021. Cafe Huvila. http://www.cafehuvila.fi/		

J. Albert Vallunen, <https://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/deed.en>, via https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Saaren_kartano.jpg

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Saaren kartano Myllymäki	Koneen Säätiö sr	taiteilijaresidenssi eri alojen ammattitaiteilijoille. Residenssissä työskentelee läpi vuoden Saaren kartanon yhteisötaiteilija. Työtiloja ja asuntoja.

Koneen Säätiö 2021. Saaren kartanon taiteilijaresidenssi. <https://koneensaatio.fi/saaren-kartanon-residenssi/saaren-kartano/>

Kuva: Mäkinen 2018.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Alberga Espoo	Espoon kaupunki	Kartanon omistaa ja tilan vuokrausta hoitaa Espoon kaupunki. Kokous- ja juhlatila

Visit Espoo 2021. Albergan kartano. <https://www.visitespoo.fi/fi/palvelu/albergan-kartano/>

Kuva: Mäkinen 2020.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Tuomarinkylän kartano Tuomarinkylä, Helsinki	Helsingin kaupunki omistaa	Ravintola Annan kartano, sivurakennuksessa. Ruoka, juhlat, kokoukset. Päärakennuksessa on Taidekoulu Alfa Art, jossa vaihtuvia näyttelyitä ja toisessa sivurakennuksessa vaateliike ByPias. Pihapiirissä myös Country White.

[Lähde](#); [Lähde](#)

Annan kartano 2021. Ravintola Annan Kartano. <https://www.annankartano.fi/>

Vihreät sylit. Tuomarinkylän kartanon historia. <https://vihreatsylit.fi/tuomarinkylan-kartanon-historia/>

Kuva: Hurmerinta 2012.

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Kiialan kartano Porvoo	Yksityisomistus: vuorineuvos Göran J. Ehrnroothin perhe Kartanossa toimii useampia yrityksiä	Juhla- ja kokoustilat (Catering Cabriole) opastetut kartanopuistokierrokset (Porvoo Tours) maatalous/heinäntuotanto

Kiialan kartano 2021. Kiialan kartano. <http://www.kialagard.com/>

KANSAINVÄLISET

Kuva: Dalbéra 2012, <https://creativecommons.org/licenses/by/2.0/>, <https://www.flickr.com/photos/72746018@N00/7644640078>

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
Kadriorgin puisto Tallinna	Tallinnan kaupunki	Barokkipuisto Museoalue, kirjasto, julkinen puisto. Toimintaa ylläpitää Kadriorg Park Authority (viranomainen), joka on Tallinnan teknisten palveluiden yksikössä. Se hallitsee myös muita Tallinnan puistoja. Tehtäviin Kadriorgin puistossa kuuluu perinteisen puistotyön lisäksi erilaisten tapahtumien ja tilaisuuksien järjestäminen (esim. kukkafestivaali, valotapah-tuma), historiallisen museotoiminnan organisointi, tiedon keräämistä ja säilyttämistä ja osallistuminen historiallisten puistojen yhteistyöhön liittyviin kansainvälisiin ohjelmiin ja projekteihin.
Kadrioru park 2021. History of Kadriorg Park. http://www.kadriorupark.ee/park-eng/history		
Kadrioru park 2021. Authority. http://www.kadriorupark.ee/authority		

Kuva: Sailko 2014, <https://creativecommons.org/licenses/by/3.0/deed.en>, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=41661601>

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
-------	----------	----------------------

Giardino Mediceo di Pratolino Firenze, Italia	Firenzen kaupunki	<p>Medicien villat ja puutarhat on Unescon maailmanperintökohde Toscanassa Italiassa.</p> <p>Aurora Karamzinin poika, ruhtinas Paul Demidov di San Donato asui Villa Pratolinossa (Giardino Mediceo di Pratolino) elämänsä loppuajan (n. 1872-1885). Tunnettiin myös Villa Demidoffina. Nykyään varsinainen kartanorakennus on Villa Paggeria.</p> <p>Paulin kuoleman jälkeen kartanon peri Paulin tytär ruhtinatar Maria Demidoff, joka oli naimisissa Semen Abamelek-Lazarevin kanssa. Maria on haudattu Pratinon kappelin hautausmaalla. Marian kuoltua kartanon peri hänen sisarenpoikansa, Jugoslavian valtionhoitaja, ruhtinas Paul Karageorgevits. Tämä möi tilan ja huutokauppasi irtaimiston vuonna 1969. Näin ollen kartano oli Auroran perillisten omistuksessa, kunnes viimein hänen pojantyttären poikansa möi sen.</p> <p>Restauroidaan parhaillaan, mutta pari vuotta sitten järjestettiin opastettuja kierroksia. Silloinkaan ei päässyt vapaasti avoimesti kulkemaan.</p> <p>Puistossa on myös muita nähtävyyksiä ja rakennuksia. Kauhukirjailija Lovecraftiin ja samaan genreen perustuvia tapahtumia.</p> <p>Osaa tiloista vuokrataan häihin, pieniin alle 100 hlön tapahtumiin. Joulutapahtuma. Ravintola / baari, renessanssimuseo, Kirkko.Museo Medicistä ja Demidoffin suvusta.</p>
<p>Villa e giardini medicei in Toscana 2021. Villa e giardini medicei in Toscana . https://villegiardinimedicei.it/</p>		
<p>Il Richiamo di Lovecraft. Facebook-sivu. https://www.facebook.com/ilrichiamodilovecraft/</p>		
<p>Bacciotti, M. 2020. Sähköpostit 14.7.2020 ja 20.7.2020. Gestrin, T. 2021. Sähköposti 21.6.2021.</p>		

Kuva: Witan 2011, <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.0/>, <https://www.flickr.com/photos/54045201@N00/6898785163>

Kohde	Omistaja	Toiminta ja toimijat
-------	----------	----------------------

Zamek Czocha Puola	PHH Hotele	Vain yksi harvoista paikoista Puolassa, jossa mennyt ja tulevaisuus kohtaavat. Opastukset, hotelli, ruoka, tapahtumat, spa, konferenssit. Esim. historiallinen ruokakulttuuri-tapahtuma, elokuvien pyrotekniikka festivaali Erilaiset larppaustapahtumat, esim. ”Witcher School”
-------------------------------	------------	---

Zamek Czocha 2021. Zamek Czocha. <https://zamekczocha.com/en/#1>

Witcher school 2021. Witcher school. <https://witcherschool.com/>

Liite 9: Sisäisen työpajan ennakkotehtävän tulokset

Ennakkotehtävä: Träskända 2030?

12 Vastaukset 04:43 Keskimääräinen vastaamisaika Aktiivinen Tila

1. Larppauspuisto (liverooliperit, immerstiivinen kulttuuritoiminta)

11
Vastaukset 2.55 Yleisarvosana

2. Museo (esim. Aurora Karamzin)

12
Vastaukset 3.25 Yleisarvosana

3. Leiritoimintaa (esim. innovaatioleiri, nuorten kesäleiri)

12
Vastaukset 2.75 Yleisarvosana

4. Taiteilijaresidenssi

12
Vastaukset 3.67 Yleisarvosana

5. Oppimisympäristö (varhaiskasvatus, peruskoulu, toinen aste, korkeakoulu)

12
Vastaukset 2.00 Yleisarvosana

6. Kartanhotelli

12
Vastaukset 3.17 Yleisarvosana

7. Vanhainkoti

12
Vastaukset 1.92 Yleisarvosana

8. Kestävän kehityksen keskittymä (ilmentää kaikkia SDG:n osa-alueita)

12
Vastaukset 2.00 Yleisarvosana

14. Kaupungin edustustila

[Lisätietoja](#)

12

Vastaukset

2.25 Yleisarvosana

15. Työtiloja (esim. luovan alan yrittäjät, hyvinvointi-yrittäjät)

[Lisätietoja](#)

12

Vastaukset

3.25 Yleisarvosana

16. Kulttuurikeskus

[Lisätietoja](#)

12

Vastaukset

3.08 Yleisarvosana

17. Ruokaan liittyvien elämysten kohtaamispaikka

[Lisätietoja](#)

12

Vastaukset

2.42 Yleisarvosana

9. Asuntoja

12

Vastaukset

2.17 Yleisarvosana

10. Tasa-arvon keskittymä

12

Vastaukset

2.08 Yleisarvosana

11. Matkailukohde

12

Vastaukset

3.33 Yleisarvosana

12. Tapahtumapaikka

12

Vastaukset

3.92 Yleisarvosana

13. Hyvinvointikeidas

12

Vastaukset

2.83 Yleisarvosana

18. Kulttuurinen nuorisotyö

[Lisätietoja](#)

12

Vastaukset

2.25 Yleisarvosana

19. Ulkoilmateatteri

[Lisätietoja](#)

12

Vastaukset

2.67 Yleisarvosana

20. Majoitustoiminta

[Lisätietoja](#)

12

Vastaukset

3.17 Yleisarvosana

21. Kahvila- ja ravintolatoiminta

[Lisätietoja](#)

12

Vastaukset

4.08 Yleisarvosana

22. Palstaviljely

[Lisätietoja](#)

12

Vastaukset

1.67 Yleisarvosana

23. Pienpanimo

[Lisätietoja](#)

12

Vastaukset

2.33 Yleisarvosana

24. Kirjasto

[Lisätietoja](#)

12

Vastaukset

1.83 Yleisarvosana

25. Hortapuisto (villiyrttejä)

[Lisätietoja](#)

12

Vastaukset

2.08 Yleisarvosana

Liite 10: Sisäisen työpajan toteutuminen

Ajankohta: to 12.11.2020 KLO 8.30 – 11.30

Osallistujat : 18 hlöä

Edustettuina:

Konsernihallinto

- Elinkeino- ja kaupunkikehitys
- Palvelukehitys
- Asiointipalvelut

Tekninen ja ympäristötoimi

- aluekehitysprojektit
- tilapalvelut
- kaupunkitekniikka

Sivistystoimi

- Lasten kulttuurikeskus Aurora
- Espoon kaupunginmuseo
- Auroran koulu

Business Espoo-verkosto

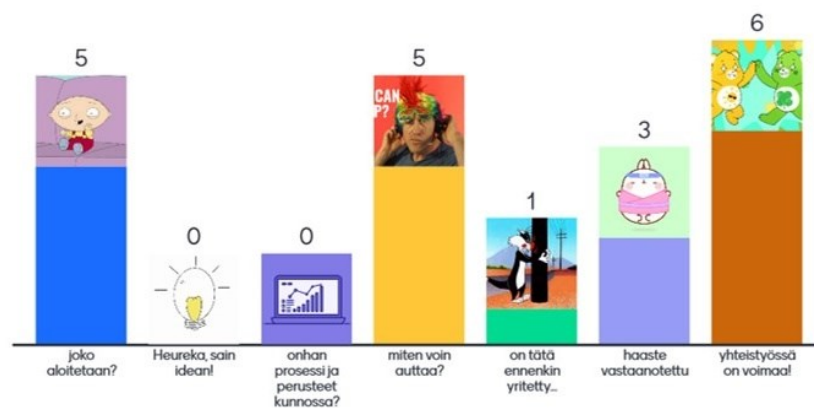
- Espoo Marketing (nykyään Enter Espoo)
- YritysEspoo
- Espoon Yrittäjät

Pienryhmät: 5kpl, osallistujia 3-4 hlöä per ryhmä

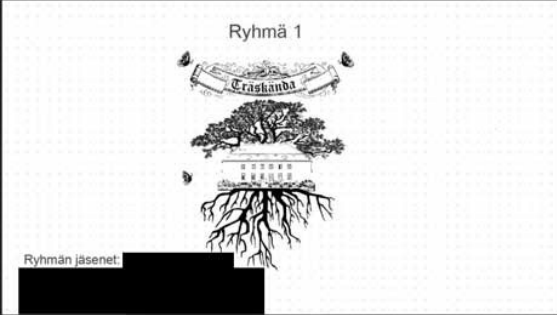
1. Aamun fiilismittari

Go to www.menti.com and use the code 16 20 52 5

Mikä kuvaa aamun fiilistäsi parhaiten?

2. Pienryhmien nopeat prototyypit

Ryhmän jäsenet: [Redacted]

Nopea prototyyppi 1/2

ALDUS VISIO TOIMINTA ASKELEET LOPTUS

VISIO Vuonna 2030 Traskända on kulttuurihistoriaa ja luontoa kunnioittava monipuolinen kohde joka on vetovoimainen niin kaupunkilaisille kuin kansainvälisestikin

TAVOITE tavoitteet kolmi vuodeksi Traskända on ilmiö

- Käijämäärän kasvattaminen, saapumisen ja joutien määrän kasvattaminen palvelujen kautta jotta saadaan elämästä iloa. Tuetaan käytetään jo ilaistoa, esteettöksi jms jo telttä tulla.
- Viestintä on yhtenäistä. Rakastaa trändiä
- Seaterein kasvot kartanolle esimerkiksi "pehtoon" koordinoimaan toivella, ideoita ja toimijoita

KUVA

Tehtävä: Luokaa visio Traskändan vuoteen 2030. Määrätäkää visioille aliatavoitte tai useampi. Liittäkää tunnettuun sopika kuva. 20min

Nopea prototyyppi 2/2

ALDUS VISIO TOIMINTA ASKELEET LOPTUS

ARVOLUPAUS Äänne joka kuuluttaa väkii mukaisesti Traskändan käijälle. Esm. Headline: "Luokkaa lailla". Sella: "Toivii on digitaalinen muistikortti, joka antaa käyttöä mipoimien kappaleita."

Monipuolisesti Annata viitakäivä kulttuuri ja luonto matkailu

TOIMINTA Mikästä toimintaa visioon mukaisesti Traskändassa olla? Kattava esm. pöytäkalustalon

Työskö ja myymälätöitä Ausrakotoin Luontopöytä paremmin toteutukseen

Kartanon jäsärämukseen neuvotte ja juttelaa Säätiö jyläpöytäkin Kattamoon muusta

TOIMIJAT JA TOIMINTAMALLI Mitä toimijoita ja millä tavoin toimintamalli visioon mukaisesti Traskändassa olla? en toimijat jhteesä, jhten trändin alla, säätii, kaupallisen toimija

Tehtävä: Millaista toimintaa visioon sopii? Millaista toimijoita ja toimintamalleja sovelletta osaksi ratkaisua? 20min

Askeleet vuoteen 2030

ALDUS VISIO TOIMINTA ASKELEET LOPTUS

2021 jäsärämukseen jyläpöytäkalustalon Pöytäkalustalon koordinoimaan en toimijoita. Käytetään lähtökohtaan markkinoinni ja antamaan kasvat kahtyksiä Pöytäkalustalon toimintamallitajana jolla on tavoitteet kahtyksiä säätii

2021-22 jäsärämukseen valittu 100-uusia eteen oma budjetit, budjetit on haettu ulkopuoliseen rahoitukseen

2023 Esiinon kaupunki esittämällä Traskändan kartanon 100-uusia

Kulttuurin Vierumäki koostettiin loppuosaan pehtoon koordinoimaan työn pöytä

Pöytäkalustalon kahtyksiä antu

Austrakotoin on eteen, mutta täty rookkoon on käijetty esm. Teltäpäin loppu, tykennettylöitä, myymäläitä, neuvotte, gallerioita

Pöytäkalustalon koostettiin etään rahoitusta Luontopöytä ja "luontopöytä" toteutettu esm. virtuaalisella sovelletta

2025 jäsärämukseen ilojen korjau

Pöytäkalustalon ilojen etään muutamia, juttelien ja neuvotteen pyöräitä

2030 Traskända on ilmiö joka on tunnettu "Kulttuurin Vierumäki"

Tehtävä: Luokaa eteenmaineen askeleet vuoteen 2030. 20min

Esimerkki yhden ryhmän nopeasta prototyypistä Google Jamboardissa.

Teemoittain

VISIO

Ryhmä 1

Vuonna 2030 Traskända on kulttuurihistoriaa ja luontoa kunnioittava monipuolinen kohde, joka on vetovoimainen niin kaupunkilaisille kuin kansainvälisestikin

Ryhmä 2

Museokierros, energiakulutuksen kompensoimiseksi istutusalue, Viron kartanot -kierros, lyhytaikaiset majoitustilat, samanlaisia kierroksia Itämeren alueiden kartanokierros, majoitustoimintaa, päärakennus entisöidään sisältäpäin, seminaaritoimintaa, kamarimusiikkitoimintaa, ulkoilmakonsertteja, säätiö omistaa ja hallinnoi, kunta osaomistajana, rahoitusmallivaihtoehtoja kartoittamaan löydettiin toimijoita, jotka huomioivat laajasti eri mahdollisuuksia, operaattori valittiin, joka pystyi jatkamaan kaikkia hyviä ideoita, joita oli syntynyt. Saatiin alussa kaava. Luonnonsuojelualueen purkaminen.

Ryhmä 3

Vuonna 2030 Traskända on elämää kuhiseva monipuolinen toiminnakeskus, lähimatkailukohde ja suomalaisen koulutusviennin lippulaiva.

Ryhmä 4

Vetovoimainen, valovoimainen, ulkotila käytössä, kuntalaisilla vapaa pääsy, puisto ja rakennukset muodostavat kokonaisuuden, talot kuntoon, sopeutuu vanhaa vaalien, kaikkea kansalaisia palveleva, toiminta kattaa käyttökulut Kulttuurin Vierumäki

Ryhmä 5

Århus, Tanska Sukupolvien talo: kulttuurihistoria, luonto ja lastenkulttuuri

Matkailukohde: historian ja tulevaisuuden yhdistäminen
 Espoolaisten oma leirikoulukohde, luokkien fyysinen oppimisympäristö
 Innovaatiotyöpajat tutkijoille
 Millaisia operaattoreita voi löytää kohti visioita, kartano on ykkönen, useamman toimijan kombinaatio
 Luonnonsuojelualueen haasteet
 Yhteistoiminnallisuus, yksi vastuu operaattori, toiminnanoperaattori
 Digitaalisuuden mahdollisuudet, yhteistoiminnallinen alusta

TAVOITTEET

Ryhmä 1

1. Kävijämäärän kasvattaminen, tapahtumien ja pienten matalan kynnyksen palvelujen kautta, jotta saadaan elämää alueelle. Tueksi käytetään jo tilastoja, selvityksiä yms. jo tehtyä työtä.
2. Viestintä on yhtenäistä. Rakentaa brändiä.
3. Saataisiin kasvot kartanolle esim. pehtoori koordinoimaan toiveita, ideoita ja toimijoita

Ryhmä 3

Träskandan kartanosta tulee monipuolinen, kekseliäs ja uudenlainen matkailu- ja suojelukohde, jonka konseptikehitystä ja korjausinvestointeja rahoitetaan myös EU-rahoituksella.

Ryhmä 4

Aurorakodin aktivointi --> Kysyntää kohdistuu kartanoon.
 Ensimmäinen askel otettu kartanon osalta, kun julkisivun kunnostussuunnittelu on valmistelussa.

Ryhmä 5

- tavoitteen pitää kestää uusiutua ja siihen pitää voida liittyä uusia toimijoita
- kaupunki avautuu, Träskända avautuu
- Sukupolvien talo on toiminnassa vuonna 2030
- toimija synnyttää yksityiskohtaiset tavoitteet

ARVOLUPAUS

Ryhmä 1

Monipuolisesti ihmistä virkistävä kulttuuri- ja luontomatkakohde

Ryhmä 2

Kulttuuria kaikille

Ryhmä 3

Kulttuurihistoriallisesti arvokas ja luonnonläheinen ympäristö tulevaisuuden taitojen oppimiseen lapsille ja nuorille. Elinvoimainen ja hengähdyshetken arkeen tarjoava lähimatkailukohde

Ryhmä 4

Kulttuuria kaikille

Ryhmä 5

Elämyksiä ja innovaatiota historian perspektiiviä osallistujille.
 - Kohtaamisia, elämyksiä ja innovaatiota

TOIMINTA, TOIMIJAT JA TOIMINTAMALLI

Ryhmä 1

Työtiloja ja myymälätiloja Aurorakotiin
 Luontopolku paremmin tietoisuuteen
 Kahvila esim. Piparkakkutaloon
 Kartanon päärakennukseen ravintola ja juhlatilaa
 Säätiö ylläpitämään Karamzinin museota
 Eri toimijat yhdessä, yhden brändin alla, säätiö, kaupalliset toimijat

Ryhmä 2

Operaattori, säätiö omistaisi ja hallinnoisi, kaupunki osaomistajana, palkattu ns. kartanon vouti, puutarhuri, avustukset

Ryhmä 3

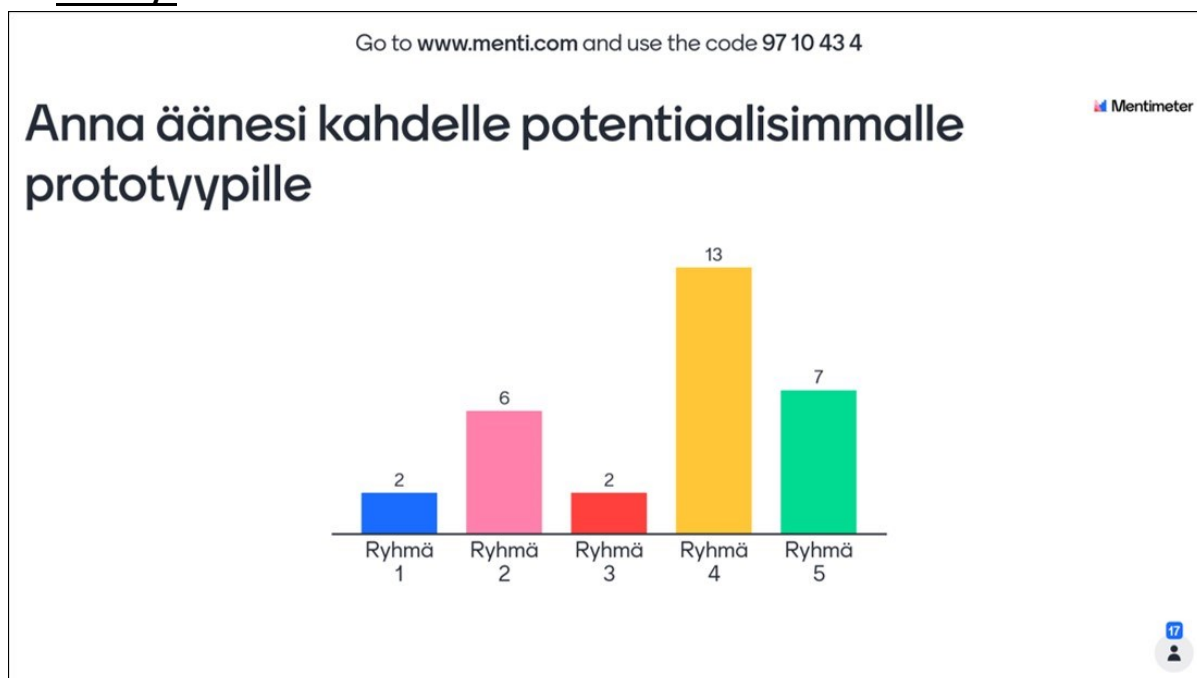
Lähimatkailukeidas, jossa on ruokapalvelut, majoituspalvelut, ravintolapalveluita, kahvila sekä ohjelmistoyrittäjien palveluita.
 Kohteesta voi varata itselleen fasilitteetit ja ohjelman eri teemojen mukaan. Ohjelma- ja matkailuyrittäjien verkosto mahdollistaa monenlaiset leirikoulut ja historialliset seikkailumatkat pääkaupunkiseudulla.

Ryhmä 4

Kulttuurin koko kirjo, majoitus, työpajatilat, residenssit, galleria, juhlatila. Esim. Espoo Arts.

Ryhmä 5

Pysyvä toimintaoperaattori, liiketoiminnallinen perusta
 Kiinteistöoperaattori
 Kaupungin omaa toimintaa, ns. siementoimintana (esim. museo, kulttuuri... tms).
 Miten kaupungin omassa toiminnassa voisi hyödyntää miljöötä?

3. Äänestys

4. Pienryhmien askeleet vuoteen 2030

Koostetusti

Ensimmäiset 2 vuotta: 2021-2022
<p>Ryhmä 1</p> <p>Palkataan pehtoori koordinoimaan eri toimijoita, käynnistämään tavoitteellisen markkinoinnin ja antamaan kasvot kehitykselle. Pehtoori toimii toiminnanjohtajana, jolla on tavoitteet kehittämiselle sekä oma budjetti. Budjetti on haettu ulkopuolisenä rahoituksena.</p>
<p>Ryhmä 2</p> <p>Terhistä operaattori " kartanon vouti", Kaavoitus käynnistetään, päärakennuksen julkisivuremontti, päätös säätiöittämisestä, saadaan toimijat, jotka pystyvät laajasti etsivät rahoitusvaihtoehtoja, eri liiketoimintamallien kestävyys testaus, sisätilojen restauroinnin suunnittelu</p> <p>Pidetään isot juhlat puistossa (kartano valmistui 100 vuotta sitten)</p>
<p>Ryhmä 3</p> <p>Espoo-päivän yhteyteen rakennettu tapahtuma ulkoalueille. eGames-turnaus, LARP-turnaus tai jotain muuta ajankohtaista.</p> <p>Kulttuurihistoriaa, taidetta ja nykykulttuuria yhdistävä tapahtuma.</p>
<p>Ryhmä 4</p> <p>Opinnäytetyö valmistuu, asukastilaisuus, toiminnan vastuutahon päättäminen. Asemakaavoituksen eteneminen, kaupungin vastuu investoinnista. Pehtoori koordinoimaan tilojen vuokraamista. 100-vuotta takana, Träskändan seuraavat 100-vuotta!</p>
<p>Ryhmä 5</p> <p>Sukupolvientalon pehtoorin valinta: kaupungin oma toimija/hlö, joka rakentaa toiminnallista konseptia</p> <p>Kehitysmallin suunnittelu</p> <p>Operaattorin haku</p> <p>Sukupolvien talon ja Kulttuurin Vierumäki yhdistelmä suunnittelun pohjana</p>
Vuosikymmenen aikana: 2023-2030
<p>Ryhmä 1</p> <p>Kulttuurin Vierumäki konseptin lanseeraus pehtoorin koordinoiman työn pohjalta</p> <p>Piparkakkutalon kahvila avautuu</p> <p>Aurorakoti on ehostettu, mutta tietty rosoisuus on säilytetty esim. Telliskiven tapaan. Työskentelytiloja, myymälöitä, ravintola, gallerioita.</p> <p>Päärakennuksen korjaukselle etistään rahoitusta.</p> <p>Luontopolku ja "kulttuuripolku" toteutettu esim. virtuaalisella opastuksella</p> <p>Päärakennuksen tilojen korjaus.</p> <p>Päärakennuksen tiloihin etsitään museotoimija, juhlatilan ja ravintolan pyörittäjä</p>

 Ryhmä 2

Poikkeusluvalla voidaan majoittaa leirikouluja yms. , ja muuta lyhytaikaista toimintaa

Kaava valmis, Luonnonsuojelu on purettu, suunnitellaan puiston ennallistaminen, sisätilojen remontti tehdään, päätös sairaalasiiven käytöstä on tehty, uuteen avataan ravintola/kahvila sairaalasiivessä, majoitustilat valmiit (kerrostalot)

Juhlitaan Aurora Karamzinin 220-vuotisjuhlat ja Espoon kaupungin 570-vuotisjuhlat

Ryhmä 3

Aalto Arts valtaa Träskändan kartanomiljööön. Puistoon catwalkit, kansainvälisiä tärhtiä ja muotitaloja.

Helsinki Design Week valtaa Träskändan kartanomiljööön.

Kansainvälinen koodaustapahtuma.

Tulevaisuuden puhtaiden ja älyköiden ratkaisujen pilotointi kulttuurihistoriallisesti arvokkaassa miljöössä + KERA + OTANIEMI. EU-rahoitushanke.

Ryhmä 4

Kartanon sisätilat kuntoon (Espoon kaupungin vastuu), Ensimmäinen kerros tärkein. Muissa kerroksissa tilajärjestys alkuperäisen suuntaiseksi. Sisustus ja kalustus tukemaan paikan henkeä ja tulevaa toimintaa.

Ryhmä 5

Kiinteistöoperaattorin ratkaisu valmiina?

Konkretiaa: tapahtumien sarja - kokeilevaa kehittämistä

Yhden kokonaisuuden alla tapahtuma tms sisällöt, Pehtoori koordinoi

Uuden Träskändan lanseeraus ja brändi (esim. Espoo-päivän yhteydessä)

Erlaisia kokeiluja, miten saadaan kohderyhmiä kohtaamaan - kaikki Träskändan uuden brändin alla

 Vuonna 2030

Ryhmä 1

Träskända on ilmiö, joka on tunnettu ”Kulttuurin Vierumäkenä”

Ryhmä 3

Träskändan kartano osana Helsinki biennaalia.

Ryhmä 5

Kokonaisuus on valmis ja valmis uuteen tulevaisuuteen

Liite 11: Avoin keskustelutilaisuus Träskändan tulevaisuudesta 10.3.2021

Ajankohta: 10.3.2021 klo 17.30-19.30

Osallistujat: 117 henkilöä

Ppt. esitykset tilaisuudessa:

1 **Tervetuloa keskustelutilaisuuteen Träskändan tulevaisuudesta**
ke 10.3. klo 17.30 - 19.30
Kuva: Pekki Mäntylä
Esimies: Matti Vuori, Jari Niemi

2 **Toimintaohjeet**
Kommentit ja kysymykset chatissä
Kamera ja mikki kiinni silloin kun ei ole oma puheenvuoro

3 **Ohjelma**
ALOITUS 1. INFO 2. Keskustelu LOPETUS
Tilaisuuden avaus Toimintaohjeet ja ohjelma
Träskändan kehittäminen Tuula Antola, elinkeinojohtaja
Päivi Sutinen, palvelukehitysjohtaja
Mika Rantala, projekti johtaja, Leppävaaran alue
Katsaus tiloihin Kartanon julkisivuremontti 2021 Mirva Schelin, arkkitehti
Päättävään esittely Eeva Turkki, viihdytysjohtaja
Dialogi: Träskändan kehittämisen raamit
• Trygve Gestin, intendentti, Espoon kaupunginmuoto
• Johanna Kallioaho, vastavaa tuottaja, Lasten kulttuurikeskus Aurora
• Erkki Pärssinen, toimintajohtaja, Espoon Yritystaja ja Yrityspolku, paikallinen asukas
• Maritta Laitinen, puheenvoimaja, Espoo Art
• Jani Kujala, kuntatalousalan tekijä
Vapaat puheenvuorot Teemat Toiminta nyt ja tulevaisuudessa
Yheneveto päivistä ja jätile Mika Rantala, projekti johtaja, Leppävaaran alue

4 **Keitä meitä on paikalla**
2. Olen..
Vastaajien määrä: 167
espoolainen asukas 91%
yhtiökoen edustaja 2%
yhdistyksen / järjestön edustaja 2%
Espoon kaupungin työntekijä 2%
oppilaitoksen edustaja (sis. kaikki koulutusasteet) 2%
muu, mikä (esim. muun kaupungin asukas) 1%

5 **Träskändan kehittäminen**
Tuula Antola elinkeinojohtaja
Päivi Sutinen palvelukehitysjohtaja
Mika Rantala projekti johtaja, Leppävaaran alue

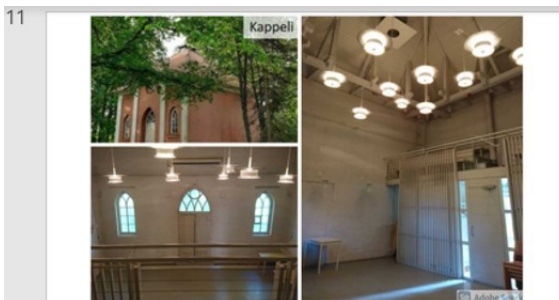
6 **Träskända hyvinvoinnin ja elinvoiman kehittämisen alustana**

7 **Omistajat ja päärakennukset aikajanelalla**
Carl Nathanael af Klercker 1787
Carl Johan Ståhlman 1810
Pehr Rydman Bergensstråle majuri 1820
Aurora Karantén hovintyöntekijä, kaupallisten toimien 1840
Adolf Tjeringen jääkäri, viihdyttäjä, diplomaatti, kauppaalan jäsen 1850
Espoon kaupunki 1895
1896 1821 1850 1900 1921 2021
Lähde: Carl Nathanael af Klercker, Maanmittaus; Carl Johan Ståhlman, Gustaf Nyberg; Aurora Karantén, Göthe; Alexander Malmqvist; Adolf Tjeringen, Maanmittaus; Espoon kaupungin Iigo Espoon kaupunki; Bernter, Carl Erik Bernter & Maanmittaus; Wijkström, Olof; Gustaf Nyberg; Hovsten, Träskändan; Maanmittaus; Maanmittaus; Espoon kaupunki.

8 **Träskändan kartanomiljö**

9 **Päärakennuksen esittelyvideo**
[Linkki](#)

10 **Träskändan kartanomiljö**
Aurorakoti
Päärakennus
Kappeli
Penstupa
Kuva: Träskändan kartanomiljö ja esittelyvideo
Aikakuvasto

- 16
- Laaditut selvitykset**
- Träskändan puiston käyttösuunnitelman raportti 1974
 - Aurorakodin kartanopuiston restaurointisuunnitelman toteuttaminen 1981
 - Träskändan puiston puusto- ja kasvillisuuskartoituks 2001
 - Träskändan kartanopuiston historiallinen selvitys ja kunnostuksen yleissuunnitelma 2002
 - Asukastilaisuus kartanon kehittämiseksi 2002
 - Hoivakottiloiminta päättyi kartanossa 2005
 - Tilanhoitajan rakennuksen säilymisselvitys 2007
 - Träskändan kartanopuiston hoito- ja käyttösuunnitelma 2008 – 2017
 - Träskändan päärakennuksen rakennushistoriallinen selvitys 2010
 - Träskändan puiston restauroinnin ja kunnostuksen suunnittelun työohjelma 2013
 - Träskändan asemakaava-alueen inventointi 2014
 - Vuokratilaisuus 2016
 - Aurorakoti on hoivakottiloiminta päättyi ja se siirrettiin Leppävaaran Eia ja Asu keskuksen 2017
 - Julkistusten peruskorjaus 2021

17

Vuokratilaisuus 2016

"Kahteen hoitoon yritystoimintaa ja taitoiltaan vuokralaista viideksi vuodeksi. Kartanon mahdollisista käyttötavoista ovat esimerkiksi hoivakoti tai luotopalvelu- ja muokkustointi. Toiminnan edellytetään olevan sellaista, että kuntalaisille varotoim. mahdollisuus käyttää osaa rakennuksesta ensiesn sovittavina ajankohtina. Kaupunki investoi enintään kolme miljoonaa euroa tilojen kunnastamiseen. Vuokralainen vastaa kohteen käyttö- ja ylläpitokustannuksista."

- 18
- Kyisyä (v)pyhähotellitoimijoille 2017**
- Holiday Club Resorts Oy
 - Sunborn Group
 - Solar Hotels
 - Restel Hotellit Oy
 - Hämeen kartano
 - Scandic Hotels Oy
-

- 19
- Nuorisokeskus -hanke 2017-2020**
- Nuorisokeskus Aurorakoti I:een
 - Nuorisokeskuksessa järjestetään lasten ja nuorten hyvinvointia tukevaa ohjattua leiri-, seikkailu-, luonto- tai ympäristötoimintaa sekä kulttuuritoimintaa
 - Tärkeä tehtävä yhdistää toimintaa n. Nuotta-valmennusta, jolla pyritään ehkäisemään nuorisoon syrjäytymistä
 - Lisäksi mm. leirikoukut ja rippikoululeirit
-

15

Suojelutatus

Kartanopuiston suojelutatus

Träskändan puisto on merkittäviä historiallisia puistoympäristöjä maassamme ja kartanonmiljöön antaa varsin edustavan kuvan 1800-luvun kartanokulttuurista ja kansainvälisten puutarhahanteiden soveltamisesta.

Träskändan kartanoympäristö rakennuksineen on luokiteltu valtakunnallisesti arvokkaaksi kulttuuriympäristöksi (v. 2001). Kohde sisältyy valtioneuvoston vahvistamaan luetteloon valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä RKY 2009.

Kartano on julkiseltaan sekä osittain sisäarkenteiltaan suojeltu kulttuurihistoriallisesti arvokkaana rakennuksena. Kartanoalue on vastaavasti lailla suojeltu luonnonsuojelualue (perustettu v. 1961) ja puiston keskeiset osat ovat lisäksi lailla rauhoitettua muinaismuistolaueita.

Alueella ei ole voimassa olevaa asemakaavaa eikä siis erillisiä kiinteistöjä.

20

Mentimeter: Sanapilvi

Mitä ajatuksia nousee? kuvaile 1-3 sanalla

luonto kulttuuri historia kahvila yhteisöllisyys puutarha

21 **1. osa: Info**

26 **2. osa: Keskustelu**
5min tauko

22 **Kartanon julkisivuremontti 2021**
Mona Schalin
arkkitehti SAFA

27 **Vapaat puheenvuorot**
Päällimmäiset ajatukset info-osuudesta ja mitä juuri sinä haluaisit tehdä Träskändassa?

23 **Puistoalueen esittely**
Eeva Turkki
vihertyöpäällikkö

28 **Teemat**
Äänestys ja keskustelu

24 29 **Mentimeter: Kysely**
Tulevaisuuden Träskända on...

Tuttuun, turvalliseen paikkaan
Ennen, mutta modernisoidun paikkaan
Kokonaan uudenlaisen paikkaan
Kokonaan uudenlaisen paikkaan
Nykyiseen, mutta modernisoidun paikkaan
Kokonaan uudenlaisen paikkaan
Kokonaan uudenlaisen paikkaan
Kokonaan uudenlaisen paikkaan
Tilanne vaikuttaa eniten puu- ja viheralueiden, maankäytön ja rakennusten kehitykseen.

25 **Dialogi: Träskändan kehittämisen raamit**
Trappan Gustaf
intendentti, Espoon kaupunki/returao
Johanna Kallioaho
kulttuurin johtaja, Laitilan kulttuurikeskus Astora
Maritta Laitinen
puutarhantutkija, Espoo Art
Jari Käjäle
kulttuurin johtaja

30 **Toiminta ja käyttö – nyt ja tulevaisuudessa**
Mitä Träskändassa tulisi tai voisi olla jo nyt?
Entä pidemmällä tähtäimellä?

sekä löytää hyvinvointia ja elinvoimaa edistäviä palveluita, että niihin liittyviä uusia innovaatioita, jotka edistävät kaikkien yhteistä tulevaisuutta?

Dialogi-puheenvuorossa Espoon kaupunginmuseon intendentti **Tryggve Gestrin** kertoi selvityksistä ja työstä, jota Träskändan eteen on vuosien aikana tehty. Alue on valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristö, joka on suojeltu luonnonsuojelulaille, muinaismuistolaille ja RKY-alueena. Paikassa on kansallista ja kansainvälistä vetovoimaa sekä rakennus-, että puutarhataiteellisenä kohteena. Alueen rakennuskannan on suunnitellut Suomen arkkitehtuurin ykköskaarti: Engel, Dahlström, Chiewitz ja Gesellius-Lindgren-Saarinen.

Lasten kulttuurikeskus Auroran vastaava tuottaja **Johanna Kallioaho** nosti alueen tunnettuuden lisäämisen tärkeäksi, jotta kiinnostus lisääntyisi ja sitä myöten uudet käyttäjät. Lapsille ja perheille suunnatuissa, osallistavissa ja yhteisöllisissä tapahtumissa on pystytty hyödyntämään kartanon puistoaluetta.

Dialogissa Espoo Artin puheenjohtaja **Maritta Laitinen** kertoi, että he ovat etsineet uutta paikkaa taideyhdistykselle ja Aurorakoti soveltuisi hyvin kursseille ja työhuoneille. Laitisen mielestä paikasta tulisi hieno yhteisö, jos koko alue saataisiin toimimaan.

Kuntalaisaloitteen tekijä **Jari Kujala** kertoi taustaa kuntalaisaloitteen perustamisesta, joka tehtiin melkein viisi vuotta sitten. Kujala kokosi kaikkien poliittisten puolueiden edustajat yhteen keskustelemaan paikan aktivoimisesta yhteiseen käyttöön. Punaisena lankana oli, että paikka on kaikille yhteinen, ei vain yhden tahon tai puolueen. Kujala näki, että paikasta tulee vielä loistava kaupungin jalokivi ja toivoi, että sitä kohti jatkettaisiin yhtä hyvällä fiiliksellä kuin tähänkin saakka.

Tyhjillään olevat tilat ja 1800-luvun kartanomiljö

Teknisen ja ympäristötoimen Leppävaaran alueen projektijohtaja **Mika Rantala** esitteli historiajanan, kartanomiljöön, tyhjillään olevat tilat, sekä kävi läpi 2000-luvulla tehdyt kehittämistoimet. Alueelle on laadittu paljon selvityksiä ja vuonna 2016 haettiin vuokralaista kilpailutuksella, joka ei tuottanut tulosta. Seuraavana vuonna lähestyttiin kylpylähotellitoimijoita, joille paikka ei ollut sopiva. Lisäksi selvitettiin Aurorakodin mahdollisuuksia Suomen Nuorisokeskusten toiminnalle, joka järjestää muun muassa leirikoulutoimintaa.

Kartanopuisto on luonnonsuojelualue ja se on valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009). Lisäksi puiston keskeiset osat on rauhoitettua muinaismuistoaluetta.

Träskändan puiston viherkunnossapidosta vastaava vihertyöpäällikkö **Eeva Turkki** kertoi nykyisen puiston saaneen ulkoasunsa 1800-luvun puolivälissä, Aurora Karamzinin ajalla. Puistolle on laadittu hyvin [yksityiskohtainen hoitosuunnitelma](#), jota viherkunnossapito toteuttaa tiiviissä yhteistyössä ympäristökeskuksen ja Espoon kaupunginmuseon kanssa. Puisto on paikallisten asukkaiden, päiväkotien ja koulujen aktiivisessa käytössä. Lisäksi näkymälinjan avaamisen jälkeen on ilkeävalta Diana-temppelillä vähentynyt.

Päärakennuksen julkisivukorjaukset aloitetaan 2021

Julkisivukorjauksen suunnittelu on valmistunut ja urakan kilpailutuksen valmistelu työn alla. Korjaustyöt aloitetaan heti kun tarjouskilpailu on käyty ja urakoitsija valittu.

Suojellun rakennuksen korjaustöiden suunnitteluun meni muutama vuosi ja siitä vastasi arkkitehti **Mona Schalin**. Suunnittelussa tuli vastaan paljon kysymyksiä, joita ratkottiin yhdessä Espoon kaupunginmuseon ja rakennusvalvonnan kanssa. Rakennushistoriallisesti merkittävissä kohteissa suunnittelu tehdään pieteetillä, huomioiden yksityiskohdat ja laadukas lopputulos.

Tulevassa korjauksessa on huomioitu esteettömyys mm. lisäämällä sisäänkäyntiluisa rakennuksen itäpäätyyn ja uudet eteistilat. Puistoon avautuva terassi pystytetään uudestaan ja parannetaan sen turvallisuutta. Myös ikkunat on suunniteltu uusittaviksi niiden alkuperäisasuun. Osa seinärakenteesta korvataan tiilillä ja rappaus tehdään uusiksi. Lisäksi jokaiseen huoneeseen avataan korjausilma-aukot tarkoittaen, että tuleva toiminta pyörisi pääosin painovoimaisella ilmanvaihdoilla.

Sisätilojen osalta suunnittelu ja korjaukset aloitetaan, kun rahoitus, käyttötarkoitus ja korjaustapa selviävät.

Ideoita toiminnasta ja muita nostoja keskustelusta

Tilaisuudessa syntyi paljon ideoita ja ajatuksia. Sanapilveen pyydettiin kirjoittamaan, mitä tilaisuuden alkuesittely toi mieleen. Sanoissa korostuivat luonto, historia, kulttuuri ja yhteisöllisyys. Myös puutarha, mahdollisuus, hyvinvointi, käsityöläiset, arvokas, upea paikka, turhautuminen, vapaa-aika ja nuoret mainittiin useamman kerran.

Esiin tuotuja toimintaan liittyviä ideoita kartanomiljöössä:

Aurora Karamzin-museo, kuvataiteen paikka, käsityöryttäjäyys, lastenkirjasto, lähikirjasto, museo, musiikkitahtumat, oppilaitostoiminta, piknik, pop up-toiminta, puutarhataidekeskus/-museo, päiväleirit, ravintola, retkikohde, retriitit, taidetilat, teatteri, tilavuokraus, totuus- ja sovintoprosessikeskus, tryffeleiden kasvatusta, työhuonehotelli, työhuoneita, työpajat, pääkaupunkiseudun korjausrakentamiskeskus, ulkotapahtumia ja ympäristötäidenäyttely.

Lisäksi paikalle esitettiin useita erilaisia teemoja:

Elävää historiaa ja elävää tulevaisuutta, espoolainen identiteetti, Espoon Fiskars, Espoon kaupungin näyteikkuna, Espoon Laukko, Kulttuurihistoriaan sopivaa toimintaa kulttuuripoliittisista lähtökohdista, kulttuurin ja luonnon aarreaitta, naisten vapauden monumentti ja taiteen ja kulttuurin kehto Espoolle.

Keskustelussa tuli esiin myös paljon muita huomioita, kuten:

- Adolf Törngrenin aliarvostettu rooli Suomen ja Träskändan kartanon historiassa
- Aurora Karamzin yrittäjänäisten esikuva, sillä johti Demidoffien kv-liiketoimintaa
- EU-rahoituksen hyödyntäminen
- riittävän parkkitilan huomioiminen
- sijainti – toisista huono, toisista ei
- omia muistoja alueelta
- miksei puistoa hoideta kuten Mustilan arboretumia vieraslajeineen
- benchmarkattavia kohteita (Näsilinna / Milavida, Vuojoen kartano, Laukon kartano, Luznavan kartano, Kaapeliehdas, Lapinlahden lähde)

Myös kalliiden remonttien ja tilojen käytön rahoitus mietitytti. Vuokralaiset maksavat vuokraa, mutta pohdittiin, voisiko kaupunki maksaa remontin jyvittämättä kustannuksia vuokriin.

Tuotiin myös esiin näkökulma siitä, saisiko asiaa helpommin eteenpäin, jos kaupungilla olisi kokonaisvastuu ja useita yhteistyökumppaneita tai vuokralaisia.

Tiloille toivottiin uutta käyttöä ja pohdittiin, voisiko toimintoja sallia paikassa ja vuokrata tiloja, vaikka remontti olisi vielä kesken tai aloittamatta. Tilojen väliaikainen käyttö nähtiin parempana kuin talon luhistuminen tai jatkuva tyhjänä olo.

Miten tästä eteenpäin?

Kaupungilla ryhdytään tilaisuuden pohjalta pohtimaan mahdollisuuksia toiminnan käynnistämiseksi.

Träskändan kartanoa ja sen kokonaisuutta koskeissa asioissa voi olla yhteydessä Mika Rantalaan. Träskändan elinvoimaista tulevaisuutta edistävät myös elinkeinojohtaja Tuula Antola ja palvelukehitysjohtaja Päivi Sutinen.

Tilaisuus toteutettiin osana Laurean YAMK palvelumuotoilun opiskelija **Terhi Mäkisen** opinnäytetyötä Kestävän ja toiminnallisen ratkaisun löytämiseksi Träskändaan. Työ valmistuu kevään 2021 aikana.

Materiaalit

- Tilaisuuden esitys
- Arkkitehti Mona Schalinin esitys
- Kartanon esittelyvideoon: https://youtu.be/AxiMJA_28Kk
- Träskändanpuiston asemakaava-alueen inventointi: <https://www.espoo.fi/download/noname/%7B1144A6F2-7498-494A-BE92-943E851BACB1%7D/101801>
- Hoito- ja käyttösuunnitelma: https://www.espoo.fi/fi-fi/Asuminen_ ja_ ymparisto/Ymparisto_ ja_ luonto/Julkaisut/Hoito_ ja_ kayttosuunnitelmat